



MVO-rapport 2018



More than just Meat



8
Over Vion



22
Vion's omgeving



33
Vion's waardecreatiestrategie



42
MVO-thema's

Inhoud

Voorwoord	4				
Over Vion	8				
Bedrijfsprofiel	9				
Jaaroverzicht 2018	10				
Missie, visie en strategie	12				
Drie divisies	13				
Productielocaties en ondersteunende verkoopkantoren	14				
Afzetmarkten	15				
Onze producten	16				
Onze merken en ketenconcepten	18				
Onze mensen	21				
Vion's omgeving	22				
De vleesketen	23				
Onze stakeholders	24				
<i>De visie van Carola Schouten</i>	25				
Trends in de markt	27				
Relevante MVO-thema's	29				
Materialiteitsanalyse	30				
Materialiteitsmatrix	31				
Vion's materiële thema's	32				
Vion's waardecreatiestrategie	33				
Waardecreatiemodel	34				
Building balanced chains	35				
Onze MVO-strategie	36				
Risicomanagement in onze waardeketen	37				
		Onze bijdrage aan de Sustainable Development Goals (SDG's)	38		
		<i>De visie van Michiel Korthals</i>	40		
		MVO-thema's	42		
		Overzicht MVO-resultaten 2018	43		
		Maatschappelijke materiële thema's			
		Voedselveiligheid	44		
		<i>De visie van Kai Müller</i>	47		
		Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces	48		
		<i>De visie van Bert van den Berg</i>	52		
		<i>De visie van Prof. Dr. Eberhard Haunhorst</i>	53		
		Transparante communicatie	55		
		<i>De visie van Monika Milz</i>	57		
		Traceerbaarheid en productintegriteit	59		
		Diervriendelijke veehouderij	61		
		<i>De visie van Simon Sedlmair</i>	69		
		Antibiotica	70		
		De rol van vlees in een gezond voedingspatroon	72		
		<i>De visie van Tom Dumoulin</i>	74		
		<i>De visies van Irene Linders, Maike Blokhuis en Prof. Lisette de Groot</i>	76		
		Biologisch	77		
		Gezondheid en veiligheid van medewerkers	80		
		<i>De visie van Robert Schlosser</i>	84		
		Arbeidsvoorwaarden voor flexmedewerkers	85		
		<i>De visie van Gheorghe Pastor</i>	88		
		Materiële milieuthema's			
		Energieverbruik		89	
		Uitstoot van broeikasgassen		91	
		Watergebruik		93	
		Milieuaspecten van veehouderij		95	
		<i>De visie van Dr. Chris Rieker</i>		98	
		Economische materiële thema's			
		Indirecte economische impact		99	
		Duurzame prijssystemen		102	
		<i>De visie van Mari van Kilsdonk</i>		104	
		Lokale herkomst		105	
		<i>De visie van Sebastian Ziehaus</i>		108	
		Overige relevante MVO-thema's		109	
		Bijlagen		115	
		Over dit rapport		116	
		Definities		117	
		Financiële gegevens		118	
		Bestuurs- en organisatiestructuur		123	
		Raad van bestuur en executive committee		124	
		De manier waarop wij zakendoen		125	
		Werknemers en flexmedewerkers		128	
		Betrokkenheid van stakeholders		129	
		Relevantie van MVO-thema's voor onze stakeholders		134	
		GRI-inhoudsopgave		137	

Ronald Lotgerink: **Building Balanced Chains op basis van duurzaamheid**

A portrait of Ronald Lotgerink, a middle-aged man with grey hair, wearing a dark blue suit jacket over a light blue shirt. He is smiling and has his hands clasped in front of him, resting on a metal railing. The background is a bright, slightly blurred outdoor setting.

“BBC verandert de supply chain, door commitment, vertrouwen en transparantie, in een gezonde industrie gebaseerd op moderne technologie”

– Ronald Lotgerink

Met trots presenteer ik Vions derde MVO-rapport (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen). Transparantie en een open, professionele dialoog met onze stakeholders, zijn de waarden die onze managementstrategie weerspiegelen. De hele Europese vleesindustrie, ook Vion, wordt geconfronteerd met grote uitdagingen, zoals omschreven in de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties en het klimaatakkoord van Parijs. Al deze onderwerpen zullen onze levens drastisch veranderen en tevens nieuwe kansen bieden. Voedsel is een essentieel onderdeel van de dialogen die deze veranderingen zullen sturen.

In de nieuwste uitgave van de ‘Business Benchmark on Farm Animal Welfare 2018’ is Vion een niveau opgeklommen tot niveau 2. Deze benchmark beoordeelt ‘s werelds belangrijkste voedselproducenten, retailers en foodservice bedrijven op hun management en transparantie op het gebied van dierenwelzijn. Omdat Vion zich hierin steeds blijft verbeteren, is deze internationale toonaangevende bedrijfsbenchmark een grote erkenning voor alle inspanningen die Vions medewerkers hebben geleverd ten aanzien van dierenwelzijn. In dit MVO-rapport worden concrete resultaten gedeeld over de belangrijke onderwerpen die relevant zijn voor de toekomst van de vleesketen. Het is de weg naar ‘Building ‘Balanced Chains’ (BBC) waarin duurzaamheidsaspecten aan het product worden gekoppeld in de keten richting de consument.

Dierlijke eiwitten: een gezond onderdeel van het menselijk voedingspatroon

Voedsel is meer dan alleen voedingsstoffen. Het is duidelijk dat voedsel, het bereiden van voedsel en het eten ervan een onmisbaar onderdeel is van de meeste culturen. Dat verklaart ook waarom ons eten zulke sterke emoties bij ons oproept. In dit MVO-rapport wordt het denken over eetgewoontes uit verschillende oogpunten besproken. De Nederlandse minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft een duidelijk verhaal over circulariteit bij voedsel, met eerlijke prijzen voor alle spelers in de keten. Ze richt zich ook tot de consument en vraagt hen actief mee te werken aan het verminderen van voedselverspilling en om realistische prijzen te betalen voor etenswaren. Een landbouw- en voedselphilosoof bespreekt de rol van voedsel in onze samenleving. Bovendien hebben we, in dit thema voeding, ruimte gemaakt voor twee bijzondere groepen consumenten die voedsel van hoge kwaliteit nodig hebben: ouderen en topsporters. Deze inbreng van relevante professionals is een waardevolle bijdrage aan de dialoog met stakeholders over duurzame consumptie.

Focus 2018

In 2018 werden de meest belangrijke materiële onderwerpen wederom concreter.

Voedselveiligheid blijft onze topprioriteit. Een mijlpaal in 2018 was de voltooiing van twee belangrijke wetenschappelijke projecten over de overdracht van antibioticaresistentie, waarvoor Vion samenwerkte met vele universiteiten. De conclusie was dat het niet toedienen van kritieke antibiotica voor mensen aan dieren resulteerde in de beheersing van de overdracht van antibioticaresistentie via, bijvoorbeeld, varkensvlees. Dit staft de strategie van Vion, die reeds enkele jaren geleden werd ingesteld.

Dierenwelzijn is een onderwerp dat wederom veel aandacht kreeg. In alle slachthuizen is cameratoezicht ingesteld en ook de bevoegde lokale instanties gebruiken de beelden. Binnen de concepten Good Farming Organic, Star en Balance maken contracten met leveranciers onderdeel uit van de vereisten om te leveren voor deze concepten. Ook dierenwelzijnseisen maken deel uit van deze contracten.

Footprint van dierlijke productie. In samenwerking met andere stakeholders werd een project gestart om de footprint te berekenen van varkenshouderijen die leveren aan het concept Good Farming Star. De eerste resultaten waren verbazingwekkend. Ze toonden aan dat deze boerderijen varkensvlees produceren met een ongeveer even grote CO₂-footprint als tofu, een vegetarisch alternatief voor dierlijke producten.

De **transparantiestrategie** heeft zich ook verder ontwikkeld. Zo werd in ons nieuwe slachthuis in Leeuwarden een glazen wand geplaatst, zodat het hele slachtproces zichtbaar is.

Building Balanced Chains

Concrete resultaten op de materiële onderwerpen komen voort uit jarenlange inspanning. De volgende stap is deze onderwerpen aan de volledige keten te koppelen. In het komende jaar zullen deze materiële onderwerpen worden vertaald in productkenmerken die aan klanten en eindgebruikers worden gecommuniceerd. Hierdoor kunnen klanten en consumenten weloverwogen keuzes maken.

Evenwichtige ketens van boer tot consument zullen leiden tot gesegmenteerde productie. Een volledig transparante keten is een vereiste voor het verkrijgen van vertrouwen. Ook zullen deze evenwichtige ketens exclusief zijn voor alle leveran-

ciers die zich volledig focussen op een bepaald concept in de keten. Het bouwen van evenwichtige ketens, Building Balanced Chains, kan partners in de toekomst ook een ander economisch perspectief geven. Binnen een paar jaar willen we met moderne technologie streven naar een nieuwe zakelijke balans, waarbij elke speler in de keten een eerlijke prijs en een gezond bedrijfsperspectief krijgt.

Vertrouwde partners en stakeholders

Ik nodig u van harte uit om met me mee te gaan op de reis die ik als CEO begon in de tweede helft van 2018. Vion geeft me de gelegenheid om verder te bouwen aan nieuwe evenwichtige ketens. Vertrouwde partners en stakeholders zijn onmisbaar op een reis als deze. Alle authentieke en welgemeende bijdragen van de verschillende stakeholders in dit MVO-rapport versterken mijn ambitie om de keten van vlees om te vormen tot een duurzame keten, die voldoet aan de Sustainable Development Goals van de VN en het klimaatakkoord van Parijs.'

Ronald Lotgerink
CEO Vion



"Boeren blijven aan de basis van ons voedselsysteem staan."

Carola Schouten

Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit



"Vlees is eigenlijk een stukje feest, dat je deelt met anderen."

Michiel Korthals

Emeritus hoogleraar Filosofie aan de Wageningen Universiteit en de Vrije Universiteit Amsterdam



"Met het transparantie-offensief is Vion pionier geworden in de voedingssector. Daarvan profiteren ook FVZ Convenience en Salomon FoodWorld"

Kai Müller

Hoofd marketing en corporate communicatie Transgourmet



"In de loop der jaren is het één en ander in de transport en het slachten van dieren verbeterd."

Bert van den Berg

Programmamanager veehouderij, Dierenbescherming



"Afwijkingen ten aanzien van de dierenwelzijns-regelgeving zijn schadelijk voor de hele sector."

Prof. Dr. Eberhard Haunhorst

Voorzitter van het Duitse LAVES



"Nederland heeft een bijzonder goede naam in de agrarische wereld, maar er is ook veel kritiek."

Monika Milz

Juryvoorzitter van de Nederlandse Transparantiebenchmark



"Waarde toevoegen is belangrijk."

Simon Sedlmair

Veehouder en pionier in 'Für Mehr Tierschutz'



"Voor een topsporter zijn goede eiwitten in de voeding cruciaal."

Fotografie: Cor Vos



"25 gram eiwit per maaltijd, daar richten we ons op."



"Veiligheid op het werk heeft bij Vion een solide basis."



"Ik ben iemand die zich wil ontwikkelen."

Tom Dumoulin

Nederlandse professioneel wielrenner in het Duitse team Sunweb

Drs. Irene Linders en Maïke Blokhuis

GGD Noord- en Oost-Gelderland

Robert Schlosser

Branchecoördinator voor de vleessector

Gheorghe Pastor

Voorman in opleiding op de afdeling Expeditie, Vion



"De veehouderij is verantwoordelijk voor ongeveer 15% van de totale uitstoot van broeikasgassen."



"Het is goed dat Vion zijn nek uitsteekt voor varkenshouders."



"Wij hebben de Simmentaler Homestyle Burger op het menu, omdat het gemaakt is van Oostenrijks rundvlees van uitstekende kwaliteit. Regionale producten worden steeds belangrijker."

Dr. Chris Rieker

Vice-president, BASF Animal Nutrition

Mari van Kilsdonk

Varkenshouder en deelnemer Good Farming Balance

Sebastian Ziehaus

Chef-kok Bermuda Bräu, Oostenrijk

Over Vion



Bedrijfsprofiel

Vion is een internationale vleesproducent met productie-locaties in Nederland en Duitsland en ondersteunende verkoopkantoren in dertien landen.

Met zijn drie divisies (Pork, Beef en Food Service) levert het bedrijf vers varkens- en rundvlees en bijproducten voor retail, foodservice en de vleesverwerkende industrie.

Vion levert aan klanten in zijn thuismarkten Nederland en Duitsland, andere landen in Europa en de rest van de wereld. Het hoofdkantoor van Vion is gevestigd in Boxtel (Nederland).

Vion Holding N.V. is een naamloze vennootschap naar Nederlands recht. Vion voldoet aan de Nederlandse Corporate Governance Code.

Stichting Administratiekantoor SBT, de enige aandeelhouder van Vion, is een administratiekantoor dat certificaten van aandelen heeft uitgegeven aan NCB-Ontwikkeling, dat optreedt als het beleggingsfonds van ZLTO. ZLTO is een vereniging voor ondernemers die in de landbouwsector werken en heeft circa 14.500 leden in Noord-Brabant, Zeeland en het zuidelijke deel van Gelderland.



11.900

Gemiddeld aantal medewerkers in fte's
in 2018 (inclusief flexwerkers)

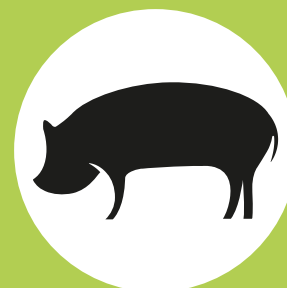


4,7

Omzet 2018 in miljarden euro



Meer dan 100 miljoen
consumenten per dag genieten van ons vlees



298.000

Varkens verwerkt per week



17.500

Runderen verwerkt per week

Jaaroverzicht 2018



Januari

- Vion vergroot haar aandeel in BestHides naar 60%.
- Simmental Pur rundvleesprogramma wint de Regional Star-prijs, uitgereikt door het vakblad Lebensmittel Praxis.

Februari

- Vion start productie in de nieuwe runderslachterij in Leeuwarden, die is ingericht volgens de laatste dierenwelzijns- en milieucriteria. Er is een zichtgalerij zodat het proces volledig zichtbaar is voor bezoekers.
- Vion Pork start een pilot met de Vion-langetermijnprijs (LTP) om een stabielere voerwinst mogelijk te maken.



Maart

- Vion wint het eerste Estafettestokje 'Keep on Learning', een werkgeversprijs uitgereikt door het Nederlandse Agrifood Capital.
- Vion Perleberg is uitgeroepen tot Bedrijf van het Jaar op het Prignitz Industry Ball voor het werken ver over de grenzen van de regio heen.

April

- Vion Pork introduceert het nieuwe barbecueconcept Tomahawk voor de Europese markt en lanceert zijn premium Robusto ham op de Spaanse markt.



Juni

- Vion Perleberg viert zijn 25-jarig jubileum met een open dag. De locatie ontvangt meer dan 1.000 bezoekers.





Juli

- Vion's Goldbeef entrecote ontvangt de gouden medaille bij de World Steak Challenge.



Augustus

- Vion opent de verbouwde runderslachterij in Waldkraiburg, waar de aanbevelingen op het gebied van dierenwelzijn van de toonaangevende wetenschapper Temple Grandin zijn geïmplementeerd.
- De Vion slachthuizen in Waldkraiburg, Buchloe en Bad Bramstedt ontvangen als eerste het 'Für Mehr Tierschutz' certificaat van de Duitse dierenwelzijnsorganisatie.



September

- Ronald Lotgerink volgt Francis Kint op als CEO van Vion.
- Vion Emstek viert zijn 25-jarig jubileum met een open dag voor ruim 3.000 bezoekers, symposium en een nieuw camerabewakings-systeem in de ruimtes met levende dieren.



Oktober

- Vion wint de Hamel Business Award in Korea, met name voor de investeringen in duurzaamheid en dierenwelzijn.

November

- John Morssink volgt Joost Sliepenbeek op als CFO van Vion.
- Duitse varkenshouders sluiten zich aan bij het vraaggestuurde ketenconcept Good Farming Balance van Vion.
- Vion introduceert een innovatie in de diepvriesmarkt met Goldbeef Cool Cuts.



December

- De Groene Weg bereikt de mijlpaal van 100.000 verwerkte biologische varkens in één jaar.

Missie, visie en strategie



Missie

Vion wil binnen de voedselketen een **wereldleider en betrouwbare partner** zijn, die mensen over de hele wereld van veilige vleesproducten voorziet.



Visie

De visie van Vion is om het voortouw te nemen ten aanzien van de **consolidatie en professionalisering** van de vleesindustrie.



Strategie

Het verhogen van de waarde van Vion ten gunste van alle stakeholders (aandeelhouders, leveranciers, afnemers en medewerkers).

1. Continue verbetering van onze infrastructuur en resultaten

Onze sector vraagt om een geavanceerde infrastructuur teneinde de voedselveiligheid en een concurrerende kostenstructuur te waarborgen. Door te werken aan en te investeren in het efficiënter maken van de onderneming, creëert Vion voordelen voor de gehele keten en industrie, niet in het minst voor de primaire (landbouw) sector.

2. Vion positioneren als game changer in geselecteerde thema's binnen onze sector

De vleesindustrie is onderwerp van ingewikkelde maatschappelijke discussies die vier belangrijke thema's aansnijden: dierenwelzijn, supply chain (traceerbaarheid, voedselveiligheid en product-integriteit), duurzaamheid van de vleesproductie en volksgezondheid. Vion wil een speler zijn die oplossingen implementeert.

3. Verandering van de businessmix

De vleesindustrie is veranderlijk en dit geldt met name voor varkensvlees. We willen de schommelingen in het resultaat van het bedrijf terugdringen door: het herijken van de omvang van onze drie kernactiviteiten, het toepassen van nieuwe methoden die de volatiliteit in de waardeketen doen afnemen en het uitbreiden van onze activiteiten in producten die meer toegevoegde waarde hebben.

Kernwaarden



Kwaliteit



Transparantie



Duurzaamheid



Ambitie



Trots

Drie divisies

Vion heeft drie divisies: Pork, Beef en Food Service, 28 productielocaties in Nederland en Duitsland en verkoop-ondersteunende kantoren in 13 landen (Europa, China/Hongkong en Singapore).



De divisie Pork verwerkt ongeveer 298.000 varkens per week. Het resulterende vlees wordt geleverd aan nationale en internationale retailers evenals aan foodservice- en voedselverwerkende bedrijven. Basisgrondstoffen worden geleverd aan industriële klanten die het varkensvlees verwerken tot een breed scala aan vleesproducten. Daarnaast wordt vers varkensvlees door Vion verwerkt tot half-fabricaten en eindproducten voor de binnen- en buitenlandse retailmarkten.



De divisie Beef verwerkt ongeveer 17.500 runderen per week. Het resulterende vlees wordt geleverd aan nationale en internationale retailers evenals aan foodservice- en voedselverwerkende bedrijven. Basisgrondstoffen worden geleverd aan industriële klanten die het rundvlees verwerken tot een breed scala aan vleesproducten. Daarnaast wordt vers rundvlees door Vion verwerkt tot half-fabricaten en eindproducten voor de binnen- en buitenlandse retailmarkten, waaronder de divisie Food Service van Vion.



De divisie Food Service heeft twee productielocaties: één in Großostheim voor hamburgers en één in Holzwickede voor schnitzels, haxer, rundergehakt en kipproducten. Daarnaast heeft de divisie strategische langetermijnallianties in zowel Europa als Azië met externe productiepartners. Op de productielocaties wordt vlees verwerkt tot producten voor voornamelijk de Duitse markt, met export naar buurlanden van Duitsland.



Productie- locaties



Internationale ondersteunende verkoopkantoren

China/
Hongkong
Singapore



Afzetmarkten

Vion levert aan retail, foodservice en vleesverwerkende industrieën in zijn thuismarkten Nederland en Duitsland evenals in andere Europese landen en de rest van de wereld. Vion heeft toegang tot alle relevante voedselmarkten in de wereld.

Noord-Amerika



36.000

42.000 2017
46.000 2016

Azië



507.000

521.000 2017 507.000 2016

Andere landen

35.000

60.000 2017 46.000 2016

Europa

4.447.000 2017 4.160.000 2016

Duitsland
1.809.000

2.051.000 2017 2.028.000 2016

Nederland
616.000

654.000 2017 557.000 2016

Italië
446.000

466.000 2017 432.000 2016

Verenigd Koninkrijk
179.000

205.000 2017 191.000 2016

Griekenland
160.000

180.000 2017 161.000 2016

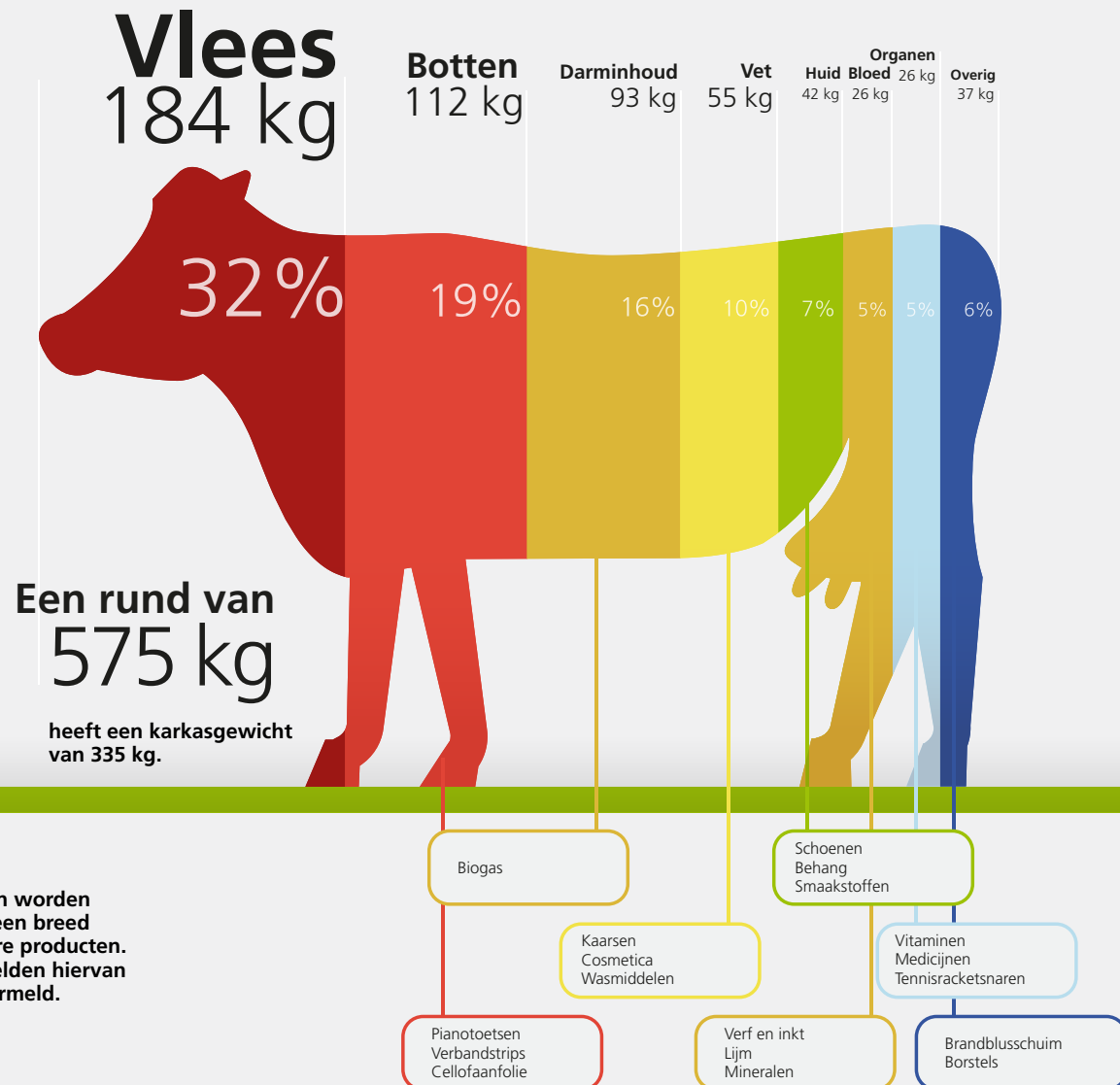
Andere EU-landen
882.000

891.000 2017 791.000 2016

Netto-omzet per afzetmarkt in tieluzenden euro's

Onze producten

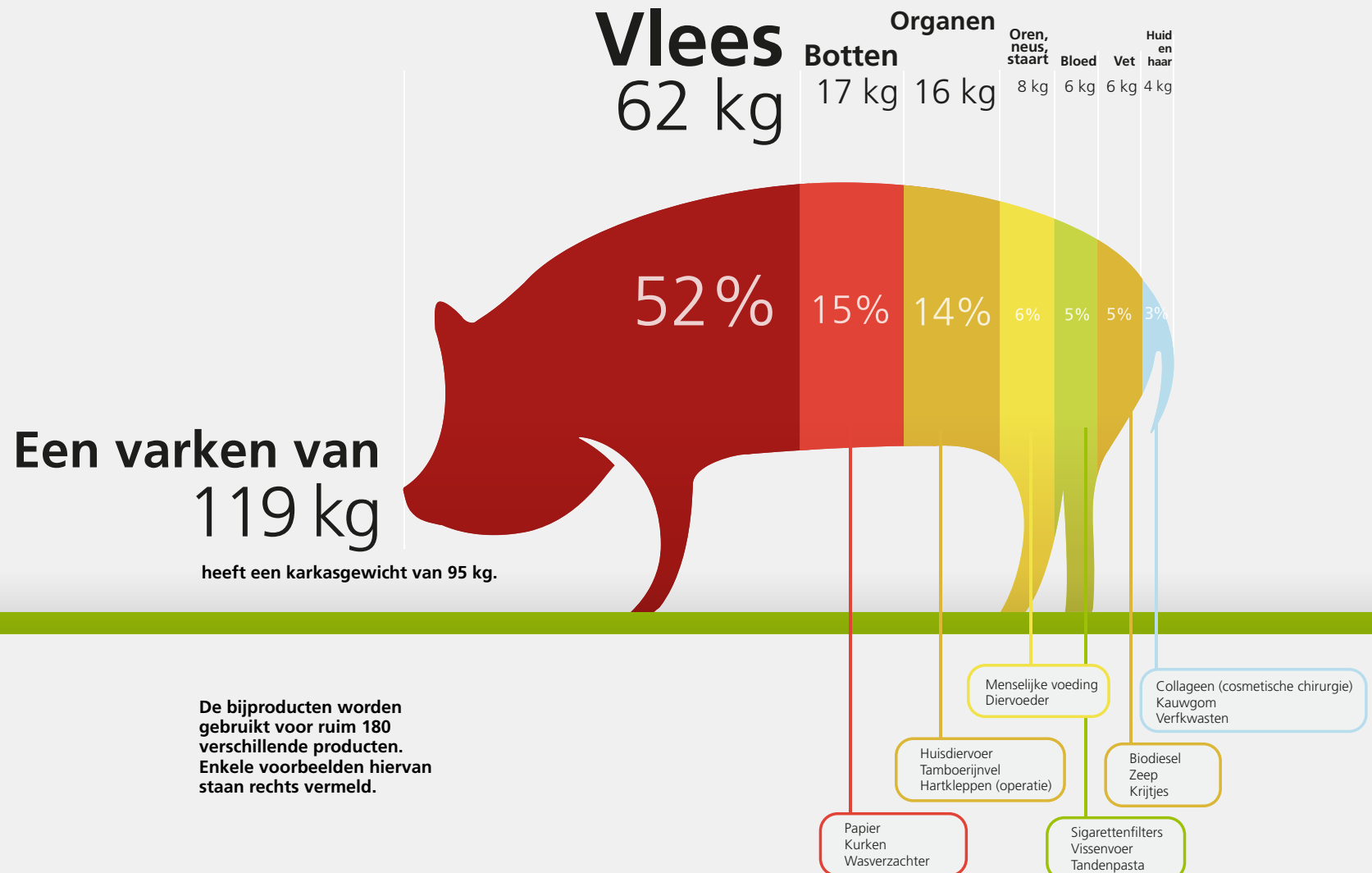
Vion valoriseert alle delen van de dieren door deze op de best mogelijke manier te gebruiken. Een gemiddeld varken met een gewicht van 119 kg levert 62 kg vlees op. Een gemiddeld rund met een gewicht van 575 kg levert 184 kg vlees op. De overgebleven delen worden gebruikt voor een breed scala aan andere producten.



Naast rundvlees zijn de bijproducten met de hoogste omzet:

- Huid
- Organen
- Ingewanden

De bijproducten worden gebruikt voor een breed scala aan andere producten. Enkele voorbeelden hiervan staan rechts vermeld.



Naast varkensvlees zijn de bijproducten met de hoogste omzet:

- Koppen
- Organen
- Ingewanden

Onze merken en ketenconcepten



Food Family levert vers varkens- en rundvlees van de hoogste kwaliteit. Food Family vereist strenge controles van grondstoffen, hoge verwerkingsstandaarden en constante kwaliteit.



Good Farming Organic is een keten die reikt van de boer tot aan de eettafel. Het vlees heeft een natuurlijke oorsprong en een authentieke smaak. De dieren groeien op volgens de (inter)nationale standaarden voor biologische varkenshouderij. Elk varken krijgt veel rust en ruimte. Ook kunnen zij naar buiten. Good Farming Organic-vlees scoort drie sterren op het Beter Leven-keurmerk en mag daarnaast het EKO-label dragen. Het Beter Leven-keurmerk is in het leven geroepen door de Dierenbescherming en garandeert dat er extra aandacht is gegeven aan dierenwelzijn en -gezondheid, zoals meer leefruimte en speelmateriaal. De Groene Weg – een dochteronderneming van Vion – richt zich exclusief op biologisch vlees.



Good Farming Balance is een concept dat zich specifiek richt op de (inter)nationale vraag naar varkensvlees in de markt. De voorkeuren voor vlees, hoe het is bereid en hoe het wordt gegeten, verschillen per land. Samen met onze varkenshouders zorgen we voor vlees van hoge kwaliteit, in de exacte aantallen die de verschillende markten vragen, gebaseerd op de voorkeur van de consument. Dit vraagt om gerichte afstemming.



Robusto is een ham van premium kwaliteit voor het topsegment van de Italiaanse en Spaanse markt. De ham, afkomstig uit Vion's ketenconcept Good Farming Balance, is speciaal ontwikkeld voor de topproducenten van gedroogde ham.



Merken in Nederland



Good Farming Star is een in 2010 geïntroduceerd concept dat extra aandacht besteedt aan dierenwelzijn en duurzaamheid. Binnen dit concept werkt Vion samen met zo'n 175 Nederlandse Good Farming Star-varkenshouders. In de Nederlandse supermarkten mag het vlees één ster van het Beter Leven-keurmerk dragen.

De grootste verschillen met varkens uit reguliere veehouderij zijn:

- de varkens hebben meer ruimte;
- de dieren hebben toegang tot objecten die een aantrekkelijkere leefomgeving creëren voor het dier;
- beren worden niet gecastreerd;
- de transporttijd naar de slachterij wordt gemonitord en begrensd.

Bovendien voldoet het programma aan de duurzaamheidseisen, zoals groene energie en verantwoorde soja (RTRS) in de keten. Good Farming Star biedt vlees van bekende herkomst van een selecte groep varkenshouders dat wordt geproduceerd in een gecontroleerde en transparante keten.



Encebe Vleeswaren levert basisproducten als gekookte worsten, kookhammen, leverproducten, droge worsten en gerookte (spek)producten en heeft diepgaande kennis van de producten en uitgebreide ervaring in de ambachtelijke verwerking. Bovendien worden er in nauwe samenwerking met de klant specialiteiten en op de klant toegesneden producten ontwikkeld. Deze producten worden geleverd aan groothandelaren en retailers in zowel de thuismarkt als daarbuiten. Voor de industrie worden maaltijdcomponenten naar wens van de klant geproduceerd.



Weylander-producten worden gemaakt van premium rundvlees dat rijpt in de verpakking voor extra smaak en malsheid. Weylander is verkrijgbaar in verschillende supermarkten in Nederland.



De Groene Weg is sinds 1981 marktleider op het gebied van biologisch rund- en varkensvlees in Nederland. Dit merk wordt geleverd aan klanten in Europa. De producten voldoen aan de Europese normen voor biologische producten en aan de criteria voor 3 sterren van het Beter Leven-keurmerk.

De grootste verschillen met de criteria voor 1 ster van het Beter Leven-keurmerk zijn:

- de varkens hebben veel ruimte en kunnen naar buiten;
- de hokken zijn voorzien van stro op de bodem;
- de varkens krijgen biologisch voer;
- de staarten van de varkens zijn niet gecoupeerd;
- de transporttijd naar de slachterij wordt beperkt tot maximaal 6 uur.

Sinds 1 januari 2018 voldoen de varkenshouders van De Groene Weg eveneens aan de eisen van het nieuwe EKO-keurmerk. Het EKO-keurmerk is een Nederlands keurmerk voor biologische producten dat eisen stelt aan 12 verschillende thema's die verder gaan dan het Europees keurmerk voor biologische producten.



Merken in Duitsland



Goldbeef is kwalitatief hoogwaardig rundvlees, onderscheidend door een dieprode vleeskleur en vet-gemarmerd, wat staat voor kwaliteit. Het wordt aangeboden in verschillende kwaliteitscategorieën waaronder 'dry aged beef' en vlees van speciale rassen zoals 'Simmental'.



Schweinegold staat voor vers varkensvlees dat bestemd is voor exclusieve markten en de vleesindustrie in Japan en Korea.



Otto Nocker 'De fijnproevers uit Allgäu'.

Otto Nocker is een vleeswarenspecialist uit Germaringen (Beieren, Duitsland). Otto Nocker bestrijkt een zeer breed scala aan klassieke Beierse worstspecialiteiten en producten op maat voor regionale supermarkten, hotels en restaurants, internationale foodserviceklanten en B2B. De vleeswaren en worsten worden onder andere via verschillende vleesmarkten in Beieren verkocht.



BestHides is een internationaal opererende leverancier van gekoelde en nat gezouten (kalfs)huiden uit het noorden, midden en zuiden van Duitsland. Of het nu gaat om hoogwaardige leren artikelen in auto-interieurs, het allerbeste leer voor schoenen en kleding of meubelleer, het productportfolio van BestHides biedt een enorm scala aan Duitse en Europese huiden.



Merken van Vion Food Service



SALOMON FoodWorld biedt een breed scala aan innovatieve burgers, centre-of-plate en fingerfoodproducten voor de out-of-home markt in verschillende Europese landen.

De drie succesvolle concepten van SALOMON FoodWorld zijn: Finger Food Hits, Handheld Snacks en Centre-of-Plate.



Het merk **FVZ Convenience** biedt schnitzels, kip, gehakt, haxer en vital voor cateraars en de out-of-home-markt in Duitsland.

Onze mensen



Onze mensen maken het verschil

In onze productielocaties in Nederland en Duitsland werken duizenden medewerkers met meer dan 40 verschillende nationaliteiten. Wij waarderen en respecteren hun harde werk en doen er alles aan om hun werkomgeving aangenaam en veilig te houden. Voorbeelden hiervan zijn ons veiligheidsbeleid, VOS (Vion Operating System), de Good Business Practice (bestaande uit onze gedragscode, klokkenluidersregeling, informatiebeveiliging en fraudebestrijding) beschikbaar in 12 talen, visuele machine-instructies en een ruime keuze aan talencursussen. De gezondheid en de veiligheid van onze medewerkers in de verwerkingsfabrieken is voor ons van het allergrootste belang en wordt daarom gezien en gemanaged als materieel MVO-thema.

Waarom maken onze mensen het verschil?

De aard van onze bedrijfstak vereist veel vakmanschap en discipline. Het unieke van ieder varken en iedere koe leidt ertoe dat elk dier en elke spier verschillend is en met kennis en vakmanschap behandeld moet worden. De voedselveiligheid en het welzijn van het dier worden op elk moment gegarandeerd.

Alle internationale voedselmarkten waaraan we leveren hebben hun eigen gewoonten met betrekking tot vleesconsumptie. Gewoonten die gebaseerd zijn op hun rijke historische cultuur. Onze medewerkers voldoen aan deze uiteenlopende marktvraag door het maken van een groot assortiment verschillende en marktspecifieke, hoogwaardige producten. Aan de productielijnen en in onze magazijnen zijn medewerkers continu bezig met het verbeteren van onze halffabricaten en eindproducten voor de selectie en perfecte afstemming van producten op markten, klanten en consumenten.

Ons management is al even cruciaal, omdat de bedrijfstak bijzonder complex is. Onze bedrijfstak is als het ware een demontageproces met als doel zoveel mogelijk waarde uit een dier te halen. Net als slaggers in vroegere tijden doen we dit met groot respect voor de dieren. We beschouwen

het als onze verantwoordelijkheid om elk deel van het dier te gebruiken voor een optimale waarde voor onze klanten en de consument. Binnen onze industrie werken we met de prijs die voor het dier wordt betaald, maar de toewijzing aan specifieke componenten is het resultaat van de bepaling van hun waarde. Om de waarde van het dier te maximaliseren, verkoopt Vion producten aan 6500 klanten in meer dan 100 landen. Dit zijn veel verschillende typen klanten zoals retailers, handelaren, groothandelaren of industriële klanten die onze producten verder verwerken. Als gevolg van constante marktfluctuaties leidt deze verwaardiging in de loop van het jaar tot verschillende resultaten. Omdat Vion grote volumes verwerkt, hebben managementbeslissingen hierover een grote impact.

Het management moet voor het nemen van beslissingen rekening houden met een complexe set parameters. De inkooprijzen zijn afhankelijk van kuddegroottes en slachtaantallen. Onze verkooprijzen, in meer dan 100 markten, zijn afhankelijk van de vraag (zelfvoorzieningsgraad en importbehoefte, consumptie, religieuze afwegingen, wisselkoersen). Daarom heeft Vion behoefte aan managers die kunnen omgaan met grote hoeveelheden variabelen om cruciale bedrijfsbeslissingen te nemen, zoals het toewijzen van middelen en het management van de businessinstrumenten.

Het moge duidelijk zijn dat deze complexiteit uitstekende kennis en vaardigheden vereist. Vion is daarom continu bezig met het aantrekken en vasthouden van jong talent dat zich aangetrokken voelt tot de agri-foodsector en onze verantwoordelijkheid in de voedselketen.

Onze mensen kunnen dus echt het verschil maken. Niet alleen wat betreft hun kennis en vaardigheden, maar ook op het gebied van hun trots, professionaliteit en niet te vergeten de consument. Zij hebben een passie voor ons voedingsaanbod en begrijpen het belang van onze vergaande maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Vion's omgeving

OVER
VION

VION'S
OMGEVING

VION'S
WAARDECREATIE-
STRATEGIE

MVO-THEMA'S



De vleesketen



Vion is een speler in het midden van de vleesketen. We hebben langetermijnrelaties met onze veehouders, logistieke partners en klanten om veilig en hoogwaardig kwalitatief vlees te leveren voor consumenten over de hele wereld. Er hebben zich geen belangrijke veranderingen in de keten voorgedaan in 2018.

Onze hoofdleveranciers zijn veehouders en bevinden zich in onze thuislanden, Nederland en Duitsland. Het aantal veehouders in onze thuismarkten is aan het dalen, terwijl het gemiddeld aantal dieren per veehouderij juist groeit. In 2018 leverden bijna 10.000 varkenshouders en 53.000 rundveehouders dieren aan Vion.

Ongeveer 90% van onze klanten bevindt zich in Europa. Onze belangrijkste klanten zijn retailers gericht op de Europese markt. In Nederland wordt meer dan 90% van alle vleesproducten verkocht via de supermarkt. In Duitsland is dat 80%. Dankzij hun concentratie hebben de supermarkten een sterke koopkracht.

Onderdelen van de waardeketen waarin Vion actief is

Gedeeltelijk actief

Niet actief

Onze stakeholders

Naast onze partners in de vleesketen, heeft Vion vele andere stakeholders. We hebben onze stakeholders geïdentificeerd op basis van bestaande directe en indirecte relaties. Deze stakeholders zijn in een stakeholdersmatrix geplaatst. Deze matrix onderscheidt de stakeholders op de volgende manier:

- de mate waarin de stakeholder actief interesse toont in onze strategie;
- de invloed van de stakeholder op het succes van Vion.

De belangrijkste stakeholders zijn degenen die actief geïnteresseerd zijn en een grote invloed hebben op ons succes. Voorbeelden daarvan zijn onze consumenten, klanten, leveranciers, medewerkers en financiële stakeholders. We willen deze stakeholders actief betrekken in onze MVO-strategie en onze activiteiten. We houden continu de voorkeuren en ontwikkelingen van de consument in het oog met behulp van onze 'Consumer Monitor'. Deze monitor, uitgevoerd door GfK in onze thuismarkten Nederland en Duitsland, voorziet ons van interessante informatie over de ontwikkelingen en behoeften van degenen voor wie wij uiteindelijk ons werk doen: de consument.

We werken op vele materiële gebieden nauw samen met onze klanten, leveranciers en andere stakeholders, zoals ZLTO, om verbeteringen te realiseren en onze doelen te bereiken. Om een dialoog te starten en om van elkaar te leren, organiseert Vion stakeholdergesprekken over (materiële) MVO-thema's en neemt deel aan rondetafeldiscussies. Deze dialogen leiden tot de selectie van onze materiële thema's die de basis vormen van onze MVO-strategie en tot aanscherping van onze aanpak van deze thema's. Daarnaast geeft Vion specifieke stakeholders de kans om hun mening te geven over de materiële thema's in interviews voor ons driemaandelijkse Duitse tijdschrift voor veehouders 'proAgrar'. In de bijlage 'Stakeholderbetrokkenheid' op pagina 129 is een overzicht van onze stakeholders te vinden die laat zien hoe we contact met hen onderhouden.





Carola Schouten

Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

“Boeren blijven aan de basis van ons voedselsysteem staan.”

Op 8 september 2018 presenteerde de Nederlandse minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit haar visie. “Landbouw, natuur en voedsel: waardevol en verbonden. Nederland als koploper in kringlooplandbouw.” Deze visie biedt een leidraad voor de landbouwsector, die in de huidige maatschappij voor enorme uitdagingen staat.

Wat zijn volgens u de uitdagingen waar ons voedselsysteem voor staat?

Land- en tuinbouw en de visserij zijn onmisbare sectoren. Boeren, tuinders en vissers voeden de mensen. Zoals dit nu – wereldwijd – gebeurt, is niet vol te houden. Onze planeet kan de last van de huidige productiemethoden en het consumptiegedrag niet meer dragen. De uitstoot van broeikasgassen zal drastisch omlaag moeten. We moeten een einde maken aan verspilling die plaatsvindt bij verschillende schakels in de voedselketen: van de primaire productie tot de afvalstromen in de Nederlandse keukens. Verspilling is onnodig en schadelijk. De individuele producent heeft nogal eens een zwakke positie ten opzichte van zijn grote afnemers. Boeren, tuinders en vissers zijn hardwerkende ondernemers

en zij verdienen een solide en stabiele positie in de keten. Er moet een goed inkomen voor hen zijn en een vooruitzicht dat zij hun bedrijf aan een volgende generatie kunnen overdragen. Consumenten die weten waar hun voedsel vandaan komt en daardoor respect hebben voor producent en product, kunnen aan dit proces bijdragen. Een gezonde leefomgeving waarin boeren en burgers goed met elkaar kunnen samenleven blijft ook een belangrijk thema. De landbouw heeft een belangrijke sleutel in handen voor verdere verbetering van natuurwaarden in Nederland, maar de sector kan dat alleen waarmaken als het hele systeem en alle deelnemers daarin, van boer tot burger, meewerken.

Het huidige Nederlandse voedselsysteem bestaat uit talrijke spelers in de keten die er allemaal naar streven zo efficiënt mogelijk te zijn en die voornamelijk worden gedreven door individuele prijsefficiëntie. Waarom zou dat niet duurzaam zijn?

Landbouw, tuinbouw en visserij in Nederland innoveren steeds weer, waardoor ze leidend zijn in de wereld. De belanghebbenden in deze sectoren, van producent tot consument, zijn nauw met elkaar verbonden en functioneren

“Doe het lokaal als je kunt, en regionaal of internationaal als het moet.”

heel efficiënt en tegen lage kosten en worden daarbij ondersteund door wetenschappelijk onderzoek van wereldklasse.

Ons huidige systeem van landbouw is een keten waarvan de schakels bestaan uit actoren die ieder zo handelen dat zij er economisch het beste uitkomen. Elke partij benut de grondstoffen die haar ter beschikking staan en verwerkt die tegen de laagste kosten en met de hoogste opbrengst. Maar de afzonderlijke partijen kijken nog onvoldoende naar het systeem als geheel. Ook de regelgeving is vooral gericht op delen van het systeem. Dat is een ernstige tekortkoming,

want in het systeem zitten veel lekken, verkwistingen, inefficiënties en andere ongewenste effecten. Voorbeelden hiervan zijn het weglekken van mineralen uit de bodem en het niet nuttig gebruiken van de grote reststromen van de productie. Dit is onhoudbaar, want we hebben maar één aarde met een beperkte voorraad niet-hernieuwbare grondstoffen. Bovendien brengt deze productiewijze schade toe aan het ecosysteem doordat zij de biodiversiteit onder druk zet, leidt tot verontreiniging van bodem, water en lucht en de aarde verandert in een broeikas die op den duur grote delen ervan onleefbaar en improductief maakt.

Het moet dus anders. We moeten van voortdurende verlaging van de kostprijs van producten naar voortdurende verlaging van het gebruik van grondstoffen door een efficiëntere benutting in kringlopen. De inzet van het kabinet is dat kringlopen worden gesloten om circulaire voedselvoorzieningsketens te creëren. In aanvulling hierop stelt het kabinet drie aanvullende doelen:

- De economische positie van boeren in de keten moet zo worden dat zij in de kringlooplandbouw een goed inkomen verdienen;
- Consumenten, grootgebruikers en de horeca moeten voedsel beter leren waarderen, ook om verspilling te voorkomen. De voedselvoorzieningsketens moeten transparant zijn;
- Nederland moet een prominente rol houden in de vernieuwing van productiemethoden, ook op wereldwijde voedselmarkten.

Wat zijn volgens u op korte termijn de uitdagingen voor de veehouderij?

De veehouderij levert in de kringloopbenadering een belangrijke bijdrage aan efficiënt grondstofgebruik. De inzet van het kabinet voor de periode tot 2030 is de nutriëntenkringlopen in de veevoedersector te verkleinen en op het laagst mogelijke niveau te sluiten. Daarnaast streeft het kabinet, ook in de veehouderij, naar het zoveel mogelijk voorkomen van verliezen van voedsel, reststromen, koolstof, energie en water. In de genoemde periode vindt een omslag plaats waardoor veehouders steeds meer voer gebruiken dat zij zelf hebben geteeld, of hebben aangekocht van bij voorkeur lokale of regionale producenten. Ook gebruiken zij in het veevoer steeds meer rest- en bijproducten uit de voedingsindustrie.

“Het moet anders: we moeten van voortdurende verlaging van de kostprijs van producten naar voortdurende verlaging van het gebruik van grondstoffen, door een efficiëntere benutting in kringlopen.”

Hoe kunnen we deze nieuwe voedselsystemen laten aansluiten op de markt?

Verschillende koploperbedrijven en keteninitiatieven in de varkens- en pluimveehouderij hebben de sprong naar verduurzaming op grotere schaal al gemaakt. Zij hebben daarin samen met de markt een verdienmodel ontwikkeld. Bij verdere verduurzaming van de veehouderij past ook de overgang naar integraal duurzame en emissiearme stal- en houderijsystemen. Deze verbeteren het leefklimaat voor mens en dier en verlagen of voorkomen de uitstoot van broeikasgassen, ammoniak, stank en fijnstof. De huisvesting van dieren biedt ruimte aan hun natuurlijke gedrag en wordt gecombineerd met goede zorg vanuit hun specifieke behoeften. Hierdoor, en met een goede verzorging, zal het antibioticagebruik nog verder beperkt kunnen worden. Voor de melkveehouderij blijft de koe in de wei het uitgangspunt: weidegang wordt maatschappelijk gewaardeerd, onder andere uit oogpunt van dierenwelzijn en landschap. Tegelijk is de aandacht voor de relatie tussen landbouw

en natuur onverminderd urgent, want juist daar is op dit moment voor de biodiversiteit de grootste winst te behalen. De biodiversiteit in natuurgebieden lijkt zich de laatste jaren voorzichtig te herstellen. De grootste opgave om te komen tot een gezond ecologisch systeem in Nederland ligt op dit moment bij de landbouwsector. Denk daarbij aan kwesties als de achteruitgang van de populaties insecten en weide- en akkervogels. Voor het succes van kringlooplandbouw is het belangrijk met een open vizier te kijken naar de verscheidenheid aan landbouwpraktijken die mogelijk is. Het wordt een omslag waarbij ondernemers gestimuleerd worden om kennis en ervaring met elkaar te delen.

Er zijn nu al steeds meer bedrijven in de voedselketen die verantwoorde producten of diensten aanbieden of die zich op andere manieren extra inspannen om aan maatschappelijke eisen te voldoen. Zij leveren producten die op het gebied van dierenwelzijn of milieu aan hogere eisen voldoen dan het wettelijk minimum, zoals het Beter Leven-keurmerk. Eerlijke prijzen, ook voor de boeren, zijn een onmiskenbaar onderdeel van deze korte en transparante ketens.

Hoe gaat u de boeren en consumenten steunen en motiveren om de juiste keuzes voor de toekomst te maken?

In de kringlooplandbouw heeft ook de consument een rol. Het is belangrijk dat hij of zij weet dat de voedselproductie van grote invloed is op onze leefomgeving. Dat vraagt om een omslag, want tot nog toe kiest de meerderheid van de consumenten vooral voor een lage prijs en veel gemak, terwijl veel mensen wel steeds hogere eisen stellen aan hun leefomgeving en aan de boeren en tuinders die daarin werken. Het leggen van verbindingen tussen alle partijen die bij de omslag naar kringlooplandbouw een rol hebben, is de sleutel tot succes. Het is zeker niet alleen de overheid die bepalend is voor de uitkomst. Deze verbindingen komen tot stand als we, vanuit vertrouwen en in respect voor elkaar, rekenschap geven van ons handelen. Wij moeten ruimte scheppen voor de ambities en krachten van boeren, tuinders, vissers en hun organisaties, voor andere partijen in de markt, voor studenten, docenten en onderzoekers. Zo kan de toekomst worden gemaakt en gedragen door de samenleving als geheel.



Trends in de markt

Er zijn tien trends die zorgen voor verandering op de wereldwijde voedselmarkt en die een impact hebben op Vion.

Bron: Gebaseerd op de Vion Sector Analysis, Roland Berger, 2016

Trends

Gevolgen

1	Groeiend bevolkingsaantal en welvaart in opkomende markten	Verschuivende vraag, veranderende eetgewoonten, groeiende vraag naar vlees in opkomende markten en dalende vraag in verzadigde markten
2	Gezondheid	Fitness & wellness, laag vetgehalte/suiker/natrium, farmaceutische convergentie
3	Voedselveiligheid	Regelgeving, tracking & tracing, verticale integratie
4	Veranderlijkheid	Volume, kwaliteit, prijs
5	Verschuiving van de productie	Verbeterde verwerkingsinfrastructuur in opkomende markten
6	Differentiatie	Arm versus rijk, 'premiumisation' versus smart shopping, maatwerk
7	Consumentenactivisme, dierenwelzijn	Eerlijke en duurzame producten, transparantie
8	Duurzaamheid	Toenemende druk wat betreft land- en watergebruik, biodiversiteit, uitstoot van broeikasgassen, maatschappelijke en politieke discussies
9	Veranderende eetgewoonten	Verspreiding van eetgewoonten ten gevolge van globalisering, migratie en alternatieve eiwitbronnen
10	Technologische ontwikkelingen	Genetica, oogstopbrengst, extractie, verwerkingsmogelijkheden, vleesvervangers

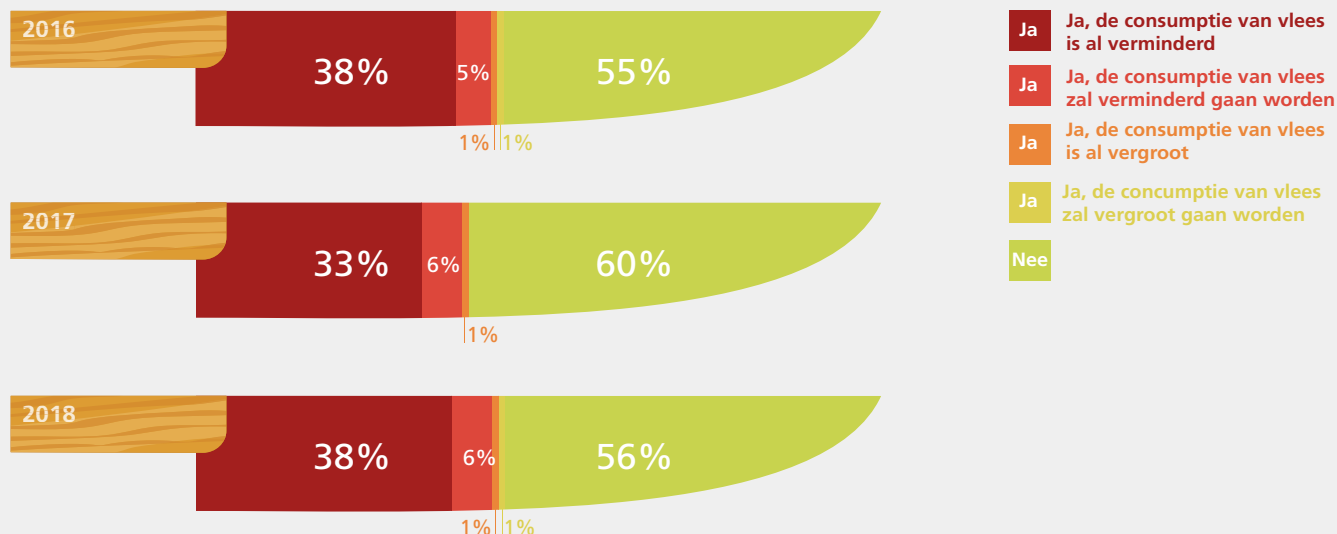
● Kans

● Kans en risico

● Risico

Trends in onze thuismarkten

Heeft een van uw familieleden de consumptie van vlees veranderd / of is een familielid dit van plan te doen?



Milieuzaken worden steeds vaker gezien als reden om minder of geen vlees te eten

Om welke redenen bent u minder vlees gaan eten?

	2016	2017	2018
Gevarieerder voedingspatroon	43%	40%	40%
Milieuredenen	26%	27%	34%
Morele redenen (dierenwelzijn)	30%	30%	32%

Waarom zal vleesconsumptie afnemen?

	2016	2017	2018
Gevarieerder voedingspatroon	31%	36%	43%
Milieuredenen	25%	29%	40%
Morele redenen (dierenwelzijn)	30%	39%	39%

Bron: Vion Consumer Monitor in Nederland, 2018

Relevante MVO-thema's

Met het oog op ons bedrijf en op het effect dat andere bedrijven binnen de keten op ons hebben, hebben we een lijst opgesteld van relevante MVO-thema's voor Vion. Voor elke stakeholdergroep hebben we de relevante MVO-thema's geïdentificeerd, gebaseerd op frequent contact met onze belangrijke stakeholders, de belangrijkste punten van andere stakeholders en onderzoek onder consumenten. In de bijlage 'Stakeholderbetrokkenheid' op pagina 129 is een overzicht opgenomen. De bronnen die voor deze analyse zijn gebruikt, komen uit onze dagelijkse activiteiten en worden gebruikt voor strategische besluitvorming.

De vleesindustrie heeft de afgelopen jaren veel aandacht gekregen, zeker als het gaat om zaken zoals gezondheid, productintegriteit, dierenwelzijn, impact op het milieu en prijsstelling. Deze zaken baren veel stakeholdergroepen zorgen en worden besproken in één of meer onderwerpen.

We hebben 30 relevante thema's:

- 18 sociale thema's (waaronder dierenwelzijn),
- 9 milieuthema's,
- 3 economische thema's.

Relevante sociale thema's

- Voedselveiligheid
- Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces
- Transparante communicatie
- Traceerbaarheid en productintegriteit
- Diervriendelijke veehouderij
- Antibiotica
- De rol van vlees in een gezond voedingspatroon
- Zout-, vet- en suikergehalte
- Additieven
- Wereldwijde voedselzekerheid
- Biologisch
- Werkgelegenheid
- Gezondheid en veiligheid van medewerkers
- Training en bijscholing van medewerkers
- Diversiteit en integratie
- Arbeidsvoorwaarden voor flexmedewerkers
- Overlast voor omwonenden
- Maatschappelijke betrokkenheid

Relevante milieuthema's

- Milieuaspecten van veehouderij
- Watergebruik
- Energieverbruik
- Uitstoot van broeikasgassen
- Afvalmanagement
- Duurzame verpakkingen
- Vermijden van voedselverspilling
- Duurzaam veevoer
- Biodiversiteit

Relevante economische thema's

- Indirecte economische impact
- Duurzame prijssystemen
- Lokale herkomst

Materialiteitsanalyse

Om de meest materiële thema's vast te stellen uit alle 30 relevante onderwerpen, voerden we een materialiteitsanalyse uit in samenwerking met de vertegenwoordigers van verschillende afdelingen. We evalueerden ieder thema op basis van twee dimensies:

- **De mate waarin de thema's invloed hebben op de beoordelingen en beslissingen van stakeholders ten aanzien van Vion**

Om de eerste dimensie te bepalen, stelden we het belang van dat thema per stakeholdergroep vast op een schaal van één tot tien. De belangrijkste stakeholdergroepen telden zwaarder mee dan de andere groepen. Het gewogen gemiddelde bepaalde de plaats van dat thema op de y-as van de materialiteitsmatrix.

- **De significantie van Vion's sociale, economische en milieu-impact op dat thema**

Wat betreft de tweede dimensie stelden we vast hoeveel impact Vion kan hebben op elk thema, zij het alleen of door andere stakeholders te beïnvloeden. Elk thema werd beoordeeld aan de hand van hun impact, hetzij grote, gemiddelde of lage impact. De besproken resultaten werden geplaatst op de x-as van de materialiteitsmatrix.

Sommige thema's hebben we gedeeltelijk zelf in de hand, zoals voedselveiligheid en dierenwelzijn in het slachtproces. Wat betreft andere thema's hebben wij vanuit onze positie in het midden van de voedselketen de nodige invloed, en moeten we samenwerken met anderen, bijvoorbeeld onze klanten en leveranciers, aan thema's zoals duurzame veehouderij. Deze duurzame veehouderijthema's omvatten een aantal afzonderlijke sociale, economische en milieu-thema's. We zullen ze individueel behandelen, aangezien sommige aspecten materiëler zijn dan andere.

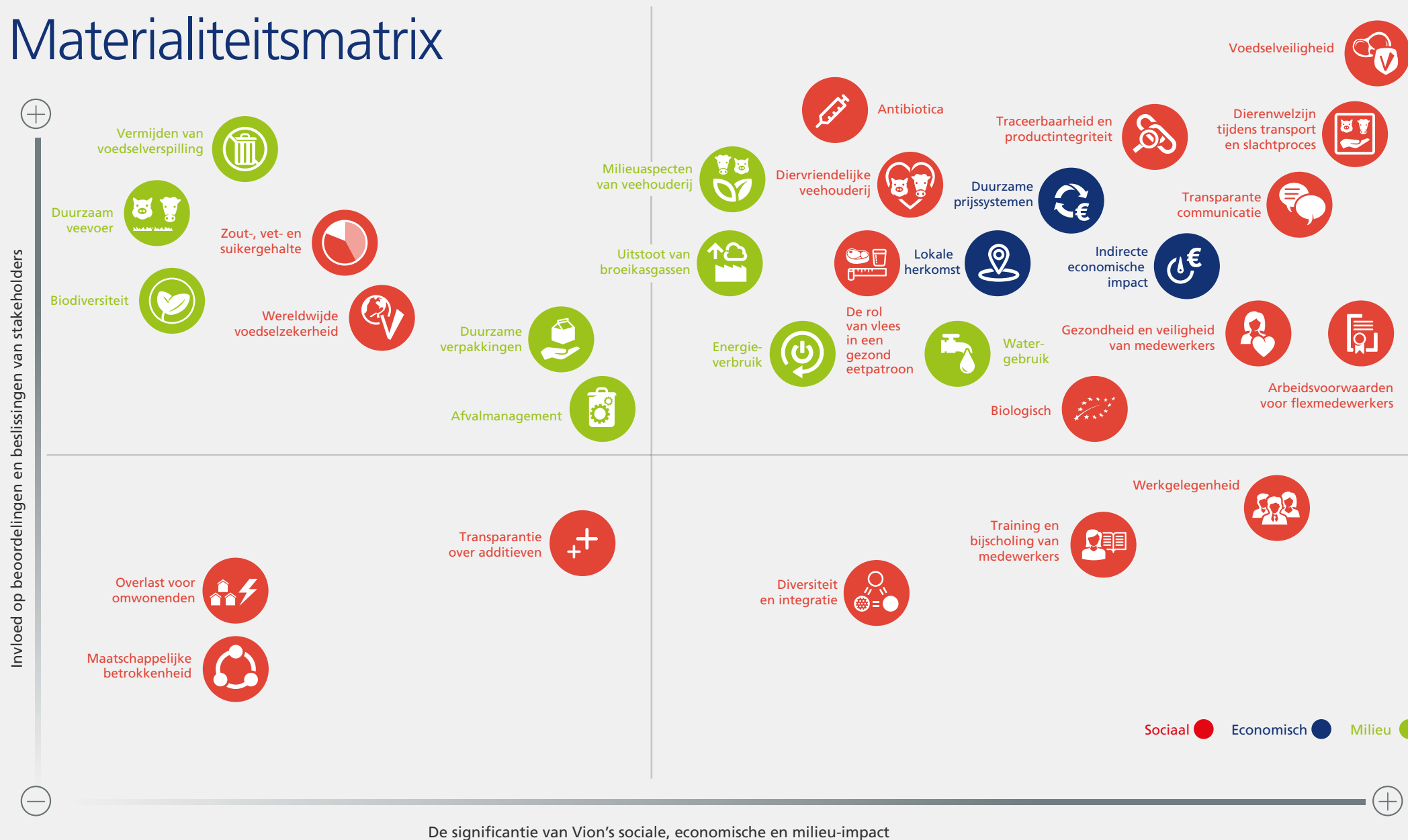
Onze thema's gerelateerd aan duurzame veehouderij zijn:

- Diervriendelijke veehouderij
- Antibiotica
- Biologisch
- Traceerbaarheid

- Milieuaspecten van veehouderij, zoals de uitstoot van broeikasgassen, watergebruik, energieverbruik, afvalmanagement en mestopslag
- Biodiversiteit
- Duurzaam veevoer

- Lokale herkomst/regionaliteit
- Duurzame prijssystemen

Materialiteitsmatrix



Vion's materiële thema's

De zeventien thema's die in de rechterbovenhoek van de materialiteitsmatrix terecht zijn gekomen, zijn de belangrijkste materiële thema's voor Vion en zijn stakeholders. We zullen onze aanpak op alle relevante MVO-thema's in dit rapport delen. De meest materiële thema's krijgen echter meer aandacht dan de minder materiële thema's.

Sociale thema's



Voedselveiligheid



Antibiotica



Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces



De rol van vlees in een gezond eetpatroon



Transparante communicatie



Biologisch



Traceerbaarheid en productintegriteit



Gezondheid en veiligheid van medewerkers



Diervriendelijke veehouderij



Arbeidsvoorwaarden voor flexmedewerkers

Milieuthema's



Energieverbruik



Watergebruik



Uitstoot van broeikasgassen



Milieuaspecten van veehouderij

Economische thema's



Indirecte economische impact

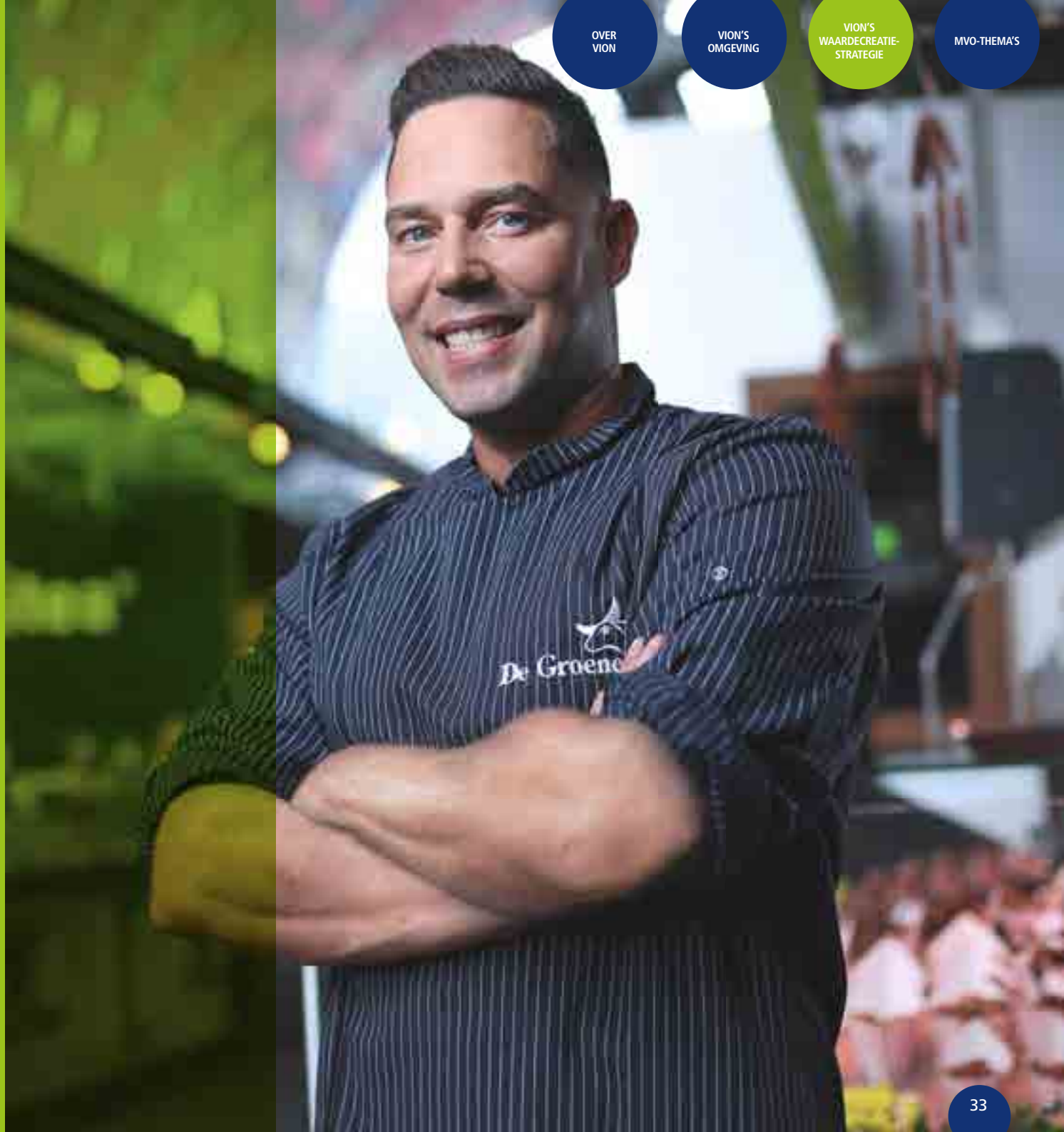


Lokale herkomst



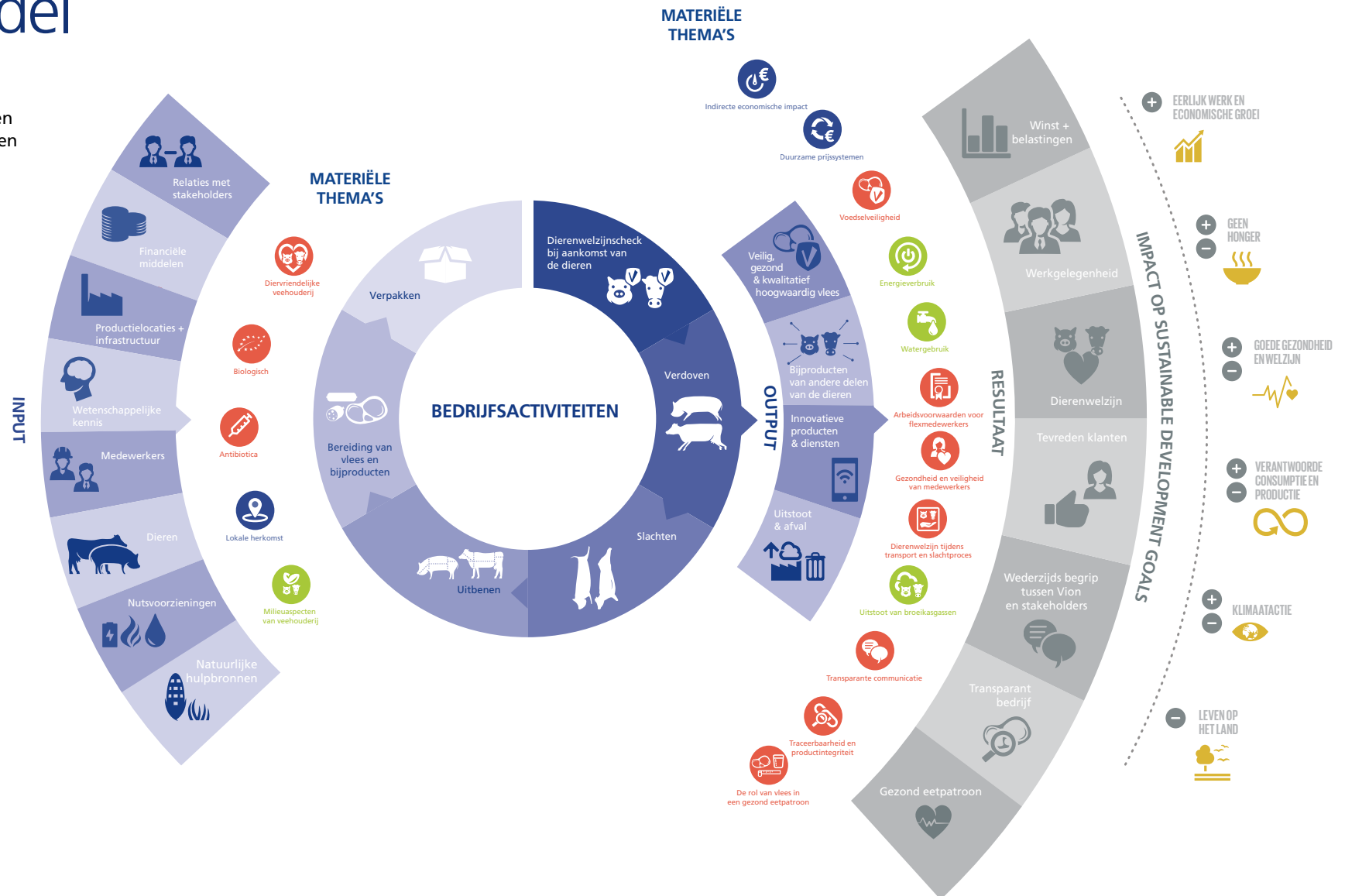
Duurzame prijssystemen

Vion's waarde- creatie- strategie



Waarde- creatiemodel

Ons waardecreatiemodel laat zien hoe wij waarde creëren en werken aan een duurzame toekomst.



Building balanced chains

De Europese vleesindustrie wordt geconfronteerd met grote uitdagingen, zoals ook genoemd in de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties en het klimaatakkoord van Parijs. Vion is gebouwd op een sterke fundering van familieboerderijen en ZLTO. Samen met de markt en andere stakeholders kunnen we de vleesindustrie transformeren tot een betrouwbare en duurzame leverancier van gezonde voeding voor consumenten en klanten wereldwijd.

Evenwichtige ketens hebben te maken met:

Het economisch aspect	Het sociale aspect	Het milieu-aspect
Langetermijnverbintenis van producent tot consument	Verbinden van de hele keten, inclusief boer en consument	Transparant zijn over de ecologische footprint van consumentenproducten

De Raad voor Dierenaangelegenheden heeft onlangs gemeld dat het welzijn van productiedieren in de afgelopen tien jaar is verbeterd. Het is aan de keten om dit vertrouwen op het niveau van de consument te waarborgen. De meerwaarde van onze keten is van groot belang voor het versterken van het consumentenvertrouwen in ons voedsel.

Onze MVO-strategie

Bij beslissingen die ons management moet nemen, overwegen we de economische, maatschappelijke en milieu-impact van de te nemen beslissing. Op deze manier creëren we meer waarde voor zowel onze keten als de maatschappij als geheel.

Onze strategische prioriteiten binnen de MVO-thema's

Uit de 17 materiële thema's waarop we onze negatieve effecten minimaliseren (en positieve invloed optimaliseren) formuleerden we vier strategische onderwerpen:



Voedselveiligheid



Dierenwelzijn tijdens het slachtproces



Traceerbaarheid en productintegriteit



Transparante communicatie

Ons MVO-beleid geeft prioriteit aan deze onderwerpen en ons hoofdstuk MVO-thema's begint daarom met deze onderwerpen. Om een succesvolle koploper te blijven, houden we ons aan de erkende richtlijnen voor dierenwelzijn, voedselveiligheid en integriteit. Voor deze prioriteiten stelden we doelen op de korte en middellange termijn en willen we de komende jaren continu verbeteren.

Externe factoren die de meeste invloed hebben op onze keten en onze toekomst zijn:

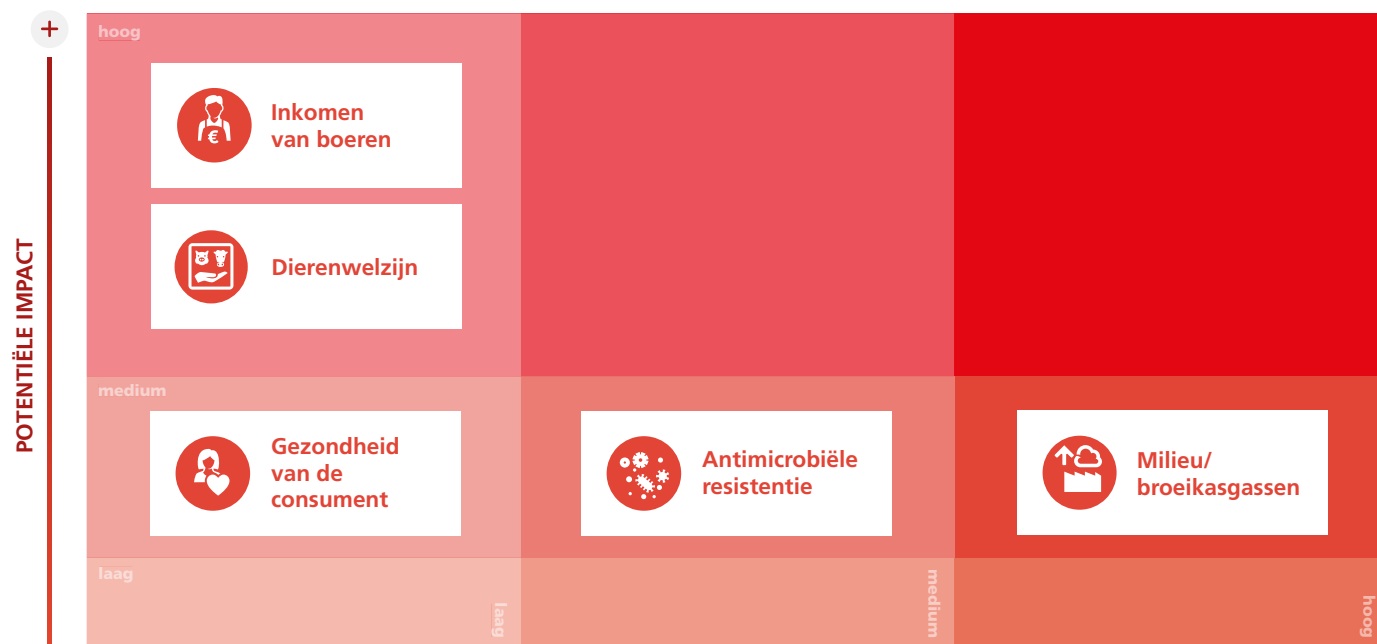
- **Veranderlijkheid en prijsdruk binnen de keten** (risico voor onze boeren en voor ons)
- **Groeiende aandacht voor milieuaspecten in de veehouderij** (zowel risico als kans, omdat de CO₂-uitstoot van de West-Europese veehouderij relatief laag is vergeleken met andere plaatsen in de wereld)
- **Groeiende aandacht voor de gezondheidsaspecten van vlees** (zowel risico als kans binnen bepaalde consumentengroepen)
- **Groeiende aandacht voor dierenwelzijn** (kans, omdat wij de koploper zijn op het gebied van dierenwelzijn en deze concepten minder onder prijsdruk staan)

Voor elk van bovenstaande aspecten hebben wij een strategische aanpak ontwikkeld:

- Good Farming Balance: zie pagina 102.
- Verzamelen van feiten en vinden van oplossingen om de negatieve impact van veehouderij te minimaliseren, zie pagina 95.
- Verzamelen van feiten en objectieve communicatie over de gezondheidsaspecten van vlees, zie pagina 72.
- Concepten aanbieden die voldoen aan hoge dierenwelzijnsrichtlijnen, zie pagina 61.

Risicomanagement in onze waardeketen

We onderzochten de risico's van mogelijke negatieve gevolgen voor mens, dier en milieu in onze waardeketen, zowel intern als door middel van dialogen en samenwerking met stakeholders. Onze leveranciers zijn voornamelijk gevestigd in Nederland en Duitsland. In onze keten is veel aandacht voor dierenwelzijn, het milieu, het inkomen van boeren, de gezondheid van consumenten en het gebruik van antibiotica. Er zijn echter altijd potentiële risico's op deze gebieden. Daarom zorgen we ervoor, de negatieve effecten te minimaliseren of te voorkomen. De belangrijkste risico's die door Vion zelf veroorzaakt zouden kunnen worden, gaan over de onderwerpen voedselveiligheid en dierenwelzijn tijdens het slachtproces. Het managen van onze ketenverantwoordelijkheid, onderzoek naar de mate van negatieve impact, activiteiten om deze impact te verkleinen en monitoring-systemen zijn onderdeel van onze strategie en aanpak op deze verschillende onderwerpen. Lees meer over onze aanpak in het hoofdstuk over dat specifieke materiële thema.



Risico

(potentieel negatieve impact)

► Mogelijk veroorzaakt door

⊙ Aanpak

 Dierenwelzijn	Boeren, transporteurs, Vion	Er is toenemende aandacht voor dierenwelzijn in onze keten. Lees meer over onze aanpak bij de materiële thema's over dierenwelzijn op pagina 48.
 Milieu/broeikasgassen	Boeren, transporteurs, Vion	Binnen onze keten worden broeikasgasemissies vooral op boerderijen geproduceerd, meer op rundveebedrijven dan op varkenshouderijen. Lees meer over onze aanpak bij de materiële thema's 'Milieuaspecten van veehouderij' op pagina 95 en 'Uitstoot van broeikasgassen' op pagina 91.
 Inkomen van boeren	Vion, klanten, consumenten	Het aantal boeren neemt af, onder andere door faillissement. Lees meer over hoe we boeren helpen een stabiel inkomen te realiseren met de Vion-langetermijnprijs binnen Good Farming Balance bij het materiële thema 'Duurzame prijssystemen' op pagina 102.
 Gezondheid van de consument	Vion, klanten, consumenten	Voedselveiligheid is onze topprioriteit. Lees meer over onze aanpak bij het materiële thema 'Voedselveiligheid' op pagina 44.
 Antimicrobiële resistentie	Boeren	Zie onze aanpak voor het minimaliseren van het risico op antimicrobiële resistentie bij het materiële thema 'Antibiotica' op pagina 70.

Onze bijdrage aan de Sustainable Development Goals (SDG's)

Onze activiteiten met betrekking tot de materiële thema's dragen bij aan verschillende SDG's. Deze 17 doelen die in 2030 bereikt moeten zijn, zijn door de Verenigde Naties opgesteld om een betere wereld voor iedereen te creëren. Deze doelen kunnen enkel worden bereikt als overheden, bedrijven, NGO's en burgers allemaal verantwoordelijkheid voor hun deel nemen en met elkaar samenwerken. We laten zien op welke manier de activiteiten van Vion bijdragen aan de SDG's. Voor een aantal materiële thema's die bijdragen aan de SDG's hebben we concrete doelen gesteld.



2 GEEN HONGER



Uitbannen van honger, bereiken van voedselzekerheid, verbeterde voeding en het bevorderen van duurzame landbouw



Door **transparant** te zijn, faciliteren we tijdige toegang tot marktinformatie (doel 2.c).



Met onze initiatieven op het gebied van **duurzame prijssystemen**, helpen we het goed functioneren van de voedingsmiddelenmarkt te waarborgen en de extreme voedselprijsvolatiliteit te beperken (doel 2.c).



Met onze focus op **biologisch** vlees, ondersteunen we landbouwmethoden die bijdragen aan het behoud van ecosystemen (doel 2.4).



Vlees speelt een rol in een gezond voedingspatroon, vooral voor kinderen en ouderen, en kan ondervoeding voorkomen (doel 2.2.).



Met ons beleid inzake **voedselveiligheid en antibiotica** helpen we om het hele jaar door toegang tot veilig en voedzaam voedsel te garanderen (doel 2.1).



Vion's doel voor voedselveiligheid draagt bij aan dit specifieke SDG-doel.

3 GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN



Verzekeren van een gezond leven en bevorderen van welzijn op elke leeftijd



Vlees speelt een rol in een gezonde voeding, met name voor zwangere vrouwen, kinderen, atleten en ouderen. Dit vermindert vroegtijdige sterfte van niet-overdraagbare ziekten (target 3.4). Het sociale component van voedsel, zoals de bereiding van de maaltijd en het samen eten, verbetert het menselijk welzijn en stimuleert goede eetgewoonten, ook voor kinderen, en bevordert op die manier de gezondheid van kinderen en volwassenen.

8 EERLIJK WERK EN ECONOMISCHE GROEI

Bevorderen van aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve werkgelegenheid en eerlijk werk voor iedereen



Onze focus op de **gezondheid en veiligheid van medewerkers** draagt bij aan veilige en zekere werkomgevingen (doel 8.8). Vion's doelen voor gezondheid en veiligheid dragen bij aan dit specifieke SDG-doel.



Onze inspanningen en resultaten op het **gebied van arbeidsvoorwaarden voor flexmedewerkers** leiden tot verbeterde arbeidsrechten voor medewerkers, inclusief buitenlandse medewerkers en mensen met een onzekere baan (doel 8.8.)



Met ons beleid om Vion's **indirecte economische impact** te behouden en te vergroten, ondersteunen we banen, ondernemerschap en innovatie, en stimuleren we de formalisering en groei van kleine en middelgrote ondernemingen (doel 8.3).



12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE



Verzekeren van duurzame consumptie- en productiepatronen



Onze **transparantie** draagt er ook aan bij dat mensen de relevante informatie en het bewustzijn hebben voor een duurzame ontwikkeling en levensstijl (doel 12.8).



We erkennen het belang van **transparante communicatie** en we rapporteren om die reden jaarlijks over onze voortgang op het gebied van duurzaamheid (doel 12.6).



Met onze focus op **dierenwelzijn, lokale herkomst, watergebruik en milieuaspecten van veehouderij** dragen we bij aan een duurzaam beheer en efficiënt gebruik van natuurlijke hulpbronnen (doel 12.2).



13 KLIMAATACTIE



Ondernemen van **urgente actie** om klimaatverandering en de gevolgen ervan tegen te gaan



Door het onderzoeken en promoten van manieren om de **milieuaspecten van veehouderij** te verminderen, dragen we bij aan bewustmaking en institutionele capaciteit om impact te reduceren en klimaatverandering te beperken (target 13.3).



Door voortdurend gericht te zijn op het **energieverbruik** per verkochte ton, zonder de voedselveiligheid in gevaar te brengen, dragen we bij aan bewustmaking en institutionele capaciteit om impact te reduceren en klimaatverandering te beperken (target 13.3).



Door het reduceren van de **broeikasgasemissies** van Vion verminderen we onze impact op klimaatverandering (target 13.3).



De visie van...

Michiel Korthals

Emeritus hoogleraar Filosofie aan de Wageningen Universiteit en de Vrije Universiteit Amsterdam

Michiel Korthals heeft het boek "Goed Eten" geschreven. In dit boek gaat hij in op de kloof tussen voedselproductie en consumptie. Directe verbindingen tussen voedsel en het dagelijkse leven, de voorkeur voor regionale verbanden boven de wereldmarkt, bevordering van voedselvaardigheden en een eerlijkere verdeling van aandacht voor voedingsstijlen staan centraal in zijn boek.

Als filosoof heb ik in Heidelberg gestudeerd in de jaren 70. Toen was de Duitse filosofie heel interessant voor mij als Nederlander. Nu zou je waarschijnlijk naar de VS gaan, of misschien zelfs China. Heidelberg werd ook een beetje gezien als de bakermat van het Europese gedachtengoed, met mensen als Husserl, Gadamer en Heidegger. Maar het is wel heel lang geleden (50 jaar) moet ik zeggen.

"Vlees is eigenlijk een stukje feest, dat je deelt met anderen."

In uw boek "Goed Eten" gaat u in op de kloof tussen voedselproductie en consumptie, wat bedoelt u daarmee?

De meeste mensen weten niet meer waar hun eten vandaan komt en of het ethisch verantwoord geproduceerd wordt. Denkt u maar eens na dat Nederland heel veel graan, soja en cacao importeert en dat ongeveer 80% van onze voedselproductie naar het buitenland gaat. Dat kan ook, omdat wij op een hele efficiënte manier produceren in een klein land, maar eigenlijk zou het voor die andere gebieden waar het eten naar toe gaat zo moeten, dat zij duurzaam kunnen produceren. Dan hoeven wij veel minder te produceren. Want het punt is natuurlijk wel dat je in Nederland zit met extra lasten zoals fijnstof, waterverontreiniging, gebrek aan dierenwelzijn en enorme mestoverschotten.

Laatst sprak ik met een aantal managers van voedingsbedrijven. Ze vertelden dat de bijproducten die overblijven uit de industrie van brood en banket de import van veevoedergrondstoffen uit Thailand, Brazilië en andere landen overbodig zou kunnen maken. Vijftig jaar geleden wisten we niet wat het beest at, nu wil de consument weten waar het

"De meeste mensen weten niet meer waar hun voedsel vandaan komt"

vlees vandaan komt en hoe het is geproduceerd. Vanuit de filosofie en ethiek gezien is het geven van informatie aan de consument belangrijk om democratische keuzes te kunnen maken.

Voedseldemocratie, wat betekent dat?

"Voedseldemocratie is gezamenlijk geliefde voedingsmiddelen maken en bereiden, zoals aardappelen en rijst, en deze opeten en anderen hun geliefde voedingsmiddelen laten maken, bereiden en opeten."

Het idee van voedseldemocratie gaat over het feit dat er dilemma's zijn in de voedselproductie en dat er diverse

meningen zijn over de oplossingen die te maken hebben met bijvoorbeeld de milieubelasting of het dierenwelzijn en hoe de boer wordt behandeld. Maar mensen moeten zelf de keuze hebben om de oplossing te kiezen die bij hun past.

De andere kant van voedseldemocratie is dat we worden gesteund door instituties en organisaties in het krijgen van informatie over ons voedsel. Dat we worden geholpen in die keuzes en daarbij is transparantie van enorm belang. Want als je niet weet waar het vlees of de melk vandaan komt, dan kan de consument zijn eigen keuzes niet maken. Dan is voedseldemocratie onzin.

Waarom mogen we niet stunten met vlees of voedsel in het algemeen?

Vlees is een luxeproduct. En met een luxeproduct ga je niet stunten. Ik ken een heel goede banketbakker in Amsterdam, die heet Avezaath Beune, daar weet iedereen van, je betaalt wat meer. Hij stunt nooit en iedere klant weet dat. We moeten sowieso niet stunten met eten, maar omdat we hier een overvloed aan eten hebben, gebeurt het. Als mensen goedkoper aan vlees komen, verspillen ze het, zoals nu voor een derde gebeurt. Vlees is eigenlijk een stukje feest, dat je deelt met anderen. En feest vier je ook niet elke dag, misschien eenmaal in de twee weken, dus in die zin kun je vlees als luxeproduct beschouwen.

“Het verstrekken van informatie aan consumenten is belangrijk zodat zij democratische keuzes kunnen maken.”

Je moet kijken, ruiken, zien wat er gebeurt

Voor een bedrijf als Vion is het zaak dat je mensen erbij betrekt. Bijvoorbeeld met video's en ruimten waar je in de slachterij naar het proces kunt kijken, maar ook waar je het ruikt en ziet. Daarnaast is het goed om dingen uit te leggen, zoals in jaarverslagen en MVO-rapporten.

De kloof tussen eten en weten

Kinderen weten echt niet dat melk uit een koe komt. Ze spelen ook minder buiten, maar gamen binnen. Het is echt heel belangrijk dat kinderen leren hoe iets groeit en leeft en hoe het voelt. En ook dat beesten in de natuur elkaar vaak opeten maar ook elkaar helpen.

Vroeger aten we tong, lever en zwezerik. We kregen dus orgaanvlees, want dat was goedkoper. Nu weten we niets meer over orgaanvlees; dit gebrek aan kennis over eten is nu beperkend in je menukeuze. Je weet eenvoudigweg niet meer hoe je het klaar moet maken. En dus is het aanbod anders. Een nieuwe vorm van armoede.

Dialogoog met activisten op basis van 'common ground'

De laatste jaren zie je een groeiende groep mensen die zich tegen vlees keert. Ja, daar kun je weinig aan doen, maar er is wel dialogoog mogelijk, want er zijn natuurlijk punten die zowel de vleesindustrie als de activisten steunen, zoals het tegengaan van de klimaatopwarming. Je kunt je afvragen hoe ver je kunt komen met een gezamenlijke strategie. Wat is je 'common ground'? En kunnen we werken naar een horizon die we delen over bijvoorbeeld twintig jaar met afspraken over de productie van vlees, groenten, fruit en alternatieven. Ik ben dus niet voor versmelting van al die standpunten. We zijn nog maar net begonnen met positie zoeken van wat de een of de ander wil.

MVO- thema's

OVER
VION

VION'S
OMGEVING

VION'S
WAARDECREATIE-
STRATEGIE

MVO-THEMA'S

Overzicht MVO-resultaten 2018

Maatschappelijke thema's

Voedselveiligheid ▲

100% van onze verkoop kwam van producenten die goedgekeurd zijn door IFS Food of BRC. De target voor de toekomst is deze 100% te handhaven. Deze target draagt bij aan SDG-target 2.1.

Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces ▼

Bij 99,90% van de dieren was hervervolving niet nodig. De target in 2019 blijft 99,96%. Elk dier werd verdoofd voor de slacht.

Transparante communicatie ▲

In het nieuwgebouwde slachthuis in Leeuwarden werd een glazen wand geïnstalleerd om het volledige slachtproces zichtbaar te maken zonder de productie te verstoren.

Traceerbaarheid en productintegriteit ▲

82% van onze verkoop kwam van geregistreerde producenten die voldoen aan specifieke integriteitsrichtlijnen. De target voor 2019 is 85%.

Diervriendelijke veehouderij ▲

16% van de dieren geleverd aan Vion zijn grootgebracht onder gecertificeerde, hoge dierenwelzijnsrichtlijnen (2,58 miljoen dieren).

Antibiotica ●

Van de geleverde dieren voor de slacht was er in 99,96% geen antibiotica aanwezig.

De rol van vlees in een gezond voedingspatroon ▲

Vion ontwikkelde vetarme vleesproducten met een hoger percentage eiwitten en minder calorieën dan reguliere producten.

Biologisch ▲

0,8% van de geleverde dieren kwam van biologische boerderijen (139.000 dieren).

Gezondheid en veiligheid van medewerkers ▼

Het verzuimpercentage van onze medewerkers was 4,6%. De target voor 2019 is 4,3%.

Arbeidsvoorwaarden voor flexmedewerkers ▲

Audits door Vion uitgevoerd op de huisvesting van flexmedewerkers.

Milieuthema's

Energieverbruik ▲

Het energieverbruik was 710 MJ per verkochte ton.

Uitstoot van broeikasgassen ▲

De uitstoot van broeikasgassen (scope 1 + 2) was 79 kg CO₂-equivalenten per verkochte ton.

Watergebruik ▲

Het totale waterverbruik was 1,91 m³ per verkochte ton.

Milieuaspecten van veehouderij ▲

Vion nam deel aan sectorale discussies die leidden tot aanbevelingen voor de Nederlandse regering over het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen in de varkens- en rundvleesketen.

Economische thema's

Indirecte economische impact ●

33% van alle Nederlandse en Duitse rundvee- en varkenshouders leverde dieren aan Vion (190.000 boeren).

Duurzame prijssystemen ▲

Introductie van Good Farming Balance in Duitsland.

Lokale herkomst ●

94% van de dieren geleverd aan Vion groeien lokaal op (straal < 200 km).

Trends vergeleken met 2017

▲ Betere prestatie

▼ Slechtere prestatie

● Stabiele prestatie



Voedselveiligheid

Het thema

Vion hecht veel waarde aan de beheersing van voedselveiligheid. Elke dag eten meer dan 100 miljoen consumenten producten die door Vion zijn verwerkt. De klanten en consumenten verwachten dat deze producten veilig en gezond zijn.

Afbakening

Alle verschillende onderdelen van de productieketen kunnen een impact hebben op de voedselveiligheid. Tevens kan de omgang met de producten tijdens de productbereiding positief of negatief bijdragen aan de veiligheid van het voedsel. In onze managementaanpak bekijken we dit op een holistische manier en nemen we onze eigen productielocaties, onze leveranciers, onze co-producenten en het beoogde gebruik van onze producten door de consument in overweging.



Vion's aanpak

Gezond en veilig voedsel is één van de topprioriteiten van Vion. Voedselveiligheid en -kwaliteit zijn onderdeel van de gedragscode van al onze productielocaties. Vion heeft ervoor gekozen om zich te houden aan de ISO 9001-norm voor kwaliteitsgeïntegreerde organisaties, en alle Vion-vestigingen zijn ISO 9001-gecertificeerd. Verder hebben alle Vion-vestigingen de HACCP, die wereldwijd door alle autoriteiten wordt geaccepteerd, geïntegreerd. Dit gestandaardiseerde kwaliteitsstelsel maakt de weg vrij voor gestandaardiseerde procescontrole en effectieve benchmarking van de verschillende productieonderdelen met betrekking tot de eisen van de klant en de beheersing van cruciale processen binnen Vion.

Al onze productielocaties staan onder streng toezicht van de bevoegde autoriteiten. Op onze vestigingen zijn altijd minimaal twee officiële dierenartsen op locatie aanwezig die ante en post mortem-vleesinspecties uitvoeren en toezicht houden op de hygiëne aan de hand van de relevante Europese reguleringen.

Om te verifiëren dat Vion voldoet aan de voedselveiligheidswetgeving en klanteisen zijn alle productielocaties gecertificeerd volgens de regelgeving van de Global Food Safety Initiative (GFSI). De voedselveiligheidsnormen die gebruikt worden door Vion zijn: de British Retail Consortium (BRC) en de International Featured Standards Food (IFS Food). Vion publiceert de keuringsresultaten en auditrapporten per kwartaal op zijn Nederlandse en Duitse websites. In 2018 was er één publieke terugroepactie van onze producten op basis van een ongewenste microbiologische contaminatie. De contaminatie werd gedetecteerd in Vion's eigen monitoringsysteem, waarop de klant direct werd ingelicht en een terugroepactie kon starten.

Om de risico's te beperken binnen de keten, verlangt Vion van zijn leveranciers dat zij zich houden aan, en hun activiteiten certificeren volgens, een Good Agricultural Practice-regeling (GAP), zoals GlobalGAP, de Duitse QS (Qualität und Sicherheit), de Nederlandse Integrale Ketenbeheersing (IKB) en Ketenkwaliteitssysteem Holland Varken. Deze regelingen zijn onaf-

hankelijk van elkaar georganiseerd. On-farm audits worden uitgevoerd door onafhankelijke certificerende instanties. Als grote stakeholder draagt Vion bij aan de ontwikkeling en de organisatie van deze regelingen. Een aantal zuivelbedrijven hebben eveneens eigen kwaliteitsregelingen georganiseerd waarbij het ontwerp en de on-farmcontroles binnen die keten zijn geregeld. Vion koopt melkvee van veehouders die opereren volgens deze zuivelregelingen.

Vion is actief in het initiëren en deelnemen aan voedselveiligheidsonderzoeken samen met verschillende universiteiten en instanties. In 2018 vervolgde Vion de samenwerking met IBM, ThermoFisher en Universiteit Wageningen in onderzoek naar nieuwe technologieën die kunnen helpen om de voedselveiligheid verder te verbeteren. In dit onderzoek wordt de waarde onderzocht van deze technologieën voor het voorspellen van microbiologische risico's in de rund- en varkensvleesketen. Het is een uitdagend project, wat dicht in de buurt komt van onderzoek van nieuwe technologieën. In verschillende publiek-private samenwerkingsverbanden onderzocht Vion een verbeterde beheersing van *Toxoplasma gondii* en *Mycobacterium avium* op de veehouderijen. Ook was Vion in 2018 één van de initiatiefnemers van een onderzoeksproject gericht op het hepatitis E virus. Hierin werken een groot aantal private partijen binnen de varkensvleesketen de komende vier jaar samen met twee universiteiten en een hogeschool.

? Dilemma

De basis van voedselveiligheid is hygiëne tijdens de slacht en koeling van het product. Het laatste vraagt om elektriciteit, wat een negatieve impact heeft op de CO₂-footprint van het vlees. Zelfs al is de uitstoot van broeikasgassen in het slachtproces relatief laag vergeleken met andere stappen in de keten (zie het onderdeel Milieuaspecten in de veehouderij), wil Vion de footprint zo laag mogelijk hebben. Elektriciteitsverbruik kan echter niet te laag worden, omdat dit de voedselveiligheid in gevaar brengt. Voedselveiligheid blijft voor Vion prioriteit nummer één.

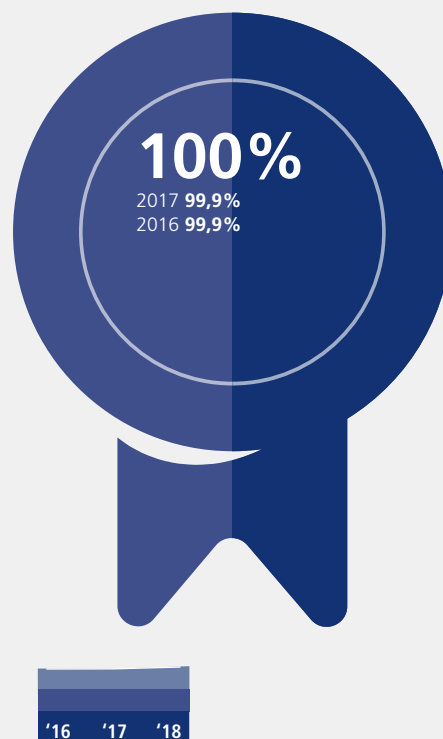


Voedselveiligheid

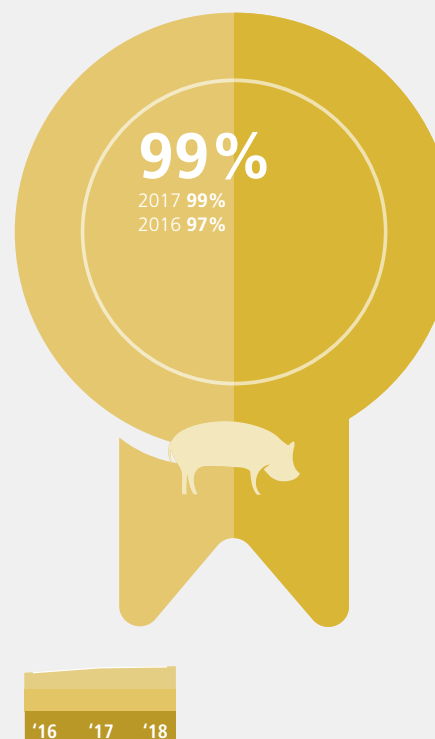


Resultaten

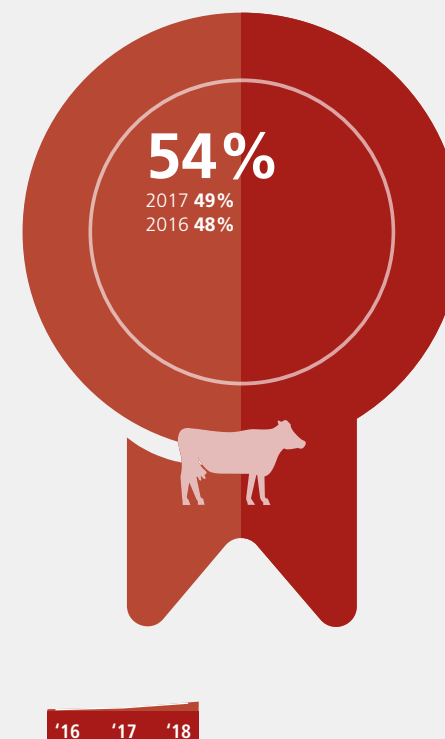
% afzetvolume van GFSI-goedgekeurde productielocaties (IFS of BRC)



% van de geslachte varkens van een third-party Good Agricultural Practice-regeling (IKB, QS, GlobalGAP of biologisch)



% van de geslachte runderen van een third-party Good Agricultural Practice-regeling (QS of biologisch)



Toelichting op de resultaten

Ons doel voor 2018 was om 100% van ons productvolume vanuit GFSI-goedgekeurde productielocaties geleverd te krijgen. Dit doel hebben we gehaald. Alle productielocaties van Vion en externe productielocaties die leveren aan Vion zijn nu GFSI-goedgekeurd.



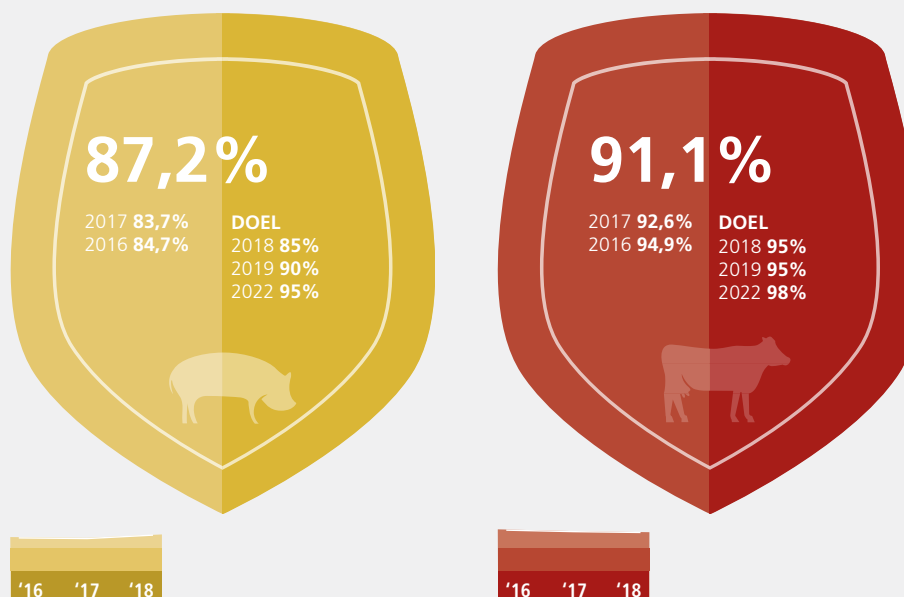
Voedselveiligheid

Vooruitblik en doelen

- Beheersing van de voedselveiligheid blijft de hoogste prioriteit.
- We zullen veehouders blijven aanmoedigen om te werken volgens gecertificeerde Good Agricultural Practice-regelingen.
- We zullen doorgaan met het verbeteren van voedselveiligheid, onder andere via onderzoek naar het potentieel van moderne technologieën in microbiologie.
- We streven naar een naleving van Vion's interne microbiologische norm voor producthygiëne van 90% voor varkensvlees en 95% voor rundvlees in 2019. We streven ernaar om de naleving verder op te schroeven naar respectievelijk 95% en 98% in 2022. De interne normen zijn veel strenger dan de normen in wetgeving, waardoor naleving van wettelijke normen te allen tijde gewaarborgd is.

Resultaten

% naleving van interne Vion-microbiologische normen voor producthygiëne



Toelichting op de resultaten

Het is onmogelijk dat producten afkomstig van levende dieren geen bacteriën bij zich dragen. Dit is ook geen probleem en maakt deel uit van onze natuur. Het monitoren van de aantallen van deze bacteriën geeft echter een goede aanwijzing voor hygiënische werkmethoden. We baseren onze KPI voor voedselveiligheid daarom op het aantal kiemen van de *enterobacteriaceae* bacteriefamilie tijdens de laatste productiefasen. Deze bacteriefamilie bevat over het algemeen geen bacteriën die tot ziekte kunnen leiden. Er is daarom geen nationale of EU-wetgeving die een maximaal besmettingsniveau vastlegt van producten uit de laatste produc-

tiefasen, maar Vion heeft zelf een interne norm opgesteld. Het is onwaarschijnlijk en ook niet nodig dat deze producten ooit steriel zijn en geen bacteriën bevatten. Maar door te streven naar een zo hoog mogelijk percentage monsters dat voldoet aan onze interne norm, kunnen we onze werkwijze voortdurend verbeteren en potentiële microbiologische risico's voor de voedselveiligheid steeds verder terugbrengen.



De visie van...

Kai Müller

Hoofd marketing en corporate communicatie
Transgourmet

“Met het transparantie-offensief is Vion pionier geworden in de voedingssector. Daarvan profiteren ook FVZ Convenience en Salomon FoodWorld.”



Als toonaangevende groothandel in levensmiddelen streeft Transgourmet ernaar zich te profileren als de meest duurzame onderneming in de branche. De multichannel-aanbieder voor klanten in gastronomie, horeca, bedrijfscatering, sociale instellingen en retail voelt een sterke verantwoordelijkheid voor mens en natuur.

In 2017 realiseerde Transgourmet Central & Eastern Europe een omzet van circa 5,1 miljard euro. Het hoofdkantoor is gevestigd in Riedstadt, in de Duitse deelstaat Hessen. Kai Müller, 49, hoofd marketing en corporate communicatie, waardeert 'de veiligheid, betrouwbaarheid en transparantie in de keten' bij de Vion-dochterondernemingen Salomon FoodWorld en FVZ Convenience. 'Wij werken al lange tijd samen.'

Welke inspanningen levert Transgourmet om haar maatschappelijke verantwoordelijkheden na te komen?

We werken met drie pijlers om de centrale taakgebieden te omschrijven. Deze hebben de volgende titels: 'Verantwoorde producten en verantwoord inkopen', 'Efficiënt gebruik van

hulpbronnen en klimaat' en 'Goed werkgeverschap en betrokkenheid'. We willen bijvoorbeeld voedselverspilling tegengaan en de uitstoot van CO₂ verminderen. Wij zetten ons in voor de belangen van onze medewerkers en willen de onderneming verder ontwikkelen. Bij ons eigen merk 'Transgourmet Ursprung' informeren wij de klanten over de herkomst van de producten en hoe ze zijn geproduceerd. Wij presenteren daarbij ook authentieke verhalen van de producenten.

Waarom koopt Transgourmet schnitzels van FVZ Convenience, en burgers en fingerfood van Salomon FoodWorld?

De basis voor onze keuze is de kwaliteit van de producten, die altijd op tijd en in de juiste hoeveelheden moeten worden geleverd. De prijs speelt ook een rol. Maar de klanten verwachten tegenwoordig ook dat aan bepaalde duurzaamheids-criteria wordt voldaan. In de eerste plaats moet voedsel veilig zijn en gecontroleerd worden, onder voorwaarde van volledige traceerbaarheid en transparantie in de keten. Met het transparantieoffensief is Vion wat dat betreft pionier geworden in de voedingssector. Daarvan profiteren natuurlijk ook FVZ Convenience en Salomon FoodWorld.

Hoe ziet de samenwerking op het gebied van diervriendelijke veehouderij eruit?

Wat dat betreft zitten wij op één lijn. Wij stellen het zeer op prijs dat Vion en haar dochterondernemingen het welzijn van dieren centraal stellen. We werken samen met NGO's om hogere standaarden te ontwikkelen.

Kunt u zich een nog intensievere samenwerking met FVZ Convenience en Salomon FoodWorld voorstellen?

Dat is goed mogelijk. De kwaliteit van een voedingsmiddel wordt nu sterk geassocieerd met 'het echte en authentieke'. Net als Salomon FoodWorld en FVZ Convenience gebruiken wij ook de verhalen achter de producten om klanten en consumenten enthousiast te maken voor iets nieuws. Vion beschikt over een breed assortiment aan goederen uit gecertificeerde regionale productie. In combinatie met de ervaring en competentie van Vion Food Service zou het mogelijk kunnen zijn om samen concepten te ontwikkelen voor specifieke doelgroepen zoals senioren, kleuters, schoolkinderen of restaurantgasten. Maar dat is op dit moment nog toekomst-muziek.



Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces

Het thema

Het transport van het boerenbedrijf naar het slachthuis en de nieuwe stalomgeving kunnen stressvol zijn voor dieren. De vestigingen van Vion ontvangen dagelijks een grote hoeveelheid dieren. Het is zowel onze verantwoordelijkheid als die van onze stakeholders om het ongemak van de dieren tot een minimum te beperken. Daaronder vallen korte transportafstanden en een diervriendelijke infrastructuur in het slachthuis, om zo min mogelijk ongemak te veroorzaken.

Afbakening

Het transport van levende dieren van het boerenbedrijf naar de productielocaties van Vion wordt gedaan door externe transportbedrijven en soms door Vion zelf. Het slachten vindt plaats in onze eigen vestigingen. Voor het stellen en meten van onze doelen nemen we onze eigen bedrijfsvoering en die van externe bedrijven in ogenschouw.

Vion's aanpak

Dierenwelzijn is voor een vleesproducent als Vion een hoofdthema. Wij hanteren strenge richtlijnen en procedures voor de omgang met dieren. Daaronder vallen de effectieve controle van transportactiviteiten naar het slachthuis, de wachttijd van de dieren in de stallen en het slachtproces.

Dierenwelzijn tijdens transport

We beheersen dierenwelzijn tijdens transport met:

- Een gedecentraliseerd netwerk van locaties met een passende capaciteit gelet op de veebezetting van de regio. Dit maakt het mogelijk om vervoersafstanden onder de 200 kilometer te houden, ofwel vier transporturen voor 80% van het veevervoer. De totale transportduur is altijd minder dan acht uur (naar de wettelijke eis).
- Vion publiceert data over de herkomst van het vee van elke locatie op zijn transparantiewebsites: www.vion-transparenz.de en www.vion-transparantie.nl.
- Tijdens perioden van hitte (meer dan 27°C), zoals in de maand juli in 2018 in Nederland, vindt er beperkt transport plaats. Onze noodmaatregelen tijdens warme zomerdagen zijn:
 - Optimalisatie van logistiek
 - Minder dieren per vrachtwagen
 - Vroegere start van de slacht
 - Minder dieren in de stallen van de slachterij
 - Extra ventilatie en koelte in de stallen
- Vion houdt zijn eigen transportlogistiek up-to-date door continu te investeren in moderne veetransportwagens.
- Uitvoeren van gestandaardiseerde transportchecks wanneer de dieren de vrachtwagen verlaten.
- Onderzoeken van elk dier volgens speciale richtlijnen gesteld door welzijnsorganisaties, onder andere op algemeen welzijn, verlamming of kreupelheid en hittestress.
- Meten en beheersen van het aantal dieren dat door slechte omstandigheden een noodslachting ondergaan; vervoersbedrijven stellen we hiervan op de hoogte.
- Meten en beheersen van het sterftcijfer van dieren tijdens het vervoer. In 2018 kwam 99,98% van de getransporteerde dieren levend aan bij de slachthuizen van Vion.

- Elk dier wordt door externe, gekwalificeerde dierenartsen geïnspecteerd tijdens een ante mortem-check wanneer deze de vrachtwagen verlaat. De resultaten van deze inspecties worden elk kwartaal geüpdate op onze Nederlandse en Duitse transparantiewebsites.
- In 2018 kregen de productielocaties in Buchloe, Bad Bramstedt en Waldkraiburg als eerste in Duitsland het dierenwelzijnslabel 'Für Mehr Tierschutz' ('Voor meer dierenwelzijn') van de Duitse Dierenbescherming. Deze certificering laat zien dat Vion een hogere standaard naleeft dan de wettelijke vereisten.

Vion's slachtproces

We beheersen het dierenwelzijn in onze slachthuizen door onder andere:

- Op elke productielocatie 'animal welfare officers' te hebben die speciaal zijn opgeleid om het proces te bewaken en te zorgen dat op onze productielocaties aan alle dierenwelzijnsnormen wordt voldaan. Deze animal welfare officers volgen regelmatig een training.
- Alle medewerkers die in contact komen met levende dieren een dierenwelzijnstraining te geven. Alleen opgeleid personeel mag in aanraking komen met levende dieren.
- De omgang met dieren in de stallen en tijdens het slachtproces te monitoren door het inzetten van getraind Vion-personeel volgens onze Welfare Standard Operating Procedures.
- De effectiviteit van het verdoven door getraind Vion-personeel te monitoren.
- De prestatie van de productielocaties en de leveranciers te laten evalueren door Vion's team van veterinaire deskundigen. Dit team stuurt ook onderzoeks- & ontwikkelingsprojecten aan om de volgende stap te bepalen en ontwikkelen in de beheersing van dierenwelzijn.
- Het consolideren en rapporteren van de uitkomst van dierenwelzijnscontroles aan het executive committee.
- Het nemen van corrigerende en preventieve maatregelen in geval van non-conformiteiten. Dit is verplicht voor alle productielocaties van Vion.



Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces



De stallen en de verdovings- en slachthallen van Vion's productielocaties staan tijdens de productie onder voortdurende supervisie van ten minste één officiële dierenarts.

Alle dieren in alle productielocaties van Vion worden, zonder uitzondering, verdoofd alvorens verbloed te worden. Alle verdovingsmethodes die gebruikt worden in de productielocaties van Vion komen overeen met de toegestane methodes zoals die staan beschreven in de Europese verordening 1099/2009. Om de nadelige effecten voor dierenwelzijn tijdens het verdoven tot een minimum te beperken, is Vion een publiek-private samenwerking aangegaan met de Universiteit van Wageningen om het proces van verdoving met CO₂ verder te optimaliseren. Daarnaast wil Vion een nieuw onderzoeksproject over het verdoven van varkens steunen, in samenwerking met het Friedrich-Loeffler-Institut (FLI), het federale onderzoeksinstituut voor dierenwelzijn in Duitsland. Alle dieren worden tussen het verdoven en verbloeden afzonderlijk geobserveerd door opgeleid personeel. Bij elk teken (zoals oogreflexen) dat kan samenhangen met een bewustzijn, is het opnieuw verdoven van een karkas verplicht. Het aantal keer dat er opnieuw wordt verdoofd, wordt vastgelegd om het percentage succesvolle verdovingen als KPI te berekenen. De bedrijfsstandaard voor varkensvlees is:

- Een CO₂-backloader met een minimum van 4 dieren per gondel.
- Een CO₂-concentratie die hoger is dan 90%, zodat de varkens snel het bewustzijn verliezen.

De bedrijfsstandaard voor rundvlees is:

- Een fixatiebox, inclusief fixatie van de kop zodat zowel de horizontale als verticale beweging van het hoofd van het dier wordt voorkomen.
- Pneumatisch penschiettoestel voor precisieschoten. Dit is een hogere standaard dan de huidige wettelijke eis.

Vion investeert continu in het verbeteren en standaardiseren van de infrastructuur van het slachtproces. Er zijn belangrijke stappen gezet om de nieuwe bedrijfsstandaard van Vion in elke vestiging te waarborgen. Voorbeelden van zulke stappen zijn:

- Continue verbeteringen in het geautomatiseerde oprijfsysteem voor varkens.
- Ombouwen van de verbloedingsruimte in Emstek.
- Continue optimalisatie van stallen en logistieke routes binnen Vion-productielocaties volgens de laatste richtlijnen voor dierenwelzijn.
- Ombouwen van de stallen in Buchloe.
- De aanwezigheid van CCTV-camera's in elke ruimte waar wordt omgegaan met levende dieren, inclusief de verbloedingsruimte en de ingang van de broeitunnel.
- Installeren van weegschalen in drie productielocaties om de varkens te wegen voor en na het verbloeden om de effectiviteit te bepalen.

Onafhankelijke controle

Vion heeft, vergelijkbaar met het voedselveiligheidsmanagement, een gelaagd en onafhankelijk extern controlebeleid georganiseerd om het dierenwelzijn te waarborgen tijdens het slachtproces. Deze controle vindt plaats op vier verschillende manieren:

- Overheidscontroles volgens landelijke en Europese wetgeving (gedurende het operationele proces in alle productielocaties is er tenminste één officiële dierenarts aanwezig in de stallen voor ante mortem-inspecties en toezicht op dierenwelzijn).
- Naleving van onafhankelijke certificeringsnormen die ook dierenwelzijnsaspecten omvatten (QS/IKB).
- Naleving van onafhankelijke dierenwelzijnsnormen die tot stand zijn gekomen via stakeholderdialoog (Beter Leven-keurmerk, Tierschutzlabel, 'Für mehr Tierschutz').
- Naleving van dierenwelzijnsnormen van klanten (zoals McDonalds, Tesco, Edeka Duitsland).

Indien de bevoegde instanties waarschuwingen geven of boetes opleggen voor een bepaald aspect van ons proces dat verbetering behoeft, publiceren we deze keuringsresultaten altijd op onze Nederlandse website. In 2018, was er één incident van niet-naleving van de wet- en regelgeving. Het incident bij Vion Boxtel betrof de overnachting van varkens in de stallen vanwege een ernstige productie-onderbreking.

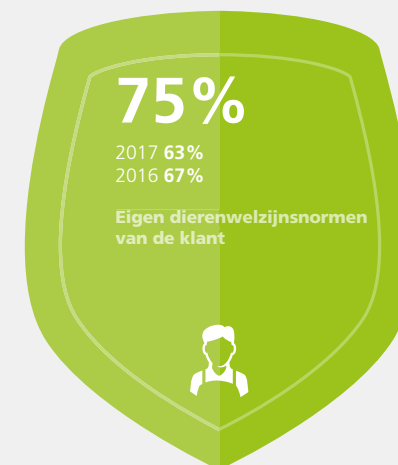
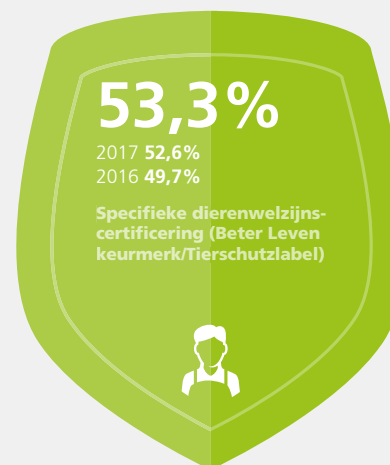


Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces



Resultaten

% dieren geslacht in vestigingen met specifieke dierenwelzijnsnormen





Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces

Vooruitblik en doelen

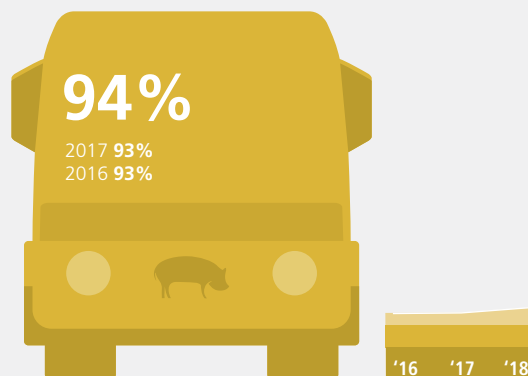
Onze plannen voor 2019 bestaan uit:

- Aangaan van contracten met veehouders en afnemers om gebalanceerde ketens te bouwen.
- Het opstarten van het Vita Cow-project, om een duurzame rundvleesproductie te creëren. Dit project focust zich op de details van duurzame omgang van melkkoeien.
- Vion start in 2019 een nieuw onderzoeksproject over het verdoven van varkens samen met het Duitse Friedrich-Loeffler-Institut.

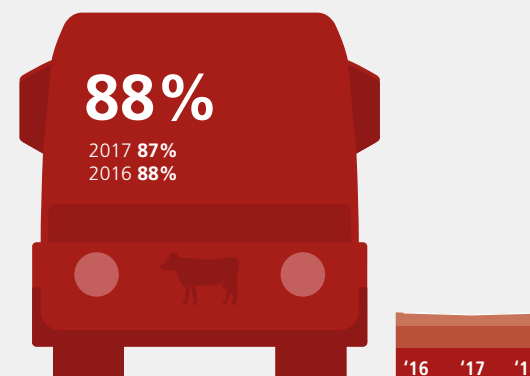
Er is een voortdurende wetenschappelijke en maatschappelijke discussie gaande over het prestatieniveau van de nieuwste slachttechnieken. Vion draagt bij aan deze discussie door gesprekken te voeren met belangrijke experts en mee te werken aan de onderzoeksactiviteiten op dit gebied.

Resultaten

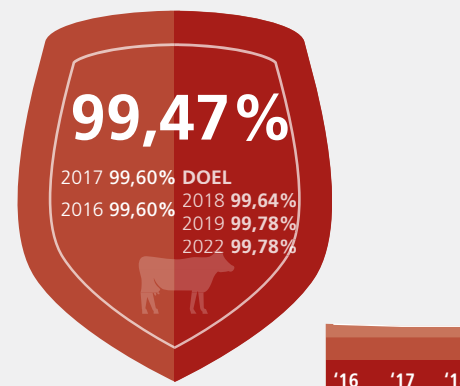
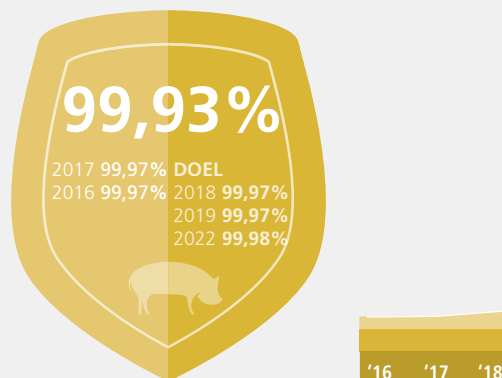
% varkens ≤ 200 km getransporteerd
(straal van boerenbedrijf naar slachthuis)



% runderen ≤ 200 km getransporteerd
(straal van boerenbedrijf naar slachthuis)



Geen tweede verdoving nodig



Toelichting op de resultaten

Voor het opmeten van de transportafstand van het boerenbedrijf naar het slachthuis gebruiken we de straal, aangezien we beschikken over de locatiegegevens van onze veehouders en niet over de werkelijke afstand over de weg.

Onze zeer strenge regels op het gebied van hervervodden zullen leiden tot het hervervodden van karkassen die in feite al effectief zijn verdoofd. Vanwege de biologische en fysiologische mechanismes in dieren, zal een bepaald percentage verdoofde dieren nog tekenen vertonen die zouden

kunnen worden geïnterpreteerd als bewustzijnsteken, ondanks een effectieve verdoving. Het Vion-beleid is ingesteld om het zekere voor het onzekere te nemen. De KPI laat daarom enerzijds de effectiviteit van de verdoving zien en anderzijds de alertheid van de medewerkers in de lijn die indien nodig actie ondernemen. Het doel voor 'geen hervervodden nodig' zal om die reden nooit 100% zijn, maar zich richten op betere en strengere monitoring en registratie van de karkassen die tekenen van bewustzijn laten zien, ondanks de effectieve verdoving.



De visie van...

Bert van den Berg

Programmamanager veehouderij, Dierenbescherming



"In de loop der jaren is het één en ander in de transport en het slachten van dieren verbeterd."

Het mag van ons wel minder, maar mensen eten veel vlees en wereldwijd neemt dit toe. Houden, transporteren en doden van dieren bevatten risico's voor het dierenwelzijn. De Dierenbescherming wil zien wat er gebeurt, gaat met de betrokkenen in gesprek en bepleit verbeteringen.

Als wij verdere stappen in dierenwelzijn vragen, krijgen we van Vion vaak te horen dat zij wel te maken heeft met forse concurrentie op de wereldmarkt. Eind 2009 lukte het dit te doorbreken. Vion zette een keten met Nederlandse varkenshouders op om voor de grootste Nederlandse supermarkt Albert Heijn vers varkensvlees onder het Beter Leven-keurmerk met 1 ster van de Dierenbescherming te produceren. En in 2016 stapte Albert Heijn voor vleeswaren ook over op 1 ster-waardig varkensvlees. Andere Nederlandse supermarkten en vleesproducenten volgen. Anno 2018 worden er in Nederland ca. 3 miljoen varkens onder Beter Leven 1 ster gehouden en heeft het 1 ster varkensvlees een binnenlands marktaandeel van circa 70%.

Dierenwelzijn is technisch en economisch mogelijk

Ook het biologische varkens- en rundvlees van Vion wordt in Nederland voor het overgrote deel onder Beter Leven verkocht, maar dan met 3 sterren. En in Duitsland verkoopt Vion varkens- en rundvlees onder het keurmerk 'Führer mehr Tierschutz' van onze collega's van de Deutsche Tierschutzbund. Zo laten Vion en dierenbeschermers zien dat hoger dierenwelzijn technisch en economisch mogelijk is.

Op basis van maatschappelijke discussie en nieuwe wetenschappelijke inzichten is er in de loop der jaren één en ander in het transporteren en slachten van dieren verbeterd. Zo beperkt Vion de transportduur van haar slachtvarkens en -runderen tot 8 uur. Aan de transportcondities, zoals de beladingsgraad, de stahoogte, drinken onderweg en het klimaat aan boord van de veewagens valt echter nog het nodige te verbeteren. De afgelopen jaren waren er hittegolven met temperaturen over de 30° Celsius. Dat leidt tot ernstige hittestress bij dieren. Met name bij het varkensslachthuis in Boxtel gaf dit problemen.

Ondanks diverse maatregelen is Vion er nog niet in geslaagd deze onder controle te krijgen. Het zoeken is nu naar korte en lange termijn oplossingen.

Zo min mogelijk angst en stress

De slachthuizen van Vion worden steeds meer zo aangepast dat uitladen, rusten en drijven in het slachthuis zo min mogelijk angst en stress voor de dieren geeft. Het onlangs nieuwgebouwde runderslachthuis van Vion in Leeuwarden is hier direct op ontworpen.

Het verdoven van dieren blijft een punt van zorg. Met name CO₂-bewelming van varkens roept discussie op, omdat de varkens 15 tot 30 seconden reageren op de irritatie van dit gas op de keel. Vion onderzoekt met Wageningen Universiteit & Research optimalisatie van CO₂-verdoving. Er wordt ook onderzoek gedaan naar alternatieve verdovingsmethoden.

Al met al zijn Vion en de Dierenbescherming belangrijke overleg- en samenwerkingspartners. Ik vertrouw erop dat we dit ook in de toekomst blijven.



De visie van...

Prof. Dr. Eberhard Haunhorst

Voorzitter van het Duitse "Niedersächsisches Landesamt für Verbraucherschutz und Lebensmittelsicherheit" (LAVES)

Eind 2018 zijn bij twee runderslachthuizen in Nedersaksen overtredingen geconstateerd met betrekking tot dierenwelzijn. In Nedersaksen is een dialoog opgestart om problemen te identificeren en om vanuit het perspectief van zowel de inspectie als de voedingsmiddelenbedrijven tot oplossingen te komen.

Overtredingen die relevant zijn voor het dierenwelzijn in slachthuizen in Nedersaksen eind 2018 - Wie draagt de verantwoordelijkheid?

Voedingsmiddelenbedrijven en -producenten zijn volgens het Europese recht verantwoordelijk voor de veiligheid van de voedingsmiddelen die zij produceren. Zij dienen er op alle productie-, verwerkings- en verkoopniveaus voor te zorgen dat de voedingsmiddelen voldoen aan de eisen van de voedingsmiddelenwetgeving. Naast de veiligheid van de voedingsmiddelen en de bescherming van de consumenten vallen daar ook de inachtneming van de diergezondheid en het dierenwelzijn onder, alsmede de bescherming van planten en het milieu. In dit verband dienen de ondernemers

"Afwijkingen ten aanzien van de dierenwelzijns-regelgeving zijn schadelijk voor de hele sector."

hun verantwoordelijkheid te nemen. Dit heeft tot gevolg dat hoge eisen worden gesteld aan hun bedrijven en werknemers.

In principe is het zorgen voor diervriendelijke omstandigheden bij het fokken, transport en slachten van dieren geen extra "concurrentiefactor", maar een eis die geldt voor alle bedrijven. Afwijkingen ten aanzien van het dierenwelzijn zijn schadelijk voor de hele sector.

Hoe worden slachthuizen gecontroleerd?

De voedingsmiddelenbedrijven (slachthuizen) dienen in het kader van de verantwoordelijkheid voor hun bedrijf en hun producten regelmatig eigen controles uit te voeren. De autoriteiten voeren in het kader van de Europese controleverordening officiële controles uit bij de bedrijven (controle van de eigen controles). Beide handelingsstrengen lopen parallel aan elkaar.

Bij de officiële controles ligt de focus op onderzoek van de slachtdieren en het vlees. Het betreft een verplicht onderzoek

op grond van Verordening (EG) nr. 854/2004, dat wordt uitgevoerd onder leiding van een dierenarts en wordt afgesloten – indien wordt voldaan aan alle voorwaarden – met het verstrekken van een slachtvergunning. Dierenartsen en deskundige assistenten controleren alle dieren vóór de slacht en zijn tijdens de gehele duur van het onderzoek van de slachtdieren en het vlees aanwezig (100% controle). Officiële controles met betrekking tot het dierenwelzijn in de verschillende gedeelten van een slachthuis (loszone, stallen, drijfpaden, slachtzone etc.) vinden meestal slechts steekproefsgewijs plaats.

"Voldoen aan de voorwaarden van dierenwelzijn is een vereiste voor alle bedrijven."



Welke verbeteringsmogelijkheden zijn er?

Kwaliteitsverbeteringen ten aanzien van het dierenwelzijn zijn noodzakelijk zowel aan de kant van de voedingsmiddelenbedrijven/slachthuizen als aan de kant van de autoriteiten die de officiële controles verrichten.

In slachthuizen worden hoge eisen gesteld aan het personeel. Om deze reden zijn een relevante kwalificatie en periodieke scholing van het personeel van groot belang (bijv. omvangrijke kennis en vaardigheden op het gebied van diervriendelijke behandeling van dieren, toepassing van en omgang met verdovingsapparatuur, toepassing van de verbloedingssteek, controle of een verdoving succesvol is respectievelijk de dood is ingetreden etc.). Voedingsmiddelenbedrijven dienen te zorgen voor periodieke scholing en bijscholing van hun personeel en in de arbeidsprocessen voldoende tijd vrij te maken voor deze activiteiten.

Ook ten aanzien van de door de bedrijven uit te voeren eigen controles kan vaak nog het nodige worden verbeterd. Eigen controles vormen de basis van adequate bedrijfsprocessen conform de wetgeving, met name ook ten aanzien van het dierenwelzijn, en dienen periodiek plaats te vinden. De ondernemer dient het concept van de eigen controles regelmatig te controleren en het personeel in het kader van scholing hiermee vertrouwd te maken. Van doorslaggevend

“Relevante kwalificaties en periodieke scholing van het slachthuispersoneel zijn van groot belang.”

belang is dat de eigen controles zelfkritisch worden uitgevoerd en naar aanleiding van de resultaten daarvan ook passende maatregelen worden genomen.

Daarnaast dient ook de kwaliteit van de officiële controles door de autoriteiten te worden verbeterd. Het personeel dat de officiële controles uitvoert dient eveneens periodiek te worden geschoold en bijgeschoold en met name ten aanzien van aspecten die relevant zijn voor het dierenwelzijn in slachthuizen een brede vakkennis te bezitten. De focus van de officiële controles dient in het algemeen meer op het dierenwelzijn te liggen. Een periodieke onafhankelijke

controle van de technische apparatuur in slachthuizen en de geschiktheid daarvan dient verplicht te worden gesteld (controle bijv. door ingenieurs van LAVES).

Het is van belang dat gebreken in de processen worden ontdekt en verholpen. Daartoe dienen normen voor een uniforme uitvoering van het slachten door de voedingsmiddelenbedrijven en de controle door de bevoegde autoriteit te worden vastgelegd (bijv. beoordeling van het effect van verdovingen, aantal mislukte verdovingen etc.). De toepassing van videoteknik ten behoeve van het dierenwelzijn tijdens het slachten is een andere maatregel waarover gesproken dient te worden.

In principe dient ten aanzien van de controle van het dierenwelzijn niet naar afzonderlijke slachthuizen te worden gekeken, maar dient de totale keten, inclusief de fok-, mest- en transportbedrijven, hierbij te worden betrokken.

De deelstaat Nedersaksen streeft naar maximaal dierenwelzijn en voert sinds eind 2018 onaangekondigde speerpuntcontroles uit in slachthuizen (door LAVES en gemeentelijke veterinaire diensten).



Transparante communicatie



Het thema

Vlees is het onderwerp van tal van maatschappelijke debatten die voortvloeiden uit een serie schandalen uit de industrie die in de media zijn verschenen. Wij geloven dat 'transparantie' de zwakste eigenschap is van deze industrie, en daar is de sector vaak terecht om bekritiseerd. Deze schandalen en de gevolgen ervan kunnen leiden tot een 'leef verborgen, dus gelukkig'-aanpak. Wij hebben besloten om daar stelling tegen te nemen en om onze manier van werken niet te verbergen voor onze stakeholders, maar juist open te zijn en te communiceren met zowel onze stakeholders als de maatschappij in het algemeen.



Afbakening

We weten dat er elke dag miljoenen consumenten over de hele wereld een stuk onverwerkt of verwerkt vlees eten dat afkomstig is van Vion. Rekening houdend met en in samenwerking met onze leveranciers en klanten, geloven wij dat door transparant te zijn over hoe we werken, we allemaal profiteren van de kennis en inzichten die nodig zijn om onze keten te versterken.



Vion's aanpak

Zoals alle multinationals die actief zijn in de voedselproductie en met name in de vleesproductie, wordt ons handelen gevolgd door tal van stakeholders. We voelen ons verantwoordelijk om ons in alle gebieden van de wereld waar we opereren als goede burger te gedragen. We voelen ons eveneens verantwoordelijk voor het welzijn van onze medewerkers. Soms krijgen we te maken met schandalen in onze industrie. De toenemende aandacht van de media en politici komt vaak voort uit deze schandalen en de sector waarin we actief zijn. We hebben hier begrip voor en spelen hierop in door een hoge mate van transparantie over hoe we zaken doen en welke maatregelen Vion neemt om fouten te voorkomen en een veilige en goede werkomgeving voor alle betrokkenen te bevorderen. We hebben gekozen voor open communicatie met al onze stakeholders en handelen hiernaar door dit MVO-rapport te publiceren en met onze websites over transparantie: www.vion-transparantie.nl en www.vion-transparenz.de. Op deze websites is een directe dialoog met dierenartsen en specialisten mogelijk over alle thema's met betrekking tot onze processen en activiteiten. We promoten een open en transparante omgeving in onze industrie via diverse mediakanalen en op internationale seminars en congressen.

In 2014 was Vion het eerste bedrijf in de sector dat de officiële veterinaire audits publiceerde op zijn Nederlandse website. In 2016 waren we tevens koploper in de Duitse industrie met betrekking tot het lanceren van onze website www.vion-transparenz.de en in 2017 ging de website www.vion-transparantie.nl voor de Nederlandse markt in de lucht. Deze websites zijn een instrument om te communiceren met de maatschappij in het algemeen en zijn ingericht om discussie mogelijk te maken. Ze geven neutrale en objectieve informatie zonder een direct oordeel. Op deze websites publiceren we ook voor het eerst in de geschiedenis van de sector informatie over productieprocessen, waaronder audio-visueel materiaal, foto's en artikelen. Daarnaast maken wij

de resultaten van onze officiële ante mortem- en post mortem-vleesinspecties openbaar, evenals residu monitoring en onafhankelijke kwaliteitsbewakingsaudits van onze productielocaties.

De transparantiewebsites en de publicatie van de audits op onze websites maken deel uit van onze nieuwe strategie om transparanter te zijn. Deze websites hebben veel belangstelling getrokken in zowel de media als vakbladen. We zijn vooral blij om te zien dat de agrarische sector achter onze aanpak staat. Vion moedigt open debatten aan via berichten op sociale media en dialogen op platformen voor zowel diverse specifieke sectoren als voor consumenten, zoals Dutch Agri Food Week, Nederland Voedselland en HAS Voedseldialoog. Daarnaast is Vion actief als spreker in verschillende stakeholderdialogen en conferenties.

Communicatiehoogtepunten 2018

VNONCW 'Groene Groeiers' bijeenkomst

Op 14 juni organiseerde Vion een VNONCW 'Groene Groeiers' bijeenkomst op het Vion hoofdkantoor. Zestig stakeholders discussieerden over het circulaire karakter in de vleesindustrie en het verminderen van CO₂-uitstoot. De bijeenkomst was het startpunt van een project onder de leiding van Vion om de CO₂-uitstoot in de varkenshouderij te verminderen en de circulariteit in de varkensketen te vergroten.

Tv-programma over Vion Waldkraiburg

Het Beierse tv-kanaal (BR) bracht het rapport 'Cattle Slaughterhouse: More animal welfare at the slaughterhouse in Waldkraiburg' uit in een landbouwprogramma genaamd 'Unser Land'. Als onderdeel van de opening opende de productielocatie van Vion in Waldkraiburg zijn deuren voor het productieproces. Filmmakers mochten de heringerichte ruimte waar dieren worden uitgeladen en de stallen filmen alsmede de productieruimte van snijden en uitbenen.



Transparante communicatie

Vooruitblik en doelen

Voor het jaar 2019 hebben we een Vion MVO-stakeholder-onderzoek gepland. In deze enquête nodigen we stakeholders uit om hun mening te geven over kwesties in de vleesindustrie en belangrijke onderwerpen die vanuit hun perspectief hoge prioriteit hebben. We geloven dat het relevant is om onze stakeholders uit te nodigen om een evenwichtig beeld te hebben van de sector waarin we actief zijn. We zullen de resultaten van het stakeholderonderzoek gebruiken als leidraad voor ons nieuwe MVO-rapport 2019 en daarover rapporteren.

We zien steeds meer gesprekken over onze merken en de industrie. Deze gesprekken vinden vaak plaats op socialmediaplatforms. Bij Vion monitoren we en houden we ons soms bezig met deze gesprekken, wanneer we feiten kunnen toevoegen of belanghebbenden kunnen helpen te vinden waarnaar ze op zoek zijn. In 2019 zullen we Vion webcare installeren om te discussiëren en een proactieve betrokkenheid bij ons publiek mogelijk te maken.

Vion zal blijven streven naar openheid en transparantie, met speciale aandacht voor de volgende vier thema's: voedselveiligheid, dierenwelzijn, traceerbaarheid en productintegriteit en transparante communicatie. Wij geloven dat het zorgen voor sterke ketens, vertrouwen tussen partners en open communicatie de duurzame groei van Vion en zijn stakeholders zullen faciliteren.

Open dagen

In Duitsland hielden Vion-locaties Perleberg, Waldkraiburg en Emstek open dagen voor de lokale gemeenschap. Tijdens deze open dagen werden stakeholders uitgenodigd om alle activiteiten te zien en vragen te stellen over de processen.

Symposium bij Vion Emstek

In september organiseerde Vion een symposium op de locatie in Emstek. 170 stakeholders namen deel aan een inspirerende dialoog over het thema 'voedselketens van de toekomst'. Aan het einde van het symposium lanceerden Bundesminister Barbara Otte-Kinast (van Voedselvoorziening, Landbouw en Consumentenbescherming) en Vion's CEO Ronald Lotgerink een nieuw camerabeveiligingssysteem in de ruimte waar levende dieren zijn. Dit draagt bij aan dierenwelzijn en een transparante manier van werken.

Preview nieuwe locatie Leeuwarden

In februari organiseerde Vion een preview voor belanghebbenden en klanten in het nieuwe runderslachthuis in Leeuwarden, Friesland. Vion investeerde bijna 20 miljoen euro in deze productielocatie, die is uitgerust volgens de meest actuele dierenwelzijns- en milieucriteria.

Zembla tv-documentaire

In december 2018 zond het tv-programma 'Zembla' een documentaire uit over legionella in waterzuiveringsinstallaties. In de documentaire zie je Hydrobusiness, het bedrijf dat Vion inhuurde om het water van onze productielocatie in Bostel schoon te maken. In nauwe samenwerking met gezondheidsautoriteiten, Hydrobusiness en de burgemeester van Bostel, hebben we een crisisteam opgezet voor het delen van informatie en het oplossen van problemen voor de inwoners van de stad. Lees meer over onze aanpak bij het thema 'Overlast voor omwonenden' op pagina 111.

Dialoog met NGO The Save Movement

The Save Movement bestaat uit groepen over de hele wereld die getuigen zijn bij varkens, koeien, kippen en andere gefokte dieren onderweg naar de slacht. Ze willen mensen bewust maken van het lot van gefokte dieren om mensen aan te moedigen veganist te worden en om een volksbeweging voor dierenrechten op te bouwen. In 2018 heeft The Save Movement Vion in Bostel drie keer bezocht voor een 'Pig Save' en één keer in Leeuwarden voor een 'Cow Save'. Tijdens deze acties maken leden foto's en videomateriaal. The Save Movement werd door Vion uitgenodigd om de varkens op het terrein van Vion op hun gemak te stellen, om zo gevaarlijke situaties te voorkomen. In Bostel, vlak naast het parkeerterrein voor de veewagens die de varkens vervoeren, is een gebied ingericht voor The Save Movement om uiting te geven aan hun compassie voor de dieren. Compassie voor dieren is een fundamenteel principe waar zowel de The Save Movement als Vion zich in deze dialoog door laat leiden.

Externe herkenning

Hamel Business Award

De Hamel Business Award 2018 werd op 19 oktober in Seoul, Zuid-Korea, uitgereikt aan Vion. De Hamel Business Award is een prijs voor bedrijven die een substantiële bijdrage leveren aan zakelijke en economische relaties tussen Korea en Nederland. Winnaars van de prijs worden geselecteerd door een onafhankelijke jury, de selectie is gebaseerd op bedrijfsprestaties, innovaties voor een duurzame toekomst en bijdragen aan de Nederlands-Koreaanse economische betrekkingen.

Dierenwelzijnslabel 'Für Mehr Tierschutz'

Het Duitse dierenwelzijnslabel 'Für Mehr Tierschutz' werd in 2018 toegekend aan drie Vion-productielocaties. Bad Bramstedt, Waldkraiburg en Buchloe zijn de eerste Duitse slachthuizen die rundvleesproducten van melkkoeien met het dierenwelzijnslabel 'Für Mehr Tierschutz' op de markt mogen brengen.



De visie van...

Monika Milz

Juryvoorzitter van de Nederlandse
Transparantiebenchmark

“Nederland heeft
een bijzonder goede
naam in de agrarische
wereld, maar er is ook
veel kritiek.”



Hoe belangrijk is de Transparantiebenchmark voor bedrijven zoals Vion?

“Vanuit het internationale aspect is het heel belangrijk voor bedrijven om een goede marktpositie te verwerven en te handhaven. Met name in de agrarische wereld heeft Nederland een goede naam, maar kent het ook veel kritiek. De producenten en de overheid realiseren zich dat het belangrijk is om een kwaliteitsmaatstaf te hanteren voor een duurzame toekomst. Als je de Nederlandse astronaut Andre Kuipers vraagt wat hij vanuit het heelal zag, zal hij jou vertellen dat Nederland ongelooflijk oplicht. Onze lucht is heel erg vervuild, onze manier van leven als dichtbevolkt land is heel belastend. We zijn een extreem dichtbevolkt landje met heel veel dieren. En we liggen ook nog eens aan zee. Er komen grote schepen met goederen uit de hele wereld in de Rotterdamse haven. Waar soja en allerlei basis voor diervoeding binnenkomt en verwerkt wordt tot hoogwaardig diervoeding. Die diervoeding transporteren we van de haven naar de boerenbedrijven en de vleesindustrie, die uiteindelijk haar hoogwaardige producten weer afzet in die internationale markt. En in al die stappen wordt geld verdiend en hebben mensen werk.”

Managen van de natuur

“Iemand heeft mij ooit verteld dat Nederland de grootste ‘shit’ producent van de wereld is, en dat is waar, maar die mest is wel geld waard. En als je er met die ogen naar kijkt en je bent bereid om te onderzoeken hoe je van die mest grondstof maakt en hoe je van die enorm hoogopgeleide boeren een doelgroep maakt om de belasting van de natuur te managen, dan ben je bezig om van één en één drie te maken. Dat is de toekomst van de agrarisch ondernemer die naast zijn of haar productiefunctie juist ook in die keten een bijdrage levert aan een omgang met onze leefwereld. En die de druk op de natuur in beter evenwicht brengt.

Intensieve veehouderij kent een hele hoge belasting voor ons oppervlaktewater, voor onze grond, voor onze lucht. Maar het antwoord is niet om de boerenstand en alles wat daar achteraan komt te verbannen. Het antwoord is, op zoek gaan naar de oplossingen die duurzaam zijn en die passen in de huidige betekenis van circulariteit. Want die kennis is in de afgelopen twintig jaar zo veel breder geworden. De kennis van rond de eeuwwisseling is voor een groot deel alweer vervangen door nieuwe kennis. Als we nu naar de agrarische keten kijken, zie je nog steeds de verheerlijking van de oude boerenstand met het conservatisme van toen, maar als ik een

modern boerenbedrijf in ga, zie ik hele moderne goed opgeleide en creatieve managers van hoogwaardige productieprocessen, die in veel gevallen een nog hoger verantwoordelijkheidsgevoel dragen dan menig ander productieproces.”

“Zoeken naar oplossingen die duurzaam zijn en die passen binnen de huidige interpretatie van circulariteit.”

Vlees als industrieproduct

"De uitdaging van onze tijd is dat we ons niet afmaken met te simplistische goed en kwaad filosofieën, maar dat we het leven aanvaarden zoals het is. Niet wegduiken en de hoogwaardige kennis en kunde die we hier in West-Europa hebben ook inzetten voor het voeden van andere minder succesvolle economieën. We moeten leren communiceren in openheid en transparantie en over de respectvolle keuze van een ander.

Ik vind het belangrijk dat kinderen al vroeg het besef wordt bijgebracht hoe belangrijk goede voeding is. Op een genuanceerde manier. In dat maatschappelijke communicatieproces is de keten 'van boer tot bord' veel meer van belang om uitleg te geven wat dat doet met de gezondheid van een mens. Dat gesprek in de keten moet zoals we dat in het Duits zeggen: 'Ein Gespräch auf Augenhöhe' zijn. Je neemt elkaar serieus en je gaat samen op zoek naar verbeteringen die altijd weer mogelijk blijken te zijn. En als ik dan praat over de keten dan is dat voor mij tot en met de ziektekostenverzekeraar. Want een slecht dieet of verkeerde voeding heeft enorme impact op de gezondheidskosten in onze maatschappij. Dan zijn we echt aan de werkelijke basis van duurzaamheid. Ketentransparantie is op dat punt de start van ketencommunicatie zou je kunnen zeggen. Daarmee leer je, ga je vooruit en kun je vernieuwen."

"We moeten leren om te communiceren in openheid en transparantie en met respect voor de keuzes van andere mensen."

Voeding is een medicijn

"In een samenleving met obesitas wil je verantwoord ondernemen. Wat zijn we eigenlijk aan het doen? In samenlevingen die heel gezond waren, zien we ineens diabetes opduiken. Dat kan toch niet waar zijn! Ketenvaardigheid nemen is ook een stap in de richting van verantwoord nemen. En dat maak je zichtbaar in een verslag zoals dit. En een volgende stap is dat je in je besluitvorming creatief bent en de medezeggenschap inbouwt van belangrijke spelers in die keten. Want op het moment dat je dat doet, laat je zien dat je het heel serieus neemt, dat je tot nieuwe oplossingen komt die niet alleen goed zijn voor je rendement."

"Bouw een systeem van jonge ondernemers die hun blik verbreden in de keten"

"Mijn gevoel zegt me dat we nu maatschappelijk in een kentering zijn en het boeiende van de wereld van Vion en de keten, is dat het zo oud is als de weg naar Rome. Juist in de agrarische wereld is besturen in gezamenlijkheid de kracht. Zet die in op die maatschappelijke functie en niet alleen op rendement denken of de horizon van je eigen bedrijf. Ik ben ervan overtuigd dat er ook in de veehouderij jonge ondernemers zijn die hun blik willen verbreden bij andere partijen in de keten. Dan krijg je een generatie ondernemers die veel meer kennis opdoen bij de aanvang van hun loopbaan. Bijkomend voordeel is dat je zo de competenties in de keten vergroot en een opleidingssysteem in de keten opbouwt, waarmee je de keten versterkt. Dit brengt de kennis en dus de innovatiekracht voor een duurzame toekomst. Want om de keten goed te besturen, moet je eerst goed onder de huid gaan kijken."



Traceerbaarheid en productintegriteit



Het thema

Consumenten willen informatie over de herkomst van hun vlees en het welzijn van de dieren. Traceerbaarheid helpt om dit inzicht te verschaffen en bevordert hierdoor het verbeteren van dierenwelzijn en duurzaamheid in de keten.

Om een betrouwbare leverancier te zijn voor onze klanten en de meer dan 100 miljoen consumenten die elke dag ons vlees eten, zijn productintegriteit en correcte etikettering van de producten van essentieel belang.

Traceerbaarheid en productintegriteit zijn tevens erg belangrijk om voedselveiligheid te kunnen garanderen en de kans op fraude met voedingsmiddelen te minimaliseren.



Afbakening

Om inzicht te geven aan onze consumenten, werken we samen met onze leveranciers en onze klanten om onze traceerbaarheid en productintegriteit te verbeteren. Voor onze doelstellingen kijken we naar onze eigen bedrijfsvoering, aangezien we dit thema in eigen handen hebben.



Vion's aanpak

Traceerbaarheid

Het is een relevante uitdaging voor complexe voedingsmiddelen-bedrijven om ervoor te zorgen dat producten in de keten zowel upstream als downstream traceerbaar zijn. Al onze vlees-producten zijn afkomstig van dieren die volledig traceerbaar zijn. De dieren worden gemerkt door middel van een oormerk of een ander uniek identificatieteken. De achterliggende databases maken het mogelijk om de producten te traceren naar de geboorteplaats van alle varkens en runderen die wij slachten.

Na de slacht worden de karkassen uitgebeend en worden de producten verpakt in partijen met soortgelijke eigenschappen. Typische eigenschappen van partijen zijn: hetzelfde land of dezelfde regio van herkomst, kwaliteitsprogramma's (zoals biologisch, Geprüfte Qualität Bayern, of Good Farming Star), ras en productiedatum. Alle relevante informatie wordt geprint op etiketten van de consumentenverpakkingen, die de consument kunnen helpen bij zijn keuze. Het eindproduct is altijd te herleiden naar een kleine groep veehouders.

De traceerbaarheid wordt routinematig getest in alle productie-locaties van Vion als onderdeel van interne en externe audits. De traceertesten worden uitgevoerd bij een willekeurig product en de resultaten ervan worden gecontroleerd en gerapporteerd.

Technologieën zoals het GS1-systeem, Mynetfair of bedrijfseigen systemen van belangrijke klanten worden tevens ondersteund, en maken het mogelijk voor onze klanten om specifieke product-gerelateerde informatie, zoals de herkomst van de dieren en het slachthuis, te communiceren met de consument via de op QR-codes gebaseerde internetdiensten. Vion heeft ook systemen ontwikkeld die de traceerbaarheid waarborgen van een enkele rundersteak in een consumentenverpakking naar een specifieke veehouderij. We verwachten de komende jaren voornamelijk een sterke ontwikkeling op het gebied van dataoverdracht. Het is belangrijk om te overleggen met de leveranciers van deze diensten over de verdere mogelijkheden voor onze keten. Zo kunnen we beslissen welke gegevens we delen met de consumenten, zoals bijvoorbeeld de herkomst van het vlees.

Vion ontwikkelt samen met stakeholders in de varkensvleesketen een traceersysteem. Dit is gebaseerd op de registratie van de DNA-vingerafdruk van de dieren. Deze technologie maakt het mogelijk om de varkenshouderij van herkomst na te gaan met een simpele DNA-test op het product.

Productintegriteit

Wij werken continu aan onze product- en procesintegriteit en het organiseren van transparante ketens om een eerlijke Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL) Chain of Custody te realiseren en om de consument te kunnen garanderen dat de verpakking het product bevat dat op het etiket staat aangegeven. Hiervoor werkt Vion samen met verschillende stakeholders, waaronder het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN-ISO), de Duitse International Featured Standards (IFS Food), het Duitse integriteitssysteem Orgainvent en het Herkunfts-sicherungssystem LQB-Herkunft van de LQB (Landwirtschaftliche Qualitätssicherung Bayern GmbH).

In de afgelopen jaren was Vion pilotpartner bij het ontwerpen en opzetten van het nieuwe integriteitsassessment van het Nederlandse CBL. Onafhankelijke en externe beoordelaars overzien Vion's operationele processen op het gebied van traceerbaarheid en productintegriteit op een geïntegreerde manier. Vion werkt samen met deze regelgevende instanties om deze CBL-integriteitsnorm te ontwikkelen tot een internationale norm onder de noemer van IFS. In november 2018 is de integratie van de CBL-norm in de IFS productintegriteitsaudits aangenomen door de IFS-stuurgroep, waar Vion zitting in heeft. Naar verwachting zullen de eerste audits van IFS op het gebied van productintegriteit in 2019 bij productielocaties van Vion worden uitgevoerd. Deze integriteitsassessments vereisen bewijs over de borging en verificatie van de informatie op product labels, zoals:

- inkoop (land van herkomst, land waar het dier geslacht is);
- inhoud (diersoort, ras, specifiek onderdeel van het dier);
- richtlijnen voor het bewaren (temperatuur);
- dierenwelzijns-certificering.

In de herziene versie van de IFS-norm (6.1) is het hoofdstuk Voedsel fraude opgenomen in de audit scope. Sinds juli 2018 checken we met behulp van de IFS-certificatie in hoeverre onze organisatie zich beschermt tegen voedsel fraude. Dit vraagt om grondige analyses van de goederenstroom om eventuele zwakke plekken op te sporen en preventieve maatregelen in te stellen. Dit is vooral een inspanning voor onze locaties waar vlees wordt geproduceerd. Hier werken we met verschillende ingrediënten – kruiden en specerijen, bijvoorbeeld – die van externe leveranciers afkomstig zijn.



Traceerbaarheid en productintegriteit

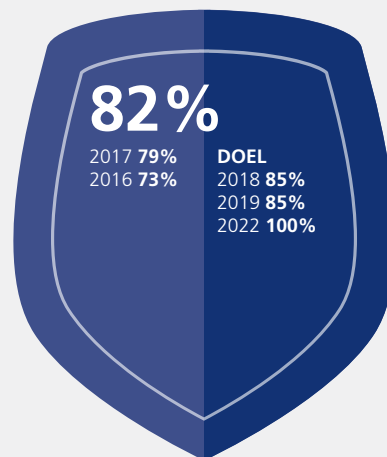
Vooruitblik en doelen

Vion zal blijven werken volgens onafhankelijke integriteits-systemen. De IFS-productintegriteitsbeoordeling wordt in 2019 uitgerold op de Duitse locaties. Ons einddoel is om al ons afzetvolume goedgekeurd te hebben volgens een specifieke integriteitsnorm.

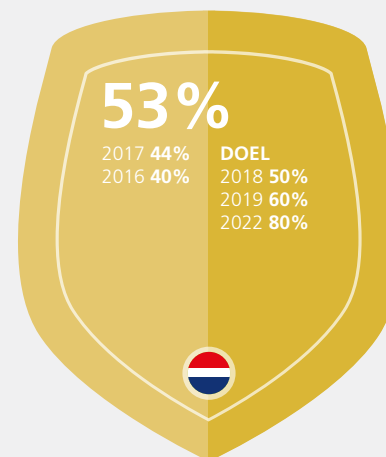
- Doel 2019: 85%
- Doel 2022: 100%

Resultaten

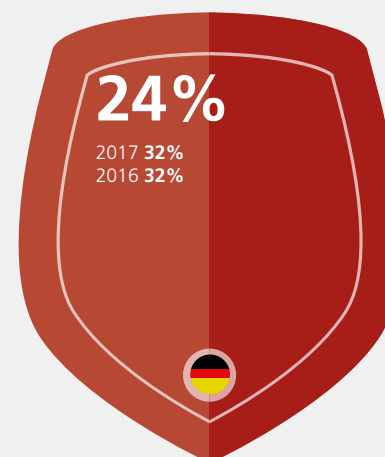
% extern verkocht volume met een specifieke integriteitsnorm



% extern verkocht volume afkomstig van productielocaties met de Nederlandse CBL-product-integriteitsnorm



% extern verkocht volume afkomstig van productielocaties met het Duitse Orgainvent-systeem



Toelichting op de resultaten

Nederlandse retailers van het marktconcept 'Varken van Morgen' vragen om de CBL-productintegriteitsnorm, die door alle Nederlandse retailers bij vers varkensvlees worden toegepast. De omzetting van de CBL-integriteitsbeoordeling naar een onafhankelijke beoordeling onder de noemer van de International Featured Standards (IFS) kwam in 2018 tot stand. Naar verwachting is de productintegriteitsbeoordeling van IFS vanaf medio 2019 beschikbaar voor producenten buiten Nederland.

Tot dusver is alleen de Orgainvent-norm 'Herkunft' en de LQB-Herkunft van toepassing in Duitsland en deze hebben hoofdzakelijk betrekking op rundvlees, respectievelijk rundvlees en varkensvlees. Deze normen bieden de allernieuwste onafhankelijke certificering met betrekking tot traceerbaarheid

en integriteit. De daling in percentage extern verkocht volume afkomstig van productielocaties met het Duitse Orgainvent of LQB-Herkunft systeem wordt vooral veroorzaakt door de daling van de verkoopvolumes van rundvlees in deze productielocaties.

Andere certificeringsstandaarden die eisen stellen aan traceerbaarheid en productintegriteit (zoals QS, geteste kwaliteit – Beieren 'GQ-Bayern') worden niet meegenomen in deze resultaten van het verkocht volume, maar worden wel toegepast door Vion. Hierdoor is het gehele afzetvolume van Vion onderhevig aan een vorm van externe certificering wat betreft traceerbaarheid en productintegriteit.



Diervriendelijke veehouderij

Het thema

Vion heeft, als verwerker van varkens en runderen, invloed op het verbeteren van kwesties die in de maatschappelijke belangstelling staan omtrent diervriendelijke veehouderij.

Afbakening

Diervriendelijke veehouderij is van groot belang op de boerderij. In de keten van vlees werken retailers, foodservice-bedrijven en producenten samen met andere stakeholders om de productiecapaciteit van veehouders en verwerkers passend te maken aan de toenemende vraag naar meer diervriendelijk vlees op de markt. Dit resulteert in een aanzienlijke verbetering van het dierenwelzijn op de boerderijen. Als speler midden in de keten biedt Vion de markt de keuze voor beter dierenwelzijn. Uiteindelijk kiest de consument zelf wat voor soort product er op zijn bord terecht komt.



Vion's aanpak

Naleving van de wettelijke normen voor dierenwelzijn tijdens de omgang met dieren binnen de keten, is geïntegreerd in de onafhankelijke kwaliteitssystemen van Good Agricultural Practice zoals QS, IKB en GlobalGAP. Het naleven van de dierenwelzijnseisen van deze programma's wordt gecontroleerd door middel van onafhankelijke audits op alle gecertificeerde boerderijen. Vion werkt nauw samen met zijn stakeholders in de productieketen om de relevante programma's voor Good Agricultural Practice verder uit te werken en te versterken. Dat geldt vooral voor IKB, het QS-systeem en GlobalGAP.

Om te voldoen aan de maatschappelijke eis voor hogere dierenwelzijnsnormen binnen de veehouderij, biedt Vion de consument de mogelijkheid om te kiezen voor vlees dat op diervriendelijkere wijze is geproduceerd. Deze keuze kan alleen worden gerealiseerd in samenwerking met de relevante stakeholders. Vergevoerde dierenwelzijnsconcepten, zoals biologisch vlees, zijn ontworpen en worden aangeboden op de markt. Afhankelijk van de vraag, kunnen hierdoor producten van gecertificeerde boerderijen positief worden beloond door Vion. Die beloning zet Vion om in marktconcepten zoals 'Good Farming Star' (met toekenning van één ster Beter Leven-keurmerk) en De Groene Weg (biologisch en met toekenning van drie sterren Beter Leven-keurmerk).

In de zomer van 2018 publiceerde de Duitse dierenwelzijnsorganisatie richtlijnen voor een rundvleesmarketingprogramma 'Für Mehr Tierschutz' ('Voor meer dierenwelzijn'). De richtlijnen bevatten een keurmerk voor dierenbescherming, variërend van een startniveau (één ster) en een premium niveau (twee sterren). De Vion Beef-divisie is de eerste rundvleesproducent waarvan meerdere slachthuizen gecertificeerd zijn volgens deze richtlijnen en die producten onder dit label op de markt mag brengen.

Al deze concepten creëren een aanzienlijke en economisch haalbare markttoegang voor veehouders die dieren houden volgens deze dierenwelzijnsconcepten.

Diervriendelijkere veehouderij door gegevensuitwisseling

Vion heeft zich eraan verbonden om alle relevante informatie voor wat betreft de gezondheid van geslachte dieren terug te koppelen aan de veehouder, waardoor de veehouder gerichte stappen kan zetten om voortdurend de gezondheid en het welzijn van de dieren op de boerderij te verbeteren. Via 'FarmingNet®', een online informatiesysteem, kunnen varkenshouders gegevens over hun varkens raadplegen die zijn verzameld in de slachterij. In de toekomst zal dit ook voor runderen mogelijk worden. Het OPTIcow-project, dat in samenwerking met ZLTO wordt uitgevoerd, is ontwikkeld om de rundveehouder toegang te geven tot de slachtinformatie van zijn individuele dieren. Met deze data kunnen de veehouder en de dierenarts de gezondheid van de dieren verbeteren.

Varkens Nederland

Samen met diverse stakeholders en de Dierenbescherming, heeft Vion meegewerkt aan de ontwikkeling van het Beter Leven-keurmerk in Nederland. In 2009 begonnen we met de verkoop van varkensvlees met het Beter Leven-keurmerk. Ons Good Farming Star-concept voldoet aan de criteria voor 'één ster' van het Beter Leven-keurmerk. De belangrijkste verschillen tussen 'één ster' van het Beter Leven-keurmerk en de reguliere veehouderij zijn:

- De varkens hebben meer ruimte.
- De stallen zijn verrijkt met objecten om een aantrekkelijkere leefomgeving te creëren voor het dier.
- Beren worden niet gecastreerd.
- De transporttijd naar het slachthuis wordt gemonitord en beperkt.

Binnen dit Good Farming Star-concept leveren 185 Nederlandse varkenshouders hun varkens aan Vion. Vion is volledig transparant binnen dit marktconcept en geeft individuele veehouders de mogelijkheid om online hun verhaal aan de consument te vertellen.



Diervriendelijke veehouderij



len. Wanneer de consument deze producten koopt, kan hij of zij het product scannen via een QR-code op de verpakking van het product en het eindproduct traceren door de keten tot aan de varkenshouders (www.goodfarmingstar.com). Vion levert biologisch varkensvlees via het marktconcept De Groene Weg dat al 37 jaar bestaat en een stabiele marktleider voor biologisch vlees is.

Het varkensvlees dat onder dit concept wordt geproduceerd, voldoet aan de eisen van de EU voor biologisch vlees en aan de eisen van het 'drie sterren' Beter Leven-keurmerk.

De belangrijkste voordelen in het biologische systeem zijn:

- De varkens hebben meer ruimte.
- De stallen worden voorzien van stro.
- De varkens kunnen naar buiten.
- De transporttijd naar het slachthuis is maximaal 6 uur.

Het leveranciersbestand is verder toegenomen: De Groene Weg is gegroeid van 85 Nederlandse biologische varkenshouders in 2017 naar 95 in 2018. Het biologische varkensvlees wordt voornamelijk voor de Nederlandse en Duitse markten geproduceerd.

Duitsland

Vion heeft zijn ervaring met dit dierenwelzijnskeurmerk gebruikt om bij te dragen als partner van het dierenwelzijnsinitiatief 'Initiative Tierwohl' (ITW) aan de ontwikkeling van het concept, dat tezamen met retailpartners geïmplementeerd wordt (www.initiative-tierwohl.de). Binnen dit systeem wordt er jaarlijks ongeveer 80 miljoen euro verzameld door diverse Duitse retailers. Dat geld wordt verdeeld onder de 2.248 deelnemende varkenshouders die hun dieren houden volgens extra eisen van een set modules over dierenwelzijn en duurzaamheid waaruit ze kunnen kiezen. De eerste fase van dit dierenwelzijnsinitiatief ITW is afgerond. De tweede fase loopt van 2018 tot 2020 en breidt de verplichte voorwaarden uit met 10% meer ruimte en het gebruik van natuurlijk speelmateriaal. Vion draagt daarnaast bij aan onderzoek om ervoor te zorgen dat het product economische meerwaarde heeft in de varkensvleesindustrie. Dit onderzoek wijst bijvoorbeeld uit in welke mate de consument bereid is om meer te betalen voor meer dierenwelzijn.

Maatschappelijk discussie omtrent varkens

Om het dierenwelzijn op varkenshouderijen te verbeteren, draagt Vion al jaren bij aan onderzoek en ontwikkeling en neemt het

bedrijf actief deel aan de maatschappelijke discussie. Ten behoeve van het fokken van ongecastreerde beren draagt Vion bij aan wetenschappelijke onderzoeken waarin een systeem werd ontwikkeld om berengneur te detecteren om nadelige organoleptische effecten op het vlees te voorkomen. Het detectiesysteem stelt Vion in staat om alle varkens aan te nemen van veehouders die hun beren intact laten, waardoor de noodzaak van castratie wordt beperkt. Vion ondersteunt het LabelFit-project van de 'Landesanstalt für Schweinezücht' (LSZ) in Boxberg. Dit is het competentiecentrum voor varkensvleesproductie in Baden-Württemberg. Voor dit project werken we samen met stakeholders uit de wetenschap, de industrie en verenigingen met het doel meer inzicht te krijgen in varkensvleesproductie van het dierenwelzijnslabel 'Für Mehr Tierschutz'. Daarnaast wordt onderzocht hoe varkens met intacte staart gehouden kunnen worden. Vion stelt zijn uitgebreide netwerk en ervaring uit eerdere projecten hiervoor beschikbaar.

Vion heeft ook in 2018 bijgedragen aan specifieke maatschappelijke discussies, voornamelijk via rondetafelgesprekken, conferenties en R&D-projecten. De voornaamste onderwerpen waren: manieren om het couperen van staarten bij biggen te minimaliseren, bevindingen over organen en hun functie voor gezondheidsmanagement bij varkens, transport van dieren bij extreme temperaturen, en goede gezondheid van dieren bij minder antibioticagebruik.

Runderen

Vion slacht voornamelijk melkvee en de opgefokte kalveren van melkvee. Daarmee draagt Vion bij aan het gebruik van bijproducten uit de zuivelindustrie.

Dierenwelzijn en de gezondheid van het vee zijn zeer nauw met elkaar verbonden, vooral als het op reguliere rundvleesproductie aankomt. Daarom raden wij veehouders aan om te investeren in robuuste rassen. Vlees van rassen met een tweeledig doel, zoals de Simmentaler, wordt vaak als lekkerder en milieuvriendelijker ervaren. Daarnaast zijn koeien van deze rassen ook robuuster tegen ziekten en hebben ze een langere levensverwachting. Meer dan 45% van onze runderen is ofwel een pure Simmentaler of een kruising tussen vleeskoeien en melkkoeien. Vion betaalt meer voor deze dieren en verkoopt het vlees van de Simmentalers via speciale kwaliteitsconcepten voor vlees.



Diervriendelijke veehouderij



Om systematische aanpakken te ontwikkelen voor verbeterde dierenwelzijnsconcepten in het segment tussen reguliere en biologische productie, draagt Vion bij aan het ontwikkelen van onafhankelijke dierenwelzijnsconcepten voor de zuivel- en rundvleesproductie. Dit proces is in volle gang met onze stakeholders.

Nederland

Vion levert biologisch rundvlees via het biologisch concept De Groene Weg, waarbij het rundvlees voldoet aan de Europese eisen voor biologisch rundvlees. Deze eisen leiden naar verwachting ook tot hoogwaardige niveaus binnen het dierenwelzijnsconcept, aangezien de voorwaarden voor biologisch vlees al een aantal geavanceerde dierenwelzijns-eisen bevatten. Deze eisen hebben onder andere betrekking op de vloeren, ruimte in de stallen en de mogelijkheid om naar buiten te gaan.

Duitsland

Vion is lid van een werkgroep die de criteria ontwikkelde van het keurmerk 'Für Mehr Tierschutz' met als doel om van deze criteria de standaard voor melkkoeien van de Duitse dierenwelzijnsorganisatie te maken. Deze organisatie publiceerde in juli 2018 richtlijnen voor de verkoop van rundvlees met dit label. In augustus en september 2018 is Vion Beef Germany als eerste voor meerdere slachthuizen gecertificeerd volgens de richtlijnen van dit label. Sindsdien heeft Vion melkkoeien van meer dan 50 boerderijen onder dit keurmerk geslacht.

Maatschappelijke discussie over runderen

Binnen de rundvleessector zijn er enkele discussies gaande over dierenwelzijn. Het slachten van runderen tijdens het laatste trimester van de dracht is één van die onderwerpen. Vion controleert en maakt video-opnames van de dieren in deze fase en stelt deze informatie in de vorm van feedback beschikbaar aan de veehouder. In 2018 werd geconstateerd dat 0,4% van de geslachte koeien in Duitsland zich in het derde trimester van de dracht bevonden. Samen met de veehouders en de vereniging 'Bayerischer Bauernverband' hebben we een meldingssysteem geïmplementeerd om dit cijfer nog verder terug te brengen. Daarnaast heeft Vion bijgedragen aan een driejarig onderzoeksproject van de Universiteiten van Hamburg en Leipzig en andere partners, genaamd 'SIGN'.

Vion's prestatie in de Business Benchmark on Farm Animal Welfare

De Business Benchmark on Farm Animal Welfare (BBFAW) evalueert 's werelds grootste voedselproducenten, retailers en foodservice-bedrijven op het gebied van management en verslaggeving over dierenwelzijn. In 2018 heeft Vion zijn prestatie verbeterd tot Tier (niveau) 2 van de Benchmark. Dankzij deze ranking is Vion nu één van de twee beste Europese vleesverwerkers in deze analyse.

De BBFAW is ontwikkeld om betere dierenwelzijnsnormen aan te moedigen binnen de gehele voedselindustrie. De Benchmark is het eerste wereldwijde rapport over dierenwelzijnsmanagement op boerderijen, beleidsverbintenissen en openbaarmakingen door foodbedrijven. De Benchmark is ontworpen voor gebruik door investeerders, bedrijven, NGO's en andere stakeholders die geïnteresseerd zijn in het begrijpen van de relatieve prestaties van voedselbedrijven op dit gebied. Ga voor meer informatie over het programma en het volledige rapport naar www.bbfa.com.

? Dilemma

De introductie van een aanzienlijk hoger dierenwelzijnsniveau in de vleesketen is succesvol als retailers, vleesverwerkers en foodservice-bedrijven een markt creëren voor een product dat door de consument wordt herkend vanwege het hogere dierenwelzijnsniveau. Hiervoor is samenwerking met NGO's op het gebied van dierenwelzijn absoluut noodzakelijk. De consument heeft echter ook begeleiding nodig bij het kiezen van een product uit het schap. Transparantie van veehouders met allerlei soorten communicatiemiddelen, waaronder websites, is nodig evenals de onderlinge samenwerking van alle stakeholders om dit goed van de grond te krijgen.



Diervriendelijke veehouderij



Resultaten

Dieren grootgebracht volgens gecertificeerde hogere dierenwelzijnseisen
(EU-biologisch, Beter Leven, Für Mehr Tierschutz of Initiative Tierwohl)



Absoluut aantal Nederland

2016	2017	2018
1.156.000	1.526.000	1.366.000



% grootgebracht volgens gecertificeerde hogere dierenwelzijnseisen in Nederland

2016	2017	2018
16%	21%	18%



Absoluut aantal Duitsland

2016	2017	2018
697.000	814.000	1.213.000



% grootgebracht volgens gecertificeerde hogere dierenwelzijnseisen in Duitsland

2016	2017	2018
7%	9%	14%



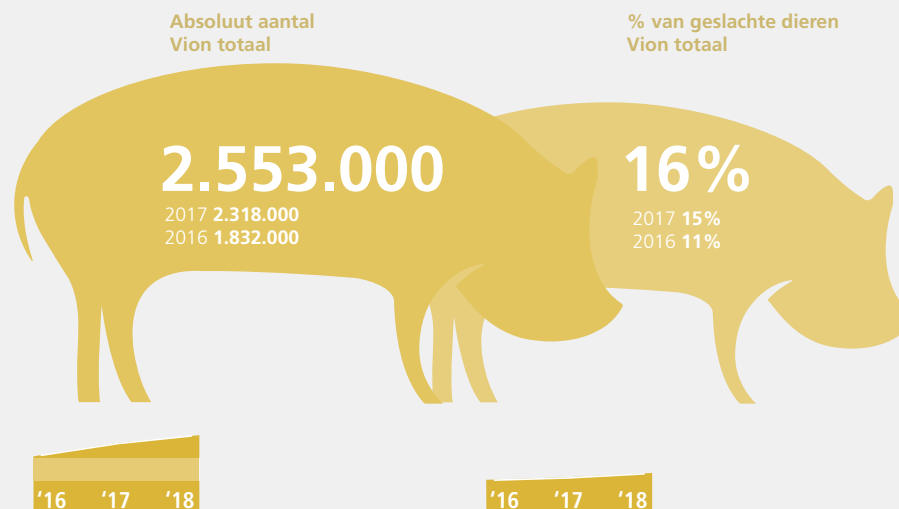


Diervriendelijke veehouderij



Resultaten

Varkens grootgebracht volgens gecertificeerde hogere dierenwelzijnseisen
(EU-biologisch, Beter Leven, Für Mehr Tierschutz of Initiative Tierwohl)



Absoluut aantal Nederland

2016	2017	2018
1.155.000	1.523.000	1.363.000



% grootgebracht volgens gecertificeerde hogere dierenwelzijnseisen in Nederland

2016	2017	2018
16%	21%	18%



Absoluut aantal Duitsland

2016	2017	2018
677.000	795.000	1.190.000



% grootgebracht volgens gecertificeerde hogere dierenwelzijnseisen in Duitsland

2016	2017	2018
8%	9%	15%





Diervriendelijke veehouderij

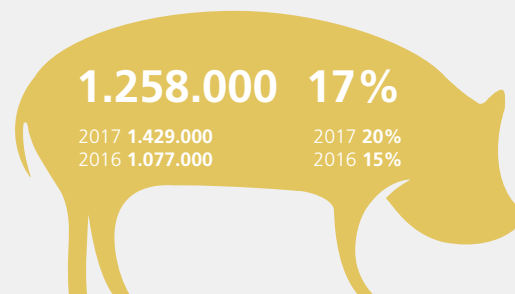


Resultaten

Nederland: Beter Leven 1 ster

Absoluut aantal

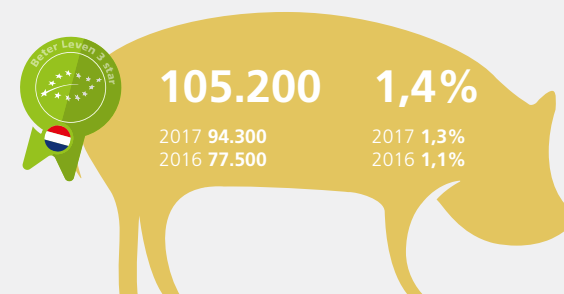
% van varkens gecertificeerd
grootgebracht



Nederland: Beter Leven 3 sterren / EU-biologisch

Absoluut aantal

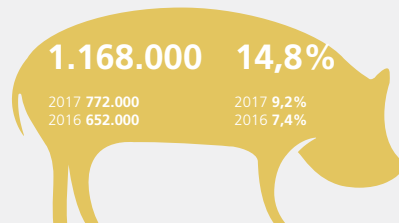
% van varkens gecertificeerd
grootgebracht



Duitsland: Initiative Tierwohl

Absoluut
aantal

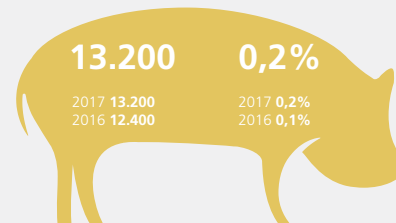
% van varkens
gecertificeerd
grootgebracht



Duitsland: Für Mehr Tierschutz 'Einstiegsstufe'

Absoluut
aantal

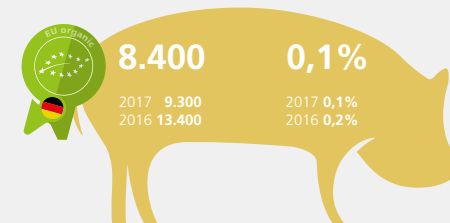
% van varkens
gecertificeerd
grootgebracht



Duitsland: EU-biologisch

Absoluut
aantal

% van varkens
gecertificeerd
grootgebracht

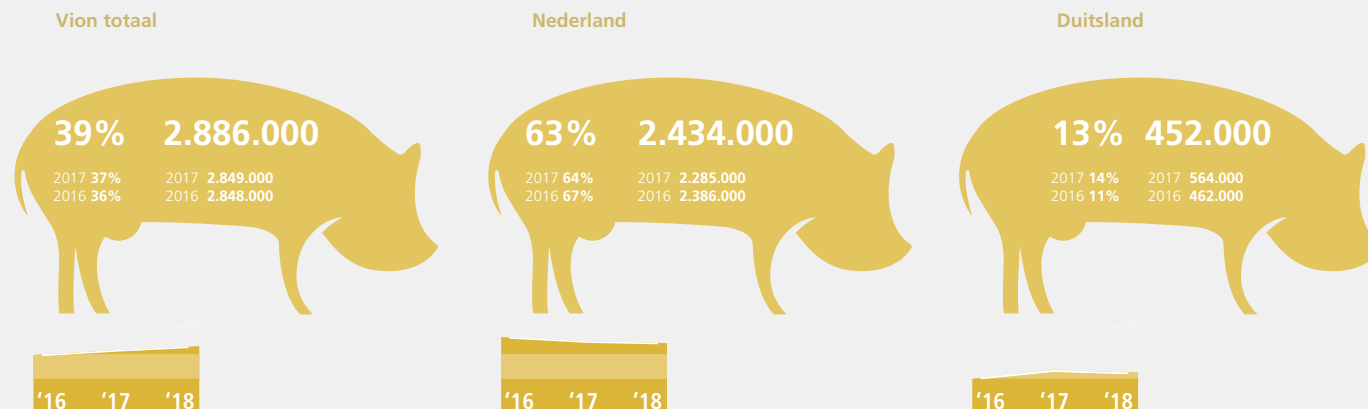




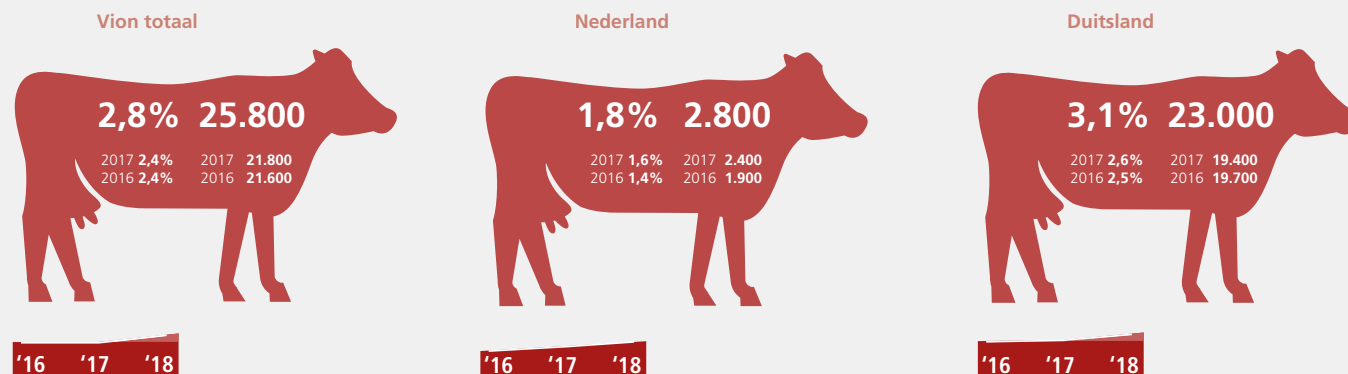
Diervriendelijke veehouderij

Resultaten

Aantal beren (niet gecastreerd) van totaal aantal geslachte mannelijke varkens



Runderen grootgebracht volgens gecertificeerde hogere dierenwelzijnseisen (EU-biologisch, Für Mehr Tierschutz)





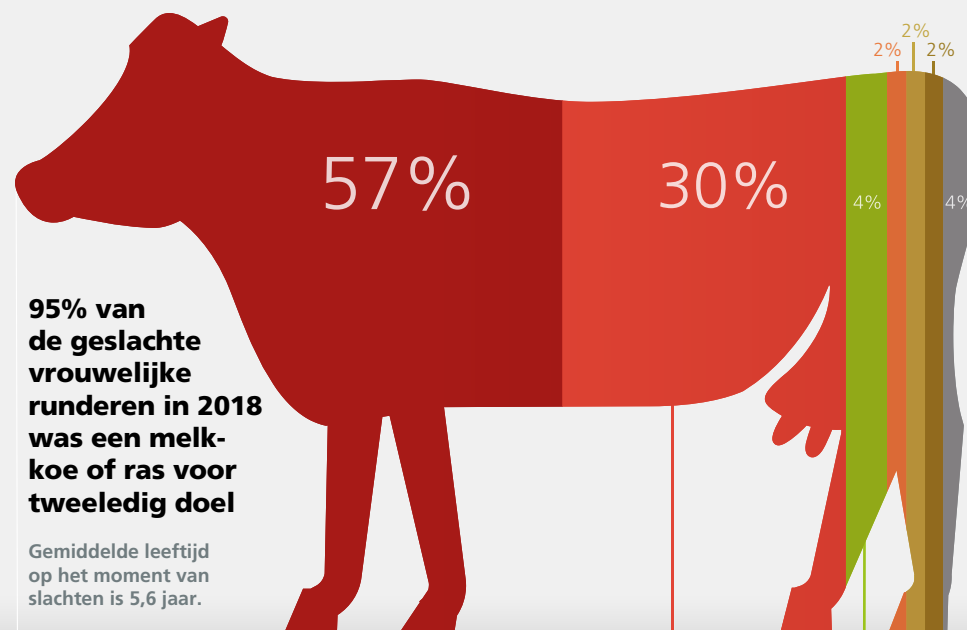
Diervriendelijke veehouderij

Vooruitblik en doelen

- Onze rol versterken als marktleider in varkens- en rundvlees met dierenwelzijnskeurmerk in onze thuismarkten Duitsland en Nederland. De mogelijkheden in andere afzetmarkten verkennen.
- Verdere kansen zoeken om het percentage dieren te verhogen dat wordt gehouden binnen dierenwelzijnsconcepten door de vraag en de productie naar een hoger niveau te tillen.
- Een actieve rol spelen in onderwerpen over dierenwelzijn die van maatschappelijk belang zijn en bijdragen aan praktische oplossingen door middel van eigen onderzoek en ontwikkeling.
- De dialoog voortzetten met NGO's over dierenwelzijnskwesties in de hele keten.
- De ambitie voor 2018 om het Nederlandse Beter Leven-keurmerk voor melkvee te ontwikkelen en te operationaliseren, bleek te ambitieus vanwege de complexiteit van de keten. Desalniettemin streeft Vion nog steeds naar een dergelijk dierenwelzijnslabel voor rundvee in de komende jaren.
- Het creëren van transparantie over de inhoud van het keurmerk, zodat de consument een goed geïnformeerde keuze kan maken.

Resultaten

Rassen geslachte vrouwelijke runderen*



* Percentage van geslachte vrouwelijke runderen.



Toelichting op de resultaten

Bijna alle resultaten zijn verbeterd. Alleen het aantal en percentage slachtvarkens dat is grootgebracht volgens de vereisten van Beter Leven 1-ster is gedaald vanwege minder vraag, ondanks voldoende aanbod.

In Nederland slachten wij alleen Holstein-Friesian melkvee.



De visie van...

Simon Sedlmair

Veehouder en pionier in 'Für Mehr Tierschutz'

Simon Sedlmair is een trotse boer. Leunend op zijn mestvork staat de 60-jarige vrolijk lachend in zijn open stal, die veel ruimte biedt aan zijn 300 melkkoeien. Hij heeft het zo te zien goed voor elkaar. Sedlmair heeft inderdaad geen reden tot klagen. Hij is pionier bij het dierenwelzijnslabel voor runderen en doet goede zaken met zijn bonte koeien die achter hem rusten, eten en rondlopen.

De familie Sedlmair boert op de groene weiden van Puchschlag, een klein boerendorp in Opper-Beieren. Daar staat deze prachtige houten stal, met hierop aansluitend de hypermoderne vleugel met veel glas die de technische zuivelinstallaties huisvest. Een tankwagen van zuivelbedrijf Gropper staat voor de poort geparkeerd. "Ons hele leven staat in het teken van de veehouderij," aldus de boer. Dit is overduidelijk. De cijfers zijn hiervoor het bewijs: 2,5 miljoen liter melk per jaar. Zijn dieren leveren gemiddeld 9.800 liter melk. Dit is opmerkelijk voor bonte koeien die niet uitsluitend voor de melk worden gehouden.

Simon Sedlmair en zijn zoons Simon (32) en Mathias (33) zetten niet alleen in op melk maar ook op vlees. Ze behoor-



"Waarde toevoegen is belangrijk."

den bij de eersten die door de Duitse dierenbescherming werden gecertificeerd voor het dierenwelzijnslabel voor melk. En sinds augustus 2018 levert het bedrijf koeien aan Vion voor het dierenwelzijnslabel voor rundvlees. De koeien komen van gecontroleerde boerenbedrijven die hun melk al langere tijd leveren aan zuivelbedrijven die zijn gecertificeerd voor het dierenwelzijnslabel. De Sedlmairs hoefden niet te worden overgehaald. Ze waren er meteen bij als leverancier van vlees.

"Ik heb altijd gekeken waar ik beter ben en waar ik nog iets kan verbeteren," aldus Simon Sedlmair. "De toegevoegde waarde moet kloppen. En als ik deze waarde nog verder kan verhogen, dan doe ik dat." Zijn beide zoons concentreren zich op het welzijn van de dieren. "Daar heb ik niets op tegen," zegt hun vader. Dus schakelde het complete bedrijf over op het dierenwelzijnslabel. Parallele bedrijfsvoering is namelijk niet toegestaan. De intensieve observatie van het vee is het belangrijkste, hierdoor kunnen al in een zeer vroeg stadium ziektes worden ontdekt. De basis om melk te mogen leveren voor het dierenwelzijnslabel was al gelegd toen het zuivelbedrijf Gropper in 2013 het programma uitrolde en leveranciers zocht. Maar de Sedlmairs voldeden ook aan de

overige criteria: het onthoornen van kalveren en dichten van de bloedvaten mag alleen met toediening van pijnstillende middelen onder verdoving worden uitgevoerd door een dierenarts, de dieren moeten de gelegenheid hebben om te schuren bijvoorbeeld aan draaiende borstels, en het ligcomfort moet met organisch strooisel worden verhoogd. Per dier moet ten minste zes vierkante meter loopruimte beschikbaar zijn en aanbinden is uiteraard verboden.

Het idee voor het dierenwelzijnslabel voor rundvlees kwam in 2018 van Vion. Het idee hierachter was als volgt: als de bonte koeien melk mogen leveren voor het label, dan moet het vlees toch ook volgens de criteria van de Duitse dierenbescherming op de markt kunnen worden gebracht. Dit is bijzonder goed geschikt voor Simmental vlekvee, dat als dubbeldoel ras door Vion in de afgelopen jaren als kwaliteitsmerk is ontwikkeld. Simon Sedlmair levert naast andere boeren zijn koeien nu via het programma voor het dierenwelzijnslabel aan Vion's door de Duitse dierenbescherming voor het keurmerk gecertificeerde slachterijen in Buchloe, Waldkraiburg en Bad Bramstedt. Simon Sedlmair verdient hiermee de investering in de nieuwe stal terug. Hij verkoopt zijn melk en nu ook zijn vlees met een toeslag voor het dierenwelzijnslabel.



Antibiotica

Het thema

Bacteriën kunnen resistent worden voor antibiotica, waardoor 'simpele' infecties levensbedreigend kunnen worden. Antibioticaresistentie ontstaat in mensen en dieren door het gebruik van antibiotica. Consumenten vrezen dat antibioticaresistentie via vlees wordt overgedragen naar mensen.

Afbakening

Antibiotica worden om veterinaire redenen toegediend aan dieren op de boerderij. Vion monitort antibioticaresiduen op vlees en onderzoekt de overdracht van antimicrobiële resistentie binnen de keten om de overdrachtsroutes te begrijpen en om in te grijpen waar nodig.



Vion's aanpak

Antibioticagebruik op boerderijen

Vion erkent dat het gebruik van antimicrobiële middelen in de hedendaagse veehouderij strikt moet worden gereguleerd en gehandhaafd om het totale antibioticagebruik te verminderen. Via wetgeving is het toedienen van groeibevorderende middelen of het preventieve gebruik van antibiotica verboden. Het voorschrijven van antibiotica en het toedienen ervan kan in principe alleen worden gedaan door een dierenarts, na bezoek aan een boerderij. Antibiotica die bij mensen als laatste redmiddel gelden, de zogenaamde kritische antibiotica, mogen alleen onder strikte regels gebruikt worden bij dieren. De registratie van antibioticagebruik in een centrale database is verplicht voor elke veehouder. Daarnaast is er per antibioticum voorgeschreven hoeveel dagen er tussen de laatste dosering en de slacht moeten zitten. Dit om te verzekeren dat er geen, of minder dan de wettelijk toegestane hoeveelheid (Maximum Residue Limit, MRL), residuen aanwezig zijn.

De managementaanpak van Vion wat betreft antibioticagebruik is om het gebruik zo laag te houden als realistisch gezien mogelijk is en de balans te bewaren tussen volksgezondheid, diergezondheid en dierenwelzijn. Om dierenwelzijn te waarborgen, moet een veehouder een ziek dier kunnen behandelen. Hiervoor zijn antibiotica beschikbaar die niet cruciaal zijn voor de mens. Varkens uit groepen die zijn behandeld met antibiotica die cruciaal zijn voor mensen, zoals 3e en 4e generatie cefalosporines, worden niet geaccepteerd door Vion. Veehouders moeten ieder gebruik van antibiotica en andere diergeneesmiddelen aangeven bij Vion vóór de slacht.

Daarnaast voeren zowel de bevoegde autoriteit als Vion monitoringsprogramma's uit over de aanwezigheid van antibioticaresiduen in varkensvlees en rundvlees. Er werden in 2018 bijna 100.000 monsters van varkens- en rundvlees bij ongeveer 50.000 dieren in Duitsland en Nederland genomen voor het testen op antibioticaresiduen. Van deze monsters bevatte >99,9% geen aantoonbare antibioticaresiduen, of was het residu dusdanig laag dat het onder het maximaal toegestane limiet viel zoals beschreven in de Europese wetgeving (zie op pagina 71 de tabel voor de resultaten). In 2018 was het vaakst aangetroffen residu boven de MRL in varkens benzylpenicilline (9 keer), gevolgd door oxytetracycline (5 keer) en doxycycline (4 keer).

Veehouders die dieren aanbieden met waarden hoger dan de MRL, worden benaderd om de reden daarvan te achterhalen en aangespoord om maatregelen te nemen om te voorkomen dat dit

in de toekomst opnieuw gebeurt. In de tussentijd worden de leveringen van die veehouders aan Vion stopgezet totdat de maatregelen doeltreffend bevonden zijn.

Wetenschappelijk onderzoek naar het verminderen van antibioticagebruik

Vion is actief betrokken bij verschillende wetenschappelijke projecten op het gebied van antimicrobiële resistentie. We werken samen met universiteiten in Europa om de kennis over voedselgerelateerde antimicrobiële resistentie te vergroten, en om tevens meer te weten te komen over het beheersen van de overdracht van antimicrobiële resistentie op de menselijke bevolking.

In 2018 eindigde het door de EU gefinancierde vijfjarige project over antibioticagebruik en de overdracht van antimicrobiële resistentiegenen, waaraan Vion heeft deelgenomen. Het project toonde aan dat antibioticagebruik sterk varieert binnen Europa. Interventiestudies bij varkenshouderijen in verschillende Europese landen lieten mogelijkheden zien om antibioticagebruik te verminderen. In de laatste tien jaar is het antibioticagebruik in Nederland al drastisch gedaald. We verwachten daarom een verdere daling te behalen door enerzijds individuele coaching in te zetten bij veehouders en anderzijds een optimale balans te vinden tussen diergezondheid, dierenwelzijn en productiviteit. Om dit concept meer uit te kunnen diepen, heeft Vion zich aangemeld bij een EU-gefinancierd project waarin men kijkt naar de mogelijkheden van precisie-veehouderij om het antibioticagebruik verder terug te dringen. Dit project is gestart in februari 2019.

? Dilemma

Het belangrijkste punt van zorg voor de volksgezondheid is de verspreiding van bacteriën die resistent zijn voor antibiotica en resistentiegenen. De risico's moeten worden ingeperkt, wat leidt tot de eis om het antibioticagebruik zoveel mogelijk af te bouwen. De afbouw ervan dient echter zorgvuldig te gebeuren en mag geen dierenleed tot gevolg hebben. Uit cijfers blijkt dat een op gezamenlijke inspanning gebaseerd beheersprogramma in de hele keten de noodzaak voor een behandeling met antibiotica kan terugdringen. Met dit effectieve programma is het nog steeds mogelijk om zieke dieren te genezen ten behoeve van het waarborgen van de diergezondheid en het dierenwelzijn en om de verspreiding van ziekten te voorkomen door gebruik te maken van antibiotica die niet cruciaal zijn voor de mens.



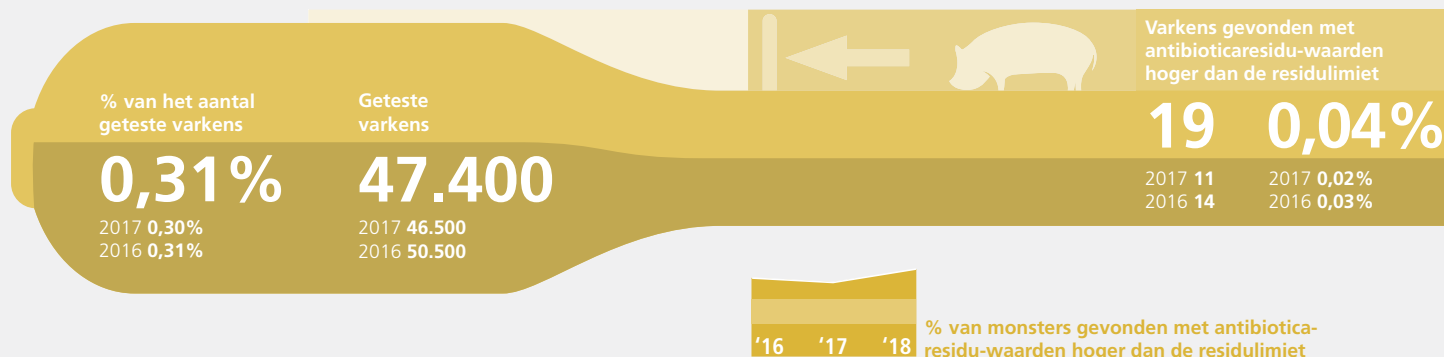
Antibiotica

Vooruitblik en doelen

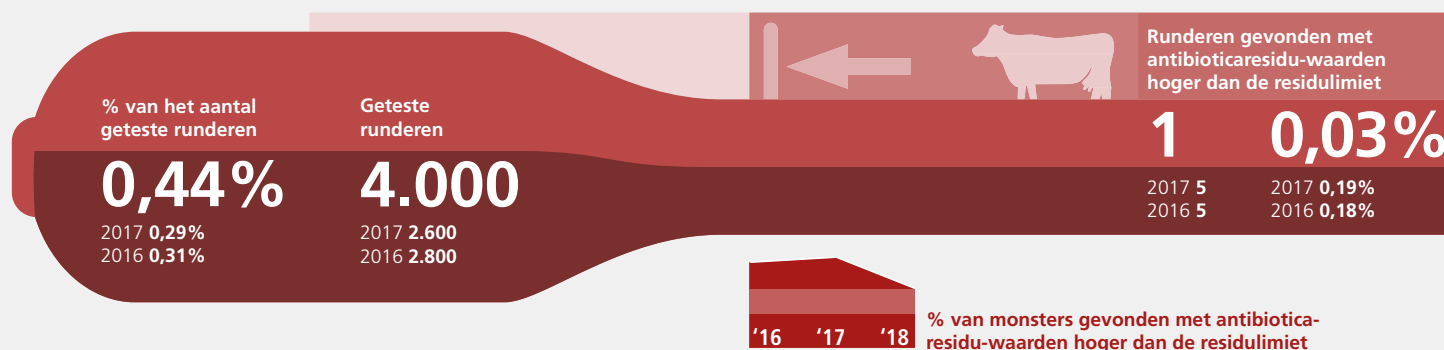
- Data over antibiotica tonen aan dat het merendeel van de boerderijen nu een aanvaardbaar niveau heeft bereikt. Het relatief klein aantal boerderijen waarbij dat niet zo is, zal verder worden ondersteund en gestimuleerd om antibioticagebruik te reduceren.
- In de strategie van Vion wordt het gebruik van kritische antibiotica op boerderijen beperkt en wordt antibioticagebruik zo ver mogelijk teruggebracht, met daarbij de juiste balans tussen veilig antibioticagebruik en dierenwelzijn.
- Vion zal de nadruk leggen op het vergroten van de kennis over de bescherming van de gezondheid van de dieren via innovatie, teneinde het welzijn van de dieren te waarborgen. Eén van de voordelen van een dergelijke aanpak is het verder terugbrengen van het antibioticagebruik.

Resultaten

Varkens met antibioticaresidu-waarden hoger dan de residulimiet



Runderen met antibioticaresidu-waarden hoger dan de residulimiet



Toelichting op de resultaten

Bij het monitoren van antimicrobiële residuwaarden, kunnen vanuit logistiek oogpunt niet alle dieren gemonsterd worden. Daarom wordt ongeveer 0,3% van het totaal aantal geslachte dieren getest. Dieren worden geselecteerd op basis van risicofactoren, waarbij gebruik wordt gemaakt van historische karkasinformatie over de gezondheid. Onder andere boerderijen die benchmark(s) overschrijden worden geselecteerd voor de test.



De rol van vlees in een gezond voedingspatroon

Het thema

Vlees en eiwitten van dierlijke oorsprong vormen een belangrijk onderdeel van ons voedingspatroon. Algemene kennis over de rol van vlees in ons voedingspatroon is belangrijk en consumenten moeten informatie ontvangen die wetenschappelijk onderbouwd is.

Afbakening

Zowel wetenschappers als de media hebben een grote impact. Vion werkt samen met de wetenschap en media om de rol van vlees in een gezond voedingspatroon te laten zien.

Vion's aanpak

Vion steunt wetenschappelijk onderzoek naar de rol van vlees in een gezond voedingspatroon en werkt actief samen met onafhankelijke onderzoeksinstituten. Het is belangrijk dat consumenten het hele plaatje van wetenschappelijk correcte informatie te zien krijgen. Daarom deelt Vion de bevindingen van deze onderzoeksprojecten met haar stakeholders.

Vlees is een uitstekende bron van proteïne, mineralen en vitaminen voor een gezond voedingspatroon

Het eiwitgehalte van vlees ligt tussen de 22% en 27%. Daarnaast zijn deze eiwitten van hoge kwaliteit en bevatten ze alle acht aminozuren die essentieel zijn voor de groei en onderhoud van het menselijk lichaam. Dierlijke eiwitten zijn makkelijk te verteren en worden in vergelijking met plantaardige eiwitten snel en effectief geabsorbeerd door ons lichaam^{1,2}. Ook bevat vlees creatine: een stikstofverbinding die de eiwitopbouw stimuleert en energie levert aan spieren zodat ze gezond blijven.

Andere belangrijke ingrediënten van vlees zijn vitaminen en mineralen. Vitaminen zijn essentieel voor een gezond lichaam. Vlees is een bijzonder goede bron van vitamine E en vitamine B, waaronder B2, B6 en B12. Vlees bevat mineralen die belangrijk zijn voor spieropbouw, zoals zink en ijzer. Zink helpt spieren te herstellen en ijzer zorgt voor een hoger energieniveau en minder vermoeidheid.

De rol van vlees voor spieropbouw en -kracht

Vion richt zich op de rol van essentiële aminozuren voor het omzetten van spiereiwitten in spierkracht. Voor kinderen geldt dat een portie tussen de 80 en 100 gram van de meeste soorten vlees – dat bestaat uit 20 tot 25 gram hoogwaardige eiwitten – een eenvoudige manier is om hun aanbevolen dagelijkse hoeveelheid eiwitten en essentiële aminozuren binnen te krijgen. Bovendien is het onmisbaar om voldoende vitamine B12 op te nemen voor de neurologische ontwikke-

ling en de celgroei. Ook ijzer en zink zijn nodig voor de ontwikkeling van kleine kinderen³.

In een voedingspatroon voor volwassenen helpt de hoge voedingswaarde van vlees om meer essentiële voedingsstoffen tegen een beperkt aantal calorieën binnen te krijgen. Dierlijke eiwitten leveren daarnaast een hoger gevoel van verzadiging, wat helpt om minder te eten. De energie-opname van eiwit is aanzienlijk lager dan die van koolhydraten en vet.

Onze spieren ontwikkelen zich continu. Ze worden vernieuwd door catabolische (afbraak) en anabolische (opbouw) processen. Eigenlijk bouwen we elke twee maanden een nieuwe set spieren op. Naarmate we ouder worden, begint onze spiermassa af te nemen. Tussen het 20e en 30e levensjaar vormen onze spieren zo'n 45% van ons lichaamsgewicht. Rond de 70 is dat slechts 27%. De combinatie van een dagelijkse proteïne-inname van 1,0 tot 1,3 gram per kilo lichaamsgewicht en lichaams oefeningen twee keer per week, vermindert het leeftijdgebonden verlies van spiermassa⁴.

Bovendien tonen recente rapporten aan dat een dagelijks gelijkmatig verdeelde eiwitconsumptie goed is voor spiermassa bij ouderen. Dierlijk eiwit is de ideale eiwitbron voor ouderen. Vier keer per dag een proteïne-inname van 20-25 gram wordt aangeraden om de gezondheid te bevorderen.

Gram eiwitten per voedingsmiddel

Voedingsmiddel	Portiegrootte	g eiwit per portie
Ei	1 medium ei	8
Melk	200 ml	7
Sperziebonen	100 g	3
Varkenshaas	100 g	23
Walnoten	50 g	7

Bron: www.voedingswaardetabel.nl/voedingswaarde



De rol van vlees in een gezond voedingspatroon

Vooruitblik en doelen

Vion zal de gezondheidseffecten van vlees en vleesproducten blijven onderzoeken om wetenschappelijk onderbouwde antwoorden te kunnen geven over gezonde eetgewoontes in onze samenleving. Hoewel de voordelen van vlees voor de gezondheid zwaarder wegen dan de nadelen, wordt het aanbevolen om een uitgebalanceerd voedingspatroon te volgen aan de hand van de behoeften per leeftijdsgroep.



Ontwikkeling van met eiwit verrijkte producten

In 2018 ontwikkelde Vion vleesproducten met verminderd vet en een hoger percentage eiwitten, terwijl het aantal calorieën lager was dan in reguliere producten. We onderzoeken de mogelijkheden van vleesproducten die verrijkt zijn met eiwitten. Er is steeds meer wetenschappelijk bewijs dat de leeftijdsgebonden afname van de spiermassa vertraagd kan worden door middel van voldoende eiwitinname gedurende de dag. Het zou nuttig zijn om een met eiwit verrijkt tussendoortje later op de avond te nuttigen om over voldoende essentiële aminozuren te beschikken voor de synthese van spiereiwitten tijdens het slapen 's nachts.

Vleesconsumptie in relatie tot ziekten

Vlees hoort thuis in een van de zes grote voedselgroepen die het lichaam voorzien van essentiële voedingsmiddelen, mineralen en vitaminen om gezond te blijven⁵. Er is echter recentelijk sprake geweest van controverse omtrent het verband tussen gezondheid en vlees, vooral rood vlees en vleeswaren. Er wordt aangevoerd dat het nuttigen van rood vlees direct gerelateerd is aan hartziekten en kanker.

De angst over de hoeveelheid vet in alle soorten vlees, vooral verzadigde vetten, is toegenomen. Vlees wordt vaak gezien als een risico voor de gezondheid van het hart, maar niet alle wetenschappelijke onderzoeken zijn het daarover eens. Traditioneel gezien werd gedacht dat het eten van te veel verzadigde vetten het risico op hart- en vaatziekten en hoog cholesterol verhoogde. Nieuw onderzoek wijst echter uit dat individuele verzadigde vetzuren hun eigen belangrijke biologische functies hebben in het lichaam en dat ze wellicht een rol spelen in het voorkomen van kanker doordat ze de ontwikkeling van kankercellen tegengaan. Tevens zijn vetzuren betrokken bij intercellulaire communicatie en de functie van het immuunsysteem⁶.

The World Cancer Research Fund (WCRF) publiceerde data met overtuigend bewijs dat er een verhoogd risico op kanker is bij het nuttigen van meer dan 50 gram bewerkt vlees per dag gedurende het hele leven⁷. De vleesindustrie heeft de

hoeveelheid zout en nitriet in de meeste vleesproducten verlaagd. Deze nieuwe cijfers suggereren dat het verlaagde zoutgehalte in verwerkt vlees en vooral de aanzienlijke verlaging van het gebruik van nitriet en nitrietzouten effect begint te sorteren op het verlagen van het risico op kanker. Het dilemma is dat het verder terugbrengen van nitrieten lastig te realiseren is zonder dat hierdoor bacteriegerelateerde gezondheidsrisico's toenemen. Het is in Europa niet gebruikelijk om gemiddeld 50 gram bewerkt vlees per dag te nuttigen. Vion adviseert alle consumenten om met mate te eten en een grote variatie aan voedingsmiddelen te nuttigen, in combinatie met voldoende lichaamsbeweging.

Referenties

- 1 Phillips SM, Fulgoni VL 3rd, Heaney RP, Nicklas TA, Slavin JL, Weaver CM. (2015). Commonly consumed protein foods contribute to nutrient intake, diet quality, and nutrient adequacy. *Am. J. Clin. Nutr.* 29 april 2015.
- 2 Pereira PM, Vicente AF. (2013). Meat nutritional composition and nutritive role in the human diet. *Review. Meat Science.* Mar; 93(3):586-92.
- 3 Hermoso M, Vucic V, Vollhardt C, Arsic A, Roman-Viñas B, Iglesia-Altaba I, Gurinovic M, Koletzko B. (2011). The effect of iron on cognitive development and function in infants, children and adolescents: a systematic review. *Annual Nutr. Metab.* 2011; 59(2-4):154-65.
- 4 Nowson C, O'Connell S. (2015). Protein Requirements and Recommendations for Older People: A Review. *Nutrients.* Aug 14; 7(8):6874-99.
- 5 Kouvari M, Tyrovolas S, Panagiotakos DB. (2016). Red meat consumption and healthy ageing: A review. *Maturitas.* Feb 2016; 84:17-24.
- 6 Lippi G, Mattiuzzi C, Sanchis-Gomar F. (2015). Red meat consumption and ischemic heart disease. A systematic literature review *Meat Sci.*; 108:32-36.
- 7 World Cancer Research Fund International/American Institute for Cancer Research. Continuous Update Project Report: Diet, Nutrition, Physical Activity and Colorectal Cancer. 2017. Beschikbaar via: wcrf.org/colorectal-cancer-2017



De visie van...

Tom Dumoulin

Nederlandse professioneel wielrenner
in het Duitse team Sunweb

Tom Dumoulin is momenteel Nederlands beste wielrenner met een aantal opvallende successen: in 2018 een tweede plaats in de eindclassering van zowel de Giro d'Italia als de Tour de France; in 2017 winnaar van de Giro d'Italia en wereldkampioen, zowel individueel tijdrijden als in de ploegentijdrit. Na zijn vakantie in Nepal hadden we een interview met Tom Dumoulin in Maastricht, vooral over topsport en voeding.

Topsport en eten, weet jij precies wat je eet?

"Ja, tegenwoordig wel. Twee jaar geleden zijn we begonnen met het berekenen van de hoeveelheid kilojoules die ik per dag verbrand. Op de fiets zit een vermogensmeter, daarmee leg ik precies vast hoeveel energie ik verbruik tijdens een wedstrijd, of training. Als ik bijvoorbeeld vijf uur fiets, reken ik uit hoeveel kilojoules ik heb verbrand. Die hoeveelheid energie moet ik weer opnemen met mijn voeding. Maar het is altijd een beetje een schatting, want als ik bijvoorbeeld ga wandelen na een rit verbrand ik meer dan dat ik een uur op bed lig. In een tour is onze dag eigenlijk heel simpel. Fietsen en rusten. Dus ons basaalmetabolisme kun je goed bereke-

"Voor een topsporter zijn goede eiwitten in de voeding cruciaal."

nen. Het verschilt een beetje per persoon, maar na een aantal keer proberen en je gewicht meten heb je dat wel door." Tom laat zich adviseren door vooraanstaande voedingsprofessionals uit academische ziekenhuizen.

Fietsen en ijsbaden

"Ijsbaden doen we niet meer, nee. Dat soort hypes komen en gaan. Nu weten we per dag wat we verbranden en kunnen we ons eten daarop instellen. Wat je altijd wilt voorkomen is dat je een energietekort hebt na een aantal dagen, omdat je meer verbrandt dan je eet. Als je een keer wat minder eet is dat niet erg, maar als je dat een hele week doet dan ga je wel een keer een hongerklop krijgen. En dat wil je niet, want dat zorgt voor verminderde prestaties. Als je teveel eet helpt het ook niet, want extra lichaamsgewicht moet je ook meenemen bergop. De bergetappes zijn erg belangrijk en daar moet je op het goede gewicht zitten en voldoende energie ter beschikking hebben voor je spieren. Dus na afloop van een etappe meten we hoeveel energie ik verloren heb en dat proberen we meteen weer op te nemen, zo doen we dat tegenwoordig."

"Voor een topsporter zijn goede eiwitten in de voeding cruciaal"

Na zijn middelbare school heeft Tom een jaar Gezondheidswetenschappen gestudeerd, een prima basis ook voor zijn sportcarrière. "Ja, ik denk dat ik er inmiddels wel veel van weet. Als ronderenner is voor mij van belang dat ik precies die spieren goed ontwikkel die ik nodig heb voor het fietsen. Andere spieren zijn niet belangrijk voor mij en eigenlijk balast in bergetappes. Daarom zie je mij vrijwel niet in een sportschool." Elke zes tot acht weken wordt de spiermassa in een mens vernieuwd, of je nu jong of oud bent, sporter of

"Ik bereken hoeveel kilojoules ik heb verbrand en vervang die hoeveelheid energie met voedsel."

gewone burger. Op basis van training en goede voeding kun je dus precies sturen welke spieren wel en welke spieren niet worden ontwikkeld. "Dat was wel hilarisch tijdens onze vakantie in Nepal, ik had spierpijn van het lopen in de bergen en mijn vrouw niet! Mijn wandelspieren waren dus onvoldoende ontwikkeld en dat was ook de bedoeling. Ik ontwikkel mijn spieren gericht om goede prestaties te leveren in de grote rondes, niet op de sprint maar op de zware cols. Een sprinter bijvoorbeeld moet zijn arm- en schouderspieren veel meer ontwikkelen om een maximale kracht explosie te realiseren tijdens de sprint. Daar ben ik niet op getraind. Dit helpt mij ook in de tijdronden, dan kan ik vlak een goed tempo rijden."

Zes keer per dag 25 gram eiwit voor goede spiermassa

"Ik verspreid mijn eiwitconsumptie over de dag, om een gewenste spieropbouw te realiseren. Wij leren als topsporter eiwitten verspreid over de dag te consumeren, zodat ze altijd beschikbaar zijn voor de opbouw van spieren. Afbraak en opbouw van spieren gaat de gehele dag door, dus daarom is het belangrijk om altijd hoogwaardige aminozuren beschikbaar te hebben via de voeding. Een heel groot deel van deze hoogwaardige eiwitten haal ik uit dierlijke eiwitten, zoals eieren, zuivel en vlees. Deze dierlijke eiwitten vertonen het gewenste aminozuurpatroon voor mijn spieren. Een kleiner deel van de eiwitten is van plantaardige oorsprong. In onze ploeg zit ook een renner die vegetariër is en naar het veganistische neigt, je ziet dat hij regelmatig moeite heeft om zijn conditie op peil te houden."

Verdeeld over de dag eiwitten eten is dat gezond voor iedereen?

"Wat je heel vaak ziet is dat mensen gedurende de dag bijna geen eiwitten eten en dan bij het avondeten een groot stuk steak eten, dan kom je uit op meer dan 50 gram eiwit, die kun je dan niet optimaal benutten. Ik consumeer over de gehele dag eiwitten, 's morgens zijn dat vlees, kaas en eieren en overdag ook vlees en andere eiwitten. Voor het slapen gaan is dat weer zuivel, zoals kwark. In de koers vul ik mijn eiwitten aan met eiwitrepen en mijn energie met gelletjes. Die laatste zijn snel of langzaam opneembaar, net wat ik op dat moment nodig heb."

"Ik houd ook van lekker eten"

"Met een aantal ploeggenoten wil ik graag genieten van de barbecue in mijn tuin. Als het op eten bereiden aankomt dan ben ik wel van het vlees in huis, heel traditioneel. We hebben in Nepal waterbuffel gegeten, dat smaakte goed en het schijnt ook heel gezond te zijn. Wat je vaak bij rundvlees ziet is, hoe magerder het vlees, hoe minder lekker. Lekker vlees is vaak wat vetter, want daar zit de smaak in en bij waterbuffel heb je dat minder, die heeft een heel laag vetpercentage en je krijgt toch een sappig stuk vlees met een zachte structuur en het is echt smaakvol."

"Op basis van training en goede voeding kun je precies sturen welke spieren wel en welke spieren niet worden ontwikkeld."

De maatschappelijk discussie over vlees vind ik belangrijk, zeker de laatste jaren met die filmpjes over misstanden. Die discussie moet worden gevoerd. Volgens mij is de mens een omnivoor, dus wij hoeven echt niet met z'n allen vegetariër te worden. Vlees eten, met mate, past in ons voedingspatroon. Voor mij moet het ook diervriendelijk zijn. Als het dier een goed leven heeft gehad en het kan bijvoorbeeld grazen, dan heb ik daar geen moeite mee, maar wat ik af en toe voorbij zag komen aan filmpjes op internet, daar word ik niet blij van. Dat soort misstanden moeten eruit en, zoals met alles, die uitzonderingen moeten de regel bevestigen dat er met respect voor het dier wordt gewerkt."



De visies van...

Drs. Irene Linders en Maike Blokhuis, adviseurs gezondheidsbevordering bij GGD Noord- en Oost-Gelderland en Prof. Lisette de Groot, Hoogleraar Voeding van Oudere Mensen bij Wageningen Universiteit

"25 gram eiwit per maaltijd, daar richten we ons op."



"De combinatie van krachttraining en voldoende eiwitten op het menu is essentieel voor behoud van de spiermassa bij ouderen."

Uit bed komen, opstaan uit de stoel, of een kopje thee zetten: veel dagelijkse bezigheden zijn voor ouderen niet altijd vanzelfsprekend meer. Met toenemende leeftijd wordt het lastiger om spierkracht en spiermassa op peil te houden. Irene Linders, adviseur gezondheidsbevordering bij GGD Noord- en Oost-Gelderland, assisteert ouderen graag met dit onderwerp. "In Nederland willen we dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig en vitaal thuis wonen. Dit betekent zelfstandig kunnen blijven bewegen en dat vereist een goede basis stabiliteit, waardoor de val-kans afneemt. Want daar begint het vaak: een val, een botbreuk en vervolgens kom je in een situatie terecht waarbij het herstel en terugkomen op het oude lichamelijke niveau zo belangrijk, maar moeilijk, is. Als de spiermassa en spierkracht op peil zijn, dan zie je dat mensen zekerder staan en bewegen. En bovendien minder snel hulpmiddelen of zorg nodig hebben en sneller herstellen."



Bron: www.garn.nl

De oorzaak van de afnemende spiermassa en -kracht ligt in het afnemende vermogen van de oudere spier om te reageren op de signaalfunctie van eiwitten of aminozuren voor de spieropbouw, vertelt Lisette de Groot, hoogleraar Voeding van Oudere Mensen bij Wageningen Universiteit. Ouderen hebben daarom meer eiwit nodig voor het behoud van hun spiermassa dan jongeren. Onder de naam ProMuscle heeft

Prof. De Groot met een team van onderzoekers in een serie gecontroleerde experimenten overtuigend laten zien dat de combinatie van krachttraining en het eten van voldoende eiwitten een sterk positief effect had op de spiermassa van de deelnemende ouderen.

Maar hoe verhouden deze experimenten zich tot de praktijk?

Daarom heeft Prof. De Groot samen met Irene en collega's van WUR en de GGD het project 'ProMuscle in de Praktijk' opgezet. In dit project wordt de functionaliteit en zelfredzaamheid van kwetsbare ouderen verbeterd in hun dagelijkse praktijk door de combinatie van voeding en beweging. De beweging is vooral gericht op krachttraining in sportscholen of tijdens fysiotherapie, de voeding is gericht op een juiste hoeveelheid eiwitten. In de eerste plaats wordt ouderen een cursus "Fit met Eiwit" aangeboden om de kennis over de noodzaak en de mogelijkheden van eiwitinname te vergroten. Deze cursus is in een aantal gemeenten verzorgd door Maike Blokhuis, een collega van Irene bij de GGD.

Maike: "Tijdens de cursus leggen we uit wat eiwitten zijn en waarom ze belangrijk zijn. Veel ouderen weten bijvoorbeeld niet dat naast je spieren ook veel hormonen uit eiwitten bestaan en dat eiwitten nuttig zijn voor je afweersysteem. Ook de eiwitbehoefte is onbekend; wij beogen in 'ProMuscle in de Praktijk' een inname van 25 g eiwit per hoofdmaaltijd te bereiken, zodat voldoende eiwit verdeeld over de dag beschikbaar is. Om de ouderen te helpen hierin een bewuste en juiste keuze te maken, besteden we veel aandacht aan het aanbod van de verschillende eiwitbronnen. Ook het lezen van

product etiketten en het gebruik van Apps komt aan bod. Hoeveel eiwit zit er in een product? Op die manier leren ouderen een gevarieerde en gebalanceerde keuze te maken die leidt tot een lekkere maaltijd."

Irene: "een traditioneel ontbijtje bleek toch regelmatig een beschuitje met jam en een kopje thee, zonder eiwit te bevatten. Doel van ProMuscle is dat men hier meer mee kon variëren en spelen, en gecombineerd met meer bewegen zorgt dat voor een betere spierkracht en meer spiermassa."

Prof. De Groot is duidelijk over de plaats van dierlijke eiwitten in het dieet: "Eiwitten van dierlijke oorsprong zijn tot nu toe het meest onderzocht en daar zijn dan ook de meeste van onze bevindingen op gebaseerd. Bovendien bevatten dierlijke producten een aantal essentiële micronutriënten, zoals vitamine B12, en vitamine D die de gezondheid van ouderen ten goede kunnen komen."

Ook in de praktijk werden goede resultaten behaald, net als in de gecontroleerde experimenten. Maar naast deze verbeterde resultaten in spierkracht en conditie viel zowel Irene als Maike de sociale kant van het eten op.

Irene: "Voeding is echt een heel sociaal gebeuren onder ouderen. Als je alleen moet eten, krijg je ook het risico op minder eten. 'Samen' eten stimuleert". Dit sociale component van gezamenlijk eten bereiden, proeven en erover praten, is een mooi zijdelings resultaat van 'ProMuscle in de praktijk' om de heersende eenzaamheid onder ouderen tegen te gaan.



Biologisch

Het thema

De maatschappij verandert en consumenten willen verantwoord geproduceerd voedsel uit duurzame voedselketens en een hoge mate van dierenwelzijn. Daarom is Vion ook actief in het groeiende marktsegment biologisch vlees. De omzet van biologisch vlees in Nederland groeit gestaag met gemiddeld zo'n 6 tot 7 procent per jaar. In de Scandinavische landen en Frankrijk is de groei van de biologische markt momenteel nog groter, met meer dan 20% per jaar. Ook in Zuid-Europese landen neemt de vraag naar biologisch vlees toe. Naast de directe voordelen, zorgt de ervaring die we opdoen in onze biologische marktconcepten ook voor nieuwe inzichten en mogelijkheden die het bedrijf kan toepassen in andere marktconcepten.



Vion's aanpak

Nederland

Vion's biologische concept De Groene Weg

Om een gecertificeerde waardeketen te waarborgen, organiseert Vion de productie van biologisch vlees in het concept De Groene Weg. De Groene Weg is volledig gericht op de productie van biologisch vlees, zowel varkens- als rundvlees. Met een geïntegreerde aanpak van de varkenshouder tot de eindconsument, heeft Vion als centrale speler in de biologische keten de mogelijkheid gehad om best practices te ontwikkelen voor ketenmanagement, prijsmodellen en de manier waarop er door de veehouder ondernomen wordt. De geïntegreerde aanpak van De Groene Weg voor de productie en verkoop van het vlees zorgt voor een optimale afstemming van vraag en aanbod. Daarvoor werkt het bedrijf nauw samen met zowel biologische varkensboeren als marktpartijen zoals (Vion's eigen) slagerijen, retailwinkels en Vion's internationale verkoopondersteunende kantoren.

De 95 veehouders die hun varkens leveren aan De Groene Weg zijn aangesloten bij een leveranciersvereniging. De verwerking van biologische varkens vindt plaats in de gespecialiseerde vleesverwerkende productielocatie van Vion in Groenlo. De Groene Weg verwerkt daarnaast ook biologisch rundvlees. Dit gaat voornamelijk om melkkoeien die grotendeels afkomstig zijn van biologische melkveehouderijen in Nederland, Duitsland en Oostenrijk.

Vraaggestuurde manier van werken

De markt voor biologisch vlees groeit zeer snel, met gemiddeld 7% per jaar. Met 12 slagerijen in Nederland en als leverancier voor een aantal grote retailketens, is De Groene Weg veruit de marktleider in de biologische vleessector in Nederland en de op één na grootste in Europa. De marktvraag is de basis voor het succes van De Groene Weg. Het bedrijf groeit in harmonie met de markt en behoudt op deze manier zijn leidende positie. Vion verkoopt biologisch varkensvlees ook buiten de Nederlandse grens, voornamelijk in Noordwest-Europa. Nederlands biologisch rundvlees is echter voornamelijk bestemd voor de thuismarkt.

Eisen voor biologische veehouderij

De verschillen tussen biologische varkens- en rundveehouderij, vergeleken met de conventionele veehouderij, zijn gebaseerd op

de EU-wetgeving voor biologische veehouderij. De voornaamste verschillen zijn:

- Voor het telen van voedergewassen wordt alleen biologisch zaad gebruikt.
- Alleen toegestane bemesting- en plantenbeschermingsproducten mogen worden gebruikt.
- Dieren zijn van biologische herkomst.
- Specifieke eisen voor het huizen van de dieren, zoals daglicht, ruimte, ventilatie, weidegang en de mogelijkheid om natuurlijk gedrag te vertonen.
- Het veevoer is biologisch; slechts een klein percentage van het voedsel mag bestaan uit geconcentreerde diervoeders.
- Natuurlijke/homeopathische dierengeneesmiddelen mogen op voorschrift van een dierenarts worden gebruikt, en slechts onder specifieke omstandigheden wordt het gebruik van reguliere dierenartsproducten of antibiotica toegestaan.

Nast de biologische vereisten van de EU, eist Vion ook dat zijn Nederlandse leveranciers van biologisch varkensvlees voldoen aan de normen van de EKO-code van De Groene Weg. Bijvoorbeeld:

- Zwangere zeugen moeten buiten kunnen grazen.
- De maximale transportafstand van de biggen is 60 km.

Bijdrage aan dierenwelzijn

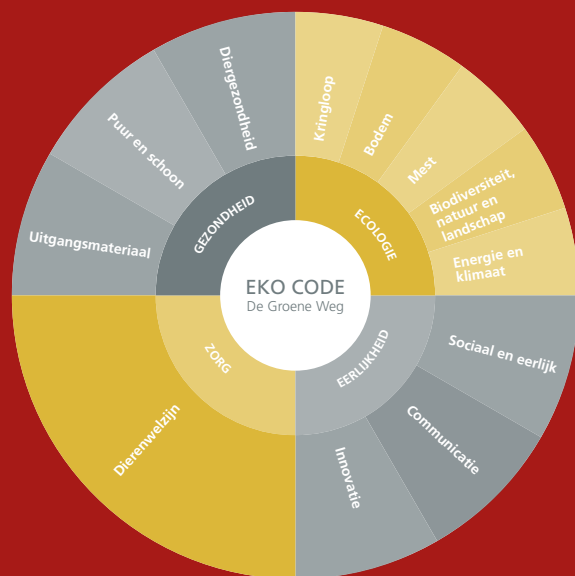
Door middel van het concept De Groene Weg draagt Vion bij aan het dierenwelzijn. Het biologische vlees van De Groene Weg heeft 3 sterren gekregen van het Beter Leven-keurmerk van de Dierenbescherming. Vion is transparant over het verhaal achter het vlees van De Groene Weg. Op de website van De Groene Weg staat informatie over de biologische veehouders die aangesloten zijn bij de leveranciersvereniging van De Groene Weg. De Groene Weg handhaaft voor biggen een maximale transportafstand van 60 kilometer om de negatieve gevolgen op de gezondheid van de biggen zo veel mogelijk te beperken. De Groene Weg heeft een voorkeur voor leveranciers die alle levensstadia van een mestvarken begeleiden, van de geboorte tot aan het einde van de mestperiode, omdat dit zo min mogelijk transport met zich meebrengt.



Biologisch

Afbakening

De biologische veehouderij van dieren vindt plaats op de boerderij, maar de hele keten moet gecertificeerd zijn om de producten op de markt te mogen brengen als biologisch.



EKO-code voor Nederlandse varkensleveranciers van De Groene Weg

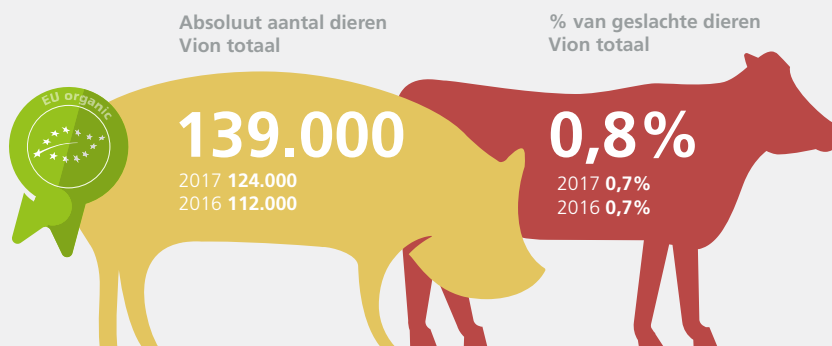
EKO-code voor Nederlandse varkensleveranciers van De Groene Weg

De Groene Weg heeft samen met het varkensleveranciersbestand en de stichting EKO-keurmerk een zogenaamde EKO-code ontwikkeld. Deze stichting promoot het ontwikkelen van activiteiten gericht op de duurzaamheid van producten, waaronder certificering met een EKO-keurmerk. Met de introductie van de EKO-code, geeft De Groene Weg proactief invulling aan nieuwe eisen die binnen het EKO-keurmerk gesteld worden.

Vanaf 1 januari 2018 geeft de stichting het EKO-keurmerk vorm volgens de 4 principes van de internationale overkoepelende biologische beweging IFOAM: het beginsel van Eerlijkheid, Zorg, Gezondheid en Ecologie. Om dit te realiseren, heeft de stichting twaalf thema's geformuleerd. De EKO-code is een scoresysteem dat is gebaseerd op deze twaalf thema's, zoals gebruik van hernieuwbare energie, bodemgebruik, biodiversiteit en circulaire economie. Van elke leverancier wordt verwacht dat ze elk jaar ten minste twee doelen stellen die leiden tot een hogere score in het jaar erop als deze doelen gerealiseerd zijn. Deze aanpak zorgt voor continue verbetering van de duurzaamheid van de biologische varkensketen binnen De Groene Weg.

Resultaten

Dieren geslacht met EU-biologisch keurmerk



'16 '17 '18

Duitsland

De slachtcijfers voor biologisch varkensvlees komen voort uit het werk voor een specifieke klant. Daarnaast leveren we biologisch varkensvlees aan onze klanten dat afkomstig is uit Nederland. Er is een gestage groei van biologische veehouderij in Duitsland. Niet alleen groeien de cijfers van biologische zuivelboerderijen en zuivelfabrieken, maar ook de biologische veehouderij van kalveren neemt toe. In 2018 noteerden we een toename van 17% in de slacht van biologische runderen vergeleken met het jaar ervoor. We streven ernaar om dit marktsegment te ontwikkelen naar gelang de marktvraag.

? Dilemma

Door varkens de mogelijkheid te bieden naar buiten te gaan, wordt het natuurlijke gedrag van varkens bevorderd en dit verbetert het dierenwelzijn. De keerzijde van het naar buiten gaan, is dat blootstelling aan ziekteverwekkers veel gemakkelijker kan plaatsvinden dan in stallen waar de bioveiligheidssystemen het binnendringen van pathogenen beperken. Afhankelijk van de ziekteverwekker kan een dergelijke blootstelling een negatief effect hebben op de voedselveiligheid.

Absoluut aantal Nederland			
	2016	2017	2018
	79.300	94.900	108.000

Absoluut aantal Duitsland			
	2016	2017	2018
	33.100	28.700	31.100

% van geslachte dieren Nederland			
	2016	2017	2018
	1,1%	1,3%	1,4%

% van geslachte dieren Duitsland			
	2016	2017	2018
	0,3%	0,3%	0,4%



Biologisch

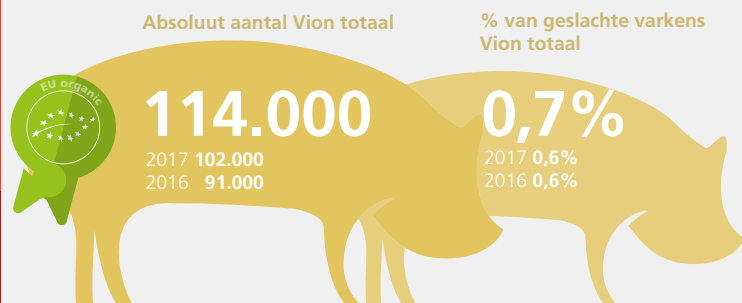
Vooruitblik en doelen

Vion zal ernaar streven om dit speciale marktsegment verder uit te breiden op een marktgedreven manier. In 2018 bereikte De Groene Weg een mijlpaal: binnen één jaar zijn meer dan 100.000 biologische varkens geslacht. Deze target was oorspronkelijk vastgesteld voor 2020. De ambitie van De Groene Weg is om verder door te groeien in de komende jaren.

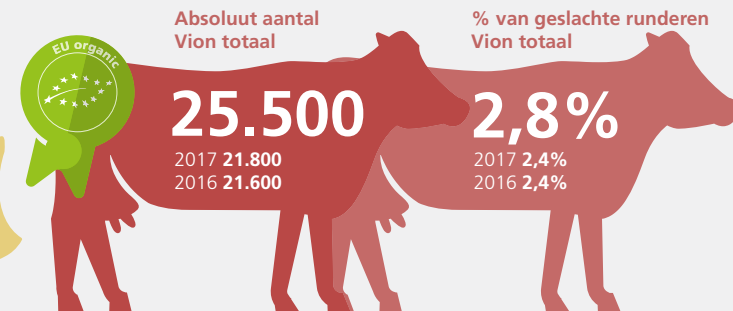


Resultaten

Varkens geslacht met EU-biologisch keurmerk



Runderen geslacht met EU-biologisch keurmerk



'16 '17 '18

'16 '17 '18

Absoluut aantal Nederland			% van geslachte varkens in Nederland		
2016	2017	2018	2016	2017	2018
77.400	92.500	105.200	1,1%	1,3%	1,4%

Absoluut aantal Duitsland			% van geslachte varkens in Duitsland		
2016	2017	2018	2016	2017	2018
13.400	9.300	8.400	0,2%	0,1%	0,1%

Absoluut aantal Nederland			% van geslachte runderen in Nederland		
2016	2017	2018	2016	2017	2018
1.800	2.400	2.800	1,4%	1,6%	1,8%

Absoluut aantal Duitsland			% van geslachte runderen in Duitsland		
2016	2017	2018	2016	2017	2018
19.700	19.400	22.700	2,5%	2,6%	3,0%

Toelichting op de resultaten

Over het algemeen zien we toenemende biologische volumes in een groeiende biologische markt. In totaal groeide het biologische verkoopvolume van Vion met ongeveer 13% in 2018 ten opzichte van 2017.

De Nederlandse cijfers over verwerkte biologische varkens laten een stijging van 14% zien in 2017 ten opzichte van 2018 door een positieve ontwikkeling van de consumentenvraag. Het aantal verwerkte biologische runderen in Nederland steeg eveneens van 2017 naar 2018 met 14%.

Om te voldoen aan de vraag naar biologisch vlees in Nederland hebben we ook karkassen van runderen ontbeend die afkomstig waren uit andere landen (voornamelijk uit Duitsland en Oostenrijk).

De geslachte biologische varkens in Duitsland zijn momenteel bestemd voor één klant. Dit volume toont een daling van 9%. Terwijl het Duitse volume van geslachte biologische runderen een toename van 17% laat zien.



Gezondheid en veiligheid van medewerkers



Het thema

De medewerkers op onze productielocaties zijn van groot belang bij het produceren van de hoogwaardige voedingsmiddelen voor onze klanten. Het handhaven en bevorderen van de gezondheid en veiligheid van de mensen die bij Vion werken is ons belangrijkste doel. Onze focus ligt daarbij vooral op preventie.

Vanwege de speciale vereisten voor het werken in de vlees-industrie, is het voor ons een bijzondere uitdaging om de veiligheid op het werk op een hoger niveau te krijgen en ongevallen te voorkomen. We gaan deze uitdaging graag aan.

Ons doel gaat hand in hand met de toenemende vraag van onze klanten, die ook willen dat de gezondheid en veiligheid van de medewerkers wordt gewaarborgd.



Afbakening

Dit thema heeft betrekking op de medewerkers in al onze productielocaties.



Vion's aanpak

Vion biedt en garandeert een veilige en gezonde werk-omgeving. We hebben diverse procedures, handboeken, algemene documenten en instructies om veilig te werken. Er vinden structurele Arbo- en respectievelijk BGN-audits (BGN staat voor 'Berufsgenossenschaft Nahrungsmittel und Gastgewerbe') plaats alsmede beoordelingen door het management.

Helaas gebeuren er, ondanks deze voorzorgsmaatregelen, toch ongevallen. In 2018 hebben er wederom geen ongevallen met dodelijke afloop plaatsgevonden. Net als vorig jaar waren de meest voorkomende letsels: snijwonden door messen, letsel door uitglijden, struikelen of vallen en letsel door intern transport.

Elk ongeval wordt onderzocht en beschouwd als een gelegenheid tot het vinden van verbeterpunten. In 2018 vond er een ernstig ongeval plaats met een externe monteur die uit een lift viel. Als gevolg van dit ongeval zijn steeds meer externe bedrijven, zoals elektrotechnische bedrijven of installateurs, door ons verplicht om te voldoen aan de voorschriften rondom gezondheid en veiligheid op het werk. Vanaf 2019 moet dit op alle locaties van toepassing zijn.

In 2018 vonden twee ernstige ongevallen plaats met onze lintzagen, waardoor flexmedewerkers gewond raakten. De lintzagen werden technisch verbeterd en de werkinstructies en processtappen gecontroleerd, herzien en aangepast. In de Nederlandse productielocaties werd een speciale handschoen van roestvrijstaal ingevoerd om het bestaande hoge risico op ongevallen met de lintzaag te voorkomen. Deze handschoen werd in 2018 ook geïntroduceerd bij sommige Duitse locaties en zal naar verwachting het risico op ongevallen met lintzagen op alle locaties in 2019 tot een minimum beperken.

Binnen Vion is een aanzienlijk aantal buitenlandse medewerkers werkzaam dat de taal van het land waarin ze werken niet goed begrijpt. We hebben gemerkt dat deze medewerkers de neiging hadden om te bevestigen dat ze de gezondheids- en veiligheidsinstructies geheel hadden begrepen, ook als dit niet het geval was. Daardoor werken we met pictogrammen en vertalen we algemene gezondheids- en veiligheidsinstructies in hun desbetreffende moedertaal om te zorgen dat de algemene risico's worden begrepen. In onze kantines proberen we ook medewerkers van uitzendbureaus bewust te maken door middel van video's die we zelf hebben ontwikkeld, die de regels voor veiligheid uitleggen.

Het onveilige handelen van medewerkers is een van de belangrijkste oorzaken van ongevallen. In de toekomst zullen we ons nog meer richten op het gedrag van medewerkers en dit veranderen in duurzaam veilig gedrag. Dit vereist veel inspanning en tijd. We zijn er zeker van dat op deze manier ongevallen kunnen worden voorkomen en we blijven ons inzetten voor dit doel. De focus ligt op het gedrag van elke individuele medewerker.

Vion stelt veiligheid op de werkplek voorop als onderdeel van Vion's maatregelen voor een goede bedrijfsvoering. Uiteindelijk is het, naast het persoonlijke leed veroorzaakt door ongevallen, ook een meer economische manier van werken, omdat er minder tijd verloren gaat door ongevallen. Dit betekent dat we werken met een snelheid die efficiënt is en die ons tegelijkertijd in staat stelt aan alle veiligheidsvoorschriften te voldoen.



Gezondheid en veiligheid van medewerkers

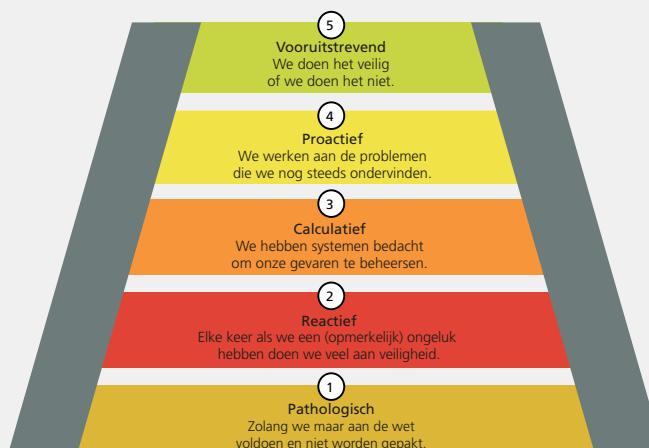


Nederland

Op alle Nederlandse productielocaties wordt gewerkt conform de Arbowet. In 2017 en 2018 hebben alle managers (ruim 200) de cursus Arbobewust Leidinggeven gevolgd die bestond uit zelfstudie, een dag training en een examen over zestien thema's. Elke productielocatie van Vion in Nederland heeft een ondernemingsraad. Deze ondernemingsraden nemen deel aan diverse werkgroepen ten aanzien van gezondheid en veiligheid. Daarnaast wordt de ondernemingsraad vertegenwoordigd in de Arbocommissie van elke productielocatie.

We maken gebruik van het model van de Veiligheidsladder om het bewustzijn van veilige werkomstandigheden te beoordelen en te verbeteren. Hoe hoger het veiligheidsbewustzijn is, hoe hoger de laddertrede, die loopt van 1 tot en met 5. Elk jaar voeren we op alle productielocaties een interne audit uit om het veiligheidsbewustzijn te meten. Het gemiddelde niveau verbeterde van 3,06 in 2017 naar 3,42 in 2018. Ons doel in 2018 was 3,28. Het streven is om uiteindelijk

Veiligheidsladder



trede 4 te halen. In 2018 vond een extra tussentijdse audit plaats op vier locaties die achterbleven in de prestaties. Al deze locaties toonden verbetering in de tussentijdse audit.

Duitsland

In Duitsland heeft elke productielocatie een Arbocommissie om ongevallen zoveel mogelijk te voorkomen. De commissie komt ten minste elk kwartaal bij elkaar. De mensen die deelnemen aan deze vergaderingen zijn het management, de ondernemingsraad, de veiligheidskundige en de bedrijfsarts. Deze stuurgroep bespreekt activiteiten en analyseert gebeurtenissen uit het verleden.

In Duitsland werken alle productielocaties nauw samen met de 'Berufsgenossenschaft Nahrungsmittel und Gastgewerbe' (BGN), de organisatie voor aansprakelijkheidsverzekeringen voor werkgevers. De vestigingsmanagers in Duitsland nemen deel aan jaarlijkse workshops over gezondheid en veiligheid die in samenwerking met de BGN worden verzorgd om best practices uit te wisselen.

In 2017 en 2018 zijn bij alle Duitse productielocaties interne cross audits uitgevoerd met betrekking tot arboveiligheid ter voorbereiding op de certificering via het beheersysteem voor arboveiligheid. In 2018 slaagde het merendeel van onze productielocaties voor de controle van BGN's 'Sicher mit System', wat zich vertaalt als 'veilig zijn met een systeem', een systeem voor gezondheids- en veiligheidsbeheer. De audit is bijna in overeenstemming met ISO 18001. De ontbrekende productielocaties zullen in 2019 worden gecertificeerd, zodat alle productielocaties daarmee een gecertificeerd arbomanagement systeem hebben ingevoerd. Dit is uniek in de Duitse vleesindustrie, aangezien Vion het eerste bedrijf is dat al zijn productielocaties laat certificeren.

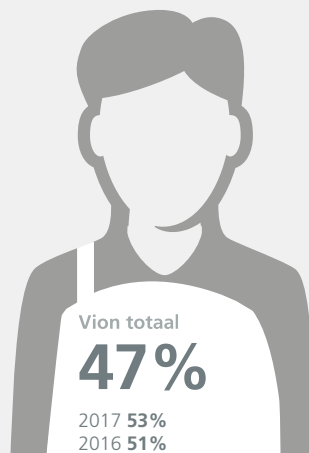


Gezondheid en veiligheid van medewerkers

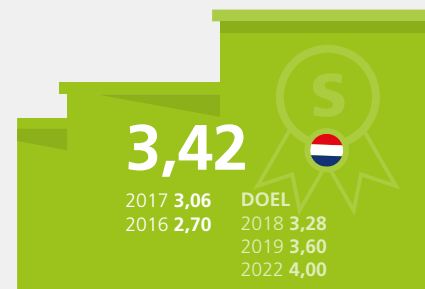


Resultaten

Extern verkocht volume geproduceerd in productielocaties met onafhankelijke 'supplier work place' certificering



Veiligheidsladder



1.000-man quote



? Dilemma

De productielocaties van Vion werken samen met uitzendbureaus. Om wettelijke redenen is het Vion niet toegestaan om zich in Duitsland te mengen in de aangelegenheden van uitzendbureaus. De Duitse wetgeving inzake veiligheid en gezondheid op het werk geeft ons de taak om de samenwerking van verschillende werkgevers in één fabriek te coördineren. We nemen deze verantwoordelijkheid zeer serieus en werken op locaties met aangewezen coördinatoren die discussiëren over en samenwerken aan wederzijdse risico's. Op deze manier kunnen we flexmedewerkers een veilige werkplek bieden op onze locaties. Verder eisen we dat uitzendbureaus een geschikte arbo-organisatie opzetten en willekeurige controles uitvoeren. Naast de organisatie, met veiligheidskundigen, bedrijfsartsen en bedrijfshulpverleners, omvat dit ook een risicobeoordeling en de nodige instructies.

Ook in 2018 werkten we aan het verkrijgen van ongevallenstatistieken van onze uitzendbureaus, hoewel we hier niet altijd in zijn geslaagd. Desalniettemin hebben we in 2018 aanzienlijke vooruitgang geboekt in de samenwerking met uitzendbureaus op het gebied van veiligheid en gezondheid op het werk. Omdat we in de raamcontracten een nalevingsverplichting hebben ingevoerd. We zullen gezamenlijke vergaderingen van de arbocommissie houden om actuele ongevallen en andere gezamenlijke activiteiten te bespreken. Dit heeft geleid tot een beter begrip van het probleem bij uitzendbureaus en uiteindelijk ook tot het verminderen van ongevallen. We zullen onze inspanningen om statistieken van de uitzendbureaus te krijgen intensiveren. Het aantal oude contracten dat al is vervangen door nieuwe raamcontracten is aanzienlijk toegenomen. We verwachten in 2019 te kunnen rapporteren over alle ongevallen, inclusief flexmedewerkers.



Gezondheid en veiligheid van medewerkers

Vooruitblik en doelen

Vion streeft ernaar om het aantal ongevallen te verminderen en een veilige werkplek te garanderen voor alle medewerkers. Daarnaast hebben we onszelf ten doel gesteld om het verzuimpercentage in 2019 terug te brengen tot 4,3%.

Nederland

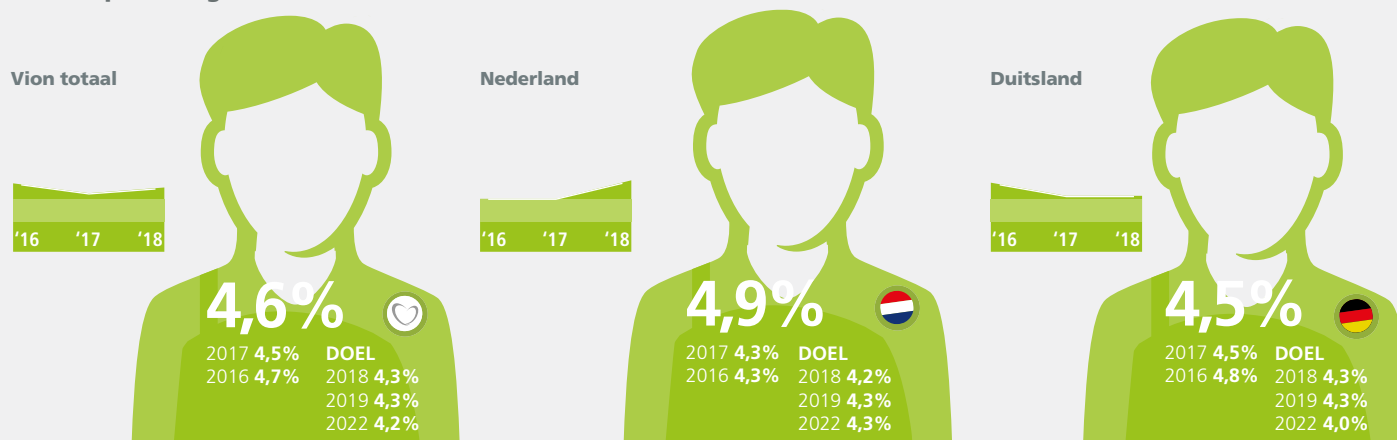
- Het beoogde gemiddelde niveau van de Veiligheidsladder is 3,6 in 2019. In 2019 start een training voor alle medewerkers om het bewustzijn te vergroten. Daarnaast moeten alle managers de 'Arbo Conscious Management' e-learningmodule afronden.
- Onze verzuimdoelstelling voor 2019 is maximaal 4,3%.
- Vion Nederland is van plan het aantal Lost Time Injuries (LTI's - verloren dagen door letsel) in 2019 met 8% te verlagen ten opzichte van 2018. Dit doel draagt bij aan SDG target 8.8 over een veilige werkomgeving.

Duitsland

- Vion Duitsland streeft naar een ongevallencijfer (LTIFR) van minder dan 20 als doelstelling op de middellange termijn. In 2018 was de LTIFR 29,06. De LTIFR wordt berekend als het aantal ongevallen per 1 miljoen gepresteerde uren.
- Vion Duitsland streeft ernaar het beter te doen dan de 1000-man quota (TMQ) van de vleesindustrie. In 2017 was de TMQ van de vleesindustrie 57,5%, terwijl Vion een TMQ van 37% in 2018 had.
- In Duitsland wordt in 2019 een verzuimpercentage van 4,3% verwacht.

Resultaten

Verzuimpercentage



Lost day rate

	2016	2017	2018	Doel 2019
Vion totaal	n.v.t.	1,4%	1,3%	1,2%
Nederland	3,5%	0,6%	0,9%	0,7%
Duitsland	n.v.t.	2,2%	1,7%	1,5%

Lost time injuries

	2016	2017	2018	Doel 2019
Vion totaal	n.v.t.	191	169	140
Nederland	45	35	49	40
Duitsland	n.v.t.	156	120	100

Toelichting op de resultaten

Het totale verzuimpercentage nam toe van 4,5% in 2017 naar 4,6% in 2018. Dit was opgebouwd uit 4,9% in Nederland en 4,5% in Duitsland.

Nederland

In 2018 zagen we een verhoging van het middellange termijnverzuim op bijna elke locatie. Dit verzuim betreft over het algemeen niet-werkgerelateerde ziektes en een groeiend aantal verslavingen. Het kortetermijnverzuim is nog steeds erg laag (<1%).

Het aantal LTI's is hoger uitgevallen in 2018. Dit komt deels doordat er meer aandacht is voor veiligheid en er daarom meer accurate registratie is.

Duitsland

We schrijven de significante verbeteringen in Duitsland toe aan de introductie van het Certified Health & Safety Managementsysteem op alle productielocaties, wat leidde tot een verhoogde bewustwording van management en medewerkers op het gebied van gezondheid en veiligheid.

De daling van de 1.000-man quote laat zien dat de meer ernstige ongelukken steeds minder worden en onze inspanningen resultaat hebben. Met betrekking tot de kleine verwondingen, zijn we nog niet waar we willen zijn. Maar de afname van ernstige ongelukken geeft ons de mogelijkheid om ons meer in te spannen voor het verminderen van kleine gezondheidsrisico's. We hebben er daarom vertrouwen in onze ongevaldoelstelling (LTIFR) van 20 te behalen in de komende jaren.



De visie van...

Robert Schlosser

Branchecoördinator voor de vleessector

“Veiligheid op het werk heeft bij Vion een solide basis.”

Duitse beroepsorganisaties hebben tot taak bedrijfsongevallen en beroepsziekten, maar ook werkgerelateerde gezondheidsrisico's te voorkomen. Werknemers die door een bedrijfsongeval zijn getroffen of aan een beroepsziekte lijden, worden door de beroepsorganisaties op medisch, professioneel en sociaal vlak begeleid naar re-integratie. De beroepsorganisaties nemen hierbij de taken van de overheid in het socialezekerheidsstelsel over en worden gefinancierd middels de verplichte bijdrage van de ondernemingen die lid zijn van de organisatie. Elke onderneming in Duitsland is lid van een van de negen beroepsorganisaties.

Al vele jaren bestaat er een intensieve samenwerking op het gebied van arbozaken tussen Vion en de beroepsorganisatie voor levensmiddelen en de horeca. Robert Schlosser, branchecoördinator voor de vleessector, adviseert in dit kader de verantwoordelijken voor arbo en de managers van Vion op het gebied van veiligheid op het werk. Daarnaast is hij het aanspreekpunt voor de ondernemingsraden. “Veiligheid op het werk heeft bij Vion een solide basis. Ik ben zeer tevreden met de eenduidige, positieve houding van

het management ten aanzien van arbo,” benadrukt Robert Schlosser de goede relatie met Vion.

Bij Vion is een consistente positieve ontwikkeling op het gebied van arbo te zien. De samenwerking met het management van Vion, de leidinggevendenden, de medewerkers en de deskundigen op het gebied van arbo is uitstekend. Dit Vion-team gaat zeer constructief en doelgericht om met cruciale situaties op het gebied van arbeidsveiligheid, waarmee ook Vion uiteraard te maken heeft. Ik denk hierbij vooral aan een ernstig voorval in Buchloe, waarbij alle Vion-betrokkenen zich voortreffelijk hebben gedragen.

Twee jaar geleden heeft Vion Health & Safety-management geïntroduceerd. Momenteel coördineren twee deskundigen op het gebied van arbo de activiteiten bij de afzonderlijke vestigingen. Hiermee heeft de veiligheid nog een extra duw in de goede richting gekregen. Dit komt ook tot uitdrukking in het aantal bedrijfsongevallen dat blijft dalen. Natuurlijk hebben we op verschillende vlakken nog het nodige te doen, maar ik ben ervan overtuigd dat Vion op de goede weg is. Ook het

toekennen van ons arbocertificaat ‘Sicher mit System’ (systematisch veilig) aan alle Vion-vestigingen is uniek in de vleessector. Tot nu toe heeft nog geen enkel ander concern dit bereikt.

De bereikte bewustwording onder leidinggevendenden van hun verantwoordelijkheid op het gebied van arbo moet worden geconsolideerd. Het moet voor elke leidinggevende, zelfs als deze maar één medewerker onder zich heeft, duidelijk zijn dat hij op zijn terrein verantwoordelijk is voor het arbobeleid. Hier hebben we Vion in de afgelopen jaren middels training van alle leidinggevendenden bij alle vestigingen goed kunnen ondersteunen. Deze training geven we bij alle ondernemingen die zich willen laten certificeren volgens ons managementsysteem voor arbonormen. Dit is een bijkomend voordeel van de beroepsorganisaties. De studiebijeenkomsten en trainingen die door de beroepsorganisatie worden gegeven, zijn gratis voor de onderneming. De consequente omgang met erkende optimalisaties op het gebied van arbo moet verder worden uitgebreid. Maar afgezien daarvan is Vion zeer goed op koers.



Arbeidsvoorwaarden voor flexmedewerkers

Het thema

Ongeveer 60% van de medewerkers bij Vion wordt ingehuurd via derden. De wettelijke voorschriften voor deze medewerkers verschillen tussen Nederland en Duitsland. Dit is voornamelijk in Duitsland een onderwerp van discussie.

Afbakening

In dit rapport betreft het de flexmedewerkers op onze eigen productielocaties.



Vion's aanpak

Vion werkt samen met uitzendbureaus in het merendeel van zijn productielocaties, hetgeen veel voorkomt in de vlees-industrie. De regionale arbeidsmarkten in Duitsland en Nederland bieden niet voldoende personeel. Daarom bestaat ons bestand van tijdelijke medewerkers vooral uit mensen uit Oost-Europese landen.

Nederland

In Nederland maakt Vion gebruik van flexmedewerkers voor het flexwerk binnen het bedrijf. Om de veiligheid van deze medewerkers te waarborgen, heeft Vion jaren geleden het ERVI-beleid geïntroduceerd (erkenningssystematiek voor Vion-inleenbedrijven), een kwalificatiesysteem voor uitzendbureaus. Dit beleid garandeert dat Vion alleen werkt met betrouwbare bureaus. De voornaamste voorwaarde is dat alle bureaus de NEN-4400 regels moeten naleven en hun medewerkers moeten voorzien van SNF-goedgekeurde woningen.

Alle betrokken partijen worden conform ERVI systematisch gecontroleerd op naleving van de collectieve afspraken en toepasselijke onderdelen van het wettelijke minimumloon, de Arbeidstijdenwet en andere wetgeving. Dit wordt gecontroleerd door documenten op te vragen en te archiveren, en door externe en interne audits. Daarnaast worden de loonstroken van externe medewerkers gericht gecontroleerd op het naleven van de CAO. De flexkrachten worden door Vion op de hoogte gesteld van deze wetgeving tijdens de introductiesessie en via de uitgereikte map 'Werken bij Vion voor flexkrachten'.

Uitzendbureaus die voldoen aan de CAO van Algemene Bond Uitzendondernemingen (ABU) of de 'Nederlandse Bond voor Bemiddelings- en Uitzendondernemingen' (NBBU), kunnen langlopende uitzendovereenkomsten van 5,5 jaar aanbieden aan de bij Vion werkzame flexmedewerkers. Vion werkt met deze dienstverleners op alle Nederlandse locaties.

In 2018 werkten we aan een langetermijnplan voor ons personeel (eigen en flexmedewerkers). Het doel is om de groep van onze eigen medewerkers te vergroten: bijvoorbeeld door schoolverlaters en zij-instromers aan te nemen, maar ook door flexwerkers – na een paar jaar bij Vion gewerkt te hebben via een uitzendbureau – permanent bij Vion in dienst te nemen. Verder zal Vion haar flexpool omvormen tot een echte- en een semi-flex pool, waarbij flexkrachten in de laatste pool een langdurig contract (ULT: Uitzendovereenkomst Lange Termijn) zullen ontvangen via het uitzendbureau. Dit leidt tot meer (sociale) zekerheid en minder ongewenste uitstroom van flexmedewerkers.

Daarnaast werd in 2018 een aantal kortetermijnacties geïmplementeerd, die in de eerste plaats de ongewenste uitstroom van flexmedewerkers moest verminderen en de introductie ervan moest optimaliseren:

- Introductieprogramma's zijn gestandaardiseerd.
- Een profiel voor jobcoaches en regelmatige evaluatiegesprekken met jobcoaches zijn geïmplementeerd.
- Een wervingsfilm is gemaakt om potentiële flexwerkers vooraf te informeren over het werken bij Vion.
- KPI's zijn geformuleerd met betrekking tot Workforce Management.
- Minuren van flexkrachten werden gereduceerd tot vrijwel nul.

Als derde thema binnen 'Workforce Management' werd aandacht besteed aan de woonaccommodatie van flexmedewerkers. Om de volgende stap te zetten in het optimaliseren van de woonomstandigheden van flexmedewerkers, bezoekt Vion twee keer per jaar locaties waar flexmedewerkers zijn gehuisvest. In 2018 werden al twee keer tientallen locaties bezocht. Deze werden door Vion geselecteerd en het uitzendbureau werd één dag van tevoren op de hoogte gebracht (met betrekking tot de privacy van flexwerkers). Tijdens deze periode werden geen misstanden in de woningen gevonden.



Arbeidsvoorwaarden voor flexmedewerkers



Er zijn echter enkele kleine kwesties besproken met de relevante bureaus en in een aantal gevallen vond Vion dat de staat van huisvesting verouderd was. Uitzendorganisaties moeten passende maatregelen nemen, Vion zal dit controleren.

Duitsland

In het verleden is er een aantal betreurenswaardige voorvallen geweest in de Duitse vleesindustrie, zoals ontoereikende huisvesting of onvoldoende loon. Vion ondersteunt een krachtige maar eerlijke concurrentie, waaronder ook het eerlijk en respectvol behandelen van intern en extern personeel. Om die reden zijn Vion en de handelsorganisatie 'Nahrung Genußmittel Gaststätten' (NGG) een initiatief gestart om een minimumloon te introduceren en een gedragscode op te stellen voor de Duitse vleesindustrie. Aan de hand van dit initiatief werd er in juli 2014 een minimumloon geïntroduceerd voor de vleesindustrie.

? Dilemma

We hebben gemerkt dat andere sectoren het aantal flexmedewerkers aan het uitbreiden zijn. Dit leidt, in combinatie met het algehele tekort aan personeel in Duitsland, tot een tekort aan personeel bij onze uitzendbureaus. Wij zetten ons in om het Oost-Europese personeel in Duitsland te integreren door bijvoorbeeld taalcursussen aan te bieden. Hoe beter ze geïntegreerd zijn, hoe aantrekkelijker ze worden voor andere sectoren, waardoor ze betere arbeidsvoorwaarden kunnen krijgen. Hierdoor staan we voor een dilemma, doordat onze inspanningen op het gebied van integratie zorgen voor een hoger verloop van flexmedewerkers, waardoor het personeelstekort wordt versterkt. We hebben echter besloten om onverminderd energie in de integratie te steken.

Dit personeelstekort brengt ons bij een ander dilemma op het gebied van de indiensttreding van flexmedewerkers. De vleesindustrie is in grote mate afhankelijk van flexmedewerkers. Aan de vraag naar personeel kan op de regionale arbeidsmarkt niet worden voldaan en we zijn afhankelijk van het personeel uit Oost-Europa. De kosten voor flexmedewerkers zijn na de introductie van het minimumloon nog steeds goedkoper dan het in

Daarnaast heeft Vion een gedragscode voor de vleesindustrie opgesteld om de arbeidsvoorwaarden voor flexmedewerkers te verbeteren op het gebied van betaling, huisvesting en het auditen van uitzendbureaus door extern gecertificeerde instanties. Deze gedragscode werd al snel een standaard in de vleesindustrie en werd door alle grote spelers in de industrie ondertekend. Vion gaf eveneens een auditinstantie de opdracht om de naleving van de gedragscode te controleren bij de uitzendbureaus waar het bedrijf mee werkt. Tot nu toe zijn er slechts enkele gevallen van niet-naleving geweest, deze zijn direct opgelost.

In 2015 was Vion een van de schrijvers van de verklaring van inzet voor aantrekkelijkere arbeidsvoorwaarden in de vleesindustrie. Deze toewijding omvat de verplichting om buitenlandse medewerkers te integreren en om alleen samen te werken met uitzendbureaus die hun medewerkers niet over

dienst nemen van eigen werknemers. Als alle flexmedewerkers in dienst zouden worden genomen, leidt dit tot een aanzienlijk negatief financieel resultaat. Dit zou de concurrentiepositie van Vion in gevaar kunnen brengen. Om die reden richt Vion zich hoofdzakelijk op het verbeteren van de industriestandaarden voor indiensttreding van flexmedewerkers en het geleidelijk afstemmen van de lonen en arbeidsvoorwaarden van extern personeel op intern personeel in de industrie tot een niveau waarbij het verschil verwaarloosbaar is. Vion neemt actief deel aan de gesprekken over verhoging van het minimumloon.

Tegelijkertijd zoeken we naar een intensievere samenwerking met betrouwbare uitzendbureaus, omdat alleen zij de ervaring hebben met en constant toegang hebben tot de arbeidsmarkten in Oost-Europa. In de situatie dat we trachten om zonder medewerking van onze huidige uitzendbureaus flexmedewerkers in dienst te nemen, lopen we een groot risico op verlies van het merendeel van ons personeel. Aangezien de uitzendbureaus hun personeel zouden terugtrekken en zich tot onze concurrenten of andere sectoren zouden richten om hun activiteiten voort te zetten. Dit leidt er dan toe dat de productie stil komt te liggen.



Arbeidsvoorwaarden voor flexmedewerkers

Vooruitblik en doelen

Vion streeft ernaar om het aantal flexmedewerkers te verminderen en een gedeelte van het extern personeel in dienst van Vion te stellen. Dit is een proces dat stapsgewijs verloopt en waarvoor een nieuw samenwerkingsmodel met de bestaande uitzendbureaus moet worden gezocht. Hierbij moet worden omgegaan met ingewikkelde juridische kwesties en de feitelijke situatie. Tot de mogelijke oplossingen behoren een joint venture met een of meerdere van onze huidige betrouwbare uitzendbureaus, of het stapsgewijs in dienst nemen van de flexmedewerkers in samenwerking met de huidige uitzendbureaus en het tegelijkertijd aanpassen van hun bedrijfsmodel in dat van een wervingsbureau.

de grens uitzenden, maar die hen een contract bieden onder de wetgeving van de Duitse sociale en arbeidswetgeving van juli 2016. De meeste productielocaties van Vion voldeden al in 2015 aan deze verplichtingen en de overige productielocaties volgden dit voorbeeld in juli 2016.

In 2018 heeft Vion een contract voor de uitbeenaafdeling van runderen in Bad Bramstedt met een uitzendbureau beëindigd, omdat dit niet goed samenwerkte met de externe instantie verantwoordelijk voor de controle op het uitbetalen van het minimumloon. De slachtwerkzaamheden zijn overgedragen aan een bekende en betrouwbare partner. Vanwege de aanscherping van de al strikte wetgeving voor flexmedewerkers, waaronder een aanzienlijke toename van de aansprakelijkheid voor ongeoorloofd gedrag van externe uitzendbureaus, hebben we onze audits verder geïntensifieerd en een nieuwe arbeidspositie voor onderhandeling van contracten en verdere auditing van derde partijen gecreëerd.

In 2018 hanteerden we een lijst met selectiecriteria voor uitzendbureaus die de volgende sociale criteria omvat:

- Naleving van de gedragscode van Vion en van die voor de vleesindustrie, met name voor wat betreft uitbetaling van minimumloon en het bieden van goede huisvesting en het verstrekken van de informatie aan medewerkers over de klokkenluidersregeling.
- Naleving van de verklaring van inzet voor aantrekkelijkere arbeidsvoorwaarden, met name bij het in dienst nemen van personeel dat valt onder de regels van de Duitse sociale en arbeidswetgeving.
- Implementatie van gezond- en veiligheidsnormen en passende documentatie, waaronder betrouwbare rapportages over ongevallen en letsels.
- Goede samenwerking met een externe instantie op gebied van controle op het uitbetalen van het minimumloon, met name wat betreft de tijdelijke en correcte documentatie van de salarisadministratie.
- Betrouwbare organisatie en administratie van medewerkers.



De visie van...

Gheorghe Pastor

Voorman in opleiding bij de afdeling Expeditie, Vion



"Ik ben iemand die zich wil ontwikkelen."

"Twee jaar geleden kwam ik vanuit Roemenië naar Nederland. Ik ben goed opgeleid, maar de economische situatie was daar moeilijk. Ik kon niet aan het werk blijven – net als veel landgenoten van mij. Ik ben iemand die zich wil ontwikkelen, maar mijn eigen meubelbedrijf ging failliet. Dan ga je ook over de grens kijken. In Nederland schreef ik mij in bij een uitzendbureau en zo kwam ik bij Vion in Tilburg terecht."

Hoofd erbij houden

"Ik werd ingezet op de inpakafdeling. Werken via het uitzendbureau ging niet over rozen. Je hebt geen eigen huis en slaapt met z'n allen in een ruimte. De uren zijn lang, soms moet je ruziën over een betaling. Toch heb ik ervoor gezorgd dat het mijn werkdag niet beïnvloedde. Wat voor werk je ook doet, je moet je hoofd erbij houden als je wilt groeien. Ik doe wat ik moet doen! Na ongeveer een halfjaar voelde ik dat ik was uitgeleerd op de inpakafdeling. Mijn leidinggevende, Adri Verhoeven, zag dat ook en vond dat ik meer in mijn mars had."

Stap voor stap leren

"Ik kreeg het aanbod om meer verantwoordelijkheid te nemen en mocht meewerken op de afdeling Expeditie. Daar moet je echt scherp zijn: waar moet de vracht die binnenkomt heen, in welke verpakking, hoeveel en hoe? Wie gaat dat doen? Ik werk met registratiesystemen en zorg dat alle documenten juist zijn. Dat moet, anders klopt een bestelling niet en krijgen ze in Italië het vlees dat in Spanje besteld is. Ik leer alles stap voor stap, van één systeem naar wel vijf tegelijk. Adri staat me bij, we werken heel nauw samen. Hij zegt dat ik veel in mijn mars heb, scherp ben en het overzicht kan bewaren. Die complimenten geven me energie."

Eén woordje Engels

"Elke week heb ik Nederlandse les, ik kan me al helemaal verstaanbaar maken. Sommige collega's die ook via het uitzendbureau gestart zijn, knikken 'ja' als hen iets uitgelegd wordt terwijl ze het eigenlijk niet begrijpen. Uit verlegenheid. Of ze vinden het eng om de telefoon aan te nemen. Ik doe dat gewoon meteen, ook in het Nederlands. Als ik er echt

niet uitkom, red ik het met één woordje Engels. En ik kijk altijd vooruit. Mijn droom is om door te groeien naar Sales, net als vroeger in Roemenië, maar dan zonder meubels. Daar heb ik het ook over met mijn collega's en managers. Omdat ik onderaan ben begonnen ken ik het bedrijf door en door. Dan kan ik het uiteindelijk ook veel beter verkopen."

Iedereen is op zijn plek

"Na een jaar werken via het uitzendbureau, kreeg ik een vast contract van Vion. En ik kon dus een eigen woning huren! Inmiddels wonen mijn vrouw en kinderen ook in Nederland. De eerste maand vond mijn vrouw het wel moeilijk, ineens in een nieuw land. Maar dat is helemaal over. Ook zij werkt nu bij Vion. Mijn kinderen zijn al helemaal op hun plek – dat kostte geen enkele moeite. Het is grappig, want in Roemenië was het een dagelijkse worsteling om ze naar school te krijgen. Hier staan ze elke ochtend al naast hun bed als ik ze wakker kom maken. Ik weet niet wat er gebeurt op de Nederlandse scholen, maar zij vinden het in elk geval heel erg leuk!"



Energieverbruik

Het thema

Fossiele brandstoffen zijn eindig, en het verbranden ervan stoot broeikasgassen uit die leiden tot klimaatverandering. Het verminderen van het gebruik van fossiele brandstoffen en de overgang op duurzame energie zijn kwesties van wereldwijd belang. Vion gebruikt veel energie in de bedrijfsvoering, bijvoorbeeld om het vlees te koelen en bij de reiniging en desinfectie van alle productievoorzieningen en -ruimten.

Afbakening

Voor ons energieverbruik rekenen we al onze productie-locaties mee. Het energieverbruik van de veehouders is een onderdeel van het MVO-thema 'milieuaspecten van veehouderij'.



Vion's aanpak

Energieverbruik speelt een prominente rol in Vion's productieprocessen. We proberen onze impact te minimaliseren door zo min mogelijk energie in onze bedrijfsvoering te gebruiken. We investeren voortdurend in efficiëntieverbeteringen en implementeren deze vervolgens om ons gas- en stroomverbruik te verminderen. In Duitsland hebben we ons energiemanagementsysteem in 13 productielocaties gecertificeerd volgens de internationale energiemanagermentnorm ISO 50.001. Dit heeft geleid tot een beter inzicht en helder beeld van de potentiële vermindering van het energieverbruik.

Een aantal productielocaties van Vion heeft de nieuwste energie-efficiëntietechnologie geïmplementeerd. Hieronder bevinden zich locaties met gecombineerde warmtekrachtcentrales, 15 locaties met warmteterugwinningssystemen, een locatie die warmte gebruikt van een externe biogas-fabriek die organisch afval omzet in energie en een locatie die stadsverwarming gebruikt. Met de gecombineerde warmtekrachtcentrales is Vion tevens een energieproducent.

In 2018 investeerden we in de volgende aanpassingen voor verantwoord energiegebruik:

- Op zes locaties optimaliseerden we de koelingsinstallaties.
- Op twee locaties werden er nieuwe energiebesparende luchtcompressoren geïnstalleerd.
- In twee productielocaties werden nieuwe mes-desinfecterende systemen geïnstalleerd zodat een constante watertemperatuur van 82°C niet langer nodig is.

Voor 2019 hebben we nieuwe, grote investeringen voor energiebesparing gepland, onder andere:

- Verbeteringen van de koelsystemen op een aantal locaties.
- Verbeteringen in de warmteterugwinningssystemen in het riool en de slachtruimte (vlamoven).
- De realisatie van energiebesparende middelen op basis van de uitkomsten van de EED-audits.

? Dilemma

Vanwege de voedselveiligheid is het lastig om ons energieverbruik eindeloos te verminderen. Hoe grondiger de vleesverwerkende locaties worden schoongemaakt, hoe hoger het energieverbruik. Lagere temperaturen in de productieruimte gaan ook gepaard met een hoger energieverbruik. Het snel koelen van alle geslachte dieren van 37°C naar < 7°C is een fundamenteel vereiste voor voedselveiligheid en lange houdbaarheid. Daarom zijn de mogelijkheden om ons energieverbruik terug te dringen niet onbeperkt.



Energieverbruik

Vooruitblik en doelen

- Vion heeft in het afgelopen jaar aanzienlijk geïnvesteerd in de modernisering van meerdere productielocaties. Dit zal leiden tot een verbeterd energieverbruik.
- De komende jaren zal Vion de energiemonitoringsystemen verbeteren en daarnaast via investeringen, best practices en goed beheer verbeteringen blijven doorvoeren.
- Tijdens aanbestedingen houdt Vion rekening met de productiemix van de deelnemende energieleveranciers, wanneer de financiële gevolgen van de beste voorstellen niet financieel nadelig uitpakken.



Resultaten

Energie-efficiëntie (in MJ / ton verkocht)



Stroomverbruik in MJ / ton verkocht

2016	2017	2018
349	348	332

Brandstofverbruik (gas + aardolie) in MJ / ton verkocht

2016	2017	2018
384	398	378

Totaal stroomverbruik (in GJ)

2016	2017	2018
776.000	758.000	721.000

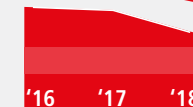
Grijze stroom (in GJ)

2016	2017	2018
776.000	757.000	721.000

Groene stroom (in GJ)

2016	2017	2018
0	0	0

Totaal energieverbruik (in GJ)



Totaal brandstofverbruik (gas + aardolie) (in GJ)

2016	2017	2018
855.000	866.000	822.000

Fossiel brandstofverbruik (in GJ)

2016	2017	2018
845.000	854.000	814.000

Biobrandstofverbruik (in GJ)

2016	2017	2018
9.972	12.398	7.855

Ingekocht energieverbruik (in GJ)

2016	2017	2018
1.615.000	1.590.000	1.496.000

Zelf opgewekt energieverbruik (in GJ)

2016	2017	2018
17.000	34.000	47.000

Verkochte zelf opgewekte energieverbruik (in GJ)

2016	2017	2018
0	0	0

Toelichting op de resultaten

Vion gebruikt nog geen elektriciteit uit hernieuwbare bronnen. Het gewogen landelijk gemiddelde van de productie van groene stroom is 14,5% in Nederland (2017)¹ en 40,4% in Duitsland (2018)².

Referenties

- 1 Hernieuwbare energie in Nederland 2017, CBS, 2018, bladzijde 20.
- 2 https://www.energy-charts.de/ren_share_de.htm?source=ren-share&period=annual&year=all



Uitstoot van broeikasgassen

Het thema

De uitstoot van broeikasgassen zorgt voor opwarming van de aarde. Het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen is een wereldwijde aangelegenheid en volgens het Klimaatakkoord van Parijs moeten we ernaar streven een maximale temperatuurverhoging van 1,5°C te halen in 2050 om de opwarming van de aarde af te zwakken. De Nederlandse overheid streeft naar een uitstootafname van broeikasgassen van 95% in 2050 in vergelijking met 1990. De Duitse regering heeft zich ten doel gesteld de uitstoot van broeikasgassen te verminderen met 80-95% in 2050. Vion heeft behoorlijk veel energie nodig voor zijn operationele processen, bijvoorbeeld voor het koelen van het vlees, reiniging en transport. Vion heeft daarom een rol te vervullen bij het verminderen van de uitstoot van CO₂.

Afbakening

De grootste veroorzakers van broeikasgassen in de vleesindustrie zijn de veevoerproductie, veehouderij en de bijkomende mest (zie het MVO-thema 'Milieuaspecten van veehouderij'). De uitstoot van broeikasgassen van de operationele processen van Vion komt door het transport van dieren, vlees en medewerkers, methaanuitstoot van de dieren en het energieverbruik in de vestigingen. Voor de uitstoot van broeikasgassen rekenen we al onze productielocaties (scope 1 + 2) mee. De uitstoot van broeikasgassen op boerderijen maken deel uit van de milieuaspecten van veehouderij.

Vion's aanpak

Het gebruik van energie is nodig om het vlees op onze productielocaties te produceren. Het vlees moet worden gekoeld om de kwaliteit te behouden en om de voedselveiligheid voor onze klanten en de consument te garanderen. Onze verwerkingsbedrijven moeten om dezelfde redenen elke dag grondig worden gereinigd. Verder moeten de dieren en producten naar en van verschillende locaties worden getransporteerd om hun bestemming te bereiken.

Vion gaat verstandig om met energieverbruik en vermindering van CO₂-uitstoot door:

- De nieuwste technologieën te gebruiken om energie-efficiëntie van onze processen en machines te verhogen.
- Consistent gebruik van ammoniak (NH₃) als koudemiddel in Vion's koelsystemen.
- Optimalisatie van de goederenstroom en logistieke operaties om CO₂-uitstoot te verminderen.

Verhoging van energie-efficiëntie

Tot de voorbeelden van het verhogen van de energie-efficiëntie behoren investeringen in nieuwe koelprocessen en koeltechnologie. In Boxtel vermeerderden we de capaciteit van onze koelunits met 17% dankzij moderne koelsystemen. In Apeldoorn vervingen we het huidige koelsysteem met een systeem dat verdampingskoeling hanteert. Dit is een veel efficiëntere koelmethode en heeft geleid tot een vermindering van het totale energieverbruik.

Consistent gebruik van ammoniak koudemiddel (NH₃) in Vion's koelsystemen

Vion breidt het gebruik van ammoniak als koudemiddel in onze koelsystemen uit. Ammoniak draagt niet bij aan de afbraak van de ozonlaag (ozonafbraakpotentieel = 0) en stoot geen broeikasgassen uit (aardopwarmingspotentieel = 0), terwijl het wel hele goede natuurkundige en thermodynamische eigenschappen heeft.

Overstap naar energiebronnen met minder CO₂-uitstoot

Dankzij meer transparantie in de logistieke planning en verbeterde samenwerking tussen de individuele locaties kon de efficiëntie van het transport worden verbeterd. De wagens werden beter benut, waardoor er minder gereden werd met lege vrachtwagens. Ritten met compleet lege containers werden helemaal vermeden. In 2018 werd de interne pool van lege transportcontainers geoptimaliseerd. Het aantal gereden vrachtwagenkilometers reduceerden we daardoor met ongeveer 100.000. Dit project loopt door in 2019.

Ook onderzoekt Vion op dit moment in hoeverre we elektrische auto's in kunnen zetten in de vloot. In 2018 werd de eerste elektrische auto aan de pool toegevoegd. Het bereik van elektrische auto's wordt steeds groter en het is daarom ook steeds beter denkbaar om dit type auto in te zetten. Na een succesvolle test- en evaluatiefase plannen we een uitbreiding van onze elektrische vloot.

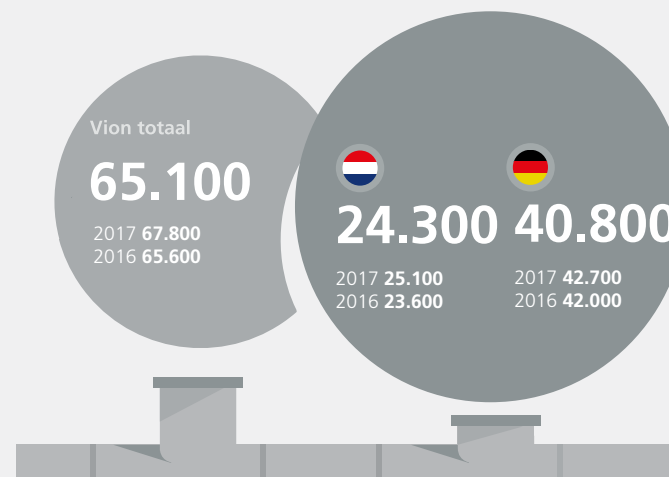


Uitstoot van broeikasgassen

Vooruitblik en doelen

- Ten minste 20% van de vracht die vanaf Rotterdam wordt verscheept zal in Nederland via de binnenvaart worden getransporteerd.
- Vion heeft de ambitie om het volume aan lege containers onder de verscheepte vracht vanaf Rotterdam met 50% te verlagen.
- Om de CO₂-uitstoot verder omlaag te brengen, besloten we deel te nemen aan het non-profit initiatief Lean and Green Germany. De implementatie van de richtlijn wordt al voorbereid. Het doel van Lean and Green Germany is om bedrijven te certificeren die hun ecologische footprint in hun logistieke proces en opslag verlagen. Als eerste deelnemer vanuit de vleesverwerkingsindustrie willen we binnen onze organisatie de aandacht vestigen op een betere bescherming van het klimaat, terwijl we tegelijkertijd kostenefficiënt te werk gaan.
- Dankzij een optimale combinatie van inkomend en uitgaand transport kunnen wij onze eigen vloot en expediteurs nog efficiënter inzetten om CO₂-uitstoot te vermindern.
- Aan het begin van 2019 werden door onze transporteur twee nieuwe volledig elektrische koeltrailers in gebruik genomen voor het vervoer van ons vlees. Deze trucks zijn 100% elektrisch en rijden emissievrij.

Absolute directe broeikasgasemissies (scope 1) (in ton CO₂-eq)



'16 '17 '18 Absolute emissies scope 1
Vion totaal

Vion totaal scope 1 broeikasgasemissies (in ton CO₂-eq)

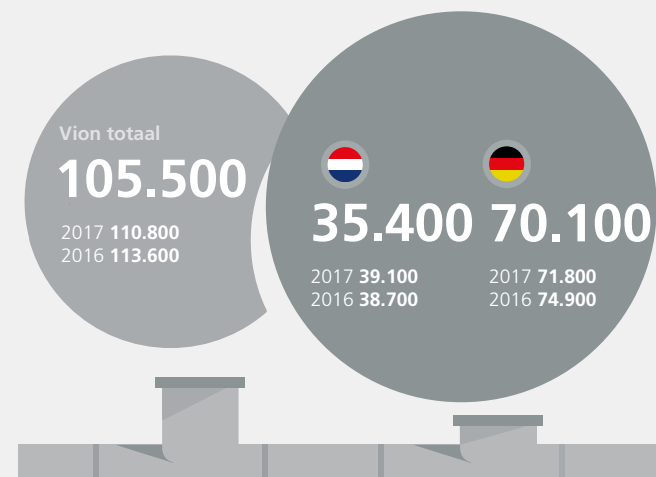
	2016	2017	2018
Zelf opgewekte elektriciteit, warmte, koeling en stoom	44.700	45.900	43.200
Transport	14.800	15.400	16.200
Vluchtige emissies	6.000	6.500	5.700
Totaal	65.500	67.800	65.100

Toelichting op de resultaten

Bij de berekening van onze uitstoot van broeikasgassen in scope 1, hebben we de volgende factoren meegenomen:

- gas- en brandstofverbruik zoals vermeld in het thema Energieverbruik;
- vervoer van medewerkers, dieren en producten in eigendom van Vion;
- methaanuitstoot door dieren tijdens verblijf bij Vion;
- gebruik van CO₂ om varkens te verdoven.

Absolute indirecte broeikasgasemissies (scope 2) (in ton CO₂-eq)



'16 '17 '18 Absolute emissies scope 2
Vion totaal

Broeikasgasemissie-intensiteit scope 1 + 2 (in ton CO₂-eq / ton verkocht)

	2016	2017	2018
Vion totaal	80	82	79
Nederland	61	63	54
Duitsland	97	99	105

De bronnen voor de CO₂-emissiefactoren die zijn geraadpleegd voor de berekening van de CO₂-equivalenten zijn:

- Voor Nederland: <https://co2emissiefactoren.nl/>
- Voor Duitsland: <https://www.umweltbundesamt.de/en/publikationen/co2-emission-factors-for-fossil-fuels>

De gehanteerde ratio's voor het aardopwarmingsvermogen van de verschillende broeikasgassen komen van de intergouvernementele werkgroep inzake klimaatverandering (IPCC).



Watergebruik



Het thema

Slachthuizen gebruiken veel water. Dit water moet worden schoongemaakt en getransporteerd, wat veel energie verbruikt.



Afbakening

Voor het watergebruik rekenen we al onze productielocaties mee. Het watergebruik van de veehouders is onderdeel van de milieuaspecten van veehouderij.



Vion's aanpak

Water is een belangrijke grondstof voor veel van Vion's productieprocessen. Daarom heeft Vion de maatschappelijke plicht om zijn watergebruik te minimaliseren. Om deze reden wordt het waterverbruik op onze productielocaties altijd geregistreerd en geoptimaliseerd.

Behalve dat we ons inzetten voor waterbesparing, lost Vion ook alleen gezuiverd water in het oppervlaktewater. Afhankelijk van de productielocatie maken we het water dat gebruikt wordt in de productieprocessen schoon in onze eigen waterzuiveringsinstallaties, of wordt het afvalwater via de gemeentelijke waterzuiveringsinstallaties verwerkt als er genoeg capaciteit is.

In 2018 startte de locatie in Buchloe het Ecolab Squid-project. Het doel van dit project is een precisie-analyse van het waterverbruik in de verschillende bedrijfsonderdelen zodat we exacte doelen kunnen stellen voor vermindering. Als dit succesvol blijkt, sluiten meer locaties aan op dit project.

? Dilemma

Water is een belangrijke grondstof die nodig is om een hoge mate van voedselveiligheid te kunnen waarborgen. De dagelijkse schoonmaak en desinfectie van alle productievoorzieningen en -ruimten is een fundamentele vereiste voor alle activiteiten op het gebied van voedselveiligheid. Daarom zijn de mogelijkheden om het watergebruik in een vleesverwerkende locatie terug te dringen niet onbeperkt.



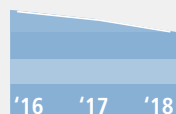
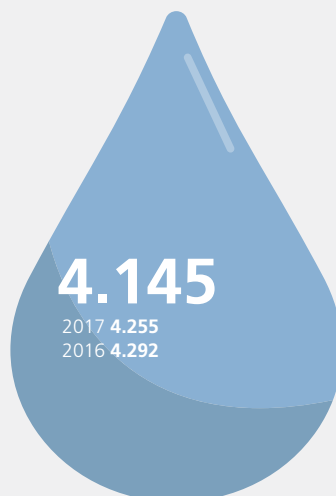
Watergebruik

Vooruitblik en doelen

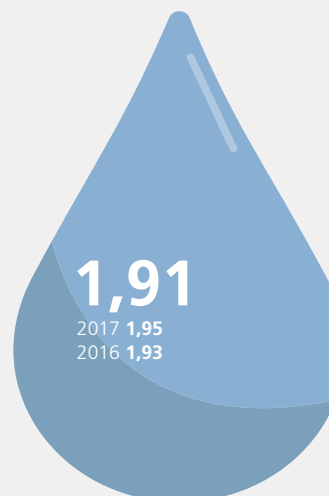
Vion streeft ernaar om de efficiëntie van het watergebruik te verbeteren en om verbeteringen in het zuiveringsproces van afvalwater door te voeren, waar mogelijk.

Resultaten

Totaal volume water gebruikt
(in hm³)



Waterintensiteit
(m³ water verbruikt/ton verkocht)



Watergebruik vanuit gemeentelijke watervoorzieningen
(in hm³)

2016	2017	2018
3.431	3.402	3.271
80%	80%	79%



Watergebruik vanuit eigen grondwaterputten
(in hm³)

2016	2017	2018
861	853	875
20%	20%	21%



Aantal productielocaties met eigen waterbron
(grondwater)

2016	2017	2018
3	3	3



Aantal productielocaties zonder eigen waterbron

2016	2017	2018
25	25	23



Toelichting op de resultaten

Vion gebruikte in 2018 iets meer water per verkochte ton, omdat we dezelfde werkgebieden en apparatuur moesten reinigen, hoewel we minder verkochten.



Milieuaspecten van veehouderij

Het thema

Vlees is een basisproduct dat op verschillende manieren milieu-impact heeft. De productie van vlees gaat gepaard met de uitstoot van broeikasgassen vanwege de productie van ammoniak en fosfaat, afvalproductie, energieverbruik, watergebruik en grondgebruik. Runderen vormen een grotere milieubelasting dan varkens, aangezien herkauwers meer broeikasgassen uitstoten en er meer grond nodig is voor de productie van hun voer. Voor vleesrunderen is deze milieu-belasting volledig toe te kennen aan vlees, terwijl de milieu-belasting van melkrunderen met een tweeledig doel, welke Vion slacht, verdeeld moeten worden over melk en rundvlees.

Afbakening

Dit thema gaat uitdrukkelijk over de milieuaspecten rondom de veehouderij die op de boerderijen ontstaat. Overige milieuaspecten van de vleesproductie worden beschreven in andere thema's, zoals duurzaam veevoer en biodiversiteit. De milieuaspecten die direct in verband worden gebracht met de bedrijfsvoering van Vion worden toegelicht in de MVO-thema's energieverbruik, watergebruik en uitstoot van broeikasgassen.



Managementaanpak van Vion

De milieu-impact van vleesconsumptie is continu onderwerp van discussies, duidend op de dringende behoefte aan verandering. Verschillende rapporten wijzen op een uiteenlopende bijdrage van de veehouderij. De publieke uitingen betreffende de bijdrage van vlees aan de uitstoot van broeikasgassen lopen uiteen van 3%¹ tot 51%², terwijl de Voedsel- en Landbouworganisatie (FAO) de bijdrage van veehouderij heeft geschat op 15%³. Er zijn vele verklaringen voor het feit dat deze schattingen zo ver uiteenlopen. Waaronder de keuzes ten aanzien van de berekeningswijze, de keuzes omtrent de toewijzing van de uitstoot van broeikasgassen aan verschillende (deel)producten en/of de verrekening van de opname van CO₂ door landbouwgrond en planten. Zulke belangrijke stuurfactoren voor de resultaten zouden idealiter open en transparant moeten worden gecommuniceerd, maar vaak gaan ze verloren en worden de schattingen vermeld en als betrouwbaar geacht zonder begrip van de context.

Vion streeft ernaar de meest objectieve en nauwkeurige methode te hanteren voor het berekenen van de footprint van vlees. We werken samen met BASF, waarbij we hun AgBalanceTM-tool gebruiken om de ecologische footprint van ons vlees te berekenen. De footprint volgt de verschillende standaarden in de berekening en neemt naast de CO₂-uitstoot onder andere land- en watergebruik mee. In 2018 verzamelde ZLTO kwantitatieve data van een aantal boeren en hun voerleveranciers. Ondanks het ontbreken van benchmarks om onze resultaten aan te meten, biedt wetenschappelijke literatuur wel data over de CO₂-footprint van verschillende soorten voeding in de wereldwijde voedselproductie⁴. De resultaten wezen uit dat de Nederlandse producenten van varkensvlees in het lagere eind van het spectrum zitten (zie figuur op pagina 97). Ook zagen we verschillen tussen de boeren onderling; een indicatie dat er meer potentieel is om de footprint te verkleinen. Welke oorzaak is er voor deze verschillen? Het antwoord kan ons helpen om de reductie van de footprint te behalen.

Dit inzicht zal verder worden onderbouwd in 2019, door meer veehouderijen aan het onderzoek toe te voegen en door de resultaten te delen met onze leveranciers, om de ecologische footprint verder te helpen verkleinen.

De ecologische footprint van rundvlees is over het algemeen groter dan die van varkensvlees. Dit komt onder andere omdat koeien meer land nodig hebben en omdat hun darmen meer methaan produceren⁴. Over het algemeen produceert Vion melkrundvlees: we slachten melkkoeien die niet meer gebruikt worden voor de melkproductie. De Nederlandse zuivelindustrie spant zich in om de footprint te verkleinen in het coöperatieve programma Duurzame Zuivelketen. Dit initiatief formuleerde de volgende drie duurzame doelen voor 2020:

- 1 20% verlaging van de uitstoot van broeikasgassen vergeleken met 1990,
- 2 16% hernieuwbare energie,
- 3 verbetering van de energie-efficiëntie van 2% per jaar.

In discussies over de CO₂-footprint wordt vaak gezegd dat minder vleesconsumptie bijdraagt aan een duurzamere landbouw en wereld. In tegenstelling tot deze uitspraak beweren onder andere wetenschappers van de Amerikaanse overheid dat het eten van minder vlees niet noodzakelijkerwijs leidt tot meer duurzaamheid. Dit komt doordat essentiële voedingsstoffen dan alleen in toereikende mate kunnen worden genuttigd door het eten van veel meer plantaardige eiwitten. Deze verhoogde consumptie zou naar schatting meer uitstoot van broeikasgassen kunnen veroorzaken dan het eten van vlees⁵. Bovendien moeten we voedselverspilling tijdens de productie (verloren gewassen) of door consumenten meerekenen. Voedselverspilling is hoger van fruit en groenten dan van dierlijk eiwit en verspilling draagt ook bij aan de footprint. Een objectieve schatting van de impact van dieetverandering op het klimaat zou dit aspect mee moeten nemen⁶.



Milieuaspecten van veehouderij



In 2018 droeg Vion bij aan sectorale discussies over vermindering van broeikasgasemissie in de varkens- en rundvleeskens. De Nederlandse overheid stelt als doel om voor 2050 een vermindering van 1,5 Mton CO₂-equivalenten te bereiken binnen de Nederlandse landbouw. Academici, de industrie en NGO's zijn gevraagd om discussiegroepen te vormen en een stappenplan op te zetten met praktische oplossingen, onderzoeksvragen en de benodigde middelen om dit doel te halen. De discussiegroep voor de landbouw installeerde verschillende werkgroepen. In twee daarvan nam Vion deel: duurzame consumptie en verminderde methaanproductie en -emissie uit mest. De gesprekken leidden tot aanbevelingen binnen de thema's en worden momenteel door vertegenwoordigers van de Nederlandse overheid in overweging genomen. De volgende fase staat in het teken van implementatie van veelbelovende oplossingen die technologisch al haalbaar zijn en verder onderzoek naar oplossingen die nog in ontwikkeling zijn. Waar nodig, zal Vion dit ondersteunen.

? Dilemma

De maatschappelijke vraag naar meer dierenwelzijn heeft een negatieve impact op de ecologische footprint. Als varkens naar buiten moeten, is er o.a. meer land nodig, wat leidt tot een grotere footprint. Daarnaast is het moeilijker om mestafhandeling te verbeteren en methaanuitstoot te verminderen als varkens naar buiten kunnen. Methaan is een broeikasgas waarvan wordt aangenomen dat het milieueffect 25 tot 28 keer zo groot is als dat van CO₂. Daarnaast is er geen uniforme consument, maar juist een variëteit aan consumenten met elk een eigen definitie van duurzaam vlees, en is het een uitdaging om aan alle eisen tegemoet te komen. Vion probeert vraag en aanbod af te stemmen op deze verschillende wensen. We stimuleren innovatieve manieren om dierenwelzijn te vergroten en tegelijkertijd de milieueffecten te verkleinen.

Referenties

- 1 Environmental Protection Agency, 2017. Inventory of U.S. Greenhouse Gas Emissions and Sinks, 1990-2015. Report ID EPA 430-P-17-001. https://www.epa.gov/sites/production/files/2017-02/documents/2017_complete_report.pdf
- 2 Goodland R, Anhang J. 2009. Livestock and Climate Change: What if the key actors in climate change were pigs, chickens and cows? Worldwatch, pp. 10-19. <http://www.worldwatch.org/files/pdf/Livestock%20and%20Climate%20Change.pdf>
- 3 Food and Agricultural Organisation of the United Nations (FAO), 2006. Livestock's long shadow.
- 4 Poore J, Nemecek T. 2018. Reducing food's environmental impacts through producers and consumers. Science 360 987-92.
- 5 White RR, Hall MB. 2017. Nutritional and greenhouse gas impacts of removing animals from US agriculture. Proceedings of the National Academy of Sciences 114(48); E10301-E10308.
- 6 Tom MS, Fishbeck PS, Hendrickson CT. 2016. Energy use, blue water footprint, and greenhouse gas emissions for current food consumption patterns and dietary recommendations in the US. Environ Syst Decis 36; 92-103.



Milieuaspecten van veehouderij

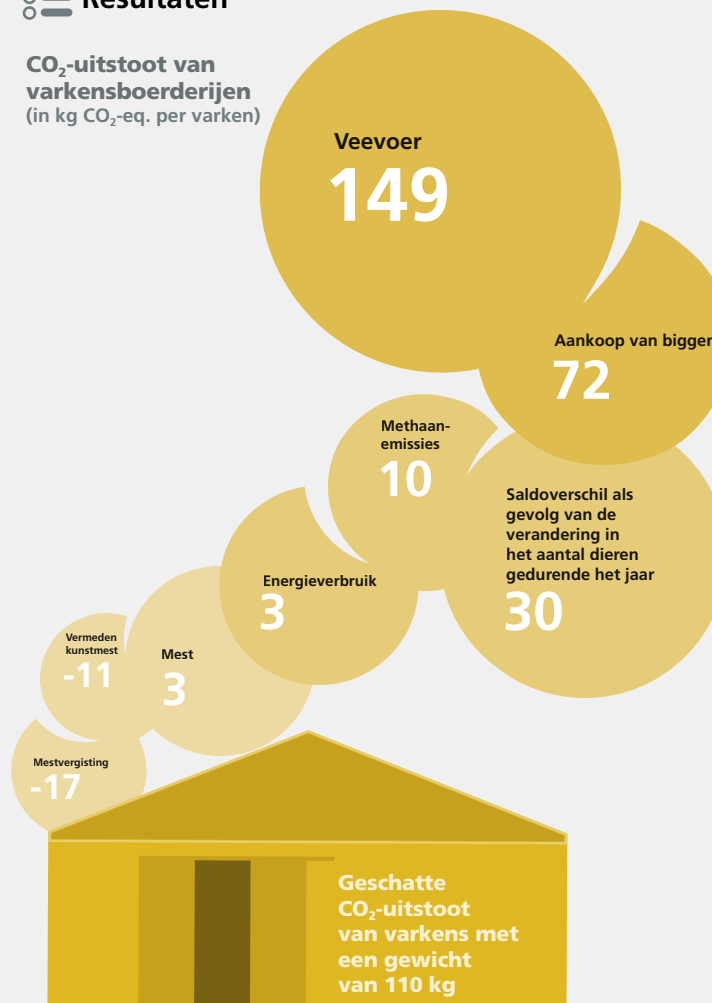
Vooruitblik en doelen

- Sterke focus op de berekening van de CO₂- en duurzaamheidsfootprint.
- Samenwerking zoeken met partners om de best practices vast te stellen.
- In kaart brengen van de optimale maatregel voor vermindering van onze footprint en navenant doelen stellen.



Resultaten

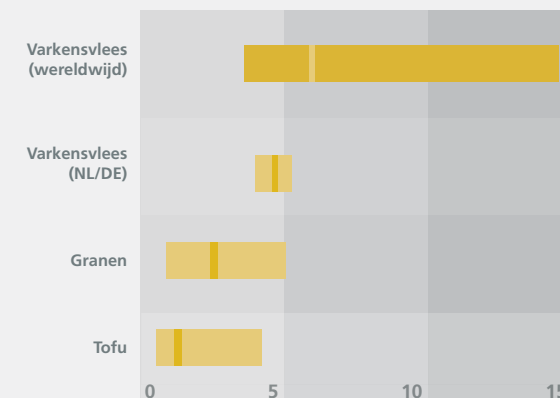
CO₂-uitstoot van varkensboerderijen
(in kg CO₂-eq. per varken)



CO₂-uitstoot van verschillende fasen in de productieketen
(in kg CO₂-eq. per varken)



Variabiliteit van CO₂-emissies van verschillende voedingsmiddelen
(in kg CO₂-eq. per 100 g eiwit) — gemiddeld



Toelichting op de resultaten

De geschatte CO₂-equivalenten komen van twee willekeurig gekozen varkenshouderijen van het Good Farming Star concept. De oranje balken in het figuur rechtsonder geven de bandbreedte in de schattingen aan. De verticale streep in deze balken staat voor de mediaan emissie. De categorie 'varkensvlees (NL/DE)' vertegenwoordigt de eerste schattingen, gebaseerd op actuele gegevens van deelnemende boeren. Deze boeren leverden ongeveer 1% van alle varkens die door Vion in

Nederland zijn geslacht. De schatting van CO₂-emissies is berekend aan de hand van de CO₂-equivalenten per 1.000 kg karkasgewicht, waarvan 65% vlees is (zie pagina 17) en dat een eiwitgehalte heeft van 16%⁴. Schattingen van varkensvlees wereldwijd, granen en tofu zijn afkomstig uit het wetenschappelijk artikel van Poore⁴.



De visie van...

Dr. Chris Rieker

Vice-president, BASF Animal Nutrition

"De veehouderij is verantwoordelijk voor ongeveer 15% van de totale uitstoot van broeikasgassen."

Hoe ziet u de rol van dierlijke producten om in het jaar 2050 de wereldbevolking te voeden?

We zien een grote groei van de middenklasse in de ontwikkelende en opkomende markten. Dit leidt tot een grotere vraag in de vleesconsumptie. Verstedelijking en demografische trends maken overvloedige eetpatronen mogelijk voor gezinnen in de middenklasse. Vlees is een veelgevraagde bron van eiwitten en zo wordt de druk op de natuurlijke bronnen, en daarmee veehouderijen, opgevoerd. Duurzame oplossingen zijn een noodzaak in plaats van een keuze. En als industrie hebben wij een gezamenlijke verantwoordelijkheid daaraan bij te dragen – van voer tot aan vork. Een belangrijke pijler binnen de strategie van BASF Animal Nutrition is om een duurzame toekomst mogelijk te maken. Er zijn 10 miljard redenen om meer te doen met minder en ervoor te zorgen dat we de wereldbevolking van 2050 kunnen voeden. Wij ontwikkelen de chemie en kwalitatief hoogstaande innovaties voor een hogere voedingswaarde in diervoer. De rode draad hierbij blijft een zo efficiënt mogelijk gebruik van natuurlijke bronnen en het minimaliseren van de impact van ons bedrijf op het milieu.

Welke uitdagingen zijn er op het gebied van duurzaamheid en welke zijn het meest relevant binnen de vleesproductie?

Om de beste oplossingen te vinden voor duurzaamheid, moeten we continu afwegingen maken tussen maatschappelijke, economische en ecologische kwesties. De veehouderij is verantwoordelijk voor ongeveer 15% van de totale uitstoot van broeikasgassen. In gebieden met veel veehouderijen kunnen de nutriëntemissies via de mest het grondwater vervuilen en eutrofiëring van het zoet- of zoutwater veroorzaken. We begrijpen dat er heel veel voor nodig is om deze problemen aan te pakken. Daarom zijn we in gesprek met voerfabrieken en integrators in duurzaamheidsprojecten in Azië, Europa, Noord- en Zuid-Amerika. We willen met onze tools en diensten meer transparantie in milieueffecten brengen, wat de eerste stap is om deze problemen te reduceren en om een meer innovatieve benadering voor duurzaam vlees te overwegen.

BASF is een wereldwijde speler. Zien jullie veranderingen in de zorgen van de globale consument over duurzaamheid en landbouw?

De druk voor landbouw en veehouderij om de emissies te verlagen, neemt wereldwijd toe. Consumenten over heel de wereld uiten hun ethische en milieutechnische zorgen over de vleesproductie van vandaag de dag. Het is belangrijk om duurzaamheidsrichtlijnen te ontwikkelen en zo meer

transparantie te genereren in zowel het welzijn van dieren als de ecologische footprint van de veehouderij. We zijn betrokken in verschillende, cross-waardeketenprojecten over de hele wereld, waarbij we onze duurzaamheidstools en -diensten inzetten. De vraag naar tastbare oplossingen voor een duurzame vleesproductie neemt zienderogen toe. De eis voor transparantie in de herkomst van het vlees zit in een stroomversnelling. Wij geloven dat de consument dan ook het recht heeft om te weten waar zijn vlees vandaan komt en hoe het is geproduceerd.

Ziet u mogelijkheden om de footprint van vlees verder te verkleinen, of hebben we realistisch gezien onze laagst haalbare grens bereikt?

We hebben significantie vooruitgang geboekt om de veehouderij efficiënter te maken. Desalniettemin valt er nog winst te behalen door best practices op een bredere schaal te implementeren. Een recent onderzoek schatte dat 25% van de wereldwijde reductie in uitstoot van broeikasgassen te danken is aan het volgen van best practices. Er is nog veel ruimte om diervoeding verder te optimaliseren. Vooral door het overschot aan voedingsstoffen te verkleinen en door nieuwe ingrediënten te vinden voor voedingsmiddelen en -toevoegingen kunnen we de impact van verzuring en eutrofiëring uiteindelijk verminderen.



Indirecte economische impact

Het thema

Vion's werkzaamheden op het gebied van grootschalige vleesverwerking betekenen een bron van inkomsten en een bestaan voor duizenden veehouders, veevoerproducenten en delen van de dienstverlenende sector, zoals distributie en toezicht. De vleesindustrie (inclusief pluimvee) in Nederland is een belangrijke werkgever, met 13.300 banen in de industrie zelf en nog eens 33.250 banen in verwante activiteiten. De omzet van de Nederlandse vleesindustrie is 10 miljard euro, en de verwante activiteiten zijn goed voor 25 miljard euro¹. De Duitse vleesindustrie telt 58.000 werknemers en heeft een omzet van 18 miljard euro². Ongeveer 940.000 mensen zijn werkzaam bij agrarische bedrijven in Duitsland³. Als één van de grootste spelers in de vleesindustrie heeft Vion een aanzienlijke impact op de nationale economie wat betreft landbouw en voedsel in zowel Nederland als Duitsland.

Afbakening

De impact van het bestaan van Vion is merkbaar voor de veehouders, onze belangrijkste leveranciers, maar tevens voor secundaire leveranciers, zoals veevoerleveranciers en dienstverleners. Het is haast onmogelijk om alles in ogenschouw te nemen, dus we richten ons op onze directe leveranciers.

Vion's aanpak

De strenge normen voor voedselveiligheid en dierenwelzijn die bij Vion gelden, zijn een strategische keuze, omdat ze ons de mogelijkheid bieden om producten te verkopen in alle belangrijke internationale voedselmarkten. Het bestaan van een vleesbedrijf van aanzienlijke omvang dat zowel het inkopen van dieren, het verwerken van vlees, het organiseren van de verkoop, als de distributie aan klanten wereldwijd kan verzorgen, is van cruciaal belang voor een vitale veehouderij. Daarom is het management van Vion gericht op continuïteit en groei in onze belangrijkste productieregio's. Dat is niet alleen in het belang van de veehouders, maar ook in het belang van hun leveranciers: veevoerbedrijven, technologiebedrijven en nog vele andere partijen die hun producten verkopen aan de veehouders. Daarnaast is het in het belang van onze grootste aandeelhouder ZLTO, de banken, de overheden met betrekking tot belastinginkomsten, en zodoende indirect in het belang van alle burgers van Nederland en Duitsland. Al deze partijen profiteren ervan als Vion financieel stabiel is en een moderne slacht- en verwerkingsinfrastructuur heeft.

Vion investeerde 8 miljoen euro in de modernisering en uitbreiding van de productielocatie in Apeldoorn. De vestiging voldoet aan de strengste certificeringseisen die nodig zijn voor wereldwijde verkoop. Door deze investering kan Vion zelfs nog beter inspelen op de specifieke wensen van klanten wereldwijd. Strategische investeringen werden ook gedaan in Emstek, Perleberg en Groenlo. De productiestandaarden en opbrengsten kunnen hierdoor verder verbeterd worden.

Vion investeerde bijna 20 miljoen euro in zijn rundvlees-productielocatie in Leeuwarden, die is uitgerust volgens de meest actuele dierenwelzijn- en milieueisen. De locatie heeft

een zichtgalerij om het proces volledig zichtbaar te maken voor bezoekers zonder de productie te verstoren. Sinds 2016 heeft Vion meer dan 20 miljoen euro geïnvesteerd in de uitbreiding en verbouwing van de rundvleesproductielocatie in Waldkraiburg. Dat is nu een van de modernste in Europa en heeft een capaciteit van 5.000 dieren per week. De nieuwste aanbevelingen van Temple Grandin, 's werelds toonaangevende wetenschapper op het gebied van dierenwelzijn, zijn geïmplementeerd.

Naast de verbeteringen als gevolg van investeringen, heeft Vion ook succes geboekt op het vlak van verbetering van de nettowaarde. Dit kwam voort uit een geïntegreerde operationele aanpak in combinatie met ontwikkelde marktportfoliostrategieën voor de producten. Initiatieven voor het optimaliseren van de klanten- en productmix zijn in 2018 uitgebreid. Na de introductie in Nederland zijn de Duitse productielocaties gaan werken volgens de lean methodiek van het 'Vion Operating System'. Er is ook extra energie gestoken in de verbetering van de operationele, commerciële en back-officeprocessen en managementsystemen.

Referenties

1 COV, 2025: *De Nederlandse vleessector in balans*, December 2016

2 http://www.v-d-f.de/zoom/jahrestagung_2016_bild

3 <https://www.destatis.de/DE/Themen/Branchen-Unternehmen/Landwirtschaft-Forstwirtschaft-Fischerei/Landwirtschaftliche-Betriebe/Tabellen/arbeitskraefte-bundeslaender.html>

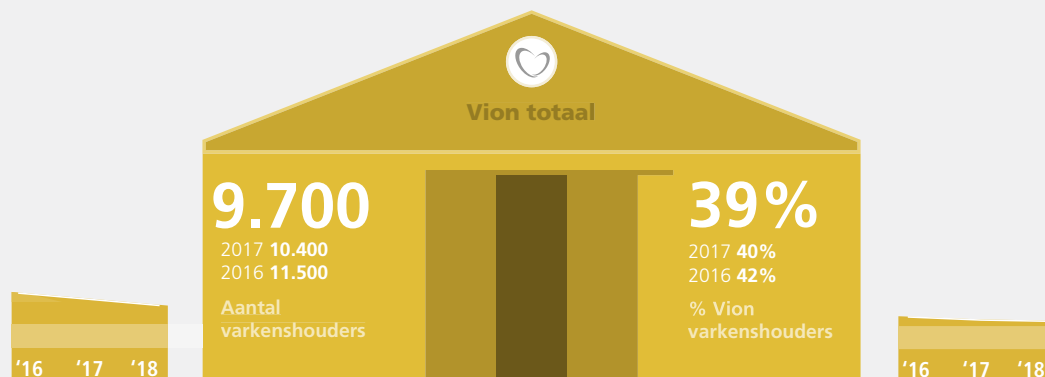


Indirecte economische impact

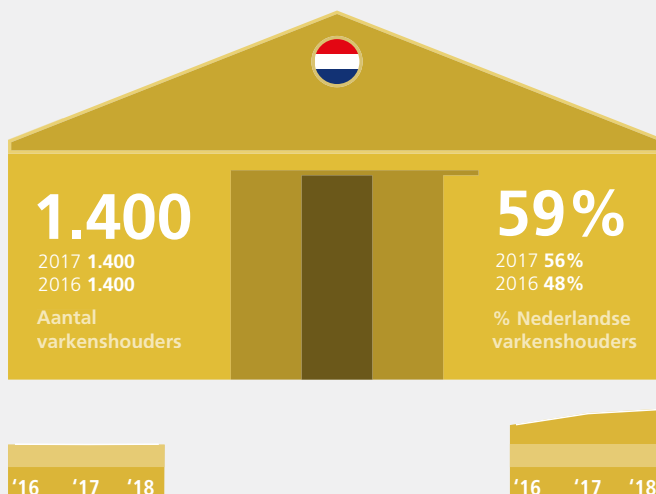


Resultaten

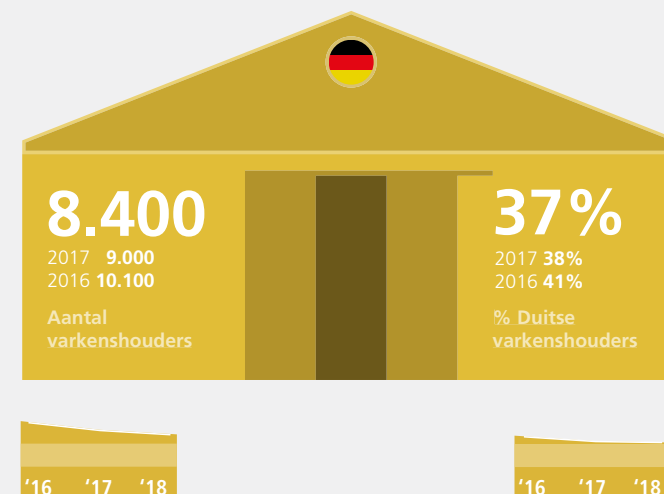
Totaal Vion Varkenshouders die hun dieren aan Vion leveren



Nederland Varkenshouders die hun dieren aan Vion leveren



Duitsland Varkenshouders die hun dieren aan Vion leveren





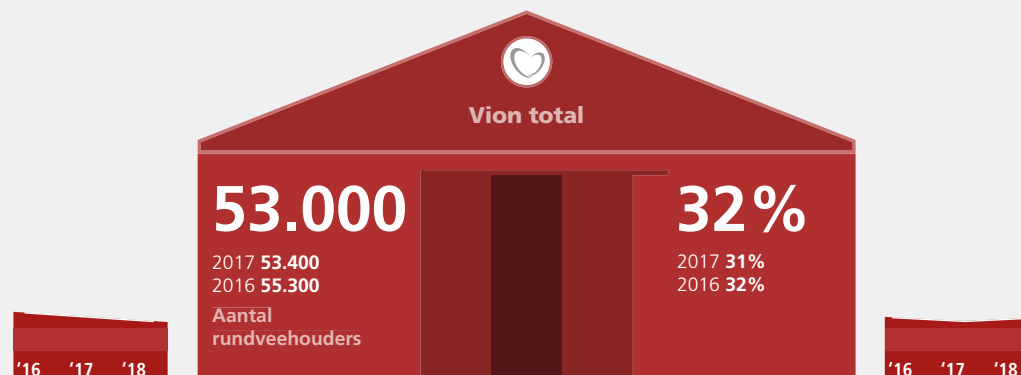
Indirecte economische impact

Vooruitblik en doelen

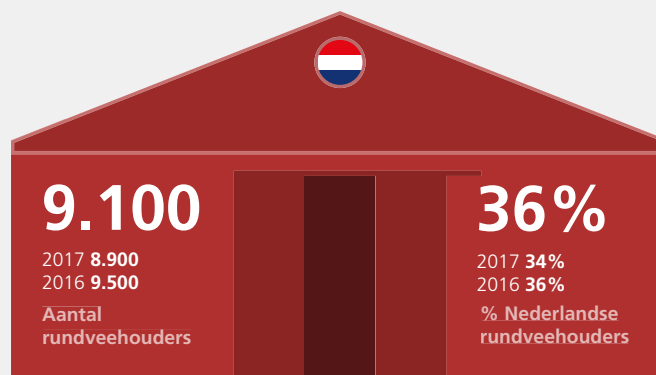
Vion wil zijn groeiactiviteiten doorzetten in 2019.

Resultaten

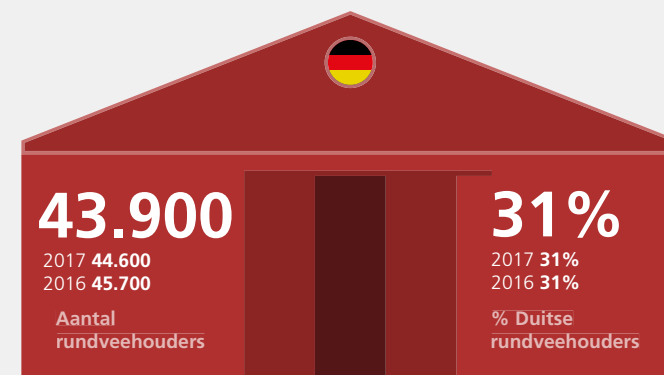
Totaal Vion Rundveehouders die hun dieren aan Vion leveren



Nederland Rundveehouders die hun dieren aan Vion leveren



Duitsland Rundveehouders die hun dieren aan Vion leveren



Toelichting op de resultaten

Het totale aantal veehouders in Nederland en Duitsland neemt af en de boerderijen worden groter (het exacte aantal veehouders is een schatting). Daarom is het aantal veehouders dat hun dieren levert aan Vion

verminderd, maar het percentage van veehouders dat aan Vion levert is min of meer stabiel gebleven in vergelijking tot 2017.



Duurzame prijssystemen

Het thema

De manier waarop waarde wordt verdeeld onder de partners in de keten, wordt aanzienlijk beïnvloed door de markt. Traditioneel worden markten vaak gekenmerkt door focus op de korte termijn en hoge volatiliteit in prijzen. Dit draagt niet bij aan gestructureerde ontwikkeling van ketens en stelt ketenpartners bloot aan aanzienlijke risico's.

Eén van onze doelen is om onze prijssystemen te verbeteren om zo een eerlijke verdeling van de waarde in de keten te bevorderen en om volatiliteit, die gepaard gaat met de traditionele varkenscyclus, te vermijden. Dit omvat de aankoop prijs van dieren, wat het succes en de continuïteit van de boerenbedrijven steunt.

Afbakening

De prijs die betaald wordt aan veehouders is indirect, maar sterk afhankelijk van de bereidheid van de afzetmarkt om een eerlijke prijs te betalen, en dus de bereidheid van Vion's klanten om de prijsniveaus dienovereenkomstig te accepteren. We werken daarom intensief samen met zowel onze klanten (retail, vleesverwerkende industrie en foodservice) en veehouders om innovatieve en duurzame prijsmodellen te ontwikkelen.

Vion's aanpak

Traditioneel gezien zijn de prijzen van slachtdieren (koeien en varkens) volatiel; met een fluctuerende vraag en aanbod – spotprijzen – en handelaren die de markt domineren. Het is Vion's ambitie om meer stabiliteit en transparantie te creëren in deze markt. Daarom ontwikkelen wij prijssystemen die risicobeheer voor leveranciers en stabiliteit in de waardeketen ondersteunen. Dit omvat specifiek de veehouders die hun vee aan Vion leveren, evenals kopers die afhankelijk zijn van doorlopende leveringen.

Een beter voorspelbaar aanbod van dieren en minder prijschommelingen, zijn in het belang van de meeste partijen binnen de keten. Voor zowel Vion, de veehouders en klanten kan dit een goed instrument zijn om hun risico's te managen.

Onze aanpak met betrekking tot het prijsmodel van het biologische concept De Groene Weg is een voorbeeld van onze bijdrage aan een betere waardeverdeling binnen de keten. De essentie van deze strategie is om meer betrokkenheid te genereren bij alle betrokken partijen. Dat heeft geresulteerd in minder volatiliteit en een betere basis voor continuïteit. Vier keer per jaar wordt er een vaste prijs vastgesteld samen met de leveranciersvereniging van De Groene Weg.

Voor Good Farming Star, in samenwerking met de 'StarFarmers' leveranciersvereniging, werd in 2017 een pilot gestart met vaste prijsstelling over een periode van vier weken. Later werd deze geëvalueerd. De resultaten van deze vierweekse pilot werden gebruikt als input voor een verdere pilot voor een langetermijnprijsinitiatief in 2018. Het uiteindelijke doel is om de waardeketen tussen eindafnemer en veehouder te sluiten, door middel van termijncontracten door alle betrokken ketenpartners.

Het Good Farming Balance concept, dat in 2017 in Nederland werd gelanceerd, stimuleert veehouders om hun productie fundamenteel te richten op premiumproducten voor de internationale markten. Het concept omvat nieuwe aflevermodules en nieuwe prijssystemen. De aflevermodules spelen in op de specifieke wensen van klanten in internationale afzetmarkten. Zo variëren onder andere het aflevergewicht en de spekdikte per module.

Binnen Good Farming Balance kunnen de Nederlandse leveranciers kiezen uit drie prijssystemen:

- De Vion-weekprijs die wekelijks fluctueert op basis van vraag en aanbod.
- De Vion-prijsindexgarantie (PIG) waarbij een gemiddelde prijs wordt gebaseerd op een combinatie van representatieve internationale prijzen.
- De Vion-langetermijnprijs (LTP) waarbij de varkensprijs gedurende een langere periode vastligt.

Het hoofddoel van het LTP-systeem is om de varkenshouder de mogelijkheid te bieden om zijn marge voor de door hem gefokte varkens vast te leggen. In 2017 en 2018 heeft Vion verschillende trainingsprogramma's aangeboden met betrekking tot risicomanagement voor varkenshouders. In maart 2018 startte Vion een pilot met het LTP-systeem voor gesloten Nederlandse varkensbedrijven. Varkenshouders nemen minimaal een jaar deel aan de pilot voor een vast deel van de geleverde varkens. Binnen de pilot wordt de LTP-prijs vastgesteld voor perioden van dertien weken. Door te zorgen dat de voerprijs voor diezelfde periode bij diervoederleveranciers wordt vastgezet, kunnen varkenshouders hun marges voor varkens in de pilot vastleggen.



Duurzame prijssystemen

▶ Vooruitblik en doelen

Binnen het concept Good Farming Balance zal de pilot voor langetermijnprijssysteem (LTP) van Vion in 2019 worden geëvalueerd. Verder zal Vion doorgaan met de introductie van het Good Farming Balance-concept in Duitsland.



Het Good Farming Balance concept en de bijbehorende prijs-systemen zijn een succes. Aan het einde van 2018 nam ongeveer 70% van alle Nederlandse varkensleveranciers deel aan het concept Good Farming Balance. Het merendeel van de leveranciers koos voor het prijssysteem PIG. Eind januari 2019 ontvingen veehouders met een contract op basis van het PIG-systeem van Good Farming Balance een nabetaling als compensatie voor het onderpresteren van de PIG-prijs ten opzichte van het benchmark portfolio.

Vanaf oktober 2018 introduceerde Vion het Good Farming Balance-concept voor de internationale markten ook bij zijn Duitse varkensleveranciers. In Noord-Duitsland omvat dit concept verschillende nieuwe aflevermodules. Het concept is aangepast aan de Duitse markt en wijkt enigszins af van het concept Good Farming Balance voor de Nederlandse markt. Het is gebaseerd op drie pijlers: grotere selectie van verschillende varkens, rendement en continuïteit.

In het algemeen speelt zijn moment van betaling een belangrijke rol. Vion betaalt zijn veehouders binnen een kortere periode in vergelijking met de betalingstermijnen van zijn klanten. In tegenstelling tot de normale internationale handelsgebruiken betaalt Vion zijn varkensleveranciers zeven dagen na levering; een aanzienlijke bijdrage aan het verlagen van het werkkapitaal van de varkenshouder.

Optimale verwaarding ondersteunt innovatieve concepten varkensketen

Vion streeft naar het ontwikkelen en introduceren van innovatieve concepten voor de varkensketen. De introductie en volledige implementatie van het '1 ster' Beter Leven-keurmerk (Good Farming Star) voor de Nederlandse retail is een voorbeeld van een 'game changer' zijn in de levering van varkensvlees aan retailers in Nederland.

Een kritiek punt dat samengaat met de productie van varkensvlees binnen onderscheidende ketens die verder gaan dan de standaard specificaties, is de ongebalanceerde en onvoorspelbare verkoop van het verse vlees. Vion heeft een innovatief allocatiemodel ontwikkeld dat zorgt voor een optimalere verwaarding van het varken in de verschillende marktsegmenten. Hierdoor worden de kosten voor marktsegmenten die niet in evenwicht zijn aanzienlijk verminderd. Dit optimalisatiemodel is inmiddels in samenwerking met één van onze grootste klanten geïmplementeerd. Het gevolg hiervan was een revolutionaire verbetering in verwaarding bij de toewijzing van diverse stukken vlees, minder alternatieve kosten en een duurzame toekomst voor het '1 ster' Beter Leven-keurmerk, in combinatie met een hogere prijs voor veehouders.



De visie van...

Mari van Kilsdonk

Varkenshouder en deelnemer Good Farming Balance



“Het is goed dat Vion zijn nek uitsteekt voor varkenshouders.”

Elke week leveren wij vleesvarkens aan Vion. Dit doen wij al jaren. Voor ons inkomen zijn we sterk afhankelijk van de bereidheid op de afzetmarkt om een eerlijke prijs te betalen. In de traditionele markt kunnen de varkensprijzen onstuimig zijn en zijn de aflevermogelijkheden beperkt. Met het nieuwe concept Good Farming Balance probeert Vion varkenshouders meer stabiliteit te bieden. Sinds begin 2017 doen wij mee aan dit marktconcept. In een overeenkomst met Vion hebben wij vastgelegd hoeveel varkens we per jaar leveren. De uitbetaling gaat volgens de Vion-prijsindexgarantie (PIG), waarbij een gemiddelde prijs wordt berekend op basis van een combinatie van representatieve internationale prijzen. Om aan dit prijs-systeem deel te kunnen nemen, hebben we de leveringen voor een half jaar extra vastgelegd.

Aan het einde van het jaar maakt Vion de vergelijking, om te bepalen of de uitbetaalde prijs marktconform was. Dat wordt bepaald aan de hand van de mutaties van de varkensprijzen in verschillende landen. Daardoor krijg ik gemiddeld over het jaar altijd een eerlijke prijs voor mijn product. Al twee jaar op rij heb ik een nabetaling ontvangen ter compensatie van de PIG-prijs. Met het PIG-prijssysteem heb ik meer zekerheid en loop ik minder risico. Vion wordt uitgedaagd om de markt te volgen en is daar transparant in. Ik kan zelf de prijs inzien en de schommelingen in de markt bijhouden.

Naast de nabetaling ter compensatie spreken ook de brede aflevermogelijkheden ons aan. ‘Voor ieder varken is een markt’, is mij verteld. Met Good Farming Balance heb ik meer mogelijkheden om te variëren in aflevergewicht en spekdikte. Wij leveren binnen de module Robuust, waarin een zwaarder varken met meer spek voor ons bedrijf beter uitbetaald wordt.

Dit is voor Vion beter te verwaarden. Niet ieder varken groeit even hard. Vion geeft ons de ruimte om een hele afdeling in een keer te kunnen leveren. Hierdoor werken wij met het all-in-all out systeem, wat ook gunstig is voor diergezondheid. Het zorgt voor meer rust en routine in de stal.

In onze bedrijfsvoering heeft het PIG-systeem gezorgd voor meer structuur in het afleveren en in het inkomen. De zekerheid van een marktconforme prijs zorgt voor continuïteit binnen ons bedrijf. Natuurlijk is de prijs niet de enige factor die daar invloed op heeft, maar het is goed dat Vion zijn nek uitsteekt voor varkenshouders.



Lokale herkomst

Het thema

Vlees afkomstig van lokale veehouders wordt door consumenten gezien als product waarin ze vertrouwen. De belangrijkste redenen zijn dat de veehouders deel uitmaken van dezelfde lokale gemeenschap, er kortere transportafstanden zijn en dat de lokale economie wordt gesteund. De Vion Consumer Monitor laat zien dat deze trend nog altijd toeneemt.

Afbakening

Om producten van lokale herkomst te verkopen, ondersteunt het lokale marktconcept van Vion een korte keten.



Vion's aanpak

Vion voldoet aan de toenemende vraag voor regionaal vlees door een gedecentraliseerd netwerk van slachterijen die dieren voornamelijk uit de regio halen. Vion wil graag dieren aanschaffen die zich binnen een straal van 200 kilometer van onze vestigingen bevinden. De runderslachterij in Leeuwarden is begin 2018 in gebruik genomen om het regionale melkvee te verwerken dat afkomstig is uit de beroemde zuivelregio Friesland. Aanvankelijk hadden we een aantal kinderziekten die het merendeel te maken hadden met ante mortem- en algemene inspecties. Hierna bereikte de productie eind 2018 een bijna volledige capaciteit. Bijna 10.000 koeien uit de zuivelstreek in Friesland werden daar in 2018 geslacht.

Vion komt op drie manieren tegemoet aan de wensen van de consument voor marktconcepten met streekproducten:

1. Meer transparantie over de herkomst van het vlees door middel van Vion's eigen transparantiewebsite, of door transparantie-initiatieven in de keten, zoals <http://www.goodfarmingstar.nl/>
2. Door varkens- en rundvlees aan te bieden binnen lokale marktconcepten met een duidelijk gedefinieerd en gecertificeerd integriteitssysteem (Hard Integrity Protocols). Dit zijn onder andere:
 - Geprüfte Qualität Bayern
 - Bavarian Beef (protected geographical indication (PGI))
 - Duitse regionale keurmerken onder de naam 'Regional-fenster'
 - 'Nederlands Waddenrund'
3. Door specifieke marktconcepten voor onze regionale retailklanten aan te bieden.

? Dilemma

Vion legt zich toe op het gebruik van het hele karkas vanwege een optimale verwaarding en ter voorkoming van voedselverspilling. De lokale vraag is vaak gericht op specifieke, premium stukken vlees van het dier. Het is daarom onvermijdelijk dat er transport over langere afstand nodig is voor die delen van het karkas die niet kunnen worden verkocht binnen deze lokale marktconcepten. Verder maken de internationale verschillen wat betreft voorkeur voor een bepaalde soort of kwaliteit vlees, en de bereidheid om extra te betalen voor deze voorkeuren, soms wereldwijde verkoop noodzakelijk.



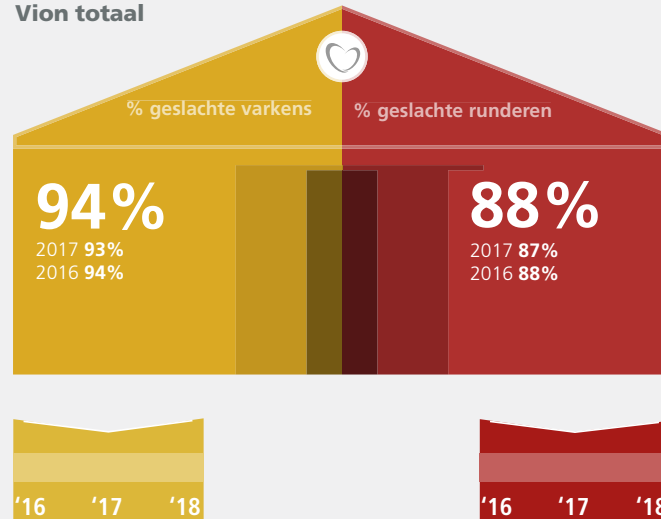
Lokale herkomst



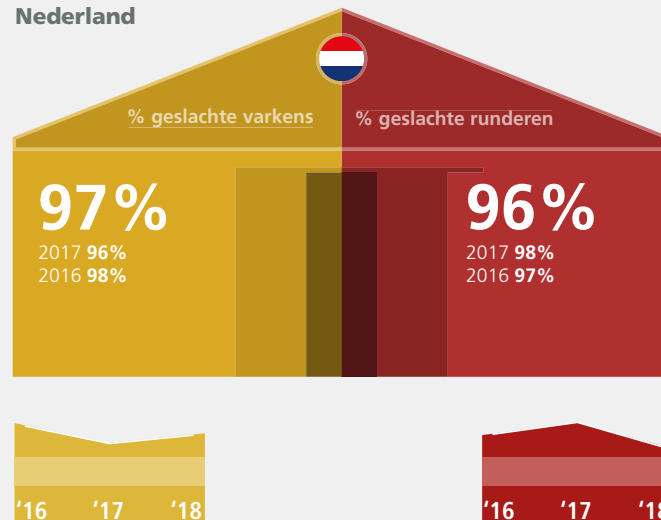
Resultaten

Geslachte varkens en runderen lokaal opgegroeid
binnen straal van ≤ 200 km naar het slachthuis

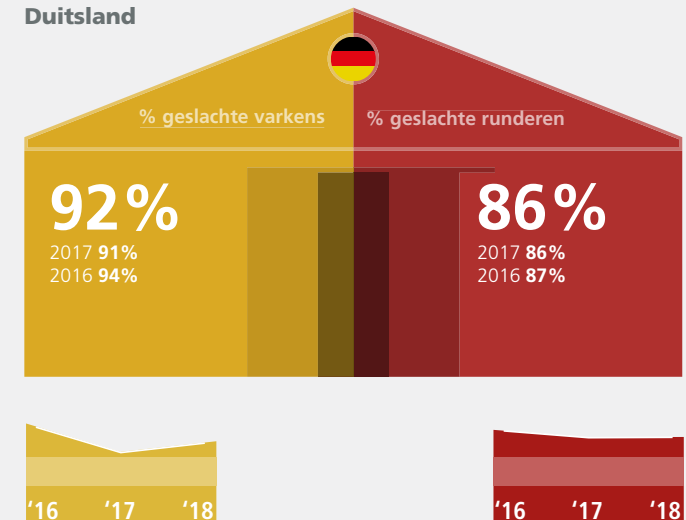
Vion totaal



Nederland



Duitsland





Lokale herkomst

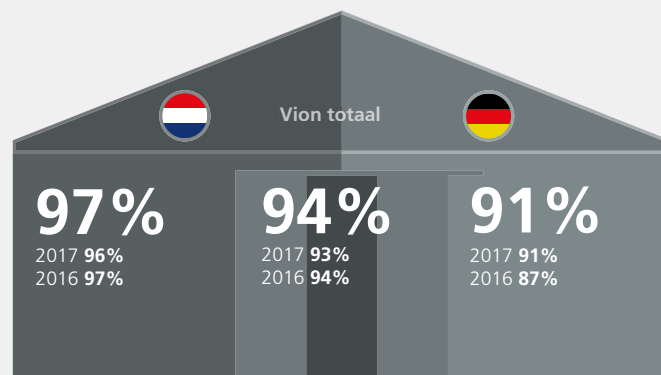
Vooruitblik en doelen

- Vion zal blijven zoeken naar lokale inkoopmogelijkheden en zal als vraaggestuurd bedrijf marktconcepten blijven ontwikkelen om de afzetmarkten te bedienen met regionale producten.

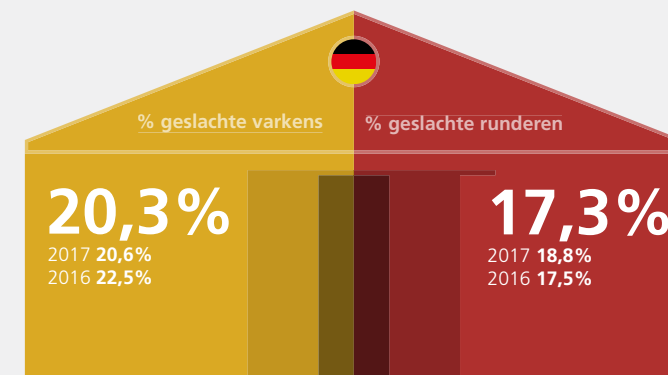


Resultaten

Geslachte dieren lokaal opgegroeid
binnen straal van ≤ 200 km naar het slachthuis



Geslachte dieren in onafhankelijk gecertificeerde regionale programma's - Duitsland



Toelichting op de resultaten

In Nederland zijn vleesverwerkingslocaties gericht op specifieke marktconcepten, zoals Biologisch en Good Farming Star. Daardoor kunnen dieren niet altijd naar de dichtstbijzijnde slachterij gebracht worden.

Vion levert in Duitsland vlees van onafhankelijk gecertificeerde concepten als Geprüfte Qualität Bayern, Bavarian Beef, Edeka Gutfleisch en Regionalfenster. Het aantal Regionalfenster-varkens is de laatste jaren afgenomen evenals het aantal jonge stieren in de regionale programma's.



De visie van...

Sebastian Ziehaus

Chef-kok Bermuda Bräu, Oostenrijk

Een chef-kok in het centrum van Wenen moet de verwende gasten wat te bieden hebben. Sebastian Ziehaus heeft een goede naam in de restaurant-scene aan de Donau. Hij heeft het vak geleerd van de Oostenrijkse keukenlegende Werner Matt. Ziehaus heeft vele jaren bij 'Flatschers' gekookt, dat populair is bij de steak- en burgerfans van de hoofdstad. Onlangs is de 36-jarige chef-kok overgestapt naar 'Bermuda Bräu' van Kurt Salchenegger. Het rustieke restaurant in hartje centrum serveert een verfijnde Weense brouwerijkeuken. Veel, maar niet alles, wordt door chef-kok Ziehaus en zijn medewerkers zelf bereid. 'De burgers van Salomon FoodWorld maken deel uit van ons menu,' zegt de gastronomie-expert. 'Wij combineren traditie met moderniteit.'

"Wij hebben de Simmentaler Homestyle Burger op het menu, omdat het gemaakt is van Oostenrijks rundvlees van uitstekende kwaliteit. Regionale producten worden steeds belangrijker'."



Waarom koopt u uw burgers bij Salomon FoodWorld?

Wij hebben de Simmentaler Homestyle Burger op het menu, omdat het gemaakt is van Oostenrijks rundvlees van uitstekende kwaliteit. Dat past perfect in ons gastronomisch concept. Regionale producten worden steeds belangrijker.

Waarom?

Het staat voor iets dat niet willekeurig uitwisselbaar is en het karakter van een gebied bepaalt. De traditionele keuken maakt er deel van uit. Wij serveren klassiekers zoals Wiener Schnitzel, aardappelsalade of goulash, maar ook hamburgers met een Oostenrijkse twist.

Hoe ziet de op de locatie afgestemde presentatie van de burger er precies uit?

Wij maken met de garnituur af en toe een verwijzing naar Oostenrijk. Dit houdt in dat we in bepaalde weken Oostenrijkse kaas gebruiken, de frietjes inruilen voor gebakken aardappelen met spek en er koolsalade bij serveren.

Speelt het thema dierenwelzijn ook een rol?

Natuurlijk. Voor ons is het belangrijk dat voorzichtig wordt omgegaan met de dieren. Regionale inkoop betekent ook kortere transportafstanden en minder stress voor de dieren.

Kunt u de smaak van Simmental rundvlees beschrijven?

Het is aromatisch en mals - dus puur rundvlees. Ook de consistentie en de kleur bevallen me goed. Bovendien heeft de Simmentaler Homestyle Burger een eerlijke prijs. Er zijn dus veel argumenten.

Neemt u al lange tijd producten af van Vion?

Ook bij 'Flatschers' heb ik met producten van Salomon FoodWorld gewerkt. Het bedrijf is absoluut top in burgers. Bij 'Bermuda Bräu' gebruik ik ook Fire Roasted Chik'n Fingers, Beerbuttered Onion Rings Thick-Cut en Breaded Mozzarella Sticks uit Großostheim. Ik vind de kwaliteit altijd goed en de behandeling is ongecompliceerd. 'Bermuda Bräu' heeft 240 zitplaatsen binnen en 150 op het terras, plus een feestkelder in het weekend. Dan moet je in staat zijn om al je gasten goede en stipte service te verlenen.

Overige relevante MVO-thema's

Wereldwijde voedselzekerheid



Het thema

De wereldbevolking groeit en er is een demografische verschuiving richting de (grote) steden. Dit vormt een enorme uitdaging voor voedselproducenten, doordat er meer voedsel nodig is en grote steden moeten worden bediend met vers voedsel. Vooral producenten van dierlijke eiwitten zien zich voor een extra uitdaging gesteld, aangezien consumenten meer te besteden hebben en meer producten van dierlijke herkomst gaan nuttigen.

Vion's aanpak

Het is absoluut noodzakelijk dat de voedselproductie effectief gebruikmaakt van de beschikbare bronnen, zoals landbouwgrond. Ons rundvlees is voornamelijk afkomstig van vee dat eerst vele jaren melk heeft geproduceerd, de zogenaamde rassen met tweeledig doel. Op de weides in Noordwest-Europa groeit het gras gemakkelijk. Gras is voor mensen niet eetbaar, maar koeien zetten het om in kwalitatief hoogwaardige melk en ten slotte in rundvleesproducten.

In onze productielanden is ook vruchtbare grond beschikbaar die het mogelijk maakt om veevoer te produceren voor varkens (maïs, gerst en andere gewassen).

Daarnaast produceert de voedselindustrie in onze regio een groot aantal bijproducten, zoals bierbostel en melkwei afkomstig van de kaasproductie. Deze bijproducten zijn niet geschikt voor menselijke consumptie, maar zijn een onmisbaar onderdeel van het voer voor onze runderen en varkens. De mest van runderen en varkens is dan op zijn beurt weer een belangrijke en waardevolle biologische meststof voor de bodem. Alle onderdelen van de dieren die geslacht worden, zullen worden gebruikt, voor menselijke dan wel dierlijke consumptie. Om hygiëneredenen worden sommige bijproducten verwerkt tot biodiesel of andere producten. Op deze manier gaat er niets verloren en is het slachtproces echt circulair.

Zout-, vet- en suikergehalte



Het thema

Te veel zout, transvet en suiker kan een negatieve uitwerking hebben op de menselijke gezondheid.

Vion's aanpak

Vion gebruikt niet veel zout en suiker, aangezien wij voornamelijk pure, natuurlijke producten leveren. In de consumentenproducten heeft Vion echter het zoutgehalte verminderd met 10 tot 50%. Vion voldoet aan de toenemende vraag naar mager vlees (weinig energie en eiwitrijk) door specifieke stukken vlees aan te bieden. Het fokken van ongecastreerde beren leidt tot mager vlees en vermindert de milieubelasting van varkens ten opzichte van het fokken van gecastreerde varkens. Dit omdat ongecastreerde varkens minder voedsel en tijd nodig hebben om hetzelfde gewicht te bereiken.

Additieven



Het thema

Consumenten geven de voorkeur aan natuurlijke producten zonder toegevoegde chemische additieven en E-nummers.

Vion's aanpak

Vion is een producent van natuurlijk voedsel: puur vlees waaraan geen additieven worden toegevoegd. Alleen in uitzonderlijke gevallen zal Vion additieven gebruiken om de gezondheid en veiligheid van het eindproduct te beheersen. Wanneer we wel additieven gebruiken, zal een duidelijk etiket de klant en consument hierover op correcte en duidelijke wijze informeren.

Werkgelegenheid



Het thema

In 2018 zorgde Vion voor een bron van inkomsten en bestaan voor: 5.218 medewerkers en 7.487 flexmedewerkers.

Vion's aanpak

Vion is een ambitieuze werkgever en biedt een veilige en comfortabele werkomgeving met marktconforme arbeidsvoorwaarden. We bieden een traineeprogramma waardoor we nieuw talent kunnen aantrekken.

Training en bijscholing van medewerkers



Het thema

Om te kunnen garanderen dat al onze processen de wettelijke norm behalen en op hoog professioneel niveau worden uitgevoerd, heeft Vion gekwalificeerd en vaardig personeel nodig.

Vion's aanpak

We trainen onze medewerkers zelf en moedigen hen actief aan om hun persoonlijke en professionele vaardigheden constant te ontwikkelen. We investeren ook in taalcursussen. Op die manier draagt Vion bij aan de inzetbaarheid van zijn medewerkers.

Wij zien het als onze verantwoordelijkheid om al het relevante personeel te voorzien van de benodigde vaardigheden om het maximale dierenwelzijn te garanderen. Al onze medewerkers die in contact komen met levende dieren volgen een specifieke dierenwelzijnstraining.

In onze eigen Vion Academy geven we training om de vaardigheden van onze medewerkers te ontwikkelen en vergroten, en om hun kennis op peil te houden. De medewerkers krijgen bijvoorbeeld training over het Vion Operating System (VOS), een systeem voor procesoptimalisatie. Via uiteenlopende praktische middelen en methoden (zoals het 5S-model en lean management) werken we gestructureerd naar verbeteringen toe. Onze Nederlandse financiële experts hadden hun eigen Finance Academy waar hun vaardigheden werden bijgespijkerd en best practices werden gedeeld. Nederlandse managers volgden een cursus 'Management met het bewustzijn van arbeidsomstandigheden'. Daarnaast bieden we ook externe trainingen en kwalificaties aan.

Diversiteit en integratie



Het thema

Mensen met dezelfde vaardigheden moeten dezelfde kansen krijgen ongeacht hun nationaliteit, ras of geslacht.

Vion's aanpak

Wij behandelen iedere werknemer gelijk, ongeacht hun geslacht, leeftijd, nationaliteit of religie. Dit thema is één van de pijlers van onze Good Business Practice. Vooral in Duitsland promoten wij actief de integratie van vluchtelingen op de arbeidsmarkt door hen banen aan te bieden en taalcursussen die ook aan andere buitenlandse medewerkers worden gegeven.

Overlast voor omwonenden



Het thema

Omwonenden kunnen overlast ondervinden veroorzaakt door stank, lawaai of verkeer.

Vion's aanpak

Vion's productielocaties zijn ontworpen en werken conform nationale en lokale milieuwetten waarbij tevens rekening is gehouden met de belangen van omwonenden met betrekking tot overlast en stank. Het is echter duidelijk dat voedselproductiebedrijven van een dergelijke omvang een invloed hebben op bijvoorbeeld het verkeer. Vion probeert deze overlast te voorkomen en op te lossen door op zoek te gaan naar passende oplossingen en door in gesprek te gaan met omwonenden, lokale gemeenschappen en de bevoegde autoriteiten.

Eind 2017 en begin 2018 werd een externe afvalwaterzuiveringsinstallatie op het terrein van Vion gerelateerd aan legionella gevallen bij mensen. Op basis van voorzorgsmaatregelen nam de waterzuiveringsinstallatie onmiddellijk de verantwoordelijkheid in nauwe samenwerking met Vion, de lokale en de nationale autoriteiten. Er werden maatregelen genomen om de mogelijkheid van nieuwe gevallen uit te sluiten. Er zijn sindsdien geen nieuwe gevallen gemeld. De behandeling van afvalwater van andere productielocaties van Vion werd onderzocht op soortgelijke risico's.

Maatschappelijke betrokkenheid



Het thema

Vion en zijn stakeholders, inclusief onze medewerkers, hechten veel waarde aan maatschappelijke betrokkenheid.

Vion's aanpak

In Nederland zijn er vijf productielocaties die actief betrokken zijn bij de lokale gemeenschap. Een aantal medewerkers van deze locaties helpt in hun vrije tijd mee bij onder andere verschillende stichtingen. Voorbeelden hiervan zijn: het Leger des Heils, Child-project Bosnia, Duchenne Heroes en het Alpe d'Huzesproject.

In Duitsland zijn de meeste productielocaties maatschappelijk actief in hun gemeenschappen en wordt er gedoneerd aan maatschappelijke organisaties, zoals hospices, gehandicaptenzorg en verzorgingshuizen. De productielocaties sponsoren ook lokale sportactiviteiten en teams.



Duurzame verpakkingen

Het thema

Vers vlees is een vergankelijk voedingsmiddel dat gekoeld bewaard en hygiënisch verpakt moet worden om een hoge mate van voedselveiligheid te garanderen. Vion gebruikt voornamelijk plastic materiaal voor de verpakkingen. Plastic verpakkingsmateriaal wordt gemaakt van fossiele brandstoffen en het plastic vergaat niet.

Vion's aanpak

Vion gebruikt verpakkingsmateriaal zo efficiënt mogelijk. Wij werken samen met klanten en andere bedrijven in een systeem van herbruikbare kunststof kratten en grote dozen. Binnen dit systeem onderhoudt Vion meer dan 1,2 miljoen E2-kratten en meer dan 10.000 grote dozen die kunnen worden hergebruikt. Dit initiatief vermindert de behoefte aan primair en secundair verpakkingsmateriaal enorm. Kapotte kratten worden naar recyclebedrijven gebracht die er andere materialen van maken.

Hoewel eenmalige verpakkingen niet kunnen worden vermeden, streeft Vion ernaar om verpakkingsmateriaal te gebruiken dat geproduceerd wordt met efficiënt gebruik van grondstoffen, maar dat tevens voldoende bescherming biedt. Een deel van het verpakkingsmateriaal is gemaakt van papier in plaats van plastic om de productie van plastic afval terug te dringen. Diverse consumentenproducten worden verpakt in biologisch afbreekbaar plastic.



Vermijden van voedselverspilling

Het thema

Over het algemeen wordt een derde van het wereldwijd geproduceerde voedsel weggegooid. Voedselverspilling treedt op in de gehele keten en begint bij het verlies tijdens het oogsten, tijdens opslag en uiteindelijk bij de consument.

Vion's aanpak

Vion richt zich sterk op het voorkomen van verspilling van voedsel dat onder ons beheer is. Dit heeft geleid tot nagenoeg geen afval van dieren, omdat alle delen van het dier worden verwaard. Dierlijke bijproducten die niet bestemd zijn voor menselijke consumptie, worden gebruikt in diervoeder of voor andere doeleinden. Voedsel wordt echter vaak later in de keten verspild en tevens op huishoudelijk niveau vóór of na het koken.

Binnen Vion's managementsysteem voor voedselveiligheid spitsen we ons toe op het minimaliseren van microbiologische besmetting. Dit bevordert een langere houdbaarheid en stelt onze klanten in staat flexibeler te zijn in het verkopen van het vlees aan de consument. Om te voorkomen dat consumenten te grote porties voedsel koken, stimuleert Vion geschikte verpakkingsgrootten voor consumenten.

Daarnaast is Vion een voorstander van diepvriesproducten, aangezien de lange houdbaarheid van bevroren voedsel resulteert in minder verspilling. Vion Food Service is gespecialiseerd in diepvriesproducten en zorgt ervoor dat foodserviceprofessionals een gevarieerd aanbod en de flexibiliteit hebben om in te spelen op het aantal gasten en hun voorkeuren.



Afvalmanagement

Het thema

Het voorkomen van afval heeft de eerste prioriteit. Vervolgens moet het onvermijdelijke afval op de meest duurzame manier worden verwerkt.

Vion's aanpak

Vion heeft nagenoeg geen afval van dieren, omdat alle delen van het dier worden gevaloriseerd. Dierlijke bijproducten die niet bestemd zijn voor menselijke consumptie, worden gebruikt in diervoeder of voor andere doeleinden. De mest afkomstig uit de darmen van de geslachte dieren is een waardevol ingrediënt voor biogasproducenten. Vion biedt deze mest, die voorheen vaak ongebruikt bleef, aan aan geïnteresseerde biogasproducenten voor het opwekken van hernieuwbare energie.

Plastic en ander afval wordt vermeden waar mogelijk. Wanneer het toch onvermijdelijk is, wordt het afval gescheiden en verwerkt volgens de nationale wetgeving voor afvalverwerking van de productielanden in kwestie.



Duurzaam veevoer

Het thema

De productie en het gebruik van veevoer hebben invloed op de duurzaamheid van het vlees. Risicovolle gewassen, zoals soja, vereisen speciale aandacht. Sojaplantages kunnen in verband worden gebracht met ontbossing, verlies van biodiversiteit en overmatig watergebruik.

Vion's aanpak

Vion is een groot voorstander van gecertificeerde soja van Round Table Responsible Soy (RTRS). Aan de RTRS-certificering zijn strikte eisen over het behoud van natuurlijke bossen en andere natuurlijke grondstoffen verbonden. Alle varkens van Vion's Good Farming Star-concept worden gevoerd met RTRS-gecertificeerde soja.

We zijn tevens voorvechter van een efficiënt gebruik van dierlijke eiwitten in veevoer en de heracceptatie van veilige dierlijke bijproducten die niet geschikt zijn voor menselijke consumptie. Dit zijn zeer waardevolle grondstoffen voor het veevoer van varkens en pluimvee. Lokaal beschikbare eiwitten die niet geschikt zijn voor menselijke consumptie, kunnen een belangrijke rol spelen als voedingsbestanddelen voor varkensvoer.



Biodiversiteit

Het thema

Een aanzienlijk deel van de runderen komt uit gebieden waar natuurbehoud, inclusief biodiversiteit, een belangrijk thema is.

Vion's aanpak

Binnen de biologische productie is het veelal verboden om insecticiden te gebruiken, wat duidelijk positief bijdraagt aan de biodiversiteit. Zie het materiële thema 'Biologisch' voor meer informatie.

Zowel in Duitsland als Nederland haalt Vion runderen uit gebieden waar natuurbehoud hoog op de agenda staat. In de bergen van Zuid-Duitsland (Beieren) en op de weiden van de Waddenzee, een regio die op de Unesco werelderfgoedlijst staat, kunnen de runderen in harmonie met de unieke flora en fauna grazen.

Natuurbehoud wordt actief gepromoot door de veehouders in deze regio's en Vion maakt het voor de afzetmarkt inzichtelijk dat dit specifieke rundvlees afkomstig is uit deze prachtige regio's. Via transparantie in de keten kan Vion het bewustzijn van de consument vergroten over deze unieke Europese regio's.

Bijlagen



Over dit rapport

Dit rapport is opgesteld conform de GRI Standards Core-optie. De inhoud van het rapport werd bepaald door de meeste aandacht te geven aan de materiële MVO-thema's. We leggen hier uit hoe we de vier grondslagen voor de verslaggeving geïmplementeerd hebben bij het bepalen van de inhoud van het rapport.

Betrokkenheid van stakeholders

Tijdens het bepalen van de materiële thema's en de inhoud van het rapport, hebben we rekening gehouden met de belangen van onze stakeholders. Deze belangen zijn ons welbekend, omdat wij onze stakeholders betrekken bij onze reguliere activiteiten. Eén van de belangrijkste elementen is continue monitoring van de voorkeuren van consumenten. Daarnaast houden we de media in de gaten en werken we samen met wetenschappelijke instanties. Om de dialoog te starten en om van elkaar te leren, organiseert Vion stakeholdergesprekken en neemt het deel aan rondetafelgesprekken. Daarnaast geven wij specifieke stakeholders de kans om onderwerpen aan te snijden in interviews voor ons driemaandelijks Duitse tijdschrift voor veehouders 'proAgrar'. Zie pagina 24 en de bijlage 'Stakeholderengagement' voor meer informatie over de betrokkenheid van onze stakeholders.

Duurzaamheidscontext

In het geval de informatie voorhanden is, geven we onze prestatie weer in een breder duurzaamheidskader. Dit doen we voor een aantal economische, sociale en milieuthema's. Enkele voorbeelden zijn:

- We hebben redenen aangedragen voor het feit dat meer dierenwelzijn een negatieve invloed kan hebben op de ecologische voetafdruk;
- We leggen de rol van vlees in een gezond voedingspatroon uit;

- We laten zien hoeveel duurzame energie wij gebruiken in vergelijking met de nationale gemiddelden;
- Wat betreft onze indirecte economische impact, geven we het aantal van onze dierenleveranciers procentueel weer ten opzichte van het totale aantal varkens- en rundveehouders in onze productielanden.

Materialiteit

Met het oog op de impact die wij als Vion zelf of via onze supply chain hebben, hebben we een lijst met relevante MVO-thema's voor Vion samengesteld. Om de materiële thema's vast te stellen uit alle relevante thema's, voerden we een materialiteitsanalyse uit in samenwerking met vertegenwoordigers van verschillende afdelingen. De invloed van een MVO-thema op de beslissingen en meningen van stakeholders is beoordeeld aan de hand van bestaande informatie over stakeholders. De impact van Vion op een bepaald thema is gebaseerd op de actuele of potentiële impact die Vion heeft of kan hebben. Zie pagina 30 t/m 32 voor meer informatie over onze materialiteitsanalyse en de resultaten ervan.

Volledigheid

Vion's managementaanpak en prestaties op de materiële MVO-thema's krijgen de meeste aandacht in dit rapport, omdat deze thema's zorgen voor de grootste impact van Vion. Daarnaast voegden we ook een korte samenvatting toe over onze aanpak van de minder materiële thema's, omdat we ons ervan bewust zijn dat een bepaald thema dat als minder belangrijk is beoordeeld, toch van groot belang kan zijn voor sommige stakeholders. We nodigen onze stakeholders uit te reageren op ons rapport en om hun verwachtingen met ons te delen via hun vaste contactpersoon of via csr@vionfood.com. Wat betreft de impact hielden we niet alleen rekening met de impact in de rapportageperiode, maar ook de mogelijke toekomstige impact. De afbakening van ieder MVO-thema is gebaseerd op waar de impact van dat thema zich voordoet en waar Vion over kan rapporteren.

Onze organisatie van MVO

We hebben een MVO-kernteam samengesteld dat bestaat uit managers van de afdeling communicatie en quality assurance, de drie business units, de CEO en een externe adviseur. De door het MVO-kernteam voorgedragen voorstellen voor de MVO-strategie, inclusief de materialiteitsmatrix en het plan van aanpak voor de materiële thema's, werden goedgekeurd door het executive committee en door de raad van commissarissen. De raad van commissarissen had geen inhoudelijke opmerkingen. De CEO heeft de eindverantwoordelijkheid over de MVO-strategie en de resultaten ervan.

Voor het rapporteren van de resultaten van onze materiële thema's, hebben we een KPI-dashboard ontwikkeld. Dit dashboard bevat alle KPI's op het gebied van MVO waarover we informatie kunnen verstrekken en een aantal KPI's waarbij we doelen voor onszelf hebben gesteld. Deze doelen werden gesteld in samenwerking met de verantwoordelijke afdelingen, het MVO-kernteam en het executive committee. Om onze voortgang op deze doelen te volgen, hebben we de ambitie om intern enkele keren per jaar over de resultaten te rapporteren en deze met het executive committee te bespreken. Indien er sprake is van achterblijvende resultaten, zal het executive committee beslissen of er meer middelen vrij worden gemaakt om de doelen te halen of dat we de doelen moeten bijstellen.

De gegevens die over de materiële thema's in dit rapport staan, zijn samengesteld door de verantwoordelijke afdelingen. Zij zijn verantwoordelijk voor de managementaanpak, inclusief de concrete acties die zijn of moeten worden ondernomen en de resultaten op deze thema's. Het MVO-kernteam heeft het proces en de samenstelling van dit rapport aangestuurd. Dit eindrapport is positief beoordeeld door de raad van commissarissen en goedgekeurd door het executive committee.

1000-man quota	Het aantal ongevallen op het werk dat leidt tot een verzuim van minimaal drie kalenderdagen of tot de dood, op basis van 1000 fulltime werknemers.
Afbakening	Beschrijving van waar de impact van een materieel thema plaatsvindt en wat de betrokkenheid van de organisatie is bij deze impact.
Aminozuren	Een groot deel van onze cellen, spieren en weefsel bestaat uit aminozuren. Aminozuren worden in ons lichaam gebruikt voor de aanmaak van eiwitten. Aminozuren vormen verbindingen en maken langere ketens. Deze lange ketens van aminozuren worden eiwitten genoemd.
Beloning	Basissalaris plus aanvullende bedragen die aan een werknemer worden uitgekeerd.
Broeikasgas	Gas dat bijdraagt aan het broeikaseffect door absorptie van infrarode straling.
Certificering door derden	Certificering door een externe onafhankelijke partij.
Certificering door een niet-onafhankelijke	Certificering door bijvoorbeeld een klant of een partij die niet onafhankelijk is in de keten.
Directe (scope 1) uitstoot van broeikasgassen	Uitstoot van broeikasgassen door bronnen die in eigendom zijn of onder zeggenschap staan van de organisatie.
Duurzame ontwikkeling/duurzaamheid	Ontwikkeling die voldoet aan de huidige behoeften zonder dat hierbij de mogelijkheid van toekomstige generaties om te voorzien in hun behoeften wordt aangetast.
Energie-intensiteit	Absoluut energieverbruik gedeeld door het productievolume.
Extern verkocht volume	Het totaal volume aan vlees en bijproducten dat aan externe klanten wordt verkocht. Interne verkoop binnen divisies wordt buiten beschouwing gelaten.
Hernieuwbare energiebron	Energiebron die in een kort tijdsbestek kan worden vernieuwd via ecologische cycli of landbouwprocessen.
Indirecte energie (scope 2) uitstoot van broeikasgassen	Uitstoot die ontstaat als gevolg van het opwekken van de ingekochte of verkregen elektriciteit, verwarming, koeling en stoom die door een organisatie wordt verbruikt.
Inleenkracht	Flexwerkers die worden ingehuurd via uitzendbureaus.
KPI (Kritische Prestatie Indicator)	Een kwantificeerbare maat die wordt gebruikt om onze prestatie te evalueren.
Letsel	Een al dan niet dodelijke verwonding die voortkomt uit werkzaamheden of tijdens het werk ontstaat.
Locatiegebaseerd	Voor de uitstoot van CO ₂ gebruiken we de gemiddelde emissiefactor van de energie in het land waar het materiaal wordt ingekocht/geproduceerd.
Lost day rate	Het aantal verloren dagen door letsel, met een afwezigheid van minstens één geplande werkdag op alle productielocaties gedeeld door het totaal aantal medewerkers (eigen medewerkers en flexmedewerkers).
Lost time injuries	Verwondingen met als gevolg afwezigheid van ten minste één geplande werkdag.
Managementaanpak	Verhalende beschrijving over de manier waarop Vion zijn materiële thema's en de bijbehorende impact beheert.
Materieel thema	Thema waarop Vion significante economische, sociale en/of milieu-impact heeft en dat aanzienlijke invloed heeft op de beoordelingen en beslissingen van onze stakeholders.
Maximum Residue Limit (MRL)	De maximale wettelijk toegestane hoeveelheid residu. Dit kan het residu van een milieuverontreinigende stof zijn, zoals lood, of het residu van een gewasbeschermingsmiddel of dierbeschermingsmiddel.
Niet-hernieuwbare energiebron	Een energiebron die niet kan worden vernieuwd, opnieuw geproduceerd, verbouwd of gegenereerd in een kort tijdsbestek via ecologische cycli of landbouwprocessen.
Scope van uitstoot van broeikasgassen	Classificatie van de operationele grenzen waarbinnen de uitstoot van broeikasgassen kan plaatsvinden.
Slachtgewicht	Het gewicht van het karkas na het slachten, zonder bloed en huid.
Stakeholder	Een entiteit of persoon van wie redelijkerwijs kan worden verwacht dat de activiteiten, merken, producten en diensten van Vion er een aanzienlijk effect op hebben, of van wiens acties kan worden verwacht dat ze effect hebben op de mogelijkheid van Vion om succesvol zijn strategieën te implementeren en zijn doelen te bereiken.
Vermindering van energieverbruik	Hoeveelheid energie die niet langer wordt gebruikt of nodig is voor het uitvoeren van dezelfde processen of taken.
Verzuimpercentage	Het daadwerkelijke aantal doorbetaalde verzuimdagen (de eerste zes weken van elke ziekteperiode) uitgedrukt in percentage van het totale aantal ingeroosterde dagen door deze werknemers in dezelfde periode. In de berekening nemen we alleen onze eigen werknemers en geen flexmedewerkers mee.
Werknemer	Iemand die een arbeidsrelatie met de organisatie heeft in overeenstemming met de nationale wetgeving.

Financiële gegevens

Kerncijfers

Bedragen in miljoenen euro

	2018	2017	2016
Resultaat			
Omzet	4.670,2	5.070,0	4.758,9
Genormaliseerde EBITDA ¹	60,5	64,0	61,0
Bedrijfsresultaat voor rente en belastingen	16,8	23,5	30,3
Resultaat boekjaar	10,2	21,8	38,8
Kasstroom			
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	90,0	39,1	6,2
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten	-58,5	-61,5	-66,4
Balans			
Groepsvermogen	448,2	446,1	427,8
Balanstotaal	987,7	1.007,9	1.018,1
Netto schuld ²	35,1	50,0	17,7

Algemene informatie

De financiële gegevens zoals weergegeven in dit MVO-rapport, bestaande uit de kerncijfers, de geconsolideerde winst- en verliesrekening, de geconsolideerde balans, het geconsolideerd overzicht van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten en het geconsolideerd kasstroomoverzicht is ontleend aan het jaarverslag 2018 van Vion Holding N.V.

Vion Holding N.V. stelt de geconsolideerde jaarrekening op in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie. De financiële gegevens in dit rapport dienen in combinatie met het jaarverslag 2018 van Vion Holding N.V. te worden gelezen.

	2018	2017	2016
Ratios			
Toegevoegde waarde in % van de omzet ³	24,6%	21,6%	22,0%
Personeelskosten in % van de omzet	12,3%	10,9%	10,5%
Genormaliseerde EBITDA ¹ in % van de omzet	1,3%	1,3%	1,3%
Genormaliseerde EBITDA ¹ in % van de toegevoegde waarde	5,3%	5,9%	5,8%
Solvabiliteit	45,4%	44,3%	42,0%
Rentabiliteit gemiddeld geïnvesteerd vermogen ⁴	3,2%	4,9%	6,0%
Werknemers			
Aantal werknemers (fte's) per jaareinde	4.558	4.386	4.262
Aantal werknemers (fte's) inclusief werknemers op inhuurbasis per jaareinde	11.929	11.925	12.505
Gemiddeld aantal werknemers (fte's)	4.497	4.310	4.210
Gemiddeld aantal werknemers (fte's) inclusief werknemers op inhuurbasis	11.876	11.839	11.507

¹ Exclusief bijzondere waardeverminderingen, reorganisatiekosten, acquisitiekosten en boekresultaat van de verkoop en desinvestering van groepsmaatschappijen

² Totaal langlopende en kortlopende rentedragende schulden, overige langlopende financiële verplichtingen, verminderd met liquide middelen

³ Omzet verminderd met grond- en hulpstoffen als percentage van de omzet

⁴ Genormaliseerd bedrijfsresultaat voor rente en belastingen gedeeld door het gemiddeld geïnvesteerd vermogen (immateriële activa, materiële vaste activa, vastgoedbeleggingen, werkkapitaal exclusief rentedragende schulden)

De geconsolideerde jaarrekening van Vion Holding N.V. en zijn dochterondernemingen over het boekjaar dat eindigde op 31 december 2018 werd na de goedkeuring door de raad van commissarissen op 14 maart 2019 gepubliceerd door de raad van bestuur. De jaarrekening zal ter vaststelling aan de algemene vergadering van aandeelhouders worden voorgelegd.

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

(in duizenden euro)

	2018	2017
Voortgezette activiteiten		
Verkoop van goederen	4.640.229	5.062.348
Dienstverlening	29.932	7.654
Opbrengsten uit contracten met klanten	4.670.161	5.070.002
Overige bedrijfsopbrengsten	8.568	22.156
Grond- en hulpstoffen	3.521.792	3.976.704
Uitbesteed werk en externe kosten	517.749	489.816
Personeelskosten	573.470	551.598
Afschrijvingen en amortisatie	41.478	36.142
Bijzondere waardevermindering van vaste activa	698	825
Overige bedrijfskosten	6.741	13.529
Totaal bedrijfskosten	4.661.928	5.068.614
Bedrijfsresultaat voor rente en belastingen	16.801	23.544
Financiële lasten	-5.399	-6.875
Financiële baten	370	130
Resultaat niet-geconsolideerde deelnemingen en joint ventures	1.275	1.217
Resultaat voor belastingen uit voortgezette activiteiten	13.047	18.016
Winstbelasting, baten/(lasten)	-2.864	3.833
Resultaat voor het jaar	10.183	21.849
Toe te rekenen aan:		
Aandeelhouders van de moedermaatschappij	7.941	20.122
Minderheidsaandeelhouders	2.242	1.727
Totaal	10.183	21.849

Geconsolideerd overzicht van de totale gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

(in duizenden euro)

	2018	2017
Winst voor het jaar	10.183	21.849
Niet-gerealiseerde resultaten		
Niet-gerealiseerde resultaten welke in latere perioden naar het resultaat dienen te worden geherrubriceerd (na belastingen):		
Valutaomrekeningsverschillen op buitenlandse activiteiten	61	-2
Bruto (verlies)/winst op cash flow hedges	-1.790	1.141
Netto niet-gerealiseerde winsten/(verliezen) welke in latere perioden dienen te worden geherrubriceerd naar het resultaat	-1.729	1.139
Niet-gerealiseerde resultaten welke in latere perioden niet naar het resultaat dienen te worden geherrubriceerd (na belastingen):		
Actuariële resultaten op toegezegd-pensioenregelingen	805	724
Netto niet-gerealiseerde winsten welke in latere perioden niet worden geherrubriceerd naar het resultaat	805	724
Niet-gerealiseerde winsten/(verliezen) voor het jaar, na belastingen	-924	1.863
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten voor het jaar, na belastingen	9.259	23.712
Toe te rekenen aan:		
Aandeelhouders van de moedermaatschappij	7.017	21.985
Minderheidsaandeelhouders	2.242	1.727
Totaal	9.259	23.712

Geconsolideerde balans*(in duizenden euro)*

Activa	2018	2017
Vaste activa		
Materiële vaste activa	307.212	289.256
Vastgoedbeleggingen	1.287	1.450
Immateriële activa	57.525	49.974
Investerings in niet-geconsolideerde deelnemingen en joint ventures	6.734	10.094
Overige financiële vaste activa	3.639	4.011
Latente belastingvorderingen	29.923	32.456
Totaal vaste activa	406.320	387.241
Vlottende activa		
Vorraden	173.408	176.656
Handelsdebiteuren en overige vorderingen	388.747	414.830
Vooruitbetalingen	11.497	4.348
Overige financiële vlottende activa	1.143	2.095
Te vorderen winstbelastingen	445	165
Liquide middelen	6.139	20.858
Assets held for sale	29	1.714
Totaal vlottende activa	581.408	620.666
Totaal activa	987.728	1.007.907

Groepsvermogen en passiva	2018	2017
Groepsvermogen		
Geplaatst kapitaal	2.285	2.285
Agioreserve	372.716	372.716
Wettelijke reserves	21.177	20.593
Winstreserves	29.194	18.804
Resultaat boekjaar	7.941	20.122
Eigen vermogen	433.313	434.520
Minderheidsbelangen	14.905	11.616
Totaal groepsvermogen	448.218	446.136
Langlopende schulden		
Rentedragende schulden	16.184	16.141
Overige langlopende financiële verplichtingen	2.989	1.080
Voorzieningen	854	1.571
Netto verplichtingen inzake toegezegd-pensioen-regelingen	127.284	133.414
Latente belastingverplichtingen	6	8
Totaal langlopende schulden	147.317	152.214
Kortlopende schulden		
Handelscrediteuren en overige schulden	354.384	345.604
Rentedragende schulden	22.033	53.656
Overige kortlopende financiële verplichtingen	6.668	5.086
Contractverplichtingen	4.719	–
Te betalen winstbelastingen	2.126	2.566
Voorzieningen	2.263	2.645
Totaal kortlopende schulden	392.193	409.557
Totaal passiva	539.510	561.771
Totaal groepsvermogen en passiva	987.728	1.007.907

Geconsolideerd kasstroomoverzicht*(in duizenden euro)*

	2018	2017
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat voor belastingen	13.047	18.016
Aanpassingen om winst voor belastingen aan te sluiten op de netto kasstromen		
Afschrijving en bijzondere waardevermindering materiële vaste activa	35.838	33.190
Afschrijving en bijzondere waardevermindering vastgoedbeleggingen	163	251
Amortisatie en bijzondere waardevermindering immateriële activa	6.176	3.527
Winst op verkoop van materiële vaste activa	-1.019	-12.802
Financiële baten	-370	-130
Financiële lasten	4.509	6.351
Netto valuta-omrekeningsverschillen	890	524
Aandeel in resultaat van niet-geconsolideerde deelnemingen en joint ventures	-1.275	-1.217
Mutatie voorzieningen, pensioenen en subsidies	-8.147	-7.852
Aanpassingen werkkapitaal:		
(Toename)/afname in handelsdebiteuren, overige vorderingen en vooruitbetalingen	31.809	28.085
(Toename)/afname van de voorraden	11.147	-18.677
Toename/(afname) in handelscrediteuren en overige schulden	795	-5.193
	93.563	44.073
Renteontvangsten	583	921
Rentebetalingen	-3.757	-5.716
Betaalde winstbelasting	-366	-214
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	90.023	39.064

2018 2017

Kasstroom uit investeringsactiviteiten

Opbrengsten uit verkoop van materiële vaste activa	3.097	14.724
Investerings in materiële vaste activa	-52.363	-68.026
Investerings in vastgoedbeleggingen	-2.147	-2.649
Investerings in immateriële activa	-6.739	-8.600
Ontwikkelingskosten	-	9.937
Opbrengsten uit de verkoop van financiële vaste activa	-551	-6.922
Dividend ontvangen van deelnemingen, niet-geconsolideerde deelnemingen en joint ventures	227	-

Nettokasstroom uit investeringsactiviteiten	-58.477	-61.536
--	----------------	----------------

Kasstroom uit financieringsactiviteiten

Ontvangsten uit leningen	-32.640	-4.231
Terugbetaling van leningen	-	3.152
Ontvangsten uit niet-bancaire schulden	-88	-
Terugbetaling van niet-bancaire schulden	-1.842	-15.370
Dividend betaald aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-9.500	-
Dividend betaald aan minderheidsbelangen	-2.318	-2.643

Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	-46.388	-19.092
--	----------------	----------------

Netto afname liquide middelen	-14.841	-41.564
Netto valuta-omrekeningsverschillen	122	-92
Liquide middelen per 1 januari	20.858	62.514

Liquide middelen per 31 december	6.139	20.858
---	--------------	---------------

Bestuurs- en organisatiestructuur



Eigendom

Stichting Administratiekantoor SBT, de enige aandeelhouder van Vion, is een administratiekantoor dat certificaten van aandelen heeft uitgegeven aan NCB-Ontwikkeling, dat optreedt als het beleggingsfonds van ZLTO. ZLTO is een vereniging voor ondernemers die in de landbouwsector werken en heeft circa 14.500 leden in Noord-Brabant, Zeeland en het zuidelijke deel van Gelderland.



Rechtsvorm en corporate governance

Vion Holding N.V. is een naamloze vennootschap naar Nederlands recht met een tweelaags bestuursmodel. Omdat Vion niet beursgenoteerd is, is het niet gebonden aan de Nederlandse Corporate Governance Code. Desondanks heeft Vion ervoor gekozen om vrijwillig de principes en best practice-bepalingen van de Nederlandse Corporate Governance Code toe te passen.



Organisatiestructuur

Er waren geen belangrijke veranderingen wat betreft de structuur van de organisatie of eigendom ervan in 2018. De raad van bestuur van Vion bestaat uit de chief executive officer (CEO) en de chief financial officer (CFO). De raad van bestuur wordt ondersteund door een executive committee. Het executive committee bestaat uit de CEO, CFO, de HR-directeur en de chief operating officers (COO's) van de divisies Pork, Beef en Food Service en andere belangrijke door de raad van bestuur benoemde bestuurders. Het executive committee wordt geleid door de CEO.

De raad van bestuur is eindverantwoordelijk voor de acties en beslissingen van het executive committee en het algemene management van Vion, ook als het gaat om besluiten omtrent alle MVO-thema's. De raad van bestuur wordt gecontroleerd en geadviseerd door de raad van commissarissen, ook aangaande de MVO-thema's.

De raad van bestuur en de raad van commissarissen leggen verantwoording af aan Vion's algemene vergadering van aandeelhouders.



Onze medewerkers

In 2018 telde Vion 5.218 medewerkers en 7.487* flexmedewerkers die samenwerkten om Vion's succes verder uit te bouwen. Het aantal flexwerkers is behoorlijk groot en dat komt voornamelijk door de noodzaak van operationele flexibiliteit. Onze flexmedewerkers werken voornamelijk in de productie, zoals slachten, uitbenen, verpakken en schoonmaak.

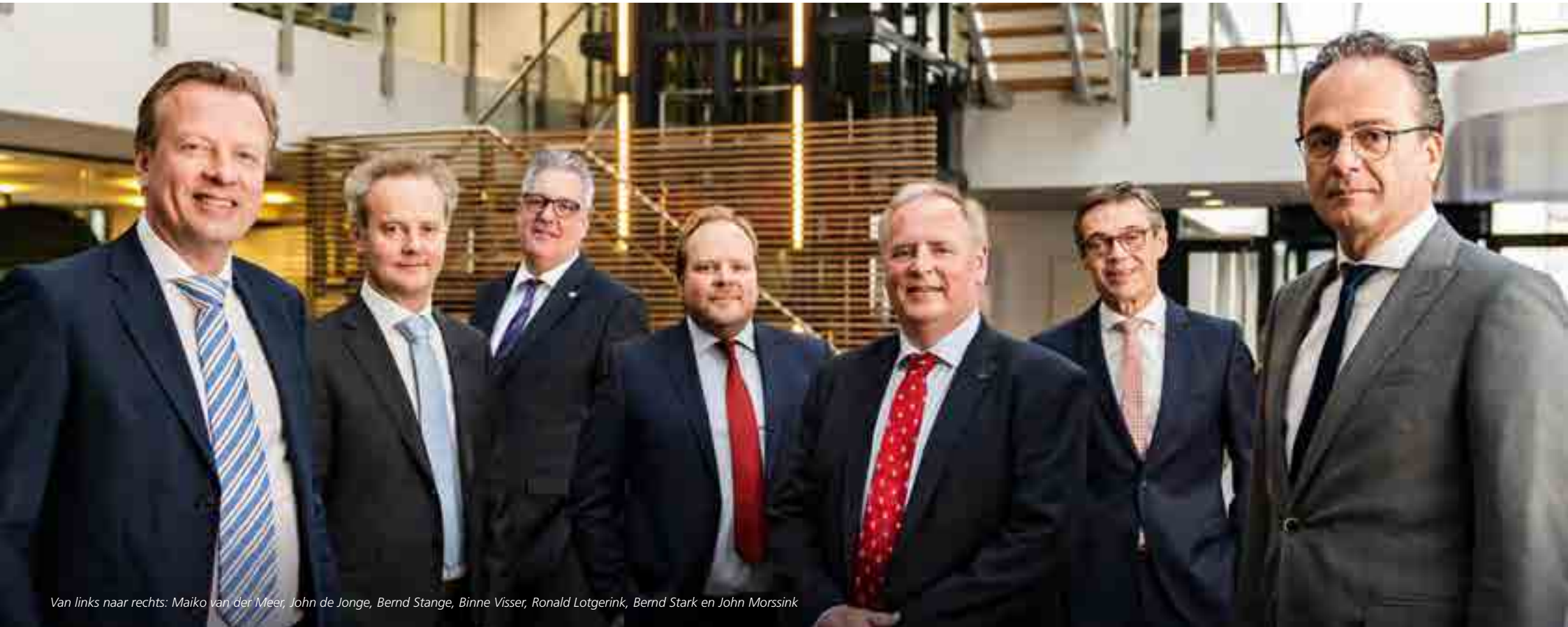
Ongeveer een kwart van onze medewerkers werkt parttime. Door de aard van onze productieprocessen, is het merendeel van de medewerkers man. Ongeveer een kwart van onze medewerkers is vrouw.

Zie de bijlage 'Medewerkers en flexmedewerkers'.

* Gemiddeld totale aantal medewerkers in fte's: 11.900.

Raad van bestuur en executive committee

De raad van bestuur van het bedrijf bestaat uit Ronald Lotgerink (CEO) en John Morssink (CFO).
De executive committee bestaat verder uit John de Jonge (COO Pork), Maiko van der Meer (CCO Pork), Bernd Stange (COO Beef) en Binne Visser (HR Director).



Van links naar rechts: Maiko van der Meer, John de Jonge, Bernd Stange, Binne Visser, Ronald Lotgerink, Bernd Stark en John Morssink

De manier waarop wij zakendoen

Onze kernwaarden

We hebben vijf kernwaarden benoemd die we zien als onderdeel van ons DNA.



Transparantie

Transparantie is een kernwaarde die niet heel gebruikelijk is in onze industrie. Wij willen het voortouw nemen binnen deze industrie wat betreft transparantie. Daarom nemen wij de eerste initiatieven om op een nieuwe manier open te zijn en informatie te verstrekken. Zo publiceren we de resultaten van audits en andere rapporten op onze website. We verplichten onszelf om volledig mee te werken indien gevraagd en staan altijd open voor bezoeken en discussies.



Ambitie

We erkennen dat we op veel gebieden onze prestaties kunnen verbeteren en we hebben de ambitie om dat jaar na jaar te doen. De belangrijkste verbeterpunten zijn winstgevendheid, innovatie en differentiatie.



Kwaliteit

Onze gehele keten en productie is gericht op het leveren van de hoogste kwaliteitsstandaarden. Vion streeft ernaar om een toonaangevende positie te hebben wat betreft de controle van (micro)biologische, chemische en fysische gevaren in zijn producten.

Vion verwacht dezelfde hoge veiligheids- en kwaliteitsstandaarden van zijn leveranciers. Naast voedselveiligheid zijn ook andere eigenschappen van Vion's producten voor consumenten van groot belang, zoals gebruiksvriendelijkheid, smaak, kleur en het aroma van de producten. De continue verbetering van onze producten wat deze eigenschappen betreft, bijvoorbeeld door middel van onderzoek en ontwikkeling, is van groot belang.



Duurzaamheid

De productie van vlees vereist meer natuurlijke grondstoffen dan sommige andere voedingsmiddelen. Dit moet echter wel gerelativeerd worden gezien de hoge voedingswaarde van vlees. Desalniettemin is het onze plicht om vooruitgang te boeken op alle belangrijke duurzaamheidsaspecten. Daarom hebben wij duurzaamheid onderdeel gemaakt van ons DNA. Van alle medewerkers wordt verwacht dat ze in overeenstemming met onze MVO-strategie en -ambities handelen. Wij stimuleren onze medewerkers om te denken en te praten over MVO en de dilemma's waar ze tegenaan lopen bij het nemen van beslissingen. In onze interne communicatiemiddelen, zoals de Vion-app, het personeelsblad, teambijeenkomsten en town hall-bijeenkomsten schenken we aandacht aan verschillende MVO-thema's. We stimuleren onze medewerkers om MVO-thema's extern te bespreken en om terugkoppeling te vragen.



Trots

We zijn trots op de essentiële rol die ons bedrijf speelt in de voedselindustrie. We zijn ons ervan bewust dat vlees een onderwerp is van maatschappelijke discussies en we deïnen daar niet voor terug. Integendeel: we dragen bij aan deze discussies en we hebben ons voorgenomen om een toonaangevend bedrijf te zijn dat oplossingen biedt voor deze thema's.

De manier waarop wij zakendoen

Onze bedrijfsprincipes

Bij het zakendoen laten we ons leiden door de zes bedrijfsprincipes. We vragen al onze medewerkers om deze principes in praktijk te brengen.



Economische grondbeginselen

Winstgevendheid is essentieel om aan alle verantwoordelijkheden die we hebben te kunnen voldoen en om de continuïteit van ons bedrijf te waarborgen. Vion concurreert op internationale schaal en beoogt een leidende en/of unieke positie te bekleden in de markt. Ondernemerschap, een marktgeoriënteerde aanpak, efficiëntie en effectiviteit zijn essentieel voor ons succes.



Dierenwelzijn en -gezondheid

Gezonde en veilige dierlijke producten kunnen alleen afkomstig zijn van gezond vee. Vion hecht zowel belang aan het welzijn en de gezondheid van het vee, die zeer nauw met elkaar verbonden zijn, als aan de integriteit van de dieren. Om die reden stimuleert Vion maatregelen die gericht zijn op het verbeteren van het dierenwelzijn. Vion is tevens toegewijd aan het ethisch verantwoord behandelen van dieren aan de hand van wetenschappelijk onderbouwde richtlijnen. Dit wordt ook verwacht van de veehouders, tussenpersonen en de veevervoerders in de keten.



Integriteit

Correct ethisch gedrag, oprechtheid, betrouwbaarheid en integriteit zijn de leidende principes voor Vion in alle aspecten van zijn handelswijze. Het bedrijf verwacht tevens dat al zijn partners dezelfde waarden hebben. Alle transacties moeten nauwkeurig en correct verantwoord zijn in overeenstemming met de voorgeschreven procedures en volledig beschikbaar zijn voor externe audits.



Menselijk kapitaal

Vion is zich er volledig van bewust dat succes voor een groot deel afhankelijk is van de toewijding en het welzijn van zijn medewerkers. Onze medewerkers worden beschouwd als de belangrijkste activa van het bedrijf. Vion biedt zijn medewerkers goede en stimulerende arbeidsvoorwaarden, moedigt hun ontwikkeling aan en maakt het voor hen mogelijk om hun talenten in te zetten. Vion investeert in de bijscholing en training van zijn medewerkers en biedt een veilige en gezonde werkomgeving.



Maatschappelijke betrokkenheid

Vion draagt bij aan de verbetering van de kwaliteit van leven en gedraagt zich als een goede burger binnen de gemeenschappen waarin het bedrijf actief is.



Naleving

Vion streeft ernaar om te voldoen aan alle internationale normen, wetgeving en reguleringen in elk land waarin het bedrijf actief is, inclusief de UN Guiding Principles on Business and Human Rights en de OESO-richtlijnen.

De manier waarop wij zakendoen

Onze gedragscode en klokkenluidersregeling

We hebben strikte procedures voor onze werknemers, inclusief alle ingehuurd medewerkers.



Gedragscode

De bedrijfsprincipes en kernwaarden van Vion zijn vastgelegd in een gedragscode. In 2016 is de gedragscode samen met de klokkenluidersregeling geheel herzien.

In 2017 werd de gedragscode aangepast met de opname van dierenwelzijn, voedselveiligheid en productintegriteit als afzonderlijke onderdelen en een verduidelijkte definitie van onze medewerkers waartoe ook alle ingehuurd medewerkers behoren.

Aan het begin van 2018 communiceerden we de herziene gedragscode samen met onze klokkenluidersregeling en onze aanpak van informatiebeveiliging, bescherming van persoonsgegevens en fraudebestrijding in een nieuwe versie van onze zogenaamde Good Business Practice Guide, waarvan elke werknemer een exemplaar ontving.



Klokkenluidersregeling

In 2018 zijn er in totaal twee meldingen gedaan in het kader van de klokkenluidersregeling (2017: 8). Eén had betrekking op personeelszaken. De andere ging over vermeende schending van de gedragscode door diefstal van producten.

In 2018 hebben we opnieuw, noch meldingen van corruptie, noch van omkoping binnengekregen. Ons beleid inzake bewezen corruptie of omkoping is dat de betreffende werknemer op staande voet wordt ontslagen.

Het doel van de klokkenluidersregeling van Vion is het bevorderen van de naleving van wetgeving, integriteit in financieel management, een gezondere en veiligere werkomgeving en effectieve corporate governance. We willen iedere werknemer van Vion de gelegenheid geven een melding te doen zonder het risico op vergelding en met de verzekering dat alle meldingen vertrouwelijk worden behandeld en meteen worden onderzocht. Naast de mogelijkheid tot een directe melding aan het management, HR of de raad van bestuur kunnen medewerkers contact opnemen met de klokkenluiderslijn die door een externe dienstverlener wordt beheerd. Medewerkers hebben hierdoor de mogelijkheid om anoniem een melding te doen.

Werknemers en flexmedewerkers (aantal medewerkers)

OVER
VION

VION'S
OMGEVING

VION'S
WAARDECREATIE-
STRATEGIE

MVO-THEMA'S

Vion	2016	2017	2018
Totaal aantal eigen werknemers en werknemers op inhuurbasis	12.388	13.445	12.705
Totaal aantal eigen werknemers Vion met een vast contract	4.122	4.392	4.565
• Mannelijk	3.210	3.344	3.427
• Vrouwelijk	912	1.048	1.138
Totaal aantal eigen werknemers Vion met een tijdelijk contract	534	570	653
• Mannelijk	357	362	423
• Vrouwelijk	177	208	228
Totaal aantal fulltime werknemers	3.456	4.013	4.114
Mannelijk	2.874	3.271	3.351
Vrouwelijk	582	742	763
Totaal aantal parttime werknemers	1.201	949	1.104
• Mannelijk	693	429	498
• Vrouwelijk	507	520	606
% van het totaal aantal werknemers dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt	94,2%	92,5%	90,8%
Aantal werknemers dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt	4.290	4.495	4.736
Totaal aantal werknemers op inhuurbasis	7.732	8.483	7.487
• Mannelijk	n.v.t.	n.v.t.	0
• Vrouwelijk	n.v.t.	n.v.t.	0
% van het totaal aantal werknemers op inhuurbasis dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt	47,9%	55,4%	47,4%
Aantal werknemers op inhuurbasis dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt	3.706	4.696	3.550

Vion Nederland	2016	2017	2018
Totaal aantal eigen werknemers en werknemers op inhuurbasis	5.444	6.323	5.536
Totaal aantal eigen werknemers Vion met een vast contract	1.772	1.852	1.929
• Mannelijk	1.358	1.408	1.452
• Vrouwelijk	414	444	477
Totaal aantal eigen werknemers Vion met een tijdelijk contract	228	214	256
• Mannelijk	115	100	143
• Vrouwelijk	113	114	113
Totaal aantal fulltime werknemers	1.447	1.474	1.569
Mannelijk	1.237	1.251	1.321
Vrouwelijk	210	223	248
Totaal aantal parttime werknemers	553	592	616
• Mannelijk	236	251	273
• Vrouwelijk	317	341	343
% van het totaal aantal werknemers dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt	100%	96,1%	96,1%
Aantal werknemers dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt	2.000	1.985	2.100
Totaal aantal werknemers op inhuurbasis	3.444	4.257	3.351
• Mannelijk	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
• Vrouwelijk	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Vion Nederland	2016	2017	2018
% van het totaal aantal werknemers op inhuurbasis dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt	100%	98,8%	98,5%
Aantal werknemers op inhuurbasis dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt	3.444	4.206	3.301

Vion Duitsland	2016	2017	2018
Totaal aantal eigen werknemers en werknemers op inhuurbasis	6.944	7.018	7.169
Totaal aantal eigen werknemers Vion met een vast contract	2.350	2.437	2.636
• Mannelijk	1.852	1.878	1.975
• Vrouwelijk	498	559	661
Totaal aantal eigen werknemers Vion met een tijdelijk contract	306	355	397
• Mannelijk	242	261	280
• Vrouwelijk	64	94	117
Totaal aantal fulltime werknemers	2.009	2.442	2.545
Mannelijk	1.637	1.962	2.030
Vrouwelijk	372	480	515
Totaal aantal parttime werknemers	648	350	488
• Mannelijk	457	177	225
• Vrouwelijk	190	173	263
% van het totaal aantal werknemers dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt	86,2%	89,9%	86,9%
Aantal werknemers dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt	2.290	2.510	2.636
Totaal aantal werknemers op inhuurbasis	4.288	4.226	4.136
• Mannelijk	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
• Vrouwelijk	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
% van het totaal aantal werknemers op inhuurbasis dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt	6,1%	11,6%	6,0%
Aantal werknemers op inhuurbasis dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt	262	490	249

In 2018 hadden we 105 extra werknemers in onze verkoopondersteunende kantoren buiten Nederland en Duitsland.

De flexmedewerkers werken voornamelijk in de productie, zoals slachten, uitbenen, verpakken en schoonmaakprocessen. Het aantal flexwerkers is behoorlijk groot en dat komt door de noodzaak voor operationele flexibiliteit alsook vanwege de kosten voor ons operationele personeel.

Gezien de aard van onze productieprocessen, is het merendeel van de werknemers man. In Nederland vallen alle operationele werknemers en flexmedewerkers onder de collectieve arbeidsovereenkomst. De werknemers die niet onder de collectieve arbeidsovereenkomst vallen, betreft stafpersoneel.

STAKEHOLDER	SPECIEFIEKE VOORBEELDEN VAN STAKEHOLDERS	BESPROKEN AANPAK VAN MATERIËLE THEMAS/BIJDAGE AAN SDG'S	FREQUENTIE EN MANIER VAN CONTACT	VERANTWOORDELIJKE AFDELING BIJ VION
Consumenten	• Consumenten in onze thuismarkten Nederland en Duitsland • Consumenten wereldwijd	Materiële thema's • Rol van vlees in een gezond voedingspatroon • Diervriendelijke veehouderij • Traceerbaarheid en productintegriteit • Antibiotica • Biologisch • Milieuaspecten van veehouderij • Lokale herkomst • Duurzame prijssystemen SDG's • Verantwoorde consumptie en productie	• Jaarlijkse consumentenmonitor in Nederland en Duitsland • Jaarlijkse analyse foodservice consumententrend • Vragen en opmerkingen van consumenten; op elke opmerking vanuit een consument volgt een persoonlijke reactie	• Marketing
Klanten	• Retail • Industrie (producenten) • Foodservice	Materiële thema's • Voedselveiligheid • Dierenwelzijn in transport en slachtproces • Diervriendelijke veehouderij • Traceerbaarheid en productintegriteit • Antibiotica • Biologisch • Gezondheid en veiligheid van medewerkers • Arbeidsvoorwaarden voor flexmedewerkers • Milieuaspecten van veehouderij • Duurzame prijssystemen • Lokale herkomst SDG's • Verantwoorde consumptie en productie	• Directe ad-hocgesprekken door afdeling Sales en Quality Assurance • Tweejaarlijkse klanttevredenheidsanalyse	• Afdeling Sales • Marketing • Quality Assurance • CEO
Leveranciers	• Leveranciers van dieren: veehouders, De Groene Weg, Waddenvleesgroep • Voedselleveranciers • Leveranciers non-food	Materiële thema's • Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces • Diervriendelijke veehouderij • Traceerbaarheid en productintegriteit • Antibiotica • Biologisch • Milieuaspecten van veehouderij • Duurzame prijssystemen • Lokale herkomst SDG's • Verantwoorde consumptie en productie • Eerlijk werk en economische groei	• Ad-hocgesprekken door afdeling Inkoop en Quality Assurance • Workshops • Jaarlijkse vergaderingen boerenorganisaties • Bijeenkomsten voor leveranciers • Toespraken tijdens bijeenkomsten van leveranciers • Rondleidingen voor leveranciers	• Afdeling Public Affairs • Farming • Inkoop • Quality Assurance • CEO

STAKEHOLDER	SPECIFIEKE VOORBEELDEN VAN STAKEHOLDERS	BESPROKEN AANPAK VAN MATERIËLE THEMAS/BIJDAGE AAN SDG'S	FREQUENTIE EN MANIER VAN CONTACT	VERANTWOORDELIJKE AFDELING BIJ VION
Boeren-organisaties	- LTO (Land- en Tuinbouworganisatie) - ZLTO (Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie) - NVV (Nederlandse Vakbond Varkenshouders) - POV (Procentenorganisatie varkenshouderij) - Regionale boerenorganisaties - StarFarmers - De Groene Weg leveranciersvereniging - DBV (Deutscher Bauernverband) - ISN (Interessengemeinschaft der Schweinehalter Deutschlands) - ZDS (Zentralverband der Deutschen Schweineproduktion) - Verenigingen van veehouders - NAJK (vereniging voor jonge boeren) - Bayerischer Bauernverband	Materiële thema's - Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces - Diervriendelijke veehouderij - Traceerbaarheid en productintegriteit - Antibiotica - Biologisch - Milieuaspecten van veehouderij - Duurzame prijssystemen - Lokale herkomst - Indirecte economische impact SDG's - Verantwoorde consumptie en productie - Eerlijk werk en economische groei	- Bilaterale ad-hocbijeenkomsten - Jaarlijkse sectorvergaderingen - Jaarlijkse bestuursvergaderingen boerenorganisaties - Presentaties en jaarlijkse bijeenkomsten	- Public Affairs en COO's - Inkoopafdelingen - CEO
Financiële stakeholders	- Aandeelhouder ZLTO - Banken - Aandeelhouders van gedeelten van Vion's dochterondernemingen	Materiële thema's - Duurzame prijssystemen - Indirecte economische impact SDG's - Verantwoorde consumptie en productie - Eerlijk werk en economische groei	- Directe ad-hocgesprekken door het bestuur - Driemaandelijks vergadering van de raad van commissarissen	- CFO - CEO - Afdeling Public Affairs - Treasury-Insurance - Group Communication and CSR
Overheidsinstanties	- Nationale, regionale (provinciale) en lokale overheid - Overheidsauditors zoals de NVWA - Transparantiebenchmark	Materiële thema's - Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces - Diervriendelijke veehouderij - Antibiotica - Milieuaspecten van veehouderij - Lokale herkomst - Duurzame prijssystemen - Indirecte economische impact SDG's - Geen honger - Verantwoorde consumptie en productie - Eerlijk werk en economische groei	- Directe ad-hocgesprekken door de afdeling Public Affairs en Quality Assurance, en het lijnmanagement. - Betrokkenheid in Topsector Agri & Food evenals rondetafelgesprekken over andere specifieke projecten en dialogen - Jaarlijkse benchmark over MVO in Nederland	- Afdelingen Public Affairs - Quality Assurance - Lijnmanagement
Rondetafelgesprekken	- RTRS: Round Table Responsible Soy (rondetafelgesprek verantwoorde soja) - Nationale technische werkgroep - Varken van Morgen - Topsector Agrifood - SAI Beef Working Group (SAI Platform) - Runde Tische Tierschutz - Initiative Tierwohl - Koordinierungsplattform Ferkelkastration - SPA = Sozialpolitischer Ausschuss der Fleischindustrie - ViVa (Coalitie Vitalisering Varkenshouderij) - Duurzaamheidsplatform varkens Boehringer Ingelheim - Boars 2018	Materiële thema's - Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces - Diervriendelijke veehouderij - Antibiotica - Milieuaspecten van veehouderij SDG's - Verantwoorde consumptie en productie	- Rondetafelgesprekken en vergaderingen van technische adviesgroepen - Leden van stuurgroepen	- Afdelingen Public Affairs - Quality Assurance - Human Resources - Inkoop

STAKEHOLDER	SPECIFIEKE VOORBEELDEN VAN STAKEHOLDERS	BESPROKEN AANPAK VAN MATERIËLE THEMAS/BIJDAGE AAN SDG'S	FREQUENTIE EN MANIER VAN CONTACT	VERANTWOORDELIJKE AFDELING BIJ VION
NGO's	- Dierenwelzijns-NGO's: Dierenbescherming, Eyes on Animals, Wakker Dier, Compassion in World Farming, Deutscher Tierschutzbund, Pro Vieh - Milieu-NGO's: Stichting Natuur & Milieu, WNF, Milieudefensie, BUND - NGO's op gebied van consumentenbescherming: Consumentenbond, Voedingscentrum, Foodwatch, Verbraucherzentrale Bundesverband	Materiële thema's - Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces - Diervriendelijke veehouderij - Antibiotica - Milieuaspecten van veehouderij SDG's - Verantwoorde consumptie en productie	- Directe ad-hocgesprekken, vergaderingen of rondetafelgesprekken met een aantal NGO's - Samenwerking met het European Animal Welfare Platform	- Afdeling Public Affairs - Quality Assurance - Farming - Group Communication and CSR
Medewerkers en ondernemingsraden	- Eigen werknemers - Werknemers op inhuurbasis - Bedrijfsondernemingsraad - Regionale ondernemingsraden	Materiële thema's - Voedselveiligheid - Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces - Transparante communicatie - Traceerbaarheid en productintegriteit - Gezondheid en veiligheid van medewerkers - Arbeidsvoorwaarden voor flexmedewerkers - Energiegebruik - Watergebruik SDG's - Geen honger (safe food) - Verantwoorde consumptie en productie - Eerlijk werk en economische groei	- Frequente (minstens) maandelijkse informele vergaderingen - Jaarlijkse beoordelingsgesprekken - Town hall bijeenkomsten - Jaarlijkse top 150-managementvergaderingen	Afdeling Human Resources
Vakbonden	- Centrale en lokale ondernemingsraden - Vakbonden: FNV, CNV, de Unie, NGG	Materiële thema's - Gezondheid en veiligheid van medewerkers - Arbeidsvoorwaarden voor flexmedewerkers SDG's - Verantwoorde consumptie en productie	- Frequente (minstens maandelijkse) informele vergaderingen - Driemaandelijkse formele vergaderingen - Collectieve arbeidsovereenkomst - FNLI Taskforce Human Capital Agenda Food	Afdeling Human Resources
Handelsorganisaties	- COV (Centrale Organisatie voor de Vleessector) - VNV (Vereniging van Slachterijen en Vleesverwerkende bedrijven) - CBL (Centraal Bureau Levensmiddelenhandel) - FNLI (Federatie Nederlandse Levensmiddelenindustrie) - VDF (Verband der Fleischwirtschaft) - German Meat - GS1-werkgroep - European Meat Network - VNO-NCW - BGN (Berufsgenossenschaft Nahrungsmittel und Gastgewerbe)	Materiële thema's - Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces - Diervriendelijke veehouderij - Antibiotica - Milieuaspecten van veehouderij - Duurzame prijssystemen - Lokale herkomst SDG's - Geen honger (safe food) - Verantwoorde consumptie en productie - Eerlijk werk en economische groei	- Lid van het bestuur van COV, VDF en BGN - Lid van het bestuur van FNLI en Innofood Twente	- COO's - Group Communication and CSR

STAKEHOLDER	SPECIFIEKE VOORBEELDEN VAN STAKEHOLDERS	BESPROKEN AANPAK VAN MATERIËLE THEMAS/BIJDAGE AAN SDG'S	FREQUENTIE EN MANIER VAN CONTACT	VERANTWOORDELIJKE AFDELING BIJ VION
Concurrenten	• Tönnies • Danish Crown • Westfleisch • Müller • Gosschalk • Compaxo • Van Rooij • Food service competitors	Materiële thema's • Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces • Diervriendelijke veehouderij • Antibiotica • Milieuaspecten van veehouderij SDG's • Verantwoorde consumptie en productie • Eerlijk werk en economische groei	• Ad hoc of in handelsorganisaties • SAI-platform	• CEO • Afdeling Sales • Marketing • Public Affairs • Group Communication and CSR
Certificerings-regelingen	• IFS (International Featured Standards) Food • GlobalGAP • BRC Global Standards • ISO (International Organisation for Standardisation) • Stichting Beter Leven-keurmerk • IKB (Integraal Ketenbeheer) • Chain of Custody Standard • QS (Quality Scheme) • Skal • Tierschutzlabel • Initiative Tierwohl • Regionalfenster • Geprüfte Qualität Bayern • Orgalvent • Milieukeur • NEN-ISO Dutch mirror group for Animal Welfare • NEN-ISO Dutch mirror group for the Chain of Custody	Materiële thema's • Voedselveiligheid • Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces • Diervriendelijke veehouderij • Biologisch • Traceerbaarheid en productintegriteit • Antibiotica • Milieuaspecten van veehouderij • Lokale herkomst	• Jaarlijkse audits • Direct lid van de overheidsinstanties of technische adviesgroepen van een aantal certificeringsregelingen • Voorzitter van de Nederlandse 'mirror group' NEN-ISP voor dierenwelzijn • Lid van het bestuur van GlobalGAP en IFS	• Afdelingen Quality Assurance • Inkoop

STAKEHOLDER	SPECIFIEKE VOORBEELDEN VAN STAKEHOLDERS	BESPROKEN AANPAK VAN MATERIËLE THEMAS/BIJDAGE AAN SDG'S	FREQUENTIE EN MANIER VAN CONTACT	VERANTWOORDELIJKE AFDELING BIJ VION
Wetenschap	- Onderzoeksinstanties van de overheid, zoals het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu) - Universitaire onderzoeksafdelingen, zoals Wageningen University and Research, Universiteit Utrecht, Uni Kiel, Uni Göttingen - Uni Bonn, Uni Witzenhausen, LMU München, Uni Hohenheim, - FH Weihenstephan, FH Neubrandenburg, TiHo (Tierärztliche Hochschule) Hannover - Faculteit Diergeneeskunde Universiteit Utrecht - IRAS (Institute for Risk Assessment, Universiteit Utrecht) - TiFN (Top Institute Food and Nutrition) - TNO - BFR (Bundesinstitut für Risikobewertung) - FLI (Friedrich-Loeffler-Institut, Duits Onderzoeksinstituut voor Diergezondheid) - MRI (Max-Rubner-Institut) - GIQS (Grenzüberschreitende Integrierte Qualitätssicherung) - DIL (Deutsches Institut für Lebensmitteltechnik) - EU-project EFFORT (over antibioticaresistentie) - ECVPH (European College of Veterinary Public Health) - SVEPM (Society for Veterinary Epidemiology and Preventive Medicine) - VMT / Food Safety - Society for Risk Analysis (VS)	Materiële thema's - Voedselveiligheid - Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces - Diervriendelijke veehouderij - Biologisch - Antibiotica - De rol van vlees in een gezond voedingspatroon - Uitstoot van broeikasgassen - Milieuaspecten van veehouderij SDG's - Verantwoorde consumptie en productie	- Directe ad-hocgesprekken - Gezamenlijke researchprojecten - Wetenschappelijke publicaties - Diplomaten en bewoners van het ECVPH - Lid van de redactieraad	- Afdelingen Research - Quality Assurance - Public Affairs - Inkoop
Media	- European Association of Communication Directors EACD - Media in Nederland, Duitsland en België - Vakmedia in Nederland, Duitsland en België - SAN	Materiële thema's - Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces - Diervriendelijke veehouderij - Transparante communicatie - Antibiotica - De rol van vlees in een gezond voedingspatroon - Milieuaspecten van veehouderij - Duurzame prijssystemen	- Jaarlijkse congressen en workshops - Regelmatige bijeenkomsten en open communicatie - Proactieve gesprekken en berichten - Dagelijks beantwoorden van mediaverzoeken - Jurylid	Group Communication and CSR
Omwonenden		Overlast voor omwonenden	- Open dag in het geval van nieuwe of hernieuwde productielocaties - Formele gesprekken in het geval van specifieke goedkeuringsprocedures - Deelname aan gemeentelijke commissies	- COO's - Lokaal lijnmanagement

Relevantie van MVO-thema's voor onze stakeholders

OVER
VION

VION'S
OMGEVING

VION'S
WAARDECREATIE-
STRATEGIE

MVO-THEMA'S

RELEVANTE SOCIALE THEMA'S	STAKEHOLDERGROEPEN DIE DEZE THEMA'S AANSNIJDEN																	
	Consumenten	Klanten	Leveranciers	Boeren-organisaties	Financiële stakeholders	Overheidsinstanties	Rondetafel-gesprekken	NGO's			Werknemers	Vakbonden	Handels-organisaties	Concurrenten	Certificerings-regelingen	Wetenschappers	Media	Omwonenden
								Dierenwelzijn	Milieu	Consumenten-bescherming								
Voedselveiligheid	•	•	•		•	•				•	•		•		•	•	•	
Traceerbaarheid en productintegriteit	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•		•		•	•	•	
Transparante communicatie	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•		•				•	
Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces	•	•	•	•	•	•	•	•			•		•	•	•	•	•	
Diervriendelijke veehouderij	•	•	•	•	•	•	•	•					•	•	•	•	•	
Antibiotica	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	
De rol van vlees in een gezond voedingspatroon	•	•	•	•	•	•				•	•		•	•		•	•	
Biologisch	•	•	•	•	•	•		•	•				•	•	•	•	•	
Gezondheid en veiligheid van medewerkers		•			•	•					•	•		•	•			
Arbeidsvoorwaarden voor flexmedewerkers		•			•	•					•	•	•	•			•	
Wereldwijde voedselzekerheid			•	•	•	•	•		•				•			•	•	
Zout-, vet- en suikergehalte	•	•	•			•				•			•	•		•	•	
Additieven	•	•	•							•				•			•	
Werkgelegenheid			•		•	•					•	•		•				
Training en bijscholing van medewerkers		•	•	•	•			•			•	•		•	•			
Diversiteit en integratie						•					•	•						
Overlast voor omwonenden						•												•
Maatschappelijke betrokkenheid	•																	•

Relevantie van MVO-thema's voor onze stakeholders

OVER
VION

VION'S
OMGEVING

VION'S
WAARDECREATIE-
STRATEGIE

MVO-THEMA'S

RELEVANTE MILIEUTHEMA'S	STAKEHOLDERGROEPEN DIE DEZE THEMA'S AANSNIJDEN																	
	Consumenten	Klanten	Leveranciers	Boeren-organisaties	Financiële stakeholders	Overheidsinstanties	Rondetafel-gesprekken	NGO's			Medewerkers	Vakbonden	Handels-organisaties	Concurrenten	Certificerings-regelingen	Wetenschappers	Media	Omwonenden
								Dierenwelzijn	Milieu	Consumenten-bescherming								
Energieverbruik	•	•			•	•			•						•			
Watergebruik	•	•			•	•			•						•			
Milieuaspecten van veehouderij	•	•	•	•	•	•	•		•				•	•	•	•	•	
Duurzame verpakkingen	•	•			•	•			•		•							
Uitstoot van broeikasgassen	•	•			•	•			•				•	•	•	•		
Vermijden van voedselverspilling	•	•	•		•	•	•	•	•		•			•		•	•	
Afvalmanagement	•				•	•			•						•	•		
Duurzaam veevoer	•	•	•	•		•	•	•	•	•				•	•	•		
Biodiversiteit			•	•		•	•		•						•	•	•	

Relevantie van MVO-thema's voor onze stakeholders

OVER
VION

VION'S
OMGEVING

VION'S
WAARDECREATIE-
STRATEGIE

MVO-THEMA'S

RELEVANTE ECONOMISCHE THEMA'S	STAKEHOLDERGROEPEN DIE DEZE THEMA'S AANSNIJDEN																	
	Consumenten	Klanten	Leveranciers	Boeren-organisaties	Financiële stakeholders	Overheidsinstanties	Rondetafel-gesprekken	NGO's			Medewerkers	Vakbonden	Handels-organisaties	Concurrenten	Certificerings-regelingen	Wetenschappers	Media	Omwonenden
								Dierenwelzijn	Milieu	Consumenten-bescherming								
Indirecte economische impact		•	•	•	•	•								•				
Duurzame prijssystemen	•	•	•	•	•	•	•	•					•	•			•	
Lokale herkomst	•	•	•	•		•	•		•					•	•			

GRI-richtlijn		Openbaarmaking	Pagina	Opmerkingen/reden voor weglating
ALGEMENE INFORMATIEVOORZIENING				
Organisatieprofiel				
GRI 102: Algemene informatievoorziening 2016	102-1	Naam van de organisatie	1	
	102-2	Activiteiten, merken, producten en diensten	13-20	• Door de hoge gevoeligheid van de internationale vleeshandel op het gebied van voedselveiligheid en diergezondheid, wordt de internationale vleeshandel gereguleerd door bilaterale en multilaterale handelsovereenkomsten. Vion heeft markttoegang tot alle landen waarnaar de export van varkens- en rundvlees vanuit Nederland en Duitsland mogelijk is.
	102-3	Locatie van het hoofdkantoor	9	
	102-4	Landen waar de organisatie actief is	14-15	
	102-5	Eigendom en rechtsvorm	123	
	102-6	Afzetmarkten	15	
	102-7	Omvang van de organisatie	118	
	102-8	Informatie over medewerkers en ander personeel	128	
	102-9	Toeleveringsketen	23	
	102-10	Belangrijke veranderingen binnen de organisatie en toeleveringsketen	23	
	102-11	Voorzorgsprincipes of aanpak	111	
	102-12	Externe initiatieven	129-133	
	102-13	Lidmaatschap van verenigingen en belangenorganisaties	129-133	
Strategie				
GRI 102: Algemene informatievoorziening 2016	102-14	Verklaring van de hoogste beslissingsbevoegde	4-5	
Ethiek & integriteit				
GRI 102: Algemene informatievoorziening 2016	102-16	Waarden, principes, standaarden en gedragsnormen	125-127	
Bestuur				
GRI 102: Algemene informatievoorziening 2016	102-18	Bestuursstructuur	123-124	
Betrokkenheid van stakeholders				
GRI 102: Algemene informatievoorziening 2016	102-40	Lijst van stakeholdergroepen	24	
	102-41	Collectieve arbeidsovereenkomst	128	
	102-42	Identificeren en selecteren stakeholders	24	
	102-43	Aanpak met betrekking tot betrokkenheid van stakeholders	24, 116	
	102-44	Belangrijkste onderwerpen voor belanghebbenden	129-133	

GRI-richtlijn	Openbaarmaking	Pagina	Opmerkingen/reden voor weglating
ALGEMENE INFORMATIEVOORZIENING			
Rapportagemethode			
GRI 102: Algemene informatievoorziening 2016	102-45 Entiteiten die opgenomen zijn in de geconsolideerde jaarrekening	118-122	• Alle entiteiten van Vion Holding N.V. zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening.
	102-46 Bepalen inhoud rapport en afbakening onderwerpen	116	
	102-47 Lijst van materiële thema's	32	
	102-48 Herformulering van informatie		• Dit jaar hebben we de CO ₂ om varkens te verdoven, opgenomen in onze broeikasgasemissies voor alle gerapporteerde jaren. Vanwege een calculatiefout hebben we voor 2016 en 2017 de netto-omzet per markt aangepast en hebben we het % extern verkocht volume van fabrieken met het Duitse Orgainvent of LQB-Herkunft Integrity Standard herberekend.
	102-49 Veranderingen in rapportage		• Geen veranderingen in materiële thema's of thema-afbakening.
	102-50 Rapportageperiode	1	• Dit rapport bestrijkt kalenderjaar 2018
	102-51 Datum van het meest recente rapport		• Ons vorige MVO-rapport over het jaar 2017 werd in maart 2018 gepubliceerd.
	102-52 Rapportagecyclus		• Wij maken gebruik van een jaarlijkse rapportagecyclus.
	102-53 Contactpunt voor vragen over het rapport en de inhoud ervan	116	
	102-54 GRI-toepassingsniveau	116	
	102-55 GRI-inhoudsopgave	134-141	
	102-56 Beleid met betrekking tot assurance		• Ons beleid is om geen externe assurance te laten uitvoeren.

GRI-richtlijn	Openbaarmaking	Pagina	Opmerkingen/reden voor weglating
MATERIËLE THEMA'S			
GRI 200 Economische thema's 2016			
Indirecte economisch impact			
GRI 103: Managementaanpak 2016	103-1 Uitleg van het materiële onderwerp en de afbakening ervan	99	
	103-2 Managementaanpak	99-101	
GRI 203: Indirecte economische impact 2016	203-2 Belangrijke indirecte economische impact	100-101	
Lokale herkomst			
GRI 103: Managementaanpak 2016	103-1 Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	105	
	103-2 Managementaanpak	105-107	
GRI 204: Inkoopprocedures 2016	204-1 Aandeel inkoop bij lokale leveranciers	106-107	• We rapporteren over de hoeveelheid geslachte dieren afkomstig van lokale leveranciers, omdat deze gegevens beschikbaar zijn.

GRI-richtlijn		Openbaarmaking	Pagina	Opmerkingen/reden voor weglating
MATERIËLE THEMA'S				
Duurzame prijssystemen				
GRI 103: Managementaanpak 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	102	
	103-2	Managementaanpak	102-103	

GRI-richtlijn		Openbaarmaking	Pagina	Opmerkingen/reden voor weglating
GRI 300 Milieuthema's 2016				
Energieverbruik				
GRI 103: Managementaanpak 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	89	
	103-2	Managementaanpak	89-90	
GRI 302: Energie 2016	302-1	Energieverbruik binnen de organisatie	90	• De energie die gebruikt wordt voor het verkoelen en verwarmen, is opgenomen in de cijfers over het brandstof- en elektriciteitsverbruik. We kunnen dat niet afzonderlijk monitoren.
	302-3	Energie-intensiteit	90	
Watergebruik	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	93	
GRI 103: Managementaanpak 2016	103-2	Managementaanpak	93-94	
GRI 303: Water 2016	303-1	Watergebruik per waterbron	94	
Uitstoot van broeikasgassen				
GRI 103: Managementaanpak 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	91	
	103-2	Managementaanpak	91-92	
	305-1	Directe (scope 1) uitstoot van broeikasgassen	92	
GRI 305: Uitstoot 2016	305-2	Indirecte (scope 2) uitstoot van broeikasgassen als gevolg van opwekking elektriciteit	92	
	305-4	Intensiteit uitstoot van broeikasgassen	92	
Milieuaspecten van veehouderij				
GRI 103: Managementaanpak 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	95	
	103-2	Managementaanpak	95-96	

GRI-richtlijn		Openbaarmaking	Pagina	Opmerkingen/reden voor weglating
GRI 400 Sociale thema's 2016				
Gezondheid en veiligheid van medewerkers				
GRI 103: Management aanpak 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	80	
	103-2	Managementaanpak	80-83	
GRI 403: Gezondheid en veiligheid van medewerkers 2016	403-2	Type letsel en aantal gevallen van letsel, beroepsgebonden ziekten, verloren dagen, verzuim, en aantal werkgerelateerde dodelijke ongevallen.	83	• Wij registreren incidenten niet aan de hand van geslacht, aangezien dit in onze ervaring geen dominante factor is in de hoeveelheid of het type incidenten. • Letselgevallen zonder verzuim worden niet gemonitord. Daarom kunnen wij alleen rapporteren over het aantal verloren dagen en niet over het aantal letselgevallen. • Beroepsgebonden ziektecijfer: het wordt niet gemonitord of ziekten beroepsgebonden zijn of niet.
Traceerbaarheid en productintegriteit				
GRI 103: Managementaanpak 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	59	
	103-2	Managementaanpak	59-60	
GRI 417: Marketing en etikettering 2016	417-1	Eisen omtrent productinformatie en etikettering	59	
Voedselveiligheid				
GRI 103: Managementaanpak 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	44	
	103-2	Managementaanpak	44-46	
GRI G4: Sectorspecifieke informatie levensmiddelenverwerking 2014	FP5	Percentage van het productievolume dat geproduceerd werd in productielocaties die gecertificeerd zijn door een onafhankelijke derde partij volgens internationaal erkende normen ten aanzien van voedselveiligheid	45	
Diervriendelijke veehouderij				
GRI 103: Managementaanpak 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	61	
	103-2	Managementaanpak	61-68	
GRI G4: Sectorspecifieke informatie levensmiddelenverwerking 2014	FP11	Percentage en totaal aantal dieren dat opgefokt en/of verwerkt is, gesorteerd op diersoort en manier van huisvesting	64-68	
Biologisch				
GRI 103: Managementaanpak 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	77	
	103-2	Managementaanpak	77-79	
GRI G4: Sectorspecifieke informatie levensmiddelenverwerking 2014	FP11	Percentage en totaal aantal verwerkte dieren per diersoort en huisvestingssysteem	78-79	

GRI-richtlijn		Openbaarmaking	Pagina	Opmerkingen/reden voor weglating
GRI 400 Sociale thema's 2016				
Antibiotica				
GRI 103: Managementaanpak 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	70	
	103-2	Managementaanpak	70-71	
GRI G4: Sectorspecifieke informatie levensmiddelenverwerking 2014	FP12	Beleidsregels en praktijken wat betreft antibiotica, ontstekingsremmers, hormonen en/of groeibevorderende behandelingen, per diersoort en type ras	70-71	
Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces				
GRI 103: Managementaanpak 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	48	
	103-2	Managementaanpak	48-51	
GRI G4: Sectorspecifieke informatie levensmiddelenverwerking 2014	FP13	Totaal aantal incidenten ten aanzien van niet-naleving van wet- en regelgeving, en van vrijwillige normen ten aanzien van transport van, omgang met en slachten van levende land- en zeedieren	49	
De rol van vlees in een gezond voedingspatroon				
GRI 103: Managementaanpak 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	72	
	103-2	Managementaanpak	72-73	
Transparante communicatie				
GRI 103: Managementaanpak 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	55	
	103-2	Managementaanpak	55-56	
Arbeidsvoorwaarden voor flexmedewerkers				
GRI 103: Managementaanpak 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	85	
	103-2	Managementaanpak	85-87	

Vion

Vion Holding N.V.
Boseind 15
5281 RM Boxtel
Nederland

Tel.: +31 88 995 3555

www.vionfoodgroup.com

Kamer van Koophandel Nr.: 17053901



More than just Meat

